

«БЕКІТІЛДІ»

**«Ғарыштық техника және
технологиялар институты» ЖШС
Бақылау кеңесінің шешімімен 2026
жылғы «23» шілдедегі №6 хаттама**

**«Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі
шектеулі серіктестігінің 2025 жылғы қызметі туралы есеп**

Алматы, 2026

Есеп «Қазақстан қондық биржасы» АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен (2021 жылғы 10 наурыздағы № 14 мәжіліс хаттамасы) бекітілген құнды қағаздарды рұқсат ету бастамашыларының ақпаратты ашу қағидаларына сәйкес дайындалды.

Мазмұны

1. Бақылау кеңесі Төреғасының үндеуі.....	6
2. Атқарушы органның үндеуі.....	7
3. ҒТТИ туралы жалпы мәліметтер.....	9
3.1. Даму тарихы және негізгі оқиғалар.....	9
Ғылыми-техникалық базаның қалыптасуы (2009–2014).....	9
Құзыреттерді дамыту (2015–2020).....	9
Қызмет бағыттарын кеңейту (2021–2023).....	9
Операторлық қызметтің қалыптасуы (2024).....	10
Қызмет ауқымын кеңейту және жаңа бағыттарды іске қосу (2025)	10
Стратегиялық трансформация (2026–2027)	10
3.2. Жалғыз қатысушы және елену құрылымы	11
3.3. Миссиясы, даму стратегиясы.....	11
4. Өндірістік қызмет нәтижелері, негізгі оқиғалар және алдағы жетістіктер	13
4.1. Қойылған міндеттерге сәйкес қызметке шолу және талдау	13
4.1.1. Авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақырудың мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйесі.	13
«ААШШ» МААЖ жобасын іске асыру тарихы	13
«ААШШ» МААЖ операторлық қызметі	14
«ААШШ» МААЖ жүйесінің инфрақұрылымы	14
«ААШШ» МААЖ операторының негізгі функциялары.....	15
«ААШШ» МААЖ-ды дамыту бағыттары.....	15
4.1.2. Навигациялық пломбаларды пайдалана отырып, тасымалдарды қағдалау ақпараттық жүйесі	16
«Транзит» АЖ жобасын дамыту	16
«Транзит» АЖ жүйесінің құрылымы.....	17
«Транзит» АЖ инфрақұралымы және оның пайдаланылуы	17
Транзит АЖ-ның стратегиялық маңызы және дамыту бағыттары	18
4.1.3. Ғылыми-техникалық қызмет	19
4.1.4. Даму жоспарының орындалуын талдау	22
4.1.5. Төленген дивиденттер туралы ақпарат	27
4.2. ҒТТИ-дің ғылыми және операторлық қызметіне SWOT-талдау	28
5. Тәуекелдерді басқару жүйесі	29
Тәуекелдердің негізгі топтары	30
Тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту	30
6. Корпоративтік басқару	31

6.1.	Корпоративтік басқару жүйесі.....	31
	Корпоративтік басқару қағидаттары.....	31
	Корпоративтік басқару кодексі.	32
	Корпоративтік басқарудың мақсаттары мен міндеттері	32
	Орнықты даму қағидаттарын ұстану	33
6.2.	Басқарудың ұйымдық құрылымы	33
	Басқару органдарының құрылымы.....	33
	ҒТТИ -ның ұйымдық құрылымы.....	35
6.3.	Жалғыз қатысушы.....	36
	Өкілеттіктері мен құзыреті	36
	Басқару органдарымен өзара іс-қимыл	37
	Жалғыз қатысушының құқықтарын жүзеге асыру.....	38
	Таза кірісті бөлу және дивиденттік саясат	38
6.4.	Бақылау кеңесі.....	39
	Бақылау кеңесінің құрамы.....	39
	Құзыреті мен функциялары	39
	Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі	41
	Бақылау кеңесінің төреғасы	41
	Бақылау кеңесінің комитеттері.....	42
	Бақылау кеңесі мүшелеріне сыйақы төлеу	42
	Бақылау кеңесінің 2025 жылғы қызметінің қорытындылары	42
	Бақылау кеңесі қабылдаған негізгі шешімдер	43
6.5.	Атқарушы орган.....	43
	ҒТТИ Директоры	43
	Директордың құзыреті	44
	Директордың ҚНҚ	45
	Директорға сыйақы төлеу	45
	Директор қызметінің нәтижелерін бағалау.....	46
6.6.	Бақылау кеңесінің хатшысы.....	47
	Хатшының мәртебесі және бағыныстылығы.....	47
	Хатшының негізгі қызметтері	47
	Қазғарышпен және Бақылау кеңесімен өзара іс-қимыл	48
	Корпоративтік рәсімдерді қамтамасыз ету	48
6.7.	Ішкі аудит және ревизор.....	49
	Ревизордың мәртебесі мен өкілеттіктері.....	49
	Ішкі аудит жүйесін дамыту.....	50

Жека-дара аудитордың (ревизордың) рөлі.....	50
Бақылау қызметінің негізгі нәтижелері.....	51
6.8. Комплаенс және корпоративтік әдеп.....	52
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс	52
Іскерлік әдеп кодексі.....	52
Мүдделер қақтығысы.....	53
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	53
Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау	54
Инсайдерлік ақпаратты қорғау	54
Контрагенттерді тексеру және комплаенс-рәсімдер	54
6.9. Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі	55
Үш қорғаныс желісі моделі.....	56
Тәуекел картасы және Тәуекел дәрежесі.....	56
Негізгі тәуекелдерге мониторинг жүргізу	57
Киберқауіпсіздік және ақпараттық қауіпсіздік	57
Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі	58
6.10. Ішкі нормативтік құжаттар	58
Корпоративтік құжаттар жүйесі.....	58
Саясаттар мен ережелер.....	59
Корпоративтік стандарттар	60
Нормативтік базаны жетілдіру	60
6.11. Ақпаратты ашу және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл	61
Ақпараттық ашықтық.....	61
ҒТТИ-ның интернет-ресурсы	61
KASE эмитентінің ақпаратты ашуы	62
Мемлекеттік органдармен, инвесторлармен және серіктестермен өзара іс-қимыл.....	62
6.12. Корпоративтік басқару және орнықты даму	63
ESG-қағидаттарын енгізу	63
Экономикалық жауапкершілік	64
Әлеуметтік жауапкершілік.....	64
Экологиялық жауапкершілік	65
Адам құқықтары және корпоративтік мәдениет	65
6.13. 2025 жылғы корпоративтік басқаруды дамыту қорытындылары	66
Негізгі жетістіктер	66
Корпоративтік үдістерді жетілдіру	66
Ұсынымдар мен озық тәжірибелерді енгізу	67

Басқару тиімділігін арттыру	67
6.14. Одан әрі дамудың басым бағыттары.....	67
Корпоративтік басқаруды жетілдіру	67
Ішкі аудит қызметін құру	67
Корпоративтік үдерістерді цифрландыру	68
Тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту	68
ESG басқару тәсілдерін дамыту	68
ҒТТИ-ны акционерлік қоғамға қайта құруға дайындық.....	69
Инвестициялық тартымдылықты арттыру	69
7. Байланыс ақпараты.....	69
8. Глоссарий	69
Қосымшалар.....	71
3 - қосымша – 2025 жылға арналған жұмыс жоспары.....	81
4 - Қосымша – 2025 жылғы ҚНҚ-ның орындалуы туралы есеп	86
5 - Қосымша – 2025 жылғы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің мәселелері жөніндегі есепті бекіту туралы Бақылау кеңесі отырысының хаттамасынан үзінді	88
6 - Қосымша – 2025 жылдың қорытындысы бойынша Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерінің сақталуы/сақталмауы туралы есеп	90

1. Бақылау кеңесі Төрағасының үндеуі

Құрметті әріптестер, серіктестер және оқырмандар!

2025 жыл «Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС үшін институционалдық дамудың және цифрландыру, ғарыш қызметі мен көлік телематикасы салаларындағы міндеттерді іске асырудағы маңызын арттырудың маңызды кезеңі болды.

Бақылау кеңесі ҒТТИ-ді ғылыми зерттеулерді, технологияларды әзірлеуді, мемлекеттік ақпараттық жүйелерді пайдалануды, жоғары технологиялық өнім өндіруді және зияткерлік қызметтер көрсетуді бір арнаға тоғыстыратын жаңа үлгідегі инженерлік-технологиялық оператор ретінде қарастырады. Бұл үлгі ғылымның, инженерияның, цифрлық технологиялар мен өнеркәсіптің тиімді ықпалдасуын қамтамасыз етіп, ұзақ мерзімді құндылық қалыптастыруға негіз болады.

Есепті жылы корпоративтік басқаруды, ішкі бақылау мен тәуекелдерді басқару жүйелерін жетілдіруге, қызметтің ашықтығын арттыруға, қаржылық тұрақтылықты нығайтуға, кадрлық әлеуетті дамытуға және басқарудың заманауи тәсілдерін енгізуге ерекше назар аударылды. ҒТТИ-дің одан әрі дамуына ықпал ететін маңызды бағыттардың бірі — ғылыми зерттеулер жүргізуге, технологияларды нарыққа шығаруға, инвестициялық мүмкіндіктерді кеңейтуге және жоғары технологиялық өндірісті жергіліктендіруге қолайлы жағдай жасайтын «Almaty Innovation & Financial Zone» арнайы экономикалық аймағына қатысуы.

Бақылау кеңесі алдағы уақытта да ғылыми әлеуетті, цифрлық инфрақұрылымды, инженерлік құзыреттерді және отандық жоғары технологиялық өндірісті дамытуға бағытталған бастамаларды қолдауды жалғастырады. Тандалған стратегияны дәйекті түрде іске асыру ҒТТИ-ге спутниктік навигация, көлік телематикасы, цифрлық платформалар және инженерлік технологиялар салаларындағы жетекші ұлттық құзыреттер орталығы ретінде орнығуға мүмкіндік беретініне сенімдіміз.

Бақылау кеңесінің атынан ұжымға, мемлекеттік органдарға, ғылыми қауымдастыққа, халықаралық серіктестерге және барлық мүдделі тараптарға кәсібилігі, сенімі және бірлескен еңбегі үшін шынайы ризашылығымды білдіремін. Жинақталған ғылыми әлеует пен жауапты корпоративтік басқару алдағы орнықты дамудың берік негізіне айналатынына сенімдімін.

**Құрметпен,
Бақылау кеңесінің төрағасы
Шүленбаев Қуандық Ислямұлы**

2. Атқарушы органның үндеуі

Құрметті оқырмандар, әріптестер және іскерлік серіктестер!

Назарларыңызға «Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС-нің 2025 жылғы жылдық есебін ұсынамын. Есепте ҒТТИ қызметінің нәтижелері, қол жеткізілген көрсеткіштер, негізгі жобалар және алдағы даму бағыттары қамтылған.

2025 жылы ҒТТИ «ААШШ» МААЖ ақпараттық жүйесінің тұрақты жұмысын қамтамасыз етіп, «Транзит» тасымалдарды қадағалау ақпараттық жүйесін енгізу жұмыстарын жүргізіп, осылайша ұлттық оператор мәртебесін растады. Жүйелердің сенімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуге, ақпараттық қауіпсіздікті күшейтуге және технологиялық құрылымын жетілдіруге ерекше назар аударылды.

Есепті жылдың маңызды нәтижелерінің бірі тасымалдарды қадағалаудың мемлекеттік ақпараттық жүйесін **өнеркәсіптік пайдалануға** дайындау жөніндегі кешенді іс-шаралардың аяқталуы болды. Навигациялық пломбаларды пайдалана отырып, тасымалдарды қадағалау қызметтерін көрсету үшін қажетті нормативтік және ұйымдастырушылық негіз қалыптастырылды. Соның нәтижесінде 2026 жылғы 11 ақпаннан бастап жүйені коммерциялық пайдалануға мүмкіндік туды. Жобаны іске асыру халықаралық тасымалдардың ашықтығын арттыруға, цифрлық көлік дәліздерін дамытуға және Қазақстан Республикасының транзиттік әлеуетін нығайтуға бағытталған.

Ғылыми-техникалық құзыреттерді дамытуға да айрықша көңіл бөлінді. Спутниктік навигация, көлік телематикасы, жасанды интеллект және заттар интернеті салаларындағы жобаларды әзірлеу, сондай-ақ ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің Мемлекетаралық радионавигациялық бағдарламасы шеңберіндегі іс-шараларды іске асыру жұмыстары жалғастырылды. Еуразиялық экономикалық одақтың талаптарына сәйкес келетін электрондық навигациялық пломбалардың тәжірибелік үлгілерін әзірлеуге Еуразиялық даму банкінің Цифрлық бастамалар қорының грантын алу маңызды оқиғалардың бірі болды.

Есепті жылы ҒТТИ Қазақстан Республикасында навигациялық құрылғыларды (электрондық пломбаларды) сериялық өндіруді ұйымдастыру жөніндегі инвестициялық жобаны әзірлеуге кірісті. Жобаны іске асыру отандық өндірістік құзыреттерді қалыптастыруға, навигациялық пломбалар өндірісін жергіліктендіру бойынша Еуразиялық экономикалық одақ талаптарының орындалуын қамтамасыз етуге, сондай-ақ қызметтің жаңа бағыттарын одан әрі дамытуға мүмкіндік береді. Олардың қатарында телематикалық құрылғылар, зияткерлік датчиктер мен дәлдігі жоғары орнығу жабдықтарын өндіру, сондай-ақ көлік деректерін өңдеуге арналған цифрлық сервистерді дамыту бар.

2025 жылдың қорытындысы бойынша ҒТТИ қаржылық көрсеткіштердің оң динамикасын көрсетті. Таза пайда өткен кезеңнің көрсеткішімен салыстырғанда 15 есеге артып, 676 млн теңгені құрады. Сонымен қатар қаржылық тұрақтылықты нығайту, корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру, ақпаратты ашып көрсету

бойынша Қазақстан қор биржасының (KASE) талаптарын сақтау және қызмет тиімділігін арттыру бағытындағы жұмыстар жалғастырылды.

Алдағы жылдары ҒТТИ ғылыми зерттеулерді, технологияларды әзірлеуді, мемлекеттік цифрлық платформаларды пайдалануды, жоғары технологиялық өнімдерді әзірлеуді, деректерді өңдеуді және зияткерлік сервистерді ұсынуды біріктіретін толық циклді инженерлік-технологиялық операторға айналу үдерісін жалғастырады. Біздің міндетіміз — отандық әзірлемелерді іс жүзінде қолданысқа енгізу, бизнестің жаңа жоғары технологиялық бағыттарын дамыту және Қазақстан Республикасының цифрлық және навигациялық технологиялар саласындағы орнын нығайту.

Қол жеткізілген нәтижелерге қосқан үлесі үшін ҒТТИ ұжымына, мемлекеттік органдарға, ғылыми қауымдастықтарға, халықаралық қаржы институттары мен технологиялық серіктестерге алғысымды білдіремін. Бірлескен жұмыс алдағы уақытта да жалғасын тауып, Жалғыз қатысушы белгілеген міндеттерді тиімді орындап, Даму жоспарында көзделген 2026 жылғы мақсаттарға қол жеткізетінімізге сенімдімін.

**Құрметпен,
Директор Тойшыбеков Өскен**

3. ҒТТИ туралы жалпы мәліметтер

3.1. Даму тарихы және негізгі оқиғалар

Ғылыми-техникалық базаның қалыптасуы (2009–2014)

«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС (ҒТТИ) 2009 жылы Қазақстан Республикасы Ұлттық ғарыш агенттігінің құрылымында ғарыш техникасы, спутниктік навигация және ғарыш технологиялары салаларында қолданбалы ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар жүргізу мақсатында құрылды.

Қызметінің алғашқы жылдарында ҒТТИ-де заманауи ғылыми-зерттеу және инженерлік база қалыптастырылып, мамандандырылған құрылымдық бөлімшелер құрылды. Ғарыштық аспап жасау, радиоэлектроника, спутниктік навигация, телематика, ақпараттық технологиялар және техникалық реттеу салалары бойынша ғылыми ұжымдар жасақталды.

Құзыреттерді дамыту (2015–2020)

Аталған кезеңде ҒТТИ отандық ғарыш технологиялары мен электрондық жүйелерді жасауға бағытталған бірқатар ғылыми-техникалық жобаларды жүзеге асырды. Навигациялық қабылдағыштардың, ғарыш аппараттарын бағдарлау жүйелерінің, мамандандырылған электрондық модульдер мен бағдарламалық қамтамасыз етудің тәжірибелік үлгілері әзірленді.

Елеулі нәтижелердің бірі — Қазақстанның алғашқы ғылыми KazSciSat-1 наноспутнигін жасауға қатысуы. Бұл ҒТТИ-дің ғылыми зерттеулер мен жобалаудан бастап сынақтан өткізу және пайдалану барысындағы сүйемелдеуге дейінгі жоғары технологиялық өнімдерді әзірлеудің толық циклін жүзеге асыру мүмкіндігін көрсетті.

Қызмет бағыттарын кеңейту (2021–2023)

Қазақстан Республикасында цифрлық экономика мен зияткерлік көлік жүйелерінің дамуы ҒТТИ-дің көлік телематикасы, деректерді өңдеу, цифрлық платформалар және инженерлік талдау салаларындағы құзыреттерін кеңейтуге ықпал етті. Осы кезеңде ҒТТИ цифрлық көлік саласына арналған шешімдерді әзірлеуге, тасымалдарды мониторингтеу технологияларын дамытуға, сондай-ақ спутниктік навигацияны, заттар интернеті (IoT) технологияларын және деректерді талдамалық өңдеуді қолданатын зияткерлік сервистер мен жүйелерді әзірлеуге кірісті.

Операторлық қызметтің қалыптасуы (2024)

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 10 қыркүйектегі № 731 қаулысымен ҒТТИ «Транзит» тасымалдарды қадағалау мемлекеттік ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы болып белгіленді. Бұл шешім ҒТТИ дамуының стратегиялық кезеңіне айналып, негізінен ғылыми-зерттеу бағытындағы қызметтен мемлекеттік ақпараттық жүйелерді пайдалануға байланысты операторлық қызметке көшуге жол ашты.

Сонымен қатар ҒТТИ көлік құралдарының Қазақстан Республикасының шұғыл қызметтерімен автоматтандырылған өзара іс-қимылын қамтамасыз ететін «ААШШ» МААЖ-ды дамыту жұмыстарын жалғастырды.

Қызмет ауқымын кеңейту және жаңа бағыттарды іске қосу (2025)

2025 жылы ҒТТИ «Транзит» АЖ-ны өнеркәсіптік пайдалануға енгізіп, жүйе операторының функцияларын тұрақты негізде орындауға кірісті. Технологиялық тәуелсіздікті қамтамасыз ету мақсатында ҒТТИ Қазақстан Республикасының аумағында электрондық навигациялық құрылғыларды (пломбаларды) және өзге де телематикалық құрылғыларды сериялық өндіруді ұйымдастыру жөніндегі инвестициялық жобаны қолға алды.

Сонымен қатар шетелдік технологиялық компаниялармен және ғылыми ұйымдармен халықаралық ынтымақтастық аясы кеңейтілді. Атап айтқанда, BeiDou спутниктік навигация технологияларын, дәлдігі жоғары орнығу технологияларын және цифрлық көлік сервистерін қолдану бағытындағы ынтымақтастық дамытылды.

Стратегиялық трансформация (2026–2027)

2026–2027 жылдары ҒТТИ қызметі институционалдық трансформация бағдарламасын іске асыруға бағытталады. Бағдарлама аясында ұйымды толық циклді инженерлік-технологиялық оператор ретінде дамыту көзделеді.

Бизнес-модель мынадай бағыттарды біріктіруді көздейді:

- ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар;
- инженерлік жобалау;
- мемлекеттік ақпараттық жүйелерді пайдалану;
- телематикалық құрылғыларды өнеркәсіптік өндіру;
- үлкен көлемдегі деректерді өңдеу;
- жасанды интеллект технологиялары;
- көлік, логистика және мемлекеттік басқару салаларына арналған цифрлық сервистер.

Сонымен қатар ұзақ мерзімді қаржыландыру көздерін тарту, өндірістік қуаттарды кеңейту, дәлдігі жоғары спутниктік орнығу сервистерін дамыту, зияткерлік талдау құралдарын енгізу және ЕАЭО мен Орталық Азия нарықтарына

шығуға мүмкіндік беретін болашақ экспорттық әлеуетті қалыптастыру бағытындағы жобалар жүзеге асырылуда.

3.2. Жалғыз қатысушы және елену құрылымы

ҒТТИ-дің құрылтайшысы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 31 қазандағы № 857 қаулысымен қатысу үлесін иелену және пайдалану құқықтары Қазғарышқа берілді.

Осыған сәйкес ҒТТИ-дің жоғары басқару органы — Жалғыз қатысушы, яғни Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің ведомствосы Қазғарыш. Қазғарыш реттеушілік, іске асыру және бақылау функцияларын жүзеге асырады, сондай-ақ ғарыш қызметі саласындағы Министрліктің стратегиялық функцияларын орындауға қатысады.

3.3. Миссиясы, даму стратегиясы

ҒТТИ — мемлекет мүддесі үшін аса маңызды цифрлық және навигациялық шешімдерді әзірлеп, енгізетін, ұлттық ақпараттық жүйелердің тұрақты жұмыс істеуі мен дамуын қамтамасыз ететін, сондай-ақ навигация, ғарыштық және ақпараттық технологиялар, спутниктік IoT жүйелері мен жасанды интеллект салаларында қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізетін ұйым.

ҒТТИ миссиясы — ұлттық ақпараттық жүйелерді дамыту және пайдалану, қолданбалы ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды (ҒЗТКЖ) жүзеге асыру, сондай-ақ заманауи технологиялар саласында отандық жоғары технологиялық шешімдерді әзірлеу арқылы Қазақстанның технологиялық егемендігін, қауіпсіздігін және цифрлық трансформациясын қамтамасыз етуге үлес қосу.

Пайымы. 2027 жылға қарай ҒТТИ мына бағыттар бойынша өз мәртебесін нығайтуды көздейді:

- «ААШШ» МААЖ және «Транзит» АЖ аса маңызды ақпараттық жүйелерінің операторы ретінде олардың тұрақты жұмысын, ауқымын кеңейтуді, киберорнықтылығын және жаңа сервистердің дамуын қамтамасыз ету;
- Қазақстан Республикасы үшін басым бағыттар — жасанды интеллект, байланыс технологиялары, спутниктік IoT жүйелері, баламалы навигация, радионавигация, ақпараттық-коммуникациялық және ғарыштық технологиялар, сондай-ақ жоғары технологиялық техника үлгілері салаларында ғылыми-технологиялық негіз қалыптастыратын жетекші ғылыми-зерттеу институты ретінде даму;
- көлік, логистика және қауіпсіздік жүйелеріне арналған қолданбалы цифрлық шешімдерді әзірлеуші әрі интегратор ретінде ЕАЭО және басқа да трансшекаралық тетіктер аясында оларды кеңінен қолдану мүмкіндігін қалыптастыру;

- идеялар мен технологияларды әзірлеумен ғана шектелмей, оларды өнеркәсіптік қолданысқа енгізуге дейін жеткізе алатын, оның ішінде навигациялық пломбалар мен өзге де құрылғыларды сериялық өндіруді жүзеге асыратын орнықты ғылыми-өндірістік орталық ретінде қалыптасу;
- навигациялық саясат, стандарттар және цифрлық трансформация саласындағы нормативтік және техникалық базаны әзірлеуге белсенді қатысатын сараптамалық институт ретінде орнығу;
- ғылым, инженерия, бағдарламалау және өнеркәсіптік дизайнды ұштастыра отырып, орнықты даму, әлеуметтік және гуманитарлық міндеттерді шешуге де бағытталған технологиялық даму және кадрлар даярлау орталығы ретінде қалыптасу.

1-кесте - ҒТТИ құндылықтары

Құндылық	Мазмұны
Қоғам алдындағы жауапкершілік	Адам өмірін сақтауға үлес қосу, жүк тасымалдарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету және инфрақұрылымды цифрлық дамыту.
Инженерлік сенімділік	ҒТТИ-дің әрбір өнімі мен жүйесі нақты пайдалану жағдайларында сынақтан өткізіліп, орнықтылық пен сенімділік қағидаттары негізінде әзірленеді.
Ғылым мен тәжірибенің сабақтастығы	Практикалық тұрғыдан жедел қолдануға және одан әрі нарыққа шығаруға мүмкіндік беретін ғылыми шешімдерді әзірлеу.
Технологиялық егемендік	Шетелдік технологиялық шешімдерге тәуелділікті азайту, отандық навигациялық және ақпараттық технологияларды дамыту.
Цифрлық қауіпсіздік	Аса маңызды жүйелердің ақпараттық және физикалық қорғалуын жобалау барысында басым бағыт ретінде қарастыру.
Ынтымақтастық және сенім	Мемлекеттік органдармен, жоғары оқу орындарымен, өндірушілермен және халықаралық серіктестермен ашықтық пен ұзақ мерзімді ынтымақтастық қағидаттары негізінде жұмыс істеу.
Кадрлық әлеуетті дамыту	Жас мамандарды қолдау, үздіксіз білім алуына жағдай жасау, ғылыми өсуі мен технологиялық көшбасшылығына мүмкіндік қалыптастыру.

ҒТТИ қызметінің үздіксіз әрі табысты дамуын қамтамасыз ету мақсатында 2026–2027 жылдарға арналған стратегиялық бағыттар мен нысаналы көрсеткіштер айқындалды:

1. «Транзит» ақпараттық жүйесін енгізу және оның ауқымын кеңейту арқылы елдегі барлық өткізу пункттері мен транзиттік бағыттарды қамту, оның ішінде жүк тасымалдаушыларды арнайы пайдалы жүктемесі бар навигациялық пломбалармен қамтамасыз ету;

2. «ААШШ» және «Транзит» мемлекеттік ақпараттық жүйелерінің функционалдық мүмкіндіктерін кеңейту, оның ішінде жасанды интеллект пен өзге де технологияларды енгізу;

3. IoT технологияларын енгізу арқылы «ААШШ» және «Транзит» ақпараттық жүйелерінің деректерді беру арналарының қамту аймағын кеңейту және оларды резервтеу;

4. Жаһандық навигациялық спутниктік жүйелерді толықтыратын баламалы координаттық-уақыттық қамтамасыз ету жүйесін құру;

5. ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің Мемлекетаралық радионавигациялық бағдарламасын іске асыру;

6. Тәжірибе және идеялар алмасу мақсатында қазақстандық және халықаралық зерттеу топтарын тарта отырып, ғылыми әлеуетті дамыту және бірлескен жобалардың нәтижелерін кейіннен практикалық қолданысқа енгізу.

4. Өндірістік қызмет нәтижелері, негізгі оқиғалар және алдағы жетістіктер

4.1. Қойылған міндеттерге сәйкес қызметке шолу және талдау

4.1.1. Авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақырудың мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйесі.

Авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақырудың мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйесін («ААШШ» МААЖ) ҒТТИ Қазақстан Республикасының аумағында «Доңғалақты көлік құралдарының қауіпсіздігі туралы» Кеден одағының КО ТР 018/2011 техникалық регламентінің талаптарын іске асыру мақсатында әзірледі. Жүйе жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ететін ұлттық цифрлық инфрақұрылымның құрамдас бөлігі болып табылады және жол-көлік оқиғалары мен өзге де төтенше жағдайлар туралы шұғыл жедел қызметтерді автоматты түрде хабардар етуге арналған. Жедел ден қоюды ұйымдастыру үшін жүйе көлік құралының координаттарын және қажетті деректердің ең аз жиынтығын автоматты түрде береді.

«ААШШ» МААЖ жобасын іске асыру тарихы

Ұлттық шұғыл ден қою жүйесін құру жұмыстары 2013 жылы басталды. Осы кезеңде Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникация министрлігі жобаның техникалық-экономикалық негіздемесін әзірледі. Кейінгі жылдары жобаны іске асырудың нормативтік және ұйымдастырушылық негізі қалыптастырылып, мемлекеттік тапсырыс берушілер мен операторлар айқындалды.

Жоба Қазақстан Республикасы Қорғаныс және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің қарамағына берілгеннен кейін өткізілген конкурс қорытындысы бойынша ҒТТИ жүйені әзірлеуші болып белгіленді.

2016–2018 жылдары ҒТТИ бағдарламалық қамтамасыз етуді және аппараттық-бағдарламалық кешеннің негізгі құрамдас бөліктерін әзірледі, деректерді өңдеу орталығын құрды және телекоммуникациялық инфрақұрылымды іске қосты. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің бөлімшелерінде жедел кезекшілерге арналған жұмыс орындары ұйымдастырылып, Ресей Федерациясының «ЭРА-ГЛОНАСС» мемлекеттік жүйесімен технологиялық үйлесімділік қамтамасыз етілді. Мемлекеттік сынақтардың қорытындысы бойынша 2018 жылғы желтоқсанда жүйе өнеркәсіптік пайдалануға берілді, ал 2019 жылғы 21 қаңтарда Мемлекеттік ведомствоаралық комиссияның шешімімен өнеркәсіптік пайдалануға енгізілді.

«ААШШ» МААЖ операторлық қызметі

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҒТТИ «ААШШ» МААЖ операторының функцияларын жүзеге асырып, жүйенің тәулік бойы, аптасына 7 күн үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

2025 жылдың соңындағы жағдай бойынша жүйеде шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғыларымен жабдықталған 740 мыңнан астам көлік құралы тіркелген. Жүйе өнеркәсіптік пайдалануға енгізілген сәттен бастап шамамен 2,77 млн шақыру өңделді, оның 7,8 мыңнан астамы шұғыл шақыру ретінде жіктелді. «ААШШ» орталығы тәулігіне орта есеппен 1 700-ге жуық шақыруды қабылдап, өңдейді, оның ішінде шамамен 5-еуі шұғыл шақыру болып табылады. Бұл жүйенің тұрақты жұмыс істейтінін және жол қозғалысына қатысушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі маңызын көрсетеді.

«ААШШ» МААЖ жүйесінің инфрақұрылымы

«ААШШ» МААЖ — ұлттық деңгейдегі бөлінген аппараттық-бағдарламалық кешен. Оның құрамына деректерді өңдеу орталығы, мамандандырылған серверлік және телекоммуникациялық жабдықтар, шұғыл хабарламаларды өңдеуге арналған бағдарламалық кешендер, шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғыларын тіркеу дерекқорлары, сондай-ақ байланыс операторларымен және мемлекеттік ақпараттық жүйелермен өзара іс-қимылды қамтамасыз ететін интеграциялық шлюздер кіреді.

Жүйе көлік құралының координаттарын автоматты түрде анықтауды, сигнал деңгейі ең жоғары байланыс операторының желісі арқылы деректерді беруді, «ААШШ» орталығының операторымен дауыстық байланысты автоматты түрде орнатуды және одан әрі шұғыл қызметтермен өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігінің бөлімшелерімен интеграция оқиғалар туралы ақпаратты жедел жеткізуге және авариялық-құтқару қызметтерінің әрекет ету уақытын қысқартуға мүмкіндік береді.

«ААШШ» МААЖ операторының негізгі функциялары

«ААШШ» МААЖ операторы ретінде ҒТТИ мынадай функцияларды жүзеге асырады:

- жүйені тәулік бойы пайдалану және техникалық сүйемелдеу;
- шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғыларын тіркеу;
- құрылғыларды сәйкестендіруге арналған SIM-профильдерді ұсыну;
- көлік құралдарын жүйеге қосу процестерін сүйемелдеу;
- орнату орталықтарын аттестаттау;
- шұғыл шақыруларды қабылдау, өңдеу және тиісті бағыттар бойынша жолдау;
- ақпаратты шұғыл жедел қызметтерге беру;
- автокөлік өндірушілерімен, импорттаушылармен және көлік құралдарын шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғыларымен жабдықтауды қамтамасыз ететін ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау.

«ААШШ» МААЖ-ды дамыту бағыттары

«ААШШ» МААЖ-ды одан әрі дамыту үшін есептеу инфрақұрылымын жаңарту, жүйенің ақауларға төзімділігін және ақпараттық қауіпсіздігін арттыру, мүмкіндіктерін кеңейту, сондай-ақ деректерді өңдеу орталығының өткізу қабілетін ұлғайту көзделген. Сонымен қатар деректерді зияткерлік тұрғыдан талдау мүмкіндіктерін жетілдіру, жүйенің болашақ мемлекеттік цифрлық платформалармен өзара байланысын қамтамасыз ету және көлік қауіпсіздігі саласында телематикалық қызметтерді қолдану аясын кеңейтуге басымдық беріледі.

Осы шараларды жүзеге асыру жүйенің ұзақ мерзім бойы тұрақты әрі үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз етуге, шұғыл қызметтердің өзара іс-қимылын жақсартуға және Қазақстан Республикасының қауіпсіздік саласындағы цифрлық инфрақұрылымын нығайтуға мүмкіндік береді.

2- кесте – «ААШШ» МААЖ көрсеткіштері

№	Көрсеткіштердің атауы	Нақты			Жоспарлы көрсеткіштер	
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.	2026 ж.	2027 ж.
1	Жаңадан тіркелген ШЖҚШҚ саны	113 036	112 118	130 796	< 330 000	< 330 000
2	ФКЦ операторының жауап беруін күтудің орташа уақыты, аспайды	≤ 90 секунд	≤ 90 секунд	≤ 90 секунд	≤ 90 секунд	≤ 90 секунд

3	Жүйеде тіркелген автокөліктердің жалпы саны	424 830	576 856	> 740 132	> 832 132	> 972 132
4	Отандық SIM-профильдерді орнату бойынша дилерлермен, зауыттармен және ШЖҚШҚ өндірушілерімен жасалған қолданыстағы шарттар саны	28	31	> 35	> 35	> 35
5	«ААШШ» МААЖ абоненттерін сәйкестендіруге арналған карталар саны	75 000	123 998	> 125 000	> 130 000	> 140 000
6	Өңделген шақырулар саны	523 046	580 081	333 572	< 700 000	< 800 000

4.1.2. Навигациялық пломбаларды пайдалана отырып, тасымалдарды қадағалау ақпараттық жүйесі

ҒТТИ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес навигациялық пломбаларды пайдалана отырып, халықаралық және ішкі тасымалдарды қадағалауға арналған «Транзит» тасымалдарды қадағалау ақпараттық жүйесінің («Транзит» АЖ) ұлттық операторының функцияларын жүзеге асырады. Ұлттық оператордың өкілеттіктері Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 10 қыркүйектегі № 731 қаулысымен айқындалған және Қазақстан Республикасының 2022 жылғы 19 сәуірдегі ЕАЭО-да тасымалдарды қадағалау үшін навигациялық пломбаларды қолдану туралы келісімді орындау жөніндегі халықаралық міндеттемелері шеңберінде жүзеге асырылады.

Ұлттық оператор ретінде ҒТТИ ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен ақпараттық қауіпсіздік саласындағы бірыңғай талаптардың сақталуын, тасымалдарды қадағалау ақпараттық жүйесінің тәулік бойы үздіксіз жұмыс істеуін, жүйедегі мәліметтер мен ақпараттың сақталуын қамтамасыз етеді. Сонымен қатар Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес шарт негізінде навигациялық пломбаларды қолдану арқылы тасымалдарды қадағалау кезінде тасымалдаушылармен және өзге де мүдделі тұлғалармен өзара іс-қимыл жасайды.

«Транзит» АЖ жобасын дамыту

«Транзит» АЖ ҒТТИ тарапынан жүк тасымалдарын нақты уақыт режимінде үздіксіз бақылауға мүмкіндік беретін ұлттық деңгейдегі цифрлық жүйе ретінде әзірленді. Өнеркәсіптік пайдалануға енгізілгенге дейін жүйе ұлттық және халықаралық пилоттық жобалар аясында жан-жақты сынақтан өткізілді.

2018–2023 жылдар аралығында автомобиль және теміржол көлігімен тасымалдау кезінде электрондық навигациялық пломбаларды қолдану бойынша алты пилоттық жоба өткізілді. Олардың екеуі Ресей Федерациясымен, Беларусь Республикасымен және Қырғыз Республикасымен бірлесіп жүзеге асырылған халықаралық жобалар болды. Сынақ нәтижелері бойынша Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті транзиттік тасымалдар кезінде навигациялық пломбаларды қолданудың тиімділігін және оларды Еуразиялық экономикалық одақ аумағындағы тауарлар транзитінің бірыңғай жүйесінің негізгі элементтерінің бірі ретінде пайдаланудың орындылығын растады.

2024 жылғы 27 ақпанда «Транзит» АЖ функционалдық мүмкіндіктерінің мемлекеттік сынақтары сәтті аяқталып, аппараттық-бағдарламалық кешеннің тұрақты жұмыс істейтіні расталды.

2025 жылы жүйені өнеркәсіптік пайдалануға дайындау жөніндегі іс-шаралар аяқталды, көлік және теміржол тасымалдарын қадағалау қызметтері бойынша ұлттық оператордың тарифтері бекітілді. Соның нәтижесінде 2026 жылғы 11 ақпаннан бастап жүйені коммерциялық пайдалануға қажетті ұйымдастырушылық және экономикалық жағдайлар жасалды.

«Транзит» АЖ жүйесінің құрылымы

«Транзит» АЖ — ұлттық деңгейдегі бөлінген мемлекеттік цифрлық жүйе. Ол мынадай негізгі құрамдас бөліктерден тұрады:

- тасымалдау үдерісіне қатысушыларға арналған ақпараттық портал;
- резервтік есептеу инфрақұрылымы бар деректерді өңдеу орталығы;
- көлік құралының орналасқан жерін анықтай отырып, тасымалды үздіксіз қадағалауға және көлік құралының жүк бөлігінің жабық күйін бақылауға мүмкіндік беретін навигациялық пломбалар.

Навигациялық пломба — пломбалау тетігін, спутниктік навигация модулін және деректерді беру құралдарын біріктіретін зияткерлік электрондық құрылғы. Еуразиялық экономикалық комиссияның 2023 жылғы 4 шілдедегі № 75 шешіміне сәйкес ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің аумақтары арқылы тасымалдау кезінде қолданылатын навигациялық пломбалар Кеден одағы мемлекеттерінің аумағында өндірілуге тиіс. Бұл Қазақстан Республикасында навигациялық пломбаларды сериялық өндіруді жолға қоюға қажетті алғышарттар қалыптастырады.

«Транзит» АЖ инфрақұралымы және оның пайдаланылуы

Жобаны іске асыру аясында Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасындағы автомобиль өткізу пункттерінде, сондай-ақ теміржол түйісу станцияларында ұлттық оператордың инфрақұрылымы құрылды. Қызмет алушыларға (тасымалдаушыларға, экспедиторларға, жүк жөнелтушілер мен жүк

алушыларға), сондай-ақ Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің лауазымды тұлғаларына арналған арнайы цифрлық қосымшалар (автоматтандырылған жұмыс орындары) әзірленді. Бұл қосымшалар тасымалдарды басқаруға, қадағалау объектілерін бақылауға және навигациялық пломбалардың жай-күйін нақты уақыт режимінде қадағалауға мүмкіндік береді.

Жүйе тәулік бойы жұмыс істейді. ҒТТИ аппараттық-бағдарламалық кешенге техникалық қызмет көрсетуді, инфрақұрылымның жұмысқа жарамдылығын бақылауды, ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуді, жүйеде орын алған оқиғалар туралы деректерді өңдеуді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарымен және ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің ұлттық операторларымен өзара іс-қимылды, оның ішінде ақпарат алмасуды қамтамасыз етеді.

Транзит АЖ-ның стратегиялық маңызы және дамыту бағыттары

«Транзит» АЖ-ны құру Қазақстан Республикасының көлік-логистика саласын цифрлық жаңғыртудағы негізгі жобалардың бірі болып табылады. Жүйе халықаралық тасымалдардың ашықтығын арттыруға, кеден және салық заңнамасын бұзу тәуекелдерін азайтуға, мемлекеттік бақылау рәсімдерін жеделдетуге және ЕАЭО-ның цифрлық көлік дәліздерін дамытуға мүмкіндік береді.

Ұзақ мерзімді кезеңде «Транзит» АЖ-ны дамыту жүйені ішкі тасымалдарға қолдану аясын кеңейтуді, мемлекеттік ақпараттық жүйелермен және коммерциялық логистикалық жүйелермен өзара байланысты қамтамасыз етуді, үлкен көлемдегі деректерді пайдалану негізінде талдамалық сервистерді дамытуды, сондай-ақ навигациялық пломбалар мен өзге де телематикалық құрылғылардың отандық өндірісін ұйымдастыруды көздейді. Аталған бағыттарды жүзеге асыру Қазақстан Республикасында тасымалдарды қадағалаудың заманауи цифрлық жүйесін қалыптастыруға және ҒТТИ-дің ұлттық деңгейдегі инженерлік-технологиялық оператор ретіндегі орнын нығайтуға мүмкіндік береді.

3 - кесте - «Транзит» АЖ көрсеткіштері

№	Көрсеткіштердің атауы	Жоспарлы көрсеткіштер		
		2026ж.	2027ж.	2028ж.
1	Қазақстан Республикасының аумағында басталған және қадағалауға жататын автомобиль тасымалдарының саны	> 312 500	> 375 000	> 412 500
2	Қазақстан Республикасының аумағында басталған және қадағалауға	> 15 000	> 155 000	> 250 000

	жататын теміржол тасымалдарының саны			
3	Қалыптан тыс жағдайларға ден қоюдың орташа уақыты	≤ 7 минут	≤ 5 минут	≤ 3 минут
4	Сәтті аяқталған тасымалдардың үлесі	$\geq 99\%$	$\geq 99\%$	$\geq 99\%$
5	Қолданыстағы өткізу пункттері мен уақытша сақтау қоймаларының (УСҚ) саны	43	70	100

4.1.3. Ғылыми-техникалық қызмет

ҒТТИ-дің ғылыми-техникалық қызметі дамудың негізгі бағыттарының бірі болып табылады және оның ұзақ мерзімді бәсекеге қабілеттілігінің негізін қалайды. ҒТТИ қолданбалы ғылыми зерттеулер мен тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды (ҒЗТКЖ) жүргізеді, инженерлік жобалаумен, сынақ жұмыстарымен және зияткерлік қызмет нәтижелерін іс жүзінде қолданумен айналысады. Бұл мемлекет, өнеркәсіп және көлік-логистика саласының қажеттіліктеріне арналған отандық технологиялар мен жоғары технологиялық өнімдерді әзірлеуге мүмкіндік береді. Ғылыми қызмет Қазақстан Республикасының мемлекеттік ғылыми-техникалық саясатының басымдықтарына, ғарыш саласын дамыту тұжырымдамасына, экономиканы цифрлық жаңғырту міндеттеріне, сондай-ақ еліміздің ЕАЭО және ТМД аясындағы халықаралық міндеттемелеріне сәйкес жүзеге асырылады.

ҒТТИ ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет субъектісі ретінде аккредиттелген және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы № 1095 қаулысымен бекітілген қызмет түрлерінің тізбесіне сәйкес зерттеулер жүргізеді. Ғылыми-техникалық бағыт аясында ақпараттық-коммуникациялық технологиялар, жасанды интеллект, спутниктік навигация, баламалы координаттық-уақыттық қамтамасыз ету жүйелері, радиоэлектрондық технологиялар, көлік телематикасы, микроэлектроника, заттар интернеті (IoT), ғарыш технологиялары және инженерлік талдау салаларында зерттеулер жүргізіледі.

ҒТТИ-дегі ғылыми жұмыстың басты ерекшелігі — ғылыми зерттеулердің мемлекеттік ақпараттық жүйелерді іс жүзінде пайдаланумен тығыз ұштасуы. ҒТТИ бір мезгілде «ААШШ» және «Транзит» мемлекеттік ақпараттық жүйелерін әзірлеуші, пайдаланушы оператор әрі олардың технологиялық дамуын қамтамасыз ететін ұйым ретінде қызмет атқарады. Соның арқасында жүйелерді пайдалану барысында жинақталған тәжірибе ғылыми зерттеулерде ескеріліп, зерттеу нәтижелері қайтадан қолданыстағы жүйелерді жетілдіруге бағытталады. Мұндай тәсіл ҒЗТКЖ нәтижелерін қолданыстағы цифрлық жүйелерге жедел енгізуге,

олардың мүмкіндіктерін жетілдіруге, жұмыс сенімділігін арттыруға және жаңа цифрлық сервистер әзірлеуге мүмкіндік береді.

2025 жылы ғылыми-техникалық қызмет Қазақстан Республикасының технологиялық егемендігін нығайтуға және отандық инженерлік құзыреттерді дамытуға бағытталған жобаларды жүзеге асыруға шоғырланды. Басым бағыттардың бірі «Транзит» АЖ үшін жаңа буындағы электрондық навигациялық пломбаларды әзірлеу болды. Бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру аясында электрондық навигациялық пломбаның тәжірибелік үлгісі әзірленуде. Оның құрылымы жүктің жай-күйін бақылайтын зияткерлік датчиктерді қосуға, спутниктік байланыстың баламалы арналарын пайдалануға және қолданыстағы шетелдік үлгілермен салыстырғанда құрылғының мүмкіндіктерін кеңейтуге жол ашады.

Есепті жылдың елеулі нәтижелерінің бірі — «Транзит» АЖ-ны енгізу аясында автомобиль және теміржол тасымалдарына арналған навигациялық пломбалардың тәжірибелік үлгілерін әзірлеу жобасына Еуразиялық даму банкінің Цифрлық бастамалар қоры тарапынан гранттық қолдау көрсетілуі. Бұл жобаны жүзеге асыру Еуразиялық экономикалық комиссияның № 75 шешімінің талаптарына сәйкес келетін отандық өнім үлгілерін әзірлеуге және Қазақстан Республикасының аумағында электрондық навигациялық пломбаларды сериялық өндіруді ұйымдастыру үшін қажетті технологиялық негіз қалыптастыруға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар ҒТТИ спутниктік навигацияны және орналасқан жерді анықтаудың баламалы технологияларын одан әрі дамыту бағыттары бойынша зерттеулер жүргізуде. Қазақстан Республикасының ғарыш саласын дамыту тұжырымдамасына сәйкес жаһандық навигациялық спутниктік жүйелердің сигналдары шектелген немесе мүлде қолжетімсіз жағдайда аса маңызды инфрақұрылым нысандарының, көлік құралдары мен арнайы техниканың орналасқан жерін жоғары дәлдікпен анықтауға арналған жерүсті айырымдық-қашықтық өлшеу радионавигациялық жүйесін құру жөніндегі ғылыми-техникалық бағдарлама әзірленді.

Ғылыми қызметтің қарқынды дамып келе жатқан бағыттарының бірі — жасанды интеллект пен заттар интернеті (IoT) технологиялары. Зерттеулер көлік ағындарын талдауға, апаттық жағдайларды алдын ала болжауға, үлкен көлемдегі деректерді автоматты түрде өңдеуге, шұғыл шақыруларды зияткерлік тәсілдермен іріктеуге және көлік қауіпсіздігіне арналған цифрлық сервистерді әзірлеуге бағытталған. Сонымен қатар шалғайдағы нысандарды бақылауға және дәстүрлі байланыс желілері қамтымаған аумақтарда деректерді беруге мүмкіндік беретін спутниктік заттар интернеті саласында әзірлемелер жүргізілуде.

ҒТТИ-дің ғылыми инфрақұрылымының маңызды бөлігі — ғарыш техникасы мен технологияларын әзірлеу және сынау жөніндегі ғылыми-тәжірибелік зертхана. Зертхана жобалаудан және тәжірибелік үлгілерді жасаудан бастап, зертханалық сынақтардан өткізуге, олардың жұмысын тексеруге және өнімді өнеркәсіптік өндіріске дайындауға дейінгі инженерлік жұмыстардың толық циклін жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Зертхананың мүмкіндіктері электрондық навигациялық пломбаларды, шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғыларын, спутниктік

навигациялық құрылғыларды және өзге де радиоэлектрондық өнімдерді әзірлеу барысында кеңінен пайдаланылады.

Есепті жылы ҒТТИ ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің Мемлекетаралық радионавигациялық бағдарламасы аясындағы жұмыстарды жалғастырды. Осы бағытта навигациялық технологиялар нарығына талдамалық зерттеулер жүргізіліп, координаттық-уақыттық қамтамасыз етуді дамыту, тиісті құқықтық және техникалық талаптарды жетілдіру, сондай-ақ радионавигация саласындағы техникалық талаптарды өзара сәйкестендіру жөнінде ұсыныстар әзірленді. Осылайша ҒТТИ халықаралық деңгейде ғылыми-техникалық саясатты қалыптастыруға және осы саланы реттейтін талаптарды әзірлеуге қатысатын сараптамалық ұйымның міндеттерін атқарады.

Ғылыми қызметті дамыту Қазақстан Республикасының жетекші жоғары оқу орындарымен, ғылыми ұйымдарымен және шетелдік технологиялық серіктестермен ынтымақтастық аясын кеңейтумен қатар жүргізілуде. ҒТТИ бірлескен зерттеу жобаларын жүзеге асырады, студенттер мен жас зерттеушілердің өндірістік тәжірибеден өтуіне жағдай жасайды, инженер мамандарды даярлауға және спутниктік навигация, телематика мен цифрлық технологиялар салаларындағы ғылыми мектептерді дамытуға үлес қосады.

Ғылыми зерттеулерді қаржыландыру көздерін кеңейту мақсатында ҒТТИ халықаралық қаржы институттарымен және гранттық бағдарламалармен ынтымақтастықты белсенді дамытуда. Еуразиялық даму банкінің жобаларымен қатар радионавигациялық өрістің сапасын бақылау, аса маңызды инфрақұрылымды навигациялық кедергілерден қорғау, сенімді навигациялық сервистерді дамыту және зияткерлік цифрлық жүйелер құру бағыттары бойынша жаңа бастамалар әзірленуде.

Ғылыми-техникалық қызметті дамытудың стратегиялық мақсаты — ҒТТИ-ді іргелі және қолданбалы зерттеулерді, инженерлік жобалауды, цифрлық жүйелерді әзірлеуді, жоғары технологиялық құрылғыларды өндіруді, деректерді өңдеуді, сынақ жұмыстарын жүргізуді, технологиялық әзірлемелерді іс жүзінде қолдануды және зияткерлік сервистер ұсынуды бір арнаға тоғыстыратын толық циклді инженерлік-технологиялық оператор ретінде қалыптастыру. Мұндай жұмыс үлгісі ғылымды өндіріспен және мемлекеттік цифрлық жүйелерді пайдаланумен тығыз байланыстырып, зерттеу нәтижелерін іс жүзінде жедел қолдануға, отандық жоғары технологиялық өнеркәсіпті дамытуға және Қазақстан Республикасының ғылыми-технологиялық әлеуетін нығайтуға ықпал етеді. Ұзақ мерзімді кезеңде бұл ҒТТИ-ге ғылыми жобаларды орындаумен ғана шектелмей, жаңа технологияларды түрлі жүйелерге кешенді түрде енгізетін, жаңа технологиялық нарықтардың қалыптасуына ықпал ететін және елдің инженерлік ортасын дамытуға үлес қосатын жетекші ұйым ретінде қызмет атқаруға мүмкіндік береді.

4 - кесте - Ғылыми-техникалық қызмет көрсеткіштері

№	Көрсеткіштердің атауы	Нақты көрсеткіштер			Жоспарлы көрсеткіштер	
		2023 ж.	2024 ж.	2025 ж.	2026 ж.	2027 ж.
1	Әзірленіп жатқан ғылыми жобалар саны	4	3	4	5	4
2	Ғылыми жарияланымдар саны	8	1	3	10	6
3	Патенттер мен авторлық куәліктер саны	1	1	2	3	1
4	Ғылыми-техникалық бағыт қызметкерлерінің саны (оның ішінде ғылыми қызметкерлер)	21(4)	17(6)	26(10)	39(13)	39(13)

4.1.4. Даму жоспарының орындалуын талдау

Есепті жылға арналған қаржылық есептілік жөніндегі тәуелсіз аудитордың қорытындысы және ҒТТИ-дің қаржылық есептілігі осы есепке қоса берілген.

6 - кесте - Қызмет бағыттары бойынша жобалардың кірістілігі.

«ААШШ» МААЖ бойынша нақты көрсеткіштер (мың теңге)	«ААШШ» МААЖ бойынша нақты көрсеткіштер			2025 жылғы көрсеткіштің 2024 жылмен салыстырғандағы өзгерісі, %	Жоспарлы көрсеткіш
	2023 ж	2024 ж	2025 ж		
Кірістер	1 107 725	1 099 435	1 938 557	+ 76 %	1 935 259
Шығыстар	-796 180	- 640 982	- 726 060	+ 13 %	-770 898
Жалпы пайда	311 545	458 453	1 197 793	+ 161 %	1 164 361

«Транзит» АЖ көрсеткіштері (мың теңге)	«Транзит» АЖ бойынша нақты көрсеткіштер			2025 жылғы көрсеткіш	Жоспарлы көрсеткіш
--	---	--	--	----------------------	--------------------

	2023 ж	2024 ж	2025 ж	тің 2024 жылмен салыстыр ғандағы өзгерісі, %	2026 ж
Кірістер	-	-	-	-	8 953 628
Шығыстар	-	- 348 629	- 472 841	+ 36 %	- 8 107 272
Жалпы пайда	-	-348 629	- 472 841	+ 36 %	846 356

Ғылыми-техникалық бағыт көрсеткіштері (мың теңге)	Ғылыми бағыт бойынша нақты көрсеткіштер (ГҚ, БНҚ, БҚ)			2025 жылғы көрсеткіш тің 2024 жылмен салыстыр ғандағы өзгерісі, %	Жоспарл ы көрсеткіш
	2023 ж	2024 ж	2025 ж		2026 ж
Кірістер	146 664	114 758	247 958	+ 116 %	396 245
Шығыстар	-94 604	- 47 290	-179 042	+ 279 %	- 347 990
Жалпы пайда	52 060	67 468	68 916	+ 2 %	48 255

Әкімшілік-басқару бағытының көрсеткіштері (мың теңге)	Әкімшілік-басқару бағыты бойынша нақты көрсеткіштер			2025 жылғы көрсеткіш тің 2024 жылмен салыстыр ғандағы өзгерісі, %	Жоспарл ы көрсеткіш
	2023 ж	2024 ж	2025 ж		2026 ж
Кірістер (заңгерлік қызметтер, ЕДБ бойынша пайыздар)	13 790	56 684	116 684	+ 106 %	60 000

Әкімшілік шығыстар	- 187 714	- 186 377	- 237 705	+ 28 %	- 338 669
Сыйақы бойынша шығыстар (кредит)			- 975		- 700 765
Өзге де шығыстар	- 140 010	- 4 472	- 10 026	+ 124 %	
Жалпы пайда	- 313 934	- 134 165	- 132 022	- 2 %	- 979 434

ҒТТИ бойынша барлығы (мың теңге)	ҒТТИ бойынша нақты көрсеткіштер			2025 жылғы көрсеткіштің 2024 жылмен салыстырғандағы өзгерісі, %	Жоспарлы көрсеткіш 2026 ж
	2023 ж	2024 ж	2025 ж		
Кірістер	1 268 179	1 270 877	2 303 199	+ 81 %	11 345 132
Шығыстар	-1 218 508	- 1 227 750	-1 626 649	+ 32 %	- 10 265 594
Жалпы пайда	49 671	43 127	676 550	+ 1 469 %	1 079 538
Республикалық бюджетке төленген дивидендтер	49 671	43 127	473 584	+ 998 %	

Қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігі тұрғысынан ҒТТИ мемлекеттік бюджетке айтарлықтай тәуелді емес. 2025 жылы базалық, бағдарламалық-нысаналы және гранттық қаржыландыру аясында ғылымды қолдауға жұмсалған бюджет қаражаты 256 522 мың теңгені құрады. Бұл ҒТТИ-дің 2 303 199 мың теңге көлеміндегі жалпы кірісінің 11 %-ына тең.

«ААШШ» МААЖ бойынша жалпы пайда 161 %-ға өсіп, 1 197 793 мың теңгені құрады. Бұл есепті кезеңде қарыз қаражатын тартпай-ақ «Транзит» АЖ-ны қолданысқа енгізу жұмыстарына 472 841 мың теңге инвестиция салуға мүмкіндік берді. 2024–2025 жылдары «Транзит» АЖ-ға барлығы 809 217 мың теңге инвестиция салынды.

ҒТТИ-дің қазіргі қаржылық жағдайы тұрақты. Соңғы үш жылдың қорытындысы бойынша республикалық бюджетке жалпы сомасы 566 382 мың теңге дивиденд төленді. 2026 жылы «Транзит» АЖ жұмысының басталуына байланысты ҒТТИ-дің ақша айналымы төрт есе ұлғаяды деп күтілуде.

Көрсеткіштің атауы	2026 жылға арналған Даму жоспарының көрсеткіштері, мың теңге				Өзгеріс, %
	2023 ж. нақты	2024 ж. нақты	2025 ж. нақты	2026 ж. жоспар	6 = (5-4)/4
1	2	3	4	5	6
Таза пайда	49 671	43 127	676 550	1 079 538	+ 60 %
Кірістер	1 268 179	1 270 877	2 303 199	11 345 132	+ 393 %
Шығыстар	-1 218 508	-1 227 750	-1 626 649	- 10 265 594	+ 531 %

7 - кесте - 2024–2025 жылдар кезеңіне арналған Даму жоспарының орындалу нәтижелерінің көрсеткіштері

№	Көрсеткіштер (мың теңге)	2025 жыл			2024 жыл		
		Нақты	Жоспар	Орындалуы, %	Нақты	Жоспар	Орындалуы, %
1	ҒТТИ барлық кірістері	2 303 199	2 296 754	100%	1 270 877	1 336 818	95%
1.1.	«ААШШ» МААЖ	1 867 190	1 525 033	122%	1 099 435	1 047 087	105%
1.2.	Ғылыми-техникалық қызмет	319 325	409 935	78%	114 758	153 531	75%
1.3.	«Транзит» АЖ	0	321 786	0%	0	0	0%
1.4.	Уақытша бос ақша қаражатын басқару	55 626	40 000	139%	22 506	20 200	111%
1.5.	Өзге де кірістер	61 058	0	100%	30 206	116 000	26%
2	ҒТТИ барлық шығыстары	1 626 649	2 141 167	76%	1 227 750	1 328 657	92%
2.1.	Өзіндік құн	1 377 943	1 881 616	73%	1 036 901	1 110 595	93%
2.1.1.	«ААШШ» МААЖ	669 397	639 174	105%	640 982	458 149	140%

2.1.2.	«Транзит» АЖ	460 588	877 048	53%	348 629	537 888	65%
2.1.3.	Ғылыми-техникалық бағыт	319 325	365 394	87%	47 290	114 558	41%
2.2.	Әкімшілік шығыстар	237 705	258 606	92%	186 377	218 062	85%
2.3.	Өзге де шығыстар	11 001	945	1164%	4 472	0	
3	Қаржы-шаруашылық қызмет нәтижелері, барлығы	676 550	155 587	435%	43 127	8 161	528%

8 - кесте - Активтер және адам ресурстары

№	Көрсеткіштер (мың теңге, адам)	ҒТТИ бойынша нақты көрсеткіштер			Үлесі, %
		2023 г.	2024 г.	2025 г	2025 г
1.	Барлық активтер	490 222	1 195 992	1 943 107	100%
1.1.	Ақша қаражаты	150 936	100 528	545 619	28%
1.2.	Негізгі құралдар	226 987	258 937	378 852	19%
1.3.	Материалдық емес активтер	20 519	737 110	661 190	34%
1.4.	Өзге де активтер	91 780	99 417	357 446	18%
2.	Қызметкерлердің орташа тізімдік саны	92 адам, оның ішінде 35% әйелдер, 65% ерлер	93 адам, оның ішінде 33% әйелдер, 67% ерлер	114 адам, оның ішінде 28% әйелдер, 72% ерлер	100%
2.1.	Басқару аппараты	14	12	15	13%
2.2.	«Транзит» АЖ	19	30	42	37%
2.3.	«ААШШ» МААЖ	29	24	23	20%
2.4.	Ғылыми-техникалық бағыт	21	17	26	23%

2.5.	ӨШҚ - өндірістік-шаруашылық қызметкерлері	9	10	8	7%
------	---	---	----	---	----

2025 жылдың қорытындысы бойынша ақша қаражаты түріндегі активтердің үлесі 28%-ды немесе 545 619 мың теңгені құрады, бұл 2024 жылмен салыстырғанда 5 есе көп. Материалдық емес активтердің негізгі бөлігін арнайы бағдарламалық қамтамасыз ету — «Транзит» тасымалдарды қадағалау ақпараттық жүйесі құрайды. Қызметкерлердің орташа жасы — 40 жас. Қызметкерлердің 75%-ының жоғары білімі бар. Әскери есепте тұрған қызметкерлердің үлесі 24%-ды құрайды. Зейнеткерлік жасқа толғаннан кейін еңбек шарты бойынша жұмысын жалғастырып жүрген зейнеткерлердің үлесі 10%-дан аз.

4.1.5. Төленген дивидендтер туралы ақпарат

ҒТТИ-де дивидендтерді бөлу және төлеу тәртібі Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 15 наурыздағы № 171-VIII Бюджет кодексінің 56-бабының 2-тармағына сәйкес белгіленген.

Тиісті саланың уәкілетті органдары және жалғыз акционері (қатысушысы) мемлекет болып табылатын квазимемлекеттік сектор субъектісінің мемлекеттік акциялар пакетін (жарғылық капиталдағы қатысу үлесін) иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асыратын жергілікті атқарушы органдар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен акционерлердің (қатысушылардың) жылдық жалпы жиналыстарын өткізу кезінде квазимемлекеттік сектор субъектісінің жылдық қаржылық есептілігінде, ал еншілес ұйымы (еншілес ұйымдары) болған жағдайда шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігінде көрсетілген таза кіріс сомасының кемінде жетпіс пайызын дивидендтерді (кірісті) төлеуге бағыттау және оларды уақтылы аудару жөнінде шаралар қабылдайды.

2024 жылы ҒТТИ Жалғыз қатысушысының шешіміне сәйкес таза кірістің 100%-ын құрайтын 49 670 711 теңге дивиденд ретінде республикалық бюджетке аударылды (Қазғарыштың 2024 жылғы 29 шілдедегі № 450/НҚ «ҒТТИ-дің 2023 жылға арналған жылдық қаржылық есептілігін және таза кірісті бөлу тәртібін бекіту туралы» бұйрығы).

➤ 2025 жылы ҒТТИ Жалғыз қатысушысының шешіміне сәйкес таза кірістің 100%-ын құрайтын 43 670 711 теңге дивиденд ретінде республикалық бюджетке аударылды (Қазғарыштың «ҒТТИ-дің 2024 жылға арналған жылдық қаржылық есептілігін және таза кірісті бөлу тәртібін бекіту туралы» бұйрығы).

➤ 2026 жылы ҒТТИ Жалғыз қатысушысының шешіміне сәйкес таза кірістің 70%-ын құрайтын 473 584 427,40 теңге дивиденд ретінде республикалық бюджетке аударылды (Қазғарыштың 2026 жылғы 19 маусымдағы № 337/НҚ «ҒТТИ-дің 2025 жылға арналған жылдық қаржылық есептілігін және таза кірісті бөлу тәртібін бекіту туралы» № 312/НҚ бұйрығына өзгерістер енгізу туралы бұйрығы).

4.2. ҒТТИ-дәің ғылыми және операторлық қызметіне SWOT-талдау

Артықшылықтары (Strengths)	Кемшіліктері (Weaknesses)
Мемлекеттік мәртебесінің болуы, «ААШШ» МААЖ операторының және «Транзит» АЖ ұлттық операторының міндеттерін атқаруы.	Цифрлық инфрақұрылымды дамыту және жүйелердің ауқымын кеңейту үшін телематикалық құрылғылар өндірісін ұйымдастыру жобаларының едәуір көлемде күрделі қаржы салуды қажет етуі.
Ғылыми-зерттеу қызметі мен мемлекеттік цифрлық жүйелерді пайдаланудың өзара ұштасуы.	Электрондық құрылғыларды өндіру жобаларының халықаралық қаржыландыру мен гранттық қолдауға тәуелділігі.
Меншікті ғылыми-тәжірибелік зертхана мен инженерлік инфрақұрылымның болуы.	Жекелеген жоғары технологиялық бағыттар бойынша мамандар санының жеткіліксіздігі.
Ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет субъектісі ретінде аккредиттелуі.	Электрондық өнімдердің меншікті өндірісінің әлі де қалыптасу кезеңінде болуы.
Спутниктік навигация, телематика, радиоэлектроника, жасанды интеллект және IoT салаларында тиісті құзыреттердің болуы.	Ғылыми әзірлемелерді іс жүзінде қолдану және оларды нарыққа енгізу тетіктерін одан әрі дамыту қажеттілігі.
Еуразиялық даму банкімен, ЕАЭО мемлекеттерінің ұйымдарымен және шетелдік технологиялық серіктестермен халықаралық ынтымақтастықтың болуы.	IT-инфрақұрылымды ұдайы жаңартып отыруға және киберқауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын жоғары талаптар.
Меншікті зияткерлік меншік нысандары мен ғылыми әзірлемелердің болуы.	Мемлекеттік жүйелердің ауқымы кеңеюіне байланысты оларды пайдалану жүктемесінің артуы.

Мүмкіндіктер (Opportunities)	Қатерлер (Threats)
Қазақстанда электрондық навигациялық пломбаларды сериялық өндіруді жолға қою.	Технологиялардың жылдам өзгеруі және электрондық өнімдердің қолданылу мерзімінің қысқаруы.
«Транзит» АЖ-ны ЕАЭО мемлекеттеріндегі автомобиль және теміржол тасымалдарына қолдану аясын кеңейту.	Шетелдік телематикалық жабдық өндірушілер тарапынан бәсекелестіктің күшеюі.
Жаңа телематикалық құрылғыларды дамыту: GNSS-трекерлер, соққы датчиктері, IoT жабдықтары және дәлдігі жоғары орнығу құрылғылары.	Электрондық құрамдастарды жеткізудің жаһандық тізбектерінің үзілу қаупі.
Мемлекеттік ақпараттық жүйелерге жасанды интеллектіні, үлкен көлемдегі деректерді өңдеу технологияларын және цифрлық талдау құралдарын енгізу.	Аса маңызды цифрлық инфрақұрылым нысандарына төнетін киберқатерлердің артуы.
Ғылыми әзірлемелерді іс жүзінде қолданысқа енгізу және технологияларды ЕАЭО мемлекеттері мен Орталық Азия елдеріне экспорттау.	Цифрлық логистика мен навигация саласындағы халықаралық реттеу талаптарының өзгеруі.
Халықаралық қаржы институттарымен және технологиялық серіктестермен ынтымақтастықты кеңейту.	Жоғары технологиялық салалардағы мамандар тапшылығына байланысты шектеулер.

Мүмкіндіктер (Opportunities)	Қатерлер (Threats)
Көлік, сақтандыру және логистика салаларына арналған ұлттық телематикалық жүйе мен жаңа цифрлық сервистерді қалыптастыру.	Жабдықтардың құнына және инвестициялық жобалардың іске асырылуына әсер ететін валюталық және макроэкономикалық тәуекелдер.

Негізгі қорытындылар. SWOT-талдау ҒТТИ-де мемлекеттік цифрлық жүйелерді құрудан бастап оларды пайдалануға дейінгі толық циклді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін ғылыми, инженерлік және операторлық құзыреттердің бірегей үйлесімі қалыптасқанын көрсетеді. «ААШШ» МААЖ және «Транзит» АЖ операторы мәртебесі, меншікті ғылыми-зерттеу инфрақұрылымының болуы және халықаралық ғылыми-техникалық бағдарламаларға қатысуы ҒТТИ-дің одан әрі дамуына берік негіз қалайды. Сонымен қатар толық циклді инженерлік-технологиялық оператор үлгісіне көшу кадрлық әлеуетті одан әрі нығайтуды, өндірістік базаны кеңейтуді, ғылыми әзірлемелерді іс жүзінде қолдану және нарыққа енгізу мүмкіндіктерін арттыруды, сондай-ақ қаржыландыру көздерін кеңейтуді талап етеді. ҒТТИ-дің стратегиялық мүмкіндіктері телематикалық құрылғылардың отандық өндірісін дамытуға, жасанды интеллект пен заттар интернеті технологияларын енгізуге, мемлекеттік цифрлық жүйелер негізінде жоғары технологиялық сервистер құруға және халықаралық даму институттарымен ынтымақтастықты кеңейтуге байланысты. Аталған бағыттарды жүзеге асыру Қазақстан Республикасының технологиялық егемендігін нығайтуға, отандық технологиялардың экспорттық әлеуетін арттыруға және ҒТТИ-дің ұзақ мерзімді орнықты дамуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

5. Тәуекелдерді басқару жүйесі

ҒТТИ тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін орнықты дамуды қамтамасыз етуге, стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге және қызмет тиімділігін арттыруға мүмкіндік беретін корпоративтік басқарудың ажырамас бөлігі ретінде қарастырады. Тәуекелдерді басқару жүйесі (ТБЖ) ҒТТИ қызметіне кері әсер етуі мүмкін факторларды уақтылы анықтауға, бағалауға, тұрақты бақылауға және олардың ықпалын төмендетуге бағытталған өзара байланысты ұйымдастырушылық үдерістердің, ішкі саясаттардың, рәсімдер мен бақылау тетіктерінің жиынтығын білдіреді.

Тәуекелдерді басқару жүйесі ҒТТИ қызметінің барлық бағыттарын қамтиды. Олардың қатарына ғылыми-зерттеу қызметі, «ААШШ» МААЖ және «Транзит» АЖ мемлекеттік ақпараттық жүйелерін пайдалану, инвестициялық жобаларды жүзеге асыру, қаржы-шаруашылық қызмет, ақпараттық қауіпсіздік, сатып алу рәсімдері, кадр саясаты, сондай-ақ мемлекеттік органдармен, халықаралық қаржы институттарымен және технологиялық серіктестермен өзара іс-қимыл жатады.

Бақылау кеңесі тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеуіне жалпы бақылау жүргізеді, тәуекелдерді басқарудың негізгі тәсілдерін айқындайды және қабылданатын шаралардың тиімділігін бақылайды. Атқарушы орган ішкі бақылау

рәсімдерін енгізуге және іс жүзінде қолдануға, тәуекелдерді уақтылы анықтауға, олардың ықпалын төмендету жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыруға және корпоративтік басқару органдарына тұрақты түрде есеп беруге жауапты.

Есепті жылы тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру жұмыстары ҒТТИ-дің ішкі нормативтік құжаттарына және комплаенс-қызметтің жұмыс жоспарына сәйкес жүргізілді. Құқықтық мәдениетті қалыптастыруға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын сақтауға, қызметкерлердің тәуекелдерді басқару қағидаттары туралы білімін арттыруға және адал қызмет ету мәдениетін дамытуға бағытталған оқыту іс-шаралары тұрақты түрде өткізілді. Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару мәселелері ішкі кеңестер мен қызметкерлердің біліктілігін арттыру іс-шаралары барысында жүйелі түрде қаралды.

Тәуекелдерді бағалау кезінде ҒТТИ оқиғалардың туындау ықтималдығын және олардың стратегиялық әрі ағымдағы мақсаттарға қол жеткізуге ықтимал әсер ету деңгейін талдауға негізделген тәсілді қолданады. Тәуекелдер туралы ақпарат басқарушылық есептілікке енгізіліп, басқару шешімдерін қабылдау, стратегиялық және қаржылық жоспарлау, инвестициялық жобаларды жүзеге асыру және ішкі жұмыс үдерістерін жетілдіру кезінде пайдаланылады.

2025 жылы мемлекеттік ақпараттық жүйелерді дамытуға, электрондық навигациялық құрылғыларды (пломбаларды) сериялық өндіруді ұйымдастыру жөніндегі инвестициялық жобаны жүзеге асыруға, қарыз қаражатын тартуға, мемлекеттік ақпараттық жүйелердің үздіксіз жұмысын қамтамасыз етуге, ақпаратты қорғауға және цифрлық инфрақұрылымның орнықтылығына байланысты тәуекелдерді басқаруға ерекше назар аударылды.

Тәуекелдердің негізгі топтары

Тұрақты бақылауда болатын тәуекелдердің негізгі санаттары:

- ҒТТИ-дің ұзақ мерзімді даму стратегиясын жүзеге асыруға және қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз етуге байланысты **стратегиялық тәуекелдер**;
- «ААШШ» МААЖ және «Транзит» АЖ мемлекеттік ақпараттық жүйелерін пайдалану барысында туындайтын **операциялық тәуекелдер**;
- Қазақстанда өндірісті жолға қою жобаларын жүзеге асыруға және қаржыландыру тартуға байланысты **инвестициялық тәуекелдер**;
- валюталық, пайыздық және кредиттік тәуекелдерді қамтитын **қаржылық тәуекелдер**;
- цифрлық технологиялардың жылдам дамуына және құрылғылар мен жабдықтарды үнемі жаңартып отыру қажеттілігіне байланысты **технологиялық тәуекелдер**;
- **ақпараттық қауіпсіздік пен киберқауіпсіздық тәуекелдері**;
- **құқықтық және реттеушілік тәуекелдер**;
- білікті мамандарды тарту және оларды ұстап қалуға байланысты **кадрлық тәуекелдер**;
- **сыбайлас жемқорлық және комплаенс-тәуекелдер**.

Тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту

Тәуекелдерді басқару жүйесін одан әрі жетілдіру аясында ҒТТИ тәуекелдерді бақылаудың цифрлық құралдарын дамытуды, оларды бағалау мен болжаудың заманауи әдістерін енгізуді, ішкі бақылау үдерістерін автоматтандыру деңгейін арттыруды, сондай-ақ тәуекелдерді ескере отырып басқару тәсілін стратегиялық және инвестициялық жоспарлау үдерістеріне енгізуді жоспарлап отыр.

ҒТТИ тиімді тәуекелдерді басқару жүйесін қызметтің тұрақтылығын қамтамасыз етудің, мемлекеттің және өзге де мүдделі тараптардың мүдделерін қорғаудың, инвестициялық жобаларды табысты жүзеге асырудың және ұзақ мерзімді стратегиялық мақсаттарға қол жеткізудің негізгі шарттарының бірі ретінде қарастырады. Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару қағидалары, Тәуекелдер картасы және өзге де ішкі құжаттар ҒТТИ-дің ресми интернет-ресурсында орналастырылады және корпоративтік басқару жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады (осы есептің 7–9-қосымшалары және осы есепке қосымшадағы 14-тарау «Тәуекелдерді басқару қағидаты»).

6. Корпоративтік басқару

ҒТТИ корпоративтік басқаруды қызмет тиімділігін арттырудың, ашықтық пен есептілікті қамтамасыз етудің, іскерлік беделді нығайтудың және капитал тартуға жұмсалатын шығындарды төмендетудің құралы ретінде қарастырады. Бақылау кеңесінің 2026 жылғы 30 маусымдағы № 5 хаттамасымен Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерінің сақталуы туралы есеп бекітілді.

6.1. Корпоративтік басқару жүйесі

ҒТТИ-дің корпоративтік басқару жүйесі ҒТТИ қызметін тиімді басқаруды, стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуді, Жалғыз қатысушы мен өзге де мүдделі тараптардың мүдделері арасындағы теңгерімді сақтауды қамтамасыз ететін қағидаттардың, үдерістердің, басқару органдарының, ішкі нормативтік құжаттар мен бақылау тетіктерінің жиынтығын білдіреді.

Корпоративтік басқару қағидаттары.

ҒТТИ өз қызметінде корпоративтік басқарудың мынадай негізгі қағидаттарын басшылыққа алады:

- өкілеттіктерді ажырату қағидаты;
- Жалғыз қатысушының құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидаты;
- тиімді басқару қағидаты;
- орнықты даму қағидаты;
- Институт қызметі туралы ақпаратты ашып көрсетудің ашықтығы мен объективтілігі қағидаты;
- тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау қағидаты;
- корпоративтік даулар мен мүдделер қақтығысын реттеу қағидаты.

Аталған қағидаттарды қолдану ҒТТИ қызметінің тиімділігін арттыруға, қаржылық орнықтылықты нығайтуға, корпоративтік мәдениетті дамытуға және ұзақ мерзімді құндылық қалыптастыруға ықпал етеді.

Корпоративтік басқару кодексі.

Корпоративтік басқару саласындағы негізгі ішкі құжат — Бақылау кеңесінің шешімімен бекітілген ҒТТИ-дің Корпоративтік басқару кодексі (2024 жылғы 10 желтоқсандағы № 8 хаттама).

Құжат корпоративтік басқаруды ұйымдастырудың бірыңғай тәсілдерін белгілейді және мынадай мәселелерді реттейді:

- басқару органдары арасындағы өкілеттіктерді бөлу;
- басқару шешімдерін қабылдау тәртібі;
- қызметтің ашықтығын қамтамасыз ету;
- ақпаратты ашып көрсету талаптары;
- тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі;
- корпоративтік әдеп;
- мүдделер қақтығысының алдын алу;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс;
- орнықты даму және әлеуметтік жауапкершілік мәселелері.

2025 жылы Кодекстің ережелері ҒТТИ-дің стратегиялық және операциялық міндеттерін жүзеге асыру барысында, сондай-ақ ішкі басқару үдерістерін жетілдіру кезінде жүйелі түрде қолданылды.

Корпоративтік басқарудың мақсаттары мен міндеттері

Корпоративтік басқарудың негізгі мақсаты — ҒТТИ-дің стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуді, орнықты дамуды және оның ұзақ мерзімді құндылығын арттыруды қамтамасыз ететін тиімді басқару жүйесін қалыптастыру. Осы мақсатқа қол жеткізу үшін корпоративтік басқару жүйесі мынадай міндеттерді шешуге бағытталған:

- Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі және атқарушы орган арасындағы тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз ету;
- стратегиялық және операциялық басқарудың сапасын арттыру;
- шешім қабылдау үдерістерінің ашықтығын қамтамасыз ету;
- ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және комплаенс жүйесін жетілдіру;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының және ішкі нормативтік құжаттардың талаптарын сақтау;
- корпоративтік мәдениет пен іскерлік әдепті дамыту;
- мемлекеттік активтердің сақталуын және ресурстардың тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету;
- ҒТТИ-дің инвестициялық тартымдылығын арттыру;
- ішкі және сыртқы есептілік тетіктерін дамыту;
- орнықты ғылыми-технологиялық және инновациялық дамуға жағдай жасау.

Ірі мемлекеттік цифрлық жобаларды, ғылыми-зерттеу бағдарламаларын және инвестициялық бастамаларды жүзеге асыруды тиімді қамтамасыз ете алатын басқару жүйесін дамытуға ерекше назар аударылады.

Орнықты даму қағидаттарын ұстану

ҒТТИ орнықты дамуды корпоративтік басқарудың негізгі қағидаттарының бірі және ұзақ мерзімді дамудың негізі ретінде қарастырады. Стратегиялық және операциялық шешімдер қабылдау кезінде ҒТТИ өз қызметінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік қырларын ескеріп, қаржылық нәтижелерге қол жеткізу, мемлекеттік міндеттерді орындау және қоғам алдындағы жауапкершілік арасындағы теңгерімді сақтауға ұмтылады.

Орнықты дамудың экономикалық бағыты қызмет тиімділігін арттыру, мемлекеттік цифрлық жүйелерді дамыту, инвестициялар тарту, қаржыландыру көздерін кеңейту және жоғары технологиялық жаңа қызмет бағыттарын қалыптастыру арқылы жүзеге асырылады.

Әлеуметтік жауапкершілік адам капиталын дамытуға, қауіпсіз еңбек жағдайларын жасауға, қызметкерлердің біліктілігін арттыруға, корпоративтік мәдениетті жетілдіруге, баршаға тең мүмкіндіктер беруге және іскерлік әдептің жоғары талаптарын сақтауға бағытталған.

Экологиялық жауапкершілік ішкі жұмыс үдерістерін цифрландыру, электрондық құжат айналымын кеңейту, материалдық және энергетикалық ресурстарды ұтымды пайдалану, энергия тиімділігін арттыру және қоршаған ортаға түсетін әсерді азайту арқылы жүзеге асырылады.

2025 жылы ҒТТИ орнықты даму қағидаттарын корпоративтік басқару жүйесіне енгізу жұмыстарын жалғастырды, ішкі нормативтік құжаттарды жетілдірді, тәуекелдерді басқару жүйесін, комплаенс-бақылауды, ақпараттық қауіпсіздікті және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл тетіктерін дамытты.

ҒТТИ-дің ұзақ мерзімді мақсаты — қолданбалы ғылыми зерттеулерді жүргізуді, жоғары технологиялық шешімдерді жасауды және қолданысқа енгізуді, мемлекеттік цифрлық жүйелерді пайдалануды және озық технологиялық өнімдер шығаруды ұштастыратын заманауи ғылыми-инженерлік ұйым ретінде дамып, жауапты корпоративтік басқару мен орнықты даму қағидаттарын сақтау.

6.2. Басқарудың ұйымдық құрылымы

ҒТТИ -ның басқару жүйесі Қазақстан Республикасының заңнамасына, Жарғыға және Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес қалыптастырылған және өкілеттіктерді ажырату, есептілік, ашықтық пен жауапкершілік қағидаттарына негізделеді.

Басқару органдарының құрылымы

Қазақстан Республикасының «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңының 41-бабына, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңының 182-1, 182-2, 182-3, 182-

4-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), сондай-ақ Жалғыз қатысушының 2026 жылғы 7 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығымен ҒТТИ Жарғысына енгізілген өзгерістерді ескере отырып, ҒТТИ -ның басқару органдарына төмендегілер жатады:

- **Жалғыз қатысушы** — жоғары басқару органы;
- **Бақылау кеңесі** — стратегиялық басқару және бақылау органы;
- **Директор** — ҒТТИ қызметіне күнделікті басшылықты жүзеге асыратын атқарушы орган.

Корпоративтік басқарудың тиімділігін арттыру мақсатында басқару органдарының қызметі Бақылау кеңесінің хатшысын, сәйкестік талаптарының сақталуы жөніндегі уәкілді, жеке-дара аудиторды (ревизорды), ал алдағы уақытта ішкі аудит қызметін қамтитын корпоративтік бақылау жүйесі арқылы қамтамасыз етіледі.

Мұндай басқару жүйесі стратегиялық басқару, күнделікті басқару және бақылау міндеттерінің өзара тәуелсіздігін қамтамасыз етеді әрі корпоративтік басқарудың заманауи қағидаттарына сәйкес келеді.

Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі және атқарушы орган арасындағы өкілеттіктердің аражігін ажырату

ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесі басқару органдары арасындағы өкілеттіктерді нақты бөлу қағидатына негізделген.

Жалғыз қатысушы ҒТТИ мүлкінің меншік иесі ретінде мемлекеттің құқықтарын жүзеге асырады және заңнамада әрі Жарғыда оның айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды. Олардың қатарына Жарғыны және оған енгізілетін өзгерістерді бекіту, Директорды тағайындау, Бақылау кеңесінің құрамын қалыптастыру, жылдық қаржылық есептілікті бекіту, таза табысты бөлу, дамудың стратегиялық бағыттарын айқындау, сондай-ақ ҒТТИ қызметі үшін елеулі маңызы бар өзге де шешімдерді қабылдау жатады.

Бақылау кеңесі заңнамада және (немесе) Жарғыда Жалғыз қатысушының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді қоспағанда, ҒТТИ қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады. Сонымен қатар Жалғыз қатысушы шешімдерінің орындалуын бақылайды, ҒТТИ -ны дамыту мәселелерін қарайды, Даму жоспарын, ұйымдық құрылымды, ішкі нормативтік құжаттарды, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін бекітеді, сондай-ақ атқарушы орган қызметінің тиімділігін бақылайды.

Атқарушы орган ҒТТИ -ның күнделікті қызметін басқаруды қамтамасыз етеді, Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесі қабылдаған шешімдердің орындалуын ұйымдастырады, қызметтің негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізуге, ресурстарды тиімді пайдалануға, мемлекеттік бағдарламаларды, ғылыми жобалар мен инвестициялық бастамаларды іске асыруға жауап береді.

Өкілеттіктерді осылайша ажырату міндеттердің қайталануына жол бермейді, шешімдер қабылдаудағы дербестікті қамтамасыз етеді және стратегиялық міндеттерді тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

ҒТТИ -ның ұйымдық құрылымы

ҒТТИ -ның ұйымдық құрылымы оның арнайы құқық субъектісі, мемлекеттік ақпараттық жүйелер операторы және ғылыми-технологиялық ұйым ретіндегі қызметінің ерекшеліктерін ескере отырып қалыптастырылған. 2025 жылдың соңындағы жағдай бойынша ұйымдық құрылым мынадай негізгі бағыттарды қамтиды:

Әкімшілік-басқару бағыты ҒТТИ қызметін стратегиялық, қаржылық, құқықтық, кадрлық, әкімшілік және ұйымдастырушылық тұрғыдан қамтамасыз етеді.

Өндірістік-техникалық бағытқа:

- навигациялық пломбаларды қолдану арқылы тасымалдарды қадағалаудың ұлттық ақпараттық жүйесінің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ететін «Транзит» орталығы;
- авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақыруға арналған мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйенің жұмысын қамтамасыз ететін «ААШШ» орталығы кіреді.

Ғылыми-техникалық бағыт қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізуді, тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды орындауды, келешегі бар технологияларды әзірлеуді, ғылыми-техникалық бағдарламаларды жүзеге асыруды және инновациялық жобаларды іске асыруды қамтамасыз етеді.

Шаруашылық бағыт инфрақұрылым нысандарын пайдалануды, материалдық-техникалық қамтамасыз етуді және әкімшілік-шаруашылық қызметтің үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз етеді.

- ҒТТИ -ның ұйымдық құрылымына сондай-ақ:
- Бақылау кеңесінің хатшысы;
- сәйкестік талаптарының сақталуы жөніндегі уәкіл;
- жеке-дара аудитор (ревизор);
- қауіпсіздік жөніндегі кеңесші;
- Қазақстан Республикасының ақпараттық қауіпсіздік саласындағы заңнамасының талаптарына сәйкес Директорға тікелей бағынатын ақпараттық қауіпсіздік жөніндегі жетекші инженер кіреді.

«Транзит» ақпараттық жүйесінің өнеркәсіптік пайдалануға берілуіне және автомобиль әрі теміржол тасымалдары саласындағы ұлттық оператордың атқаратын міндеттерінің кеңеюіне байланысты 2025 жылы ұйымдық құрылымға елеулі өзгерістер енгізіліп, оны оңтайландыру жұмыстары жүргізілді.

Негізгі өзгерістер «Транзит» орталығының жұмысын күшейтуге, тәулік бойғы диспетчерлік бақылауды дамытуға, өткізу пункттерінде навигациялық пломбаларға қызмет көрсетуді ұйымдастыруға, мемлекеттік ақпараттық жүйелермен және Еуразиялық экономикалық одаққа мүше мемлекеттердің ұлттық операторларымен ақпараттық өзара ықпалдастықты қамтамасыз етуге бағытталды.

ҒТТИ -ның ұйымдық құрылымы Даму жоспарында белгіленген стратегиялық міндеттерге сәйкес жетілдіріліп келеді және спутниктік навигация, көлік телематикасы, орналасқан жерді жоғары дәлдікпен айқындау, микроэлектроника, цифрлық тұғырнамалар, жасанды интеллект және жоғары технологиялық өндіріс салаларындағы құзыреттерді одан әрі кеңейтуді көздейді.

Қалыптасқан басқару жүйесі басқаруда қажетті икемділікті қамтамасыз етеді, ғылыми, инженерлік және өндірістік бөлімшелер арасындағы тиімді өзара байланысты нығайтады, сондай-ақ ҒТТИ -ны ұлттық деңгейдегі заманауи ғылыми-технологиялық ұйым әрі мемлекеттік цифрлық жүйелердің инженерлік-технологиялық операторы ретінде одан әрі дамытуға негіз қалайды.

6.3. Жалғыз қатысушы

«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС-нің Жалғыз қатысушысы Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің Аэроғарыш комитеті (Қазғарыш) болып табылады. Аэроғарыш комитеті Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҒТТИ -ның жарғылық капиталындағы мемлекеттік қатысу үлесін иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асырады, сондай-ақ өз құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша мемлекеттің Жалғыз қатысушы ретіндегі мүдделерін білдіреді.

Өкілеттіктері мен құзыреті

Жалғыз қатысушының қызметі Қазақстан Республикасының «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне, ҒТТИ Жарғысына және өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырылады.

Жалғыз қатысушы ҒТТИ -ның жоғары басқару органы болып табылады және заңнамада әрі Жарғыда өзінің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.

Жалғыз қатысушының негізгі өкілеттіктеріне:

- ҒТТИ Жарғысын бекіту және оған өзгерістер енгізу;
- Бақылау кеңесін сайлау (қайта сайлау) және оның өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;
- Серіктестіктің атқарушы органын құру, атқарушы органның лауазымдық жалақысының мөлшерін белгілеу және оның өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;
- жауапкершілігі шектеулі серіктестікті немесе оның мүлкін сенімгерлік басқаруға беру туралы шешім қабылдау және мұндай берудің талаптарын айқындау;
- жылдық қаржылық есептілікті бекіту;
- таза кірісті бөлу туралы шешім қабылдау;
- Жалғыз қатысушының жарғылық капиталдағы қатысу үлесіне есептелген дивидендтерді төлеу тәртібін айқындау;

- Серіктестіктің жылдық қаржылық есептілігіне аудит жүргізетін аудиторлық ұйымды айқындау;
- оларды бекіту Жалғыз қатысушының құзыретіне жатқызылған ішкі құжаттарды бекіту;
- қайта ұйымдастыру және тарату мәселелері бойынша шешімдер қабылдау;
- Қазақстан Республикасының заңнамасында және Жарғыда көзделген өзге де шешімдерді қабылдау жатады.

Жалғыз қатысушы Жарғыда өз құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдерді жеке-дара қабылдайды.

2023 жылғы 18 қаңтардағы №51 қабылдау-тапсыру актісіне сәйкес ҒТТИ -ның Жалғыз қатысушысы қатысушының құзыретіне жататын барлық мәселелер бойынша шешімдерді дербес қабылдайды. Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңының 177-бабының 2-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетімен алдын ала жазбаша келісуді талап ететін мәселелер бұған жатпайды.

Мемлекеттік мүлік туралы заңнамада белгіленген жағдайларда Жалғыз қатысушының жекелеген шешімдері Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетімен алдын ала келісіле отырып қабылданады.

Басқару органдарымен өзара іс-қимыл

ҒТТИ -ның корпоративтік басқару жүйесі Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі және атқарушы орган арасындағы өкілеттіктерді нақты ажырату қағидатына негізделген.

Жалғыз қатысушы ҒТТИ -ны дамытудың стратегиялық бағыттарын айқындайды және олардың іске асырылуын Бақылау кеңесі мен атқарушы органның қызметі арқылы бақылайды.

Бақылау кеңесі Жалғыз қатысушының құзыретіне жататын мәселелерді алдын ала қарайды, стратегиялық, қаржылық және ұйымдастырушылық мәселелер бойынша ұсынымдар әзірлейді, сондай-ақ қабылданған шешімдердің орындалуын бақылайды.

Атқарушы орган Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесі қабылдаған шешімдердің орындалуын ұйымдастырады, қызметтің негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізуді, мемлекеттік міндеттердің орындалуын және Даму жоспарының іске асырылуын қамтамасыз етеді.

Басқару органдарының өзара іс-қимылы Қазақстан Республикасының заңнамасына, Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексіне, Бақылау кеңесі туралы ережеге және өзге де ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес жүзеге асырылады.

Басқару органдары арасындағы өзара іс-қимылды ұйымдастыруды Бақылау кеңесінің хатшысы қамтамасыз етеді. Ол отырыстарға қажетті материалдарды дайындауды үйлестіреді, корпоративтік шешімдердің тиісті түрде ресімделуін қамтамасыз етеді және ҒТТИ мен Жалғыз қатысушы арасындағы ақпарат алмасуды ұйымдастырады.

Жалғыз қатысушының құқықтарын жүзеге асыру

Есепті кезеңде Жалғыз қатысушы ҒТТИ -ның басқару жүйесін жетілдіруге және орнықты дамуын қамтамасыз етуге бағытталған шешімдер қабылдау арқылы өзінің корпоративтік құқықтарын жүйелі түрде жүзеге асырды. 2025–2026 жылдары ҒТТИ -ны одан әрі дамыту үшін стратегиялық маңызы бар бірқатар шешімдер қабылданды, оның ішінде:

- мемлекеттік мүлік туралы заңнаманың жетілдірілуіне байланысты ҒТТИ Жарғысына өзгерістер енгізілді;
- Бақылау кеңесінің өкілеттіктері кеңейтілді;
- Бақылау кеңесіне бағынатын ішкі аудит қызметін құру көзделді;
- негізгі қызмет түрлерінің тізбесі кеңейтіліп, оған навигациялық пломбалар өндірісі, ғарыш қызметі, жаратылыстану және техникалық ғылымдар саласындағы ғылыми зерттеулер, сондай-ақ қорғаныс пен ұлттық қауіпсіздік мүддесіндегі зерттеулер енгізілді;
- жылдық қаржылық есептілік және таза кірісті бөлу тәртібі бекітілді;
- Бақылау кеңесінің, атқарушы органның және ревизордың қызметіне қатысты шешімдер қабылданды;
- басқару органдарының қызметін реттейтін ішкі құжаттар бекітілді.

Аталған шешімдердің қабылдануы ҒТТИ -ның корпоративтік басқару жүйесін одан әрі жетілдіруге, ішкі бақылау тетіктерін нығайтуға, сондай-ақ жаңа мемлекеттік және инвестициялық жобаларды іске асыру үшін қажетті ұйымдық жағдайлар жасауға мүмкіндік берді

Таза кірісті бөлу және дивиденттік саясат

Таза кірісті бөлу Қазақстан Республикасының заңнамасына, ҒТТИ Жарғысына және Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

Бақылау кеңесі жылдық қаржылық есептілікті алдын ала қарайды, таза кірісті бөлу жөнінде ұсынымдар әзірлейді және тиісті ұсыныстарды Жалғыз қатысушының қарауына енгізеді.

2025 жылғы қызмет қорытындылары бойынша Бақылау кеңесі жылдық қаржылық есептілікті алдын ала мақұлдап, таза кірісті бөлу тәртібі бойынша ұсыным берді. Қаржылық есептілік Жалғыз қатысушымен бекітілгеннен кейін ҒТТИ-ның 2025 жылғы таза кірісінің 70%-ын құрайтын 473 584 427,40 теңгені жарғылық капиталдағы мемлекеттік қатысу үлесіне есептелген кірісті төлеуге бағыттау туралы шешім қабылданды.

ҒТТИ -ның дивидендтік саясаты Қазақстан Республикасы Бюджет кодексінің 56-бабының талаптарына сәйкес келеді. Аталған талаптарға сәйкес квазимемлекеттік сектор субъектілері таза кіріс сомасының кемінде 70%-ын мемлекетке дивидендтер төлеуге бағыттау жөнінде шаралар қабылдайды.

Таза кірісті бөлу туралы шешімдер қабылданған кезде ҒТТИ -ның қаржылық тұрақтылығы, мемлекеттік міндеттерді орындау қажеттілігі, инвестициялық

жобаларды іске асыру, өндірістік және ғылыми-технологиялық инфрақұрылымды дамыту, сондай-ақ мемлекеттің Жалғыз қатысушы ретіндегі мүдделерін сақтау ескеріледі.

Дивидендтік саясатты жүйелі түрде жүзеге асыру мемлекет алдындағы міндеттемелерді орындау мен ҒТТИ -ның қаржылық тұрақтылығын сақтау арасындағы теңгерімді қамтамасыз етеді. Бұл ұзақ мерзімді даму стратегиясын іске асыруға, мемлекеттік ақпараттық жүйелерді жаңғыртуға және ғылыми-технологиялық қызмет аясын кеңейтуге қажетті жағдай жасайды.

6.4.Бақылау кеңесі

Бақылау кеңесі Қазақстан Республикасының заңнамасында және Жарғыда Жалғыз қатысушының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді қоспағанда, ҒТТИ қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыратын стратегиялық басқару және бақылау органы болып табылады.

Бақылау кеңесінің құрамы

Бақылау кеңесі Қазғарыштың 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығымен құрылды. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Бақылау кеңесінің құрамына:

- Бақылау кеңесінің төрағасы — Жалғыз қатысушының өкілі;
- мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның өкілі;
- Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі кірді.

2024 жылғы қыркүйекте және 2025 жылғы мамырда Жалғыз қатысушы мен Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті (**мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті орган**) өкілдерінің ауысуына байланысты Бақылау кеңесінің құрамына өзгерістер енгізілді.

2025 жылғы тамызда күшіне енген Қазақстан Республикасы заңнамасындағы өзгерістерге және Жалғыз қатысушының 2026 жылғы 7 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығымен ҒТТИ Жарғысына енгізілген өзгерістерге сәйкес, ҒТТИ -ның Жалғыз қатысушысы Бақылау кеңесінің құрамын Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңының жаңа талаптарына кезең-кезеңімен сәйкестендіру жөніндегі жұмыстарды жоспарлады. Аталған талаптар Бақылау кеңесі мүшелерінің санын ұлғайтуды, Кеңес мүшелерін іріктеу тәртібін жетілдіруді, тәуелсіз мүшелер санын арттыруды және ұсынылатын гендерлік теңгерімді сақтауды көздейді.

Құзыреті мен функциялары

Бақылау кеңесінің құзыреті Қазақстан Республикасының «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңымен,

Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңымен, ҒТТИ Жарғысымен және Бақылау кеңесі туралы ережемен айқындалады.

Бақылау кеңесінің негізгі өкілеттіктеріне:

- ҒТТИ қызметінің басым бағыттарын айқындау;
- Жарғыға өзгерістер мен толықтырулар енгізу мәселесін алдын ала қарау және Жалғыз қатысушыға тиісті ұсыныстар енгізу;
- Даму жоспарын және оның орындалуы туралы есепті бекіту;
- жылдық қаржылық есептілікті алдын ала мақұлдау;
- таза кірісті бөлу мәселесін алдын ала қарау;
- ұйымдық құрылымды бекіту;
- ішкі нормативтік құжаттардың тізбесін бекіту;
- ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесін айқындау;
- Директорға төленетін сыйақы мөлшерін, сыйлықақы беру және материалдық көмек көрсету жүйесін айқындау;
- Бақылау кеңесінің хатшысын сайлау, оның өкілеттік мерзімі мен еңбекақы мөлшерін айқындау, сондай-ақ оның өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату;
- ішкі аудит қызметінің (ол құрылған жағдайда), сәйкестік талаптарының сақталуы жөніндегі уәкілдің және корпоративтік басқару мәселелері бойынша шешімдер қабылдау;
- ҒТТИ -ның басқа заңды тұлғалардың қызметіне қатысуы жөнінде Жалғыз қатысушыға ұсыныстар енгізу;
- ҒТТИ филиалдары мен өкілдіктерін құру және жабу жөнінде Жалғыз қатысушыға ұсыныстар енгізу;
- Бақылау кеңесі бекітетін тізбеге және оның өкілеттіктеріне сәйкес ҒТТИ -ның ішкі қызметін реттейтін құжаттарды бекіту;
- ҒТТИ туралы қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпаратты айқындау;
- Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңында және (немесе) ҒТТИ Жарғысында көзделген, Жалғыз қатысушының айрықша құзыретіне жатпайтын өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыру жатады.

Осы тармақта белгіленген Бақылау кеңесінің өкілеттіктерін атқарушы органға беруге жол берілмейді.

Бақылау кеңесі мүшесінің талабы бойынша ҒТТИ-ның құрылымдық бөлімшелері Бақылау кеңесінің құзыретіне жататын мәселелер бойынша қажетті ақпаратты ұсынуға міндетті.

Бақылау кеңесі Жалғыз қатысушыға есеп береді және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады.

Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңының 182-3 және 182-4-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды

ескере отырып), сондай-ақ Қазғарыштың 2026 жылғы 7 сәуірдегі №183/НҚ «Жарғыға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» бұйрығына сәйкес ҒТТИ Жарғысына бірқатар өзгерістер мен толықтырулар енгізілді.

Атап айтқанда, ҒТТИ -ның қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігіне бақылау жүргізу мақсатында Қазғарыштың шешімі бойынша ішкі аудит қызметі құрылуы немесе жеке-дара аудитор (ревизор) тағайындалуы мүмкін.

Ішкі аудит қызметі немесе жеке-дара аудитор (ревизор) Бақылау кеңесіне тікелей бағынады және өз қызметінің нәтижелері туралы оған есеп береді.

Бақылау кеңесінің 2025 жылғы 17 қарашадағы №7 хаттамасымен ресімделген шешіміне сәйкес, ішкі аудит қызметі құрылғанға дейін оның функцияларын жеке-дара аудитор (ревизор) жүзеге асырады

Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі

Бақылау кеңесінің құрамына мемлекеттік басқару, корпоративтік басқару, қаржы және мемлекеттік активтерді басқару салаларында елеулі тәжірибесі бар тәуелсіз мүше — **Ғалымжан Уалиханұлы Ибраимов** кіреді.

Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі қабылданатын шешімдердің объективті болуына, қаралатын мәселелерге тәуелсіз кәсіби баға берілуіне ықпал етеді, сондай-ақ корпоративтік басқарудың озық тәжірибелерін қолдануға жәрдемдеседі.

Есепті кезеңде Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі ҒТТИ -ның стратегиялық дамуы, инвестициялық саясат, корпоративтік басқаруды жетілдіру, тәуекелдерді басқару, қаржылық тұрақтылық және ішкі бақылау мәселелерін қарауға белсенді қатысты.

Бақылау кеңесінің төрағасы

Бақылау кеңесінің төрағасы Кеңестің жұмысын ұйымдастырады, Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі және атқарушы орган арасындағы тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді, отырыстардың күн тәртібін қалыптастырады және қабылданған шешімдердің орындалуын бақылайды.

Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Бақылау кеңесінің төрағасы:

- Бақылау кеңесінің қызметін ұйымдастырады;
- отырыстардың уақтылы өткізілуін қамтамасыз етеді;
- отырыстарға қажетті материалдарды дайындауды үйлестіреді;
- Кеңес мүшелерін қажетті ақпаратпен қамтамасыз етеді;
- қабылданған шешімдердің орындалуын бақылауды ұйымдастырады;

ҒТТИ-ны дамытудың стратегиялық мәселелерінің қаралуын қамтамасыз етеді.

Есепті кезеңде «Транзит» АЖ-ны дамытуға, корпоративтік басқаруды жетілдіруге, Жарғыға енгізілетін өзгерістерді әзірлеуге, ішкі аудиттің жаңа моделін қалыптастыруға, инвестициялық қызметті дамытуға және Даму жоспарын іске асыруға ерекше назар аударылды.

Бақылау кеңесінің комитеттері

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҒТТИ Бақылау кеңесінің жанынан комитеттер құрылмаған және оларды құру жоспарланбаған. ҒТТИ қызметінің ауқымын және корпоративтік басқару жүйесінің дамуын ескере отырып, орта мерзімді кезеңде Бақылау кеңесінің мынадай мамандандырылған комитеттерін құру мәселесін қарау жоспарланып отыр:

- Аудит және тәуекелдерді басқару комитеті;
- Тағайындаулар және сыйақылар жөніндегі комитет;
- Стратегия және инвестициялар жөніндегі комитет.

Комитеттердің құрылуы мәселелерді алдын ала қарау сапасын арттыруға, Бақылау кеңесіне сараптамалық қолдауды күшейтуге және корпоративтік басқару жүйесін одан әрі жетілдіруге мүмкіндік береді.

Бақылау кеңесі мүшелеріне сыйақы төлеу

Сыйақы Қазақстан Республикасының заңнамасына және Жалғыз қатысушының шешімдеріне сәйкес тек Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне төленеді.

2025 жылы Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне:

- 2025 жылғы 1 қаңтардан 31 тамызға дейінгі кезең үшін — 300 айлық есептік көрсеткіш мөлшерін негізге ала отырып;
- 2025 жылғы 1 қыркүйектен 31 желтоқсанға дейінгі кезең үшін — мемлекет жүз пайыз қатысатын заңды тұлғалардың Бақылау кеңестері мүшелерінің сыйақы деңгейін айқындаудың жаңа Үлгілік қағидаларының енгізілуіне байланысты 1 300 айлық есептік көрсеткіш мөлшерін негізге ала отырып сыйақы төленді.

Жалғыз қатысушының және мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның өкілдері Бақылау кеңесінің құрамындағы қызметін қосымша сыйақы төленбестен жүзеге асырады.

Бақылау кеңесінің 2025 жылғы қызметінің қорытындылары

2025 жылы Бақылау кеңесінің жұмысы орнықты дамуды қамтамасыз етуге, корпоративтік басқаруды жетілдіруге, Даму жоспарының орындалуын бақылауға, инвестициялық қызметті дамытуға, ішкі бақылау жүйесін жетілдіруге және ҒТТИ-

ны жаңа функцияларды жүзеге асыруға дайындауға бағытталды. Жыл бойы Бақылау кеңесі қызметтің негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізілуін, қаржылық тұрақтылықты, «Транзит» АЖ жобасының іске асырылуын, тәуекелдерді басқару жүйесінің дамуын және ішкі нормативтік құжаттардың жетілдірілуін тұрақты түрде бақылап отырды.

Бақылау кеңесі қабылдаған негізгі шешімдер

2025 жылы Бақылау кеңесі қабылдаған неғұрлым маңызды шешімдерге:

- 2024 жылға арналған жылдық қаржылық есептілікті алдын ала мақұлдау;
- таза кірісті бөлу жөнінде ұсыныстар енгізу;
- Даму жоспарының орындалуы туралы есептерді бекіту;
- 2025 және 2026 жылдарға арналған нақтыланған Даму жоспарын бекіту;
- тәуекелдер тізілімін, тәуекелдер картасын және тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шараларды бекіту;
- тәуекел-аппетитінің жалпы деңгейін бекіту;
- Корпоративтік басқару кодексінің сақталуы туралы есепті бекіту;
- облигацияларды орналастыру нәтижелерін және инвестициялық жобаларды қаржыландырудың баламалы тетіктерін қарау;
- ҒТТИ-ның ұйымдық құрылымына енгізілетін өзгерістерді бекіту;
- атқарушы орган қызметінің тиімділігін арттыру мәселелерін қарау;
- мемлекеттік мүлік туралы заңнаманың өзгеруіне байланысты ҒТТИ Жарғысына енгізілетін өзгерістерді алдын ала келісу;
- ішкі аудит қызметін құруды және ревизор мәртебесін өзгертуді алдын ала келісу;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау туралы есепті бекіту;
- комплаенс-офицер қызметінің нәтижелерін қарау;
- Бақылау кеңесінің, комплаенс-офицердің және ревизордың 2026 жылға арналған жұмыс жоспарларын бекіту жатады.

Есепті жылдың қорытындысы бойынша Бақылау кеңесінің қызметі ҒТТИ-ның стратегиялық тұрақтылығын қамтамасыз етуге, тиімді корпоративтік басқару жүйесін дамытуға, ішкі бақылауды күшейтуге, мемлекеттік цифрлық жобаларды іске асыруды қолдауға, сондай-ақ ҒТТИ-ны ұлттық деңгейдегі заманауи ғылыми-технологиялық ұйым ретінде одан әрі дамытуға қажетті жағдайлар жасауға бағытталды.

6.5. Атқарушы орган

ҒТТИ-ның атқарушы органы — Директор. Ол ҒТТИ-ның күнделікті қызметіне басшылық жасайды және Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесі бекіткен Даму жоспарының іске асырылуын қамтамасыз етеді.

ҒТТИ Директоры

ҒТТИ Жарғысына сәйкес Директор Жалғыз қатысушыға есеп береді, Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесі шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады, ҒТТИ атынан сенімхатсыз әрекет етеді және мемлекеттік органдармен, халықаралық ұйымдармен, қаржы институттарымен және іскерлік серіктестермен өзара қарым-қатынаста ҒТТИ мүдделерін білдіреді.

2024 жылғы 29 қазаннан бастап ҒТТИ Директоры қызметін Өскен Қарабайұлы Тойшыбеков атқарады. Жалғыз қатысушының 2025 жылғы 14 мамырдағы бұйрығымен оның өкілеттік мерзімі екі жылға ұзартылды.

Ө.Қ. Тойшыбеков ақпараттық жүйелер, геоақпараттық технологиялар, цифрлық платформалар және ғарыштық технологиялар саласындағы маман болып табылады. ҒТТИ Директоры болып тағайындалғанға дейін «Қазақстан Ғарыш Сапары» ҰК» АҚ-да басшылық қызметтер атқарып, Жерді қашықтан зондтау, геоақпараттық жүйелер және цифрлық инфрақұрылым салаларындағы мемлекеттік жобаларды іске асыруға қатысты.

Директордың басшылығымен 2025 жылы ҒТТИ «Транзит» ақпараттық жүйесін өнеркәсіптік пайдалануға көшірді, халықаралық ынтымақтастық аясын кеңейтті, навигациялық пломбалар өндірісін ұйымдастыру жобасын іске асыруға кірісті, Еуразиялық даму банкінің гранттық қолдауына ие болды және «ААШШ» мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйесін одан әрі дамытуды жалғастырды.

Директордың құзыреті

Атқарушы органның өкілеттіктері Қазақстан Республикасының «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңымен, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңымен, ҒТТИ Жарғысымен және Атқарушы орган туралы ережемен айқындалады.

Директордың негізгі функцияларына:

- ҒТТИ-ның күнделікті қызметіне басшылық жасау;
- Даму жоспарын, Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесінің стратегиялық шешімдерін іске асыру;
- мүлік пен қаржы ресурстарының тиімді пайдаланылуын қамтамасыз ету;
- ғылыми, өндірістік және инвестициялық қызметті ұйымдастыру;
- «Транзит» АЖ мен «ААШШ» МААЖ мемлекеттік ақпараттық жүйелерін дамыту;
- ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- заңнама талаптарының, корпоративтік стандарттар мен ішкі нормативтік құжаттардың орындалуын ұйымдастыру;
- ақпараттық қауіпсіздік пен ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету;
- кадрлық әлеуетті, ынталандыру жүйесін және корпоративтік мәдениетті дамыту;

- сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмысты ұйымдастыру және аталған жұмыс үшін дербес жауапкершілік атқару;
- мемлекеттік органдарда, халықаралық ұйымдарда және серіктестер алдында ҒТТИ мүдделерін білдіру жатады.

Атқарушы орган Жалғыз қатысушымен, Бақылау кеңесімен, ревизормен, комплаенс-қызметімен және корпоративтік басқару жүйесінің өзге де қатысушыларымен тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.

Директордың ҚНҚ

Директор қызметінің тиімділігі Жалғыз қатысушы жыл сайын бекітетін қызметтің негізгі көрсеткіштері (ҚНҚ) негізінде бағаланады.

2025 жылға арналған қызмет тиімділігінің көрсеткіштері Жалғыз қатысушының 2025 жылғы 27 ақпандағы №81/НҚ бұйрығымен бекітіліп, кейін 2025 жылғы 14 тамыздағы №423/НҚ бұйрығымен түзетілді.

ҚНҚ жүйесі ҒТТИ-ның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған және мынадай бағыттар бойынша көрсеткіштерді қамтиды:

- Даму жоспарын орындау;
- қаржылық тұрақтылық пен қызмет тиімділігі;
- мемлекеттік ақпараттық жүйелерді дамыту;
- инвестициялық жобаларды іске асыру;
- мемлекеттік тапсырмаларды орындау;
- ғылыми-зерттеу қызметін дамыту;
- корпоративтік басқаруды жетілдіру;
- персоналды басқару тиімділігі;
- ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және комплаенс саласындағы талаптарды сақтау.

2026 жылғы мамырда Бақылау кеңесі Директордың 2025 жылға арналған қызметінің негізгі көрсеткіштерін орындау туралы есепті қарап, бекітті.

Директорға сыйақы төлеу

Директорға төленетін сыйақы Қазақстан Республикасының заңнамасына, ішкі нормативтік құжаттарға және еңбекақы төлеу жүйесіне сәйкес Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесі тарапынан айқындалады. Сыйақы құрамына:

- лауазымдық жалақы;
- заңнамада көзделген үстемеақылар мен қосымша төлемдер;
- бекітілген қызметтің негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізу қорытындылары бойынша төленетін сыйлықақылар;
- ҒТТИ-ның ішкі құжаттарында көзделген өзге де төлемдер кіреді.

Бақылау кеңесінің 2025 жылғы 13 қазандағы №6 хаттамасымен ресімделген шешіміне сәйкес, 2025 жылғы 1 қарашадан бастап Директордың лауазымдық

жалақысы айына **1 500 000 теңге** мөлшерінде (салықтар мен міндетті төлемдер ұсталғанға дейін) белгіленді.

Сыйақы төлеу жүйесі ҒТТИ қызметінің ұзақ мерзімді нәтижелеріне қол жеткізуге бағытталған және атқарушы орган жұмысының нәтижелері мен стратегиялық мақсаттардың іске асырылуы арасындағы өзара байланысты қамтамасыз етеді.

Директор қызметінің нәтижелерін бағалау

2025 жылы атқарушы органның қызметі мемлекеттік ғылыми-технологиялық саясат міндеттерін іске асыруға, «Транзит» АЖ-ны дамытуға және ұйымның қаржылық тұрақтылығын нығайтуға бағытталды. Есепті кезеңнің негізгі нәтижелері:

- «Транзит» ақпараттық жүйесін өнеркәсіптік пайдалануға енгізу;
- навигациялық пломбаларды қолдану бойынша бірқатар ұлттық және халықаралық пилоттық жобаларды іске асыру;
- Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде тасымалдарды қадағалау жүйесін міндетті түрде енгізуге дайындық жүргізу;
- отандық навигациялық пломбаларды әзірлеуге Еуразиялық даму банкінің гранттық қаржыландыруын алу;
- BeiDou технологиялары бойынша China Space and Time Information Co., Ltd. (CSTI) компаниясын қоса алғанда, халықаралық серіктестермен ынтымақтастықты дамыту;
- ғылыми-зерттеу қызметінің ауқымын кеңейту және мемлекеттік ғылыми-техникалық бағдарламаларды орындау;
- корпоративтік басқару, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және комплаенс жүйелерін жетілдіру;
- инвестициялық қызметті дамыту және навигациялық құрылғылардың сериялық өндірісін ұйымдастыру үшін ұзақ мерзімді қаржыландыру тарту жобасын әзірлеу болды.

Есепті жылдың қорытындысы бойынша Бақылау кеңесі атқарушы органның ҒТТИ Даму жоспарында көзделген негізгі стратегиялық міндеттерді орындағанын, сондай-ақ ҒТТИ-ны ғылыми-зерттеу ұйымынан мемлекеттік ақпараттық жүйелер операторына айналдыру бағытында елеулі нәтижелерге қол жеткізілгенін атап өтті. 2026 жылғы мамырда Бақылау кеңесі 2025 жылға арналған ҚНҚ орындалуы туралы есепті қарап, бекітті (2025 жылғы 14 мамырдағы №4 хаттама). Сонымен қатар Бақылау кеңесі «Директордың 2025 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша сыйақы мөлшерін айқындау» мәселесін қарады. Бақылау кеңесінің шешімін орындау мақсатында Директорға 2025 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша 6 (алты) лауазымдық жалақы мөлшерінде сыйақы төленді (2025 жылғы 14 мамырдағы №4 хаттама). Бақылау кеңесінің шешімі негізінде Қазғарыштың 2026 жылғы 18 мамырдағы №85-Ж/Қ «ҒТТИ Директорына 2025 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша сыйақы төлеу туралы» бұйрығы шығарылды.

6.6.Бақылау кеңесінің хатшысы

Бақылау кеңесінің хатшысы (корпоративтік хатшы) ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесінің маңызды буыны болып табылады. Ол Бақылау кеңесінің тиімді қызметін, корпоративтік рәсімдердің сақталуын, сондай-ақ Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі, атқарушы орган және ҒТТИ-ның құрылымдық бөлімшелері арасындағы өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді. Бақылау кеңесі хатшысының қызметі Қазақстан Республикасының «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңына, ҒТТИ Жарғысына, Корпоративтік басқару кодексіне және Бақылау кеңесінің хатшысы туралы ережеге сәйкес жүзеге асырылады.

Хатшының мәртебесі және бағыныстылығы

Бақылау кеңесінің хатшысы Бақылау кеңесінің шешімімен лауазымға тағайындалады және қызметінен босатылады әрі функционалдық тұрғыдан Бақылау кеңесіне бағынады.

Бақылау кеңесінің 2024 жылғы 15 наурыздағы №1 хаттамасымен ресімделген шешіміне сәйкес Б.К. Алиева Бақылау кеңесінің хатшысы болып үш жыл мерзімге тағайындалды.

Б.К. Алиева 1976 жылы туған. Білімі — жоғары. 1999 жылы әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетін бітірген, механика магистрі.

Ғылыми дәрежесі — физика-математика ғылымдарының кандидаты (2004 жыл). Ғылым, ғарыш қызметі және ғылыми қызметті басқару салаларында 20 жылдан астам кәсіби тәжірибесі бар.

Еңбек жолын Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Математика институтында бастап, ғылыми қызметкер, аға ғылыми қызметкер және жетекші ғылыми қызметкер лауазымдарын атқарды. 2006–2008 жылдары «Қазғарыш» ҰК» АҚ Спутниктік жүйелер департаментінің жетекші маманы болып жұмыс істеді.

2008–2023 жылдары ҒТТИ-да жұмыс істеп, ғылыми қызметкер, аға ғылыми қызметкер, жетекші ғылыми қызметкер және ғалым хатшы қызметтерін атқарды.

2023 жылы «Ұлттық ғарыштық зерттеулер мен технологиялар орталығы» АҚ-ның бас ғалым хатшысы қызметін атқарды, кейін ҒТТИ-дағы жұмысын жалғастырды.

Б.К. Алиеваның кәсіби қызметі мол ғылыми тәжірибені ғылыми қызметті ұйымдастыру, корпоративтік басқару және басқару органдарының қызметін қамтамасыз ету тәжірибесімен ұштастырады.

Хатшының негізгі қызметтері

Бақылау кеңесінің хатшысы Бақылау кеңесінің қызметін ұйымдастырушылық, ақпараттық және әдістемелік тұрғыдан қамтамасыз етеді.

Хатшының негізгі функцияларына:

- Бақылау кеңесінің қызметін ұйымдастырушылық қамтамасыз ету;

- Бақылау кеңесінің отырыстарына қажетті материалдарды дайындау;
- Бақылау кеңесінің төрағасымен бірлесіп отырыстардың күн тәртібін қалыптастыру;
- отырыстардың хаттамаларын жүргізу және қабылданған шешімдердің орындалуын бақылау;
- корпоративтік шешімдер қабылдау кезінде заңнама талаптары мен ішкі нормативтік құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету;
- Бақылау кеңесінің мүшелеріне корпоративтік басқару мәселелері бойынша кеңес беру;
- Жарғыға және ішкі нормативтік құжаттарға өзгерістер енгізу рәсімдерін қамтамасыз ету;
- корпоративтік құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету;
- жылдық қаржылық және қаржылық емес есептілікті дайындауды үйлестіру;
- Корпоративтік басқару кодексінің сақталуына мониторинг жүргізу жатады.

Қазғарышпен және Бақылау кеңесімен өзара іс-қимыл

Бақылау кеңесінің хатшысы Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі, атқарушы орган, ревизор, комплаенс-офицер және ҒТТИ-ның құрылымдық бөлімшелері арасындағы тиімді өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.

Есепті кезеңде корпоративтік хатшы:

- Бақылау кеңесінің отырыстарына қажетті материалдарды дайындауды;
- күндізгі және сырттай отырыстарды ұйымдастыруды;
- Жалғыз қатысушының мәселелерді қарау рәсімдерін қамтамасыз етуді;
- Бақылау кеңесі шешімдерінің орындалуын бақылауды;
- Бақылау кеңесі мүшелерін қажетті ақпаратпен қамтамасыз етуді;
- шешімдер жобаларын дайындау кезінде Қазғарышпен өзара іс-қимылды;
- корпоративтік басқару талаптарына сәйкес ақпараттың уақтылы ашылуын қамтамасыз етті.

2025 жылы Бақылау кеңесі хатшысының тікелей ұйымдастырушылық қолдауымен Бақылау кеңесінің 8 отырысы өткізілді, оның ішінде 2 отырыс күндізгі және 6 отырыс сырттай нысанда өтті. Отырыстарда ҒТТИ-ның стратегиялық дамуына, инвестициялық қызметіне, корпоративтік басқаруға, тәуекелдерді басқаруға, ішкі бақылауға және қаржылық тұрақтылыққа қатысты 35 мәселе қаралды.

Корпоративтік рәсімдерді қамтамасыз ету

2025 жылы хатшының қызметі ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесін одан әрі жетілдіруге және ішкі рәсімдерді Қазақстан Республикасы заңнамасындағы өзгерістерге сәйкестендіруге бағытталды. Жұмыстың негізгі бағыттары:

- Корпоративтік басқару кодексі талаптарының сақталуын қамтамасыз ету;
- ҒТТИ қызметінің түрлерін кеңейтуге және Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңындағы өзгерістерге байланысты ҒТТИ Жарғысына өзгерістер енгізу рәсімдерін сүйемелдеу;
- ішкі нормативтік құжаттарды өзектендіру;

- корпоративтік құжат айналымын жетілдіру;
- шешімдерді әзірлеу және қабылдау үдерістерінің ашықтығын қамтамасыз ету;
- басқару органдары арасындағы өзара іс-қимыл тәжірибесін дамыту;
- Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесі шешімдерінің орындалуын ұйымдастырушылық тұрғыдан қамтамасыз ету;
- корпоративтік есептіліктің сапасын арттыру болды.

Хатшының қызметі корпоративтік басқарудың озық тәжірибелерін енгізуге, ҒТТИ басқару органдары қызметінің ашықтығын, есептілігін және тиімділігін арттыруға, сондай-ақ Жалғыз қатысушы, инвесторлар, серіктестер және өзге де мүдделі тараптар тарапынан сенімді нығайтуға ықпал етеді.

Орта мерзімді кезеңде хатшының қызметі Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының (ЭЫДҰ) ұсынымдары мен KASE талаптарына сәйкес корпоративтік басқаруды одан әрі дамытуға, цифрлық корпоративтік құжат айналымын жетілдіруге, Бақылау кеңесі жұмысының тиімділігін арттыруға, сондай-ақ корпоративтік комплаенстің және экологиялық, әлеуметтік әрі корпоративтік басқарудың заманауи стандарттарын енгізуге бағытталатын болады.

6.7.Ішкі аудит және ревизор

ҒТТИ-ның ішкі аудит және ішкі бақылау жүйесі қаржы-шаруашылық қызметтің, ішкі бақылау жүйесінің, тәуекелдерді басқару мен корпоративтік басқарудың тиімділігіне тәуелсіз баға беруді қамтамасыз ететін корпоративтік басқарудың негізгі элементтерінің бірі болып табылады.

Ревизордың мәртебесі мен өкілеттіктері

Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңының 182-3 және 182-4-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып) сәйкес Қазғарыштың 2026 жылғы 7 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығымен ҒТТИ Жарғысына ішкі аудит қызметін құру немесе тиісті функцияларды жеке-дара аудитордың (ревизордың) жүзеге асыру мүмкіндігін көздейтін өзгерістер енгізілді.

ҒТТИ Жарғысына сәйкес ішкі аудит қызметі немесе жеке-дара аудитор Бақылау кеңесіне тікелей бағынады және өз қызметінің нәтижелері туралы оған есеп береді. Бұл бақылау функциясының ұйымдық тәуелсіздігін қамтамасыз етеді.

Бақылау кеңесінің 2025 жылғы 17 қарашадағы №7 хаттамасымен ресімделген шешіміне сәйкес ішкі аудит қызметі құрылғанға дейін ішкі аудит функцияларын жеке-дара аудитор (ревизор) жүзеге асырады.

Ішкі аудиттің негізгі өкілеттіктеріне:

- корпоративтік басқару жүйесінің тиімділігін бағалау;
- ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін бағалау;
- тәуекелдерді басқару тиімділігін бағалау;
- Қазақстан Республикасы заңнамасының және ішкі нормативтік

құжаттардың сақталуын бақылау;

- қаржылық және материалдық ресурстарды пайдалану тиімділігін талдау;
- қаржылық және басқарушылық есептіліктің дұрыстығын бағалау;
- ҒТТИ қызметін жетілдіру жөнінде тәуелсіз ұсынымдар әзірлеу жатады.

Ішкі аудит жүйесін дамыту

Есепті кезеңде ҒТТИ мемлекеттік ұйымдардағы корпоративтік басқаруды реформалау талаптарына сәйкес ішкі бақылау жүйесін жетілдіру жұмыстарын жалғастырды. 2025 жылы күшіне енген Қазақстан Республикасы заңнамасындағы өзгерістер тәуелсіздік, тәуекелге бағдарланған тәсіл және Бақылау кеңесіне есептілік қағидаттарына негізделген ішкі аудиттің заманауи моделіне көшуді көздейді.

Осы талаптарды іске асыру шеңберінде 2025 жылы ҒТТИ:

- Жарғыны жаңа заңнама талаптарына сәйкестендіру;
- Бақылау кеңесі мен атқарушы орган арасындағы өкілеттіктерді қайта бөлу;
- кейіннен ішкі аудит қызметін құру үшін нормативтік негіз қалыптастыру;
- тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін дамыту;
- ревизор, комплаенс-офицер және Бақылау кеңесі арасындағы өзара іс-қимылды жетілдіру жөніндегі жұмыстарды жүргізді.

Орта мерзімді кезеңде ішкі аудит қызметін дамыту ҒТТИ-ның корпоративтік басқару стратегиясының басым бағыттарының бірі және ҒТТИ-ны инвестициялық қаржыландыруды одан әрі тартуға, сондай-ақ корпоративтік басқарудың озық халықаралық тәжірибелерін қолдануға дайындаудың маңызды элементі ретінде қарастырылады.

Жека-дара аудитордың (ревизордың) рөлі

Ревизор Бақылау кеңесі мен Жалғыз қатысушының шешімдері негізінде және Қазақстан Республикасының заңнамасында, ҒТТИ Жарғысында және Ревизор туралы ережеде белгіленген өкілеттіктер шегінде ҒТТИ-ның қаржы-шаруашылық қызметіне тәуелсіз бақылауды жүзеге асырады.

Жалғыз қатысушының 2024 жылғы 13 наурыздағы №142/НҚ бұйрығымен Астраханцева Ирина Евгеньевна ҒТТИ ревизоры болып тағайындалды.

И.Е. Астраханцеваның «Бухгалтерлік есеп және аудит» мамандығы бойынша жоғары білімі, қаржылық басқару, бухгалтерлік есеп және ішкі бақылау салаларында елеулі кәсіби тәжірибесі бар. Сондай-ақ мынадай кәсіби біліктіліктер мен сертификаттарға ие:

- Қазақстан Республикасының кәсіби бухгалтері;
- САР сертификаты;
- аудитор сертификаты;
- ACCA DipIFR (Rus);
- MBA дәрежесі.

Ревизор өз қызметінде тәуелсіздік, объективтілік, кәсіби құзыреттілік және құпиялылық қағидаттарын басшылыққа алады.

Ревизордың негізгі міндеттеріне:

- қаржы-шаруашылық қызметке тексеру жүргізу;
- мүлік пен қаржы ресурстарын пайдалану тиімділігін бағалау;
- заңнама талаптарының сақталуын бақылау;
- Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесі шешімдерінің орындалуын талдау;
- қызмет тиімділігін арттыру жөнінде ұсынымдар әзірлеу;
- ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіруге қатысу жатады.

Бақылау қызметінің негізгі нәтижелері

2025 жылы бақылау қызметі ҒТТИ-ның қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз етуге, корпоративтік басқарудың тиімділігін арттыруға және ішкі үдерістерді жетілдіруге бағытталды.

Есепті кезеңде:

- 2024 жылғы және 2025 жылдың бірінші жартыжылдығындағы қаржы-шаруашылық қызметке тексерулер жүргізілді;
- тексеру нәтижелері Жалғыз қатысушы мен Бақылау кеңесінің қарауына ұсынылды;
- жүргізілген тексерулер қорытындылары бойынша берілген ұсынымдардың орындалуына мониторинг жүргізілді;
- ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігі бағаланды;
- ішкі нормативтік құжаттардың сақталуына бақылау жүргізілді;
- Даму жоспарының орындалуына және ресурстарды пайдалану тиімділігіне талдау жүргізілді;
- ҒТТИ активтеріне жыл сайынғы түгендеу жүргізу рәсімі сүйемелденді.

Ревизордың есептері Жалғыз қатысушының мынадай бұйрықтарымен бекітілді:

- 2025 жылғы 23 мамырдағы №247/НҚ — 2024 жылғы қаржы-шаруашылық қызметті тексеру қорытындылары бойынша;
- 2025 жылғы 22 қыркүйектегі №483/НҚ — 2025 жылдың бірінші жартыжылдығындағы қаржы-шаруашылық қызметті тексеру қорытындылары бойынша.

Бақылау қызметінің нәтижелері бойынша ҒТТИ-ның қаржылық тұрақтылығына және қызметінің үздіксіздігіне елеулі әсер етуі мүмкін елеулі бұзушылықтар анықталған жоқ. Ревизордың ұсынымдары ішкі бақылау жүйесін одан әрі жетілдіруге, активтерді басқару тиімділігін арттыруға, тәуекелге бағдарланған тәсілді дамытуға және корпоративтік басқаруды нығайтуға бағытталды. Алдағы кезеңде ішкі аудит жүйесін дамыту Қазақстан Республикасы заңнамасының

талаптарына, ішкі аудиттің халықаралық кәсіби стандарттарына, Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының (ЭЫДҰ) ұсынымдарына және корпоративтік басқарудың озық тәжірибелеріне сәйкес жүзеге асырылатын болады. Бұл ҒТТИ қызметінің ашықтығын арттыруға, стратегиялық мақсаттарға қол жеткізілуін бақылауды күшейтуге және ҒТТИ-ның орнықты дамуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

6.8.Комплаенс және корпоративтік әдеп Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс

ҒТТИ сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесін корпоративтік басқарудың ажырамас бөлігі ретінде жүйелі түрде дамытып келеді. Аталған жүйе заңдылықты және қызметтің ашықтығын қамтамасыз етуге, сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға және адал мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған. Комплаенс жүйесі Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына, квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтер туралы Үлгілік ережеге, Корпоративтік басқару кодексіне, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартқа және ҒТТИ-ның ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес жұмыс істейді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицер Бақылау кеңесінің шешімімен тағайындалады, атқарушы органнан тәуелсіз қызмет атқарады және өз қызметінің нәтижелері туралы Бақылау кеңесіне тұрақты түрде есеп береді.

Комплаенс функциясының негізгі міндеттеріне:

- сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарының алдын алу;
- заңнама талаптарының сақталуына мониторинг жүргізу;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және бағалау;
- қызметкерлерге комплаенс мәселелері бойынша консультациялық қолдау көрсету;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу;
- адалдық мәдениетін қалыптастыру;
- ішкі нормативтік құжаттардың сақталуына мониторинг жүргізу жатады.

2025 жылы Бақылау кеңесі комплаенс-офицер қызметінің нәтижелерін қарады, 2026 жылға арналған жұмыс жоспарын және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау туралы есепті бекітті.

Іскерлік әдеп кодексі

ҒТТИ-да Бақылау кеңесінің шешімімен бекітілген Іскерлік әдеп кодексі қолданылады. Кодекс корпоративтік құндылықтарды, кәсіби мінез-құлық нормаларын, сондай-ақ қызметкерлердің мемлекеттік органдармен, серіктестермен, контрагенттермен және қоғаммен өзара іс-қимыл жасау стандарттарын айқындайды. Кодекстің негізгі қағидаттарына:

- заңдылық;
- адал ниеттілік;
- адалдық;

- кәсібилік;
- ашықтық;
- айқындық;
- адам құқықтарын құрметтеу;
- сыбайлас жемқорлыққа жол бермеу;
- мүдделі тараптардың мүдделерін құрметтеу;
- қабылданатын шешімдер үшін жауапкершілік жатады.

Кодекстің талаптары атқаратын лауазымына қарамастан ҒТТИ-ның барлық қызметкерлеріне қолданылады. Есепті кезеңде Іскерлік әдеп кодексінің ережелерін және корпоративтік мінез-құлық стандарттарын қолдану мәселелері бойынша тұрақты түрде түсіндіру іс-шаралары өткізілді.

Мүдделер қақтығысы

Мүдделер қақтығысының алдын алу ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесінің басым бағыттарының бірі болып табылады. ҒТТИ-да Директордың 2024 жылғы 14 маусымдағы №89-П бұйрығымен бекітілген Мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу саясаты қолданылады. Саясат:

- ықтимал мүдделер қақтығысының түрлерін;
- оларды анықтау тәртібін;
- хабарлау рәсімдерін;
- реттеу шараларын;
- қызметкерлердің жауапкершілігін айқындайды.

Қызметкерлер ықтимал немесе нақты мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда бұл туралы басшылыққа уақтылы хабарлауға міндетті. 2025 жылы корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысының алдын алу мәселелері бойынша оқыту іс-шаралары мен консультациялар өткізілді. Есепті кезеңнің қорытындысы бойынша ҒТТИ қызметіне елеулі әсер еткен мүдделер қақтығысы жағдайлары анықталған жоқ.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат

ҒТТИ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алуға және адалдық мәдениетін қалыптастыруға бағытталған бірыңғай тәсілдерді айқындайды. Саясат Директордың 2024 жылғы 14 маусымдағы №87-П бұйрығымен бекітілген.

Құжатта:

- сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілік қағидаты;
- заңнама талаптарын міндетті түрде сақтау;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу;
- контрагенттермен өзара іс-қимыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы талаптарды сақтау;
- профилактикалық іс-шараларды міндетті түрде өткізу;
- заңнама талаптарын бұзғаны үшін қызметкерлердің жауапкершілігі көзделген.

Есепті жылы профилактикалық жұмыстарға, қызметкерлерді оқытуға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама, цифрлық қауіпсіздік және алаяқтықтың алдын алу мәселелері бойынша ақпараттандыруға ерекше назар аударылды. Комплаенс-

офицер Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі, Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы, Қазақстан Республикасының Комплаенс және іскерлік әдеп қауымдастығы және өзге де ұйымдар ұйымдастырған мамандандырылған семинарларға қатысты.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына және Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларына сәйкес жыл сайын жүргізіледі.

2025 жылы ҒТТИ-ның 2024 жылғы 1 қазаннан 2025 жылғы 1 қазанға дейінгі кезеңдегі қызметіне кешенді талдау жүргізілді.

Талдау қорытындылары бойынша:

- ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды;
- оларды азайту жөніндегі іс-шаралар белгіленді;
- ішкі бақылау рәсімдері өзектендірілді;
- ішкі үдерістерді жетілдіру жөнінде ұсынымдар әзірленді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау нәтижелері туралы есеп Бақылау кеңесінің 2025 жылғы 29 желтоқсандағы №8 хаттамасымен бекітілді.

Инсайдерлік ақпаратты қорғау

ҒТТИ ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз етуге және инсайдерлік ақпаратты қорғау саласындағы заңнама талаптарын сақтауға ерекше назар аударады.

ҒТТИ-да:

- инсайдерлік ақпаратқа билік ету және оны пайдалану жөніндегі ішкі бақылау қағидалары;
- коммерциялық құпияның сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық;
- құпия ақпаратқа қолжетімділікті шектеу жөніндегі ішкі рәсімдер қолданылады.

ҒТТИ Қазақстан Республикасының заңнамасы мен Қазақстан қор биржасының (KASE) талаптарына сәйкес ақпараттың уақтылы ашылуын қамтамасыз етеді және сонымен қатар коммерциялық құпияны, сондай-ақ қолжетімділігі шектелген өзге де ақпаратты қорғау жөніндегі қажетті шараларды қабылдайды.

Контрагенттерді тексеру және комплаенс-рәсімдер

Комплаенс жүйесін дамытудың негізгі бағыттарының бірі жеткізушілермен, мердігерлермен және өзге де контрагенттермен өзара іс-қимыл кезінде тәуекелге бағдарланған тәсілді қолдану болып табылады.

2025 жылы ҒТТИ заманауи цифрлық құралдарды пайдалана отырып, контрагенттерді алдын ала тексеру тәжірибесін кеңейтті. 2025 жылғы тамыздан

бастап ҒТТИ-да Adata ақпараттық-талдамалық сервисі қолданылады, оның көмегімен:

- заңды тұлғаларға кешенді тексеру жүргізу;
- үлестестік байланыстарды анықтау;
- іскерлік беделді талдау;
- сот және атқарушылық іс жүргізулерге мониторинг жүргізу;
- ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау;
- мүдделер қақтығысын анықтау;
- сатып алуға қатысушылардың сенімділігін талдау жүзеге асырылады.

Сонымен қатар комплаенс-қызмет комплаенс-тексерулер жүргізу, корпоративтік байланыстарға мониторинг жасау, сатып алу рәсімдерін талдау және ықтимал тәуекелдерді бағалау мақсатында Kompra мамандандырылған цифрлық шешімдерін қолданады. Корпоративтік адалдық жүйесін жетілдіру шеңберінде ҒТТИ корпоративтік басқарудың озық халықаралық тәжірибелеріне сәйкес келетін құқық бұзушылықтар туралы жасырын хабарлау тетігін енгізу мүмкіндігін де қарастыруда. Іске асырылып жатқан шаралар кешені құқықтық, қаржылық және беделдік тәуекелдерді төмендетуге, мемлекеттің, инвесторлардың, серіктестердің және өзге де мүдделі тараптардың сенімін нығайтуға, сондай-ақ ЭЫДҰ ұсынымдарына, экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару қағидаттарына және KASE талаптарына сәйкес ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесін одан әрі жетілдіруге ықпал етеді.

6.9. Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі

Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі (ТБІБЖ) ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесінің негізгі құрамдас бөліктерінің бірі болып табылады және ҒТТИ-ның орнықты дамуын қамтамасыз етуге, стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізуге, активтердің сақталуын қамтамасыз етуге, басқару тиімділігін арттыруға, сондай-ақ ішкі және сыртқы факторлардың теріс әсерін барынша азайтуға бағытталған.

ТБІБЖ Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңына, ҒТТИ-ның Корпоративтік басқару кодексіне, Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саясатына, сондай-ақ корпоративтік басқарудың озық халықаралық тәжірибелеріне сәйкес жұмыс істейді.

Жүйенің негізгі міндеттеріне:

- тәуекелдерді уақтылы анықтау және бағалау;
- тәуекел оқиғаларының туындауының алдын алу;
- қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету;
- мүліктік және ақпараттық активтерді қорғау;
- бизнес-үдерістердің тиімділігін арттыру;
- қаржылық және басқарушылық есептіліктің дұрыстығын қамтамасыз

ету;

- заңнама талаптары мен ішкі нормативтік құжаттардың сақталуын қамтамасыз ету жатады.

ТББЖ жұмысының тиімділігіне бақылауды Бақылау кеңесі жүзеге асырады, ал жүйені ұйымдастыруға және одан әрі дамытуға атқарушы орган тікелей жауапты болады.

Үш қорғаныс желісі моделі

ҒТТИ-да тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылауға кешенді тәсілді қамтамасыз ететін халықаралық үш қорғаныс желісі моделі қолданылады.

Бірінші қорғаныс желісіне операциялық қызметті тікелей жүзеге асыратын ҒТТИ-ның құрылымдық бөлімшелерінің басшылары мен қызметкерлері жатады. Олар тәуекелдерді күнделікті басқаруға, бақылау рәсімдерін орындауға, ішкі регламенттерді сақтауға және туындайтын тәуекелдер туралы басшылықты уақтылы хабардар етуге жауап береді.

Екінші қорғаныс желісі тәуекелдерді басқару, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс, құқықтық сүйемелдеу, қаржылық бақылау және ақпараттық қауіпсіздік функцияларын қамтиды. Аталған бағыттар тәуекелдерді басқару үдерістерін әдіснамалық тұрғыдан қамтамасыз етеді, заңнама талаптарының сақталуына мониторинг жүргізеді, құрылымдық бөлімшелерге консультациялық қолдау көрсетеді және бақылау ортасын жетілдіруге ықпал етеді.

Үшінші қорғаныс желісін ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және корпоративтік басқару жүйелерінің тиімділігіне тәуелсіз бағалау жүргізетін, сондай-ақ өз қызметінің нәтижелері туралы Бақылау кеңесіне есеп беретін жеке-дара аудитор (ревизор) құрайды.

Жауапкершіліктің осылайша бөлінуі бақылау функцияларының тәуелсіздігін қамтамасыз етеді және ҒТТИ қызметінің барлық деңгейлерінде тәуекелдерді тиімді басқаруға мүмкіндік береді.

Тәуекел картасы және Тәуекел дәрежесі

ҒТТИ-да қызметті басқарудың тәуекелге бағдарланған тәсілі енгізілген.

2025 жылы тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау нәтижелері бойынша Бақылау кеңесі:

- Тәуекелдер тізілімін;
- Тәуекелдер картасын;
- Тәуекелдерге ден қою жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекітті (2025 жылғы 30 мамырдағы №3 хаттама).

2025 жылғы шілдеде Бақылау кеңесі стратегиялық және инвестициялық жобаларды іске асыру кезінде жол берілетін тәуекел деңгейін айқындайтын ҒТТИ-ның **Тәуекел дәрежесін** бекітті (2025 жылғы 3 шілдедегі №4 хаттама).

Тәуекелдердің негізгі санаттарына:

- стратегиялық;
- операциялық;
- қаржылық;
- инвестициялық;

- құқықтық;
- технологиялық;
- ақпараттық;
- кадрлық;
- сыбайлас жемқорлық;
- беделдік;
- ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдері жатады.

Тәуекел дәрежесін айқындау кезінде ҒТТИ-ның арнайы құқық субъектісі және мемлекеттік ақпараттық жүйенің ұлттық операторы ретіндегі қызмет ерекшеліктері ескерілді.

Негізгі тәуекелдерге мониторинг жүргізу

Тәуекелдерге мониторинг тұрақты негізде жүргізіледі және ҒТТИ-ның басқарушылық есептілігінің құрамдас бөлігі болып табылады.

Есепті кезеңде тәуекелдердің туындау ықтималдығы, олардың стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуге ықтимал әсері және тәуекелдерді азайту жөніндегі іске асырылатын іс-шаралардың тиімділігі бағаланды.

Ерекше назар:

- «Транзит» АЖ және «ААШШ» МААЖ жобаларын іске асыруға;
- мемлекеттік ақпараттық жүйелер жұмысының үздіксіздігін қамтамасыз етуге;
- навигациялық пломбалар өндірісін ұйымдастыру жөніндегі инвестициялық жобаны іске асыруға;
- ұзақ мерзімді қаржыландыру тартуға;
- мемлекеттік ғылыми-техникалық бағдарламаларды орындауға;
- заңнама талаптарын сақтауға;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқаруға;
- қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етуге;
- кадрлық қамтамасыз етуге;
- технологиялық тәуелсіздік пен импортты алмастыруға аударылды.

2025 жылғы Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің жай-күйі туралы есепті Бақылау кеңесі 2026 жылғы ақпанда бекітті.

Киберқауіпсіздік және ақпараттық қауіпсіздік

Ақпараттық қауіпсіздік ҒТТИ-да мемлекеттік ақпараттық жүйелер мен цифрлық инфрақұрылымның орнықты және үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ететін негізгі факторлардың бірі ретінде қарастырылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 20 желтоқсандағы №832 қаулысымен бекітілген Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай талаптарға сәйкес ҒТТИ-ның ұйымдық құрылымында Директорға тікелей бағынатын ақпараттық қауіпсіздік жөніндегі I санатты жетекші инженер лауазымы көзделген.

Есепті кезеңде:

- мемлекеттік ақпараттық жүйелерді қорғау;
- ақпараттың құпиялылығын қамтамасыз ету;

- ақпараттық ресурстарға қолжетімділікті бақылау;
- ықтимал киберқауіптерге мониторинг жүргізу;
- коммерциялық құпияны қорғау;
- ақпараттық қауіпсіздік мәдениетін дамыту;
- инсайдерлік ақпаратты қорғау талаптарын сақтау;
- резервтік көшірмелеу тетіктерін және ақпараттық жүйелер жұмысының үздіксіздігін қамтамасыз ету шараларын жетілдіру бойынша жұмыстар жүргізілді.

Комплаенс-қызмет шеңберінде қызметкерлердің заманауи киберқауіптер, интернет-алаяқтық және цифрлық сервистерді қауіпсіз пайдалану мәселелері бойынша хабардарлығын арттыруға бағытталған іс-шаралар өткізілді.

Ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі

ҒТТИ-ның ішкі бақылау жүйесі корпоративтік басқару жүйесінің құрамдас бөлігі ретінде жұмыс істейді және стратегиялық мақсаттарға қол жеткізілуіне жеткілікті дәрежеде сенімділікті қамтамасыз етеді.

Жүйенің тиімділігі:

- ішкі бақылау рәсімдерінің орындалуына тұрақты мониторинг жүргізу;
- Бақылау кеңесінің қызметі;
- ревизордың тәуелсіз бағалауы;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесінің жұмыс істеуі;
- сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу;
- басқару органдары шешімдерінің орындалуын бақылау;
- ішкі нормативтік құжаттарды жетілдіру;
- қызметкерлердің біліктілігін тұрақты арттыру арқылы қамтамасыз етіледі.

2025 жылы ішкі бақылау тетіктерін жетілдіру, тәуекелге бағдарланған басқаруды дамыту және корпоративтік рәсімдерді Қазақстан Республикасы заңнамасындағы өзгерістерге сәйкестендіру жұмыстары жалғастырылды.

Жүргізілген бағалау нәтижелері бойынша ҒТТИ-ның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне және стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуіне елеулі теріс әсер етуі мүмкін елеулі кемшіліктер анықталған жоқ.

Орта мерзімді кезеңде ТББЖ-ны дамыту тәуекелдер мониторингінің цифрлық құралдарын енгізуге, деректерді талдау мүмкіндіктерін кеңейтуге, инвестициялық жобалардың іске асырылуын бақылауды күшейтуге, экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару қағидаттарын тәуекелдерді басқару жүйесіне енгізуге, сондай-ақ ЭЫДҰ ұсынымдарына, COSO Enterprise Risk Management халықаралық стандарттарына және Қазақстан қор биржасының (KASE) талаптарына сәйкес корпоративтік басқаруды одан әрі жетілдіруге бағытталатын болады.

6.10. Ішкі нормативтік құжаттар

Корпоративтік құжаттар жүйесі

ҒТТИ-ның ішкі нормативтік құжаттары (ІНҚ) корпоративтік басқару жүйесінің жұмыс істеуінің негізгі құқықтық және ұйымдастырушылық негізін

кұрайды және ҒТТИ қызметін ұйымдастыруға, басқарушылық шешімдер қабылдауға, өкілеттіктер мен жауапкершілікті бөлуге, тәуекелдерді басқаруға, ішкі бақылауды жүзеге асыруға және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтауға бірыңғай тәсілдерді қамтамасыз етеді. ІНҚ жүйесі Қазақстан Республикасының «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңына, ҒТТИ Жарғысына және Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес қалыптастырылады.

Ішкі нормативтік құжаттарды Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі немесе атқарушы орган өз құзыреттері шегінде бекітеді. Құжаттар заңнамадағы өзгерістер, ҒТТИ-ның стратегиялық міндеттері және корпоративтік басқарудың озық тәжірибелері ескеріле отырып, тұрақты негізде өзектендіріледі.

2025 жылдың соңындағы жағдай бойынша ҒТТИ-да басқару органдарының қызметін, ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесін, комплаенс, кадр саясатын, қаржы-шаруашылық қызметті, ақпараттық қауіпсіздікті және қызметтің өзге де негізгі бағыттарын реттейтін ішкі нормативтік құжаттардың кешенді жүйесі қалыптастырылды.

Саясаттар мен ережелер

Есепті кезеңде ҒТТИ-да заманауи корпоративтік басқару жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ететін ішкі нормативтік құжаттар кешені қолданылды.

Бақылау кеңесінің шешімдерімен:

- Корпоративтік басқару кодексі;
- Іскерлік әдеп кодексі;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт;
- Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саясаты;
- болжамды құқыққа қайшы (әдепке жат) әрекеттер туралы хабарлау саясаты;
- Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидалары;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицер туралы ереже;
- Бақылау кеңесінің хатшысы (корпоративтік хатшы) туралы ереже;
- қызметкерлерге еңбекақы төлеу, сыйлықақы беру және материалдық ынталандыру қағидалары;
- қызметтік іссапарлар қағидалары;
- ішкі нормативтік құжаттардың тізбесі бекітілді.

ҒТТИ Директорының бұйрықтарымен:

- қаржылық және салықтық есеп саясаты;
- Ішкі еңбек тәртібі қағидалары;
- персоналды іріктеу, жұмысқа қабылдау, ауыстыру және еңбек қатынастарын тоқтату жөніндегі нұсқаулық;
- демалыстар беру қағидалары;
- еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі нұсқаулық;
- мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық;
- коммерциялық құпияның сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық;
- Мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу саясаты;
- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты;

- қызметтік тергеп-тексерулер жүргізу жөніндегі нұсқаулық бекітілді.

Аталған құжаттар кешені ҒТТИ қызметінің нормативтік негізін қалыптастырады және оның негізгі қызмет бағыттарын толық қамтиды.

Корпоративтік стандарттар

ҒТТИ-ның корпоративтік стандарттары заңдылық, ашықтық, есептілік, тиімділік және орнықты даму қағидаттарына негізделген бірыңғай басқару жүйесін қалыптастыруға бағытталған. Негізгі корпоративтік стандарттарға:

- корпоративтік басқару қағидаттарын сақтау;
- басқару органдарының өкілеттіктерін нақты ажырату;
- шешімдер қабылдау үдерісінің ашықтығын қамтамасыз ету;
- бақылау функцияларының тәуелсіздігін қамтамасыз ету;
- тәуекелге бағдарланған тәсіл негізінде тәуекелдерді басқару;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама талаптарын сақтау;
- корпоративтік әдепті дамыту;
- коммерциялық құпия мен инсайдерлік ақпаратты қорғау;
- ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету;
- экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқаруды қоса алғанда, орнықты даму қағидаттарын сақтау жатады.

Корпоративтік стандарттар ішкі құжаттарды әзірлеу, басқарушылық шешімдер қабылдау және ҒТТИ-ның стратегиялық жобаларын іске асыру кезінде қолданылады.

Адалдық мәдениетін қалыптастыруға, кәсіби әдеп нормаларын сақтауға, мүдделер қақтығысының алдын алуға және басқарудың барлық деңгейлеріндегі қызметкерлердің жауапкершілігін арттыруға ерекше назар аударылады.

Нормативтік базаны жетілдіру

2025 жылы ҒТТИ Қазақстан Республикасы заңнамасындағы өзгерістерге және корпоративтік басқару жүйесінің дамуына байланысты ішкі нормативтік базаны жүйелі түрде жетілдіру жұмыстарын жалғастырды.

Жұмыстың негізгі бағыттарына:

- Корпоративтік басқару кодексін өзектендіру;
- ҒТТИ Жарғысына өзгерістер енгізу;
- ішкі аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі құжаттарды жетілдіру;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс саласындағы ішкі құжаттарды өзектендіру;
- кадрлық рәсімдерді жетілдіру;
- ақпараттық қауіпсіздік жүйесін дамыту;
- коммерциялық құпияны қорғау жөніндегі ішкі регламенттерді жаңарту;
- мемлекеттік сатып алу рәсімдерін жетілдіру;
- корпоративтік бақылаудың ішкі рәсімдерін дамыту жатады.

2025 жылы күшіне енген Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік мүлік туралы» Заңындағы өзгерістерге сәйкес ішкі құжаттарды өзектендіруге ерекше назар аударылды. Аталған өзгерістер Бақылау кеңесінің өкілеттіктерін кеңейтуді, ішкі

аудит жүйесін дамытуды және корпоративтік басқару тетіктерін одан әрі жетілдіруді қамтыды. Алдағы кезеңде ҒТТИ корпоративтік басқарудың халықаралық стандарттарын, ЭБДҰ ұсынымдарын, экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару қағидаттарын және KASE талаптарын ескере отырып, нормативтік базаны жетілдіру жұмыстарын жалғастыруды жоспарлап отыр. Басым бағыттар ретінде корпоративтік құжат айналымын цифрландыру, комплаенс пен ішкі бақылаудың заманауи тетіктерін енгізу, тәуекелге бағдарланған басқаруды дамыту және ҒТТИ қызметін ішкі нормативтік реттеудің тиімділігін арттыру айқындалған.

6.11. Ақпаратты ашу және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл Ақпараттық ашықтық

ҒТТИ ақпараттық ашықтық, айқындық және есептілік қағидаттарын ұстанады және анық әрі сенімді ақпаратты уақтылы ашуды тиімді корпоративтік басқарудың және Жалғыз қатысушы, мемлекеттік органдар, инвесторлар, серіктестер мен өзге де мүдделі тараптар тарапынан сенімді арттырудың негізгі тетіктерінің бірі ретінде қарастырады.

KASE эмитенті ретінде ҒТТИ Қазақстан Республикасының заңнамасына, KASE қағидаларына, ішкі нормативтік құжаттарға және Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес ақпаратты ашуды қамтамасыз етеді. Ақпараттық ашықтық саясаты мүдделі тараптардың ҒТТИ қызметі, стратегиялық жобалары, корпоративтік басқару жүйесі, қызметтің қаржылық және қаржылық емес нәтижелері, тәуекелдерді басқару және орнықты даму туралы маңызды ақпаратқа тең қол жеткізуін қамтамасыз етуге бағытталған. Ашылатын ақпараттың толықтығына, дұрыстығына, өзектілігіне және уақтылы ұсынылуына, сондай-ақ мемлекеттік, қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын мәліметтерді қорғауға ерекше назар аударылады.

ҒТТИ-ның интернет-ресурсы

ҒТТИ-ның ресми www.istt.kz интернет-ресурсы мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасаудың негізгі ашық ақпараттық арнасы болып табылады.

Интернет-ресурстың құрылымы ҒТТИ қызметі туралы ақпаратқа ыңғайлы қолжетімділікті қамтамасыз етеді және:

- ҒТТИ және оның миссиясы туралы мәліметтерді;
- қызметтің негізгі бағыттарын;
- «ААШШ» МААЖ және «Транзит» АЖ мемлекеттік ақпараттық жүйелері туралы ақпаратты;
- корпоративтік басқару туралы мәліметтерді;
- ішкі нормативтік құжаттарды;
- сатып алу қызметі туралы ақпаратты;
- бос жұмыс орындарын;
- жаңалықтар мен баспасөз хабарламаларын;
- ғылыми қызмет туралы мәліметтерді;
- байланыс деректері мен кері байланыс арналарын қамтиды.

Есепті кезеңде интернет-ресурстың мазмұнын өзектендіру, ұсынылатын ақпараттың сапасын арттыру және пайдаланушыларға арналған цифрлық сервистерді дамыту жұмыстары жалғастырылды.

KASE эмитентінің ақпаратты ашуы

KASE-нің баламалы алаңында листинг рәсімінен өткеннен кейін ҒТТИ Қазақстан Республикасының заңнамасына және KASE-нің ішкі қағидаларына сәйкес эмитент ретінде ақпаратты ашуды жүзеге асырады.

2025 жылы ҒТТИ маңызды ақпараттың уақтылы ашылуын қамтамасыз етті, оның ішінде:

- жылдық қаржылық есептілік;
- аудиторлық қорытынды;
- жылдық есеп;
- қаржылық емес есептілік;
- корпоративтік басқару туралы мәліметтер;
- Жалғыз қатысушының шешімдері туралы ақпарат;
- Бақылау кеңесінің шешімдері;
- ішкі нормативтік құжаттарға енгізілген өзгерістер;
- облигацияларды шығару және олардың айналысы туралы мәліметтер;
- елеулі корпоративтік оқиғалар туралы ақпарат жарияланды.

Ақпарат Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мерзімдерде KASE-нің ресми ақпараттық ресурстары және ҒТТИ-ның корпоративтік интернет-ресурсы арқылы ашылады.

Алдағы кезеңде ҒТТИ экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқарудың халықаралық тәсілдеріне және корпоративтік есептіліктің озық тәжірибелеріне сәйкес ашылатын қаржылық емес ақпараттың көлемін кезең-кезеңімен кеңейтуді жоспарлап отыр.

Мемлекеттік органдармен, инвесторлармен және серіктестермен өзара іс-қимыл

ҒТТИ ашық диалогты, ақпараттық айқындықты және ұзақ мерзімді әріптестікті қамтамасыз ете отырып, мүдделі тараптардың кең ауқымымен тұрақты өзара іс-қимыл жасайды. ҒТТИ-ның негізгі мүдделі тараптарына:

- Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің Аэроғарыш комитеті (Жалғыз қатысушы);
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті;
- Қазақстан Республикасының Көлік министрлігі;
- Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі;
- Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі;
- Қазақстан қор биржасы (KASE);
- Еуразиялық даму банкі (ЕАДБ);
- Қазақстанның Даму Банкі;

- ұлттық компаниялар мен мемлекеттік ұйымдар;
- ғылыми ұйымдар мен жоғары оқу орындары;
- халықаралық серіктестер мен технологиялық компаниялар;
- көлік-логистика нарығына қатысушылар және мемлекеттік ақпараттық жүйелерді пайдаланушылар жатады.

2025 жылы ҒТТИ халықаралық ынтымақтастық аясын едәуір кеңейтті. Space Days Kazakhstan 2025 халықаралық форумы шеңберінде мемлекеттік органдар, халықаралық қаржы институттары, ғылыми ұйымдар және бизнес өкілдерінің қатысуымен ғарыш саласына инвестициялар тарту, спутниктік заттар интернеті (IoT) және навигациялық технологияларды дамыту мәселелеріне арналған дөңгелек үстелдер ұйымдастырылды.

2025 жылғы желтоқсанда ҒТТИ China Space and Time Information Co., Ltd. (CSTI) компаниясымен BeiDou спутниктік навигация жүйесінің технологияларын, орналасқан жерді жоғары дәлдікпен айқындау технологияларын, көлік телематикасын және цифрлық инфрақұрылымды дамытуға бағытталған Ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойды.

Есепті жылы ҒТТИ сондай-ақ «Радионавигация» мемлекетаралық кеңесінің халықаралық іс-шараларына, ғарыш саласындағы ынтымақтастық жөніндегі Қазақстан-Қытай жұмыс тобының жұмысына, халықаралық ғылыми конференциялар мен салалық форумдарға белсенді қатысты.

Халықаралық қаржы институттарымен, өнеркәсіптік кәсіпорындармен, ғылыми қауымдастықпен және технологиялық компаниялармен әріптестік қатынастарды дамыту ҒТТИ үшін стратегиялық мақсаттарға қол жеткізудің, инвестициялық жобаларды іске асырудың және ғарыштық, навигациялық әрі көлік-телематикалық технологиялар саласындағы ұлттық инженерлік-технологиялық оператор ретіндегі ұстанымын нығайтудың негізгі факторларының бірі болып табылады.

6.12. Корпоративтік басқару және орнықты даму ESG-қағидаттарын енгізу

ҒТТИ орнықты дамуды корпоративтік басқарудың және ұзақ мерзімді даму стратегиясының ажырамас бөлігі ретінде қарастырады. ҒТТИ өз қызметін жүзеге асыру барысында экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару қағидаттарын басқарушылық шешімдер қабылдау, тәуекелдерді басқару, инвестициялық жобаларды іске асыру және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау үдерістеріне жүйелі түрде енгізеді.

ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесі ашықтық, есептілік, жауапкершілік, заңнама талаптарын сақтау, іскерлік әдеп, тәуекелдерді басқару және Жалғыз қатысушының мүдделерін қорғау қағидаттарына негізделген. Экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару тәсілдерін қолдану инвестициялық тартымдылықты арттыруға, іскерлік беделді нығайтуға және ұзақ мерзімді құндылық қалыптастыруға ықпал етеді.

Есепті кезеңде орнықты даму мәселелері мемлекеттік цифрлық жобаларды іске асыру, ғылыми-технологиялық әлеуетті дамыту, заманауи басқару жүйелерін енгізу және корпоративтік рәсімдерді жетілдіру тұрғысынан қарастырылды.

Экономикалық жауапкершілік

Орнықты дамудың экономикалық құрамдас бөлігі ұзақ мерзімді қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етуге, мемлекеттік активтерді тиімді пайдалануға және Жалғыз қатысушы үшін қосымша құндылық қалыптастыруға бағытталған.

2025 жылы ҒТТИ Қазақстан Республикасының цифрлық инфрақұрылымының құрамдас бөлігі болып табылатын стратегиялық маңызы бар екі мемлекеттік ақпараттық жүйені — «ААШШ» МААЖ және «Транзит» АЖ-ны одан әрі дамытуды қамтамасыз етті. Есепті кезеңнің негізгі нәтижелеріне:

- «Транзит» ақпараттық жүйесін өнеркәсіптік пайдалануға енгізу;
- автомобиль және теміржол көлігінде навигациялық пломбаларды қолдану жөніндегі пилоттық жобаларды іске асыру;
- навигациялық пломбалар мен орналасқан жерді айқындау жүйелеріне арналған жабдықтар өндірісін қоса алғанда, ҒТТИ қызметінің түрлерін кеңейту;
- ғылыми бағдарламалар мен халықаралық гранттарды іске асыру;
- Еуразиялық даму банкімен бірлесіп инвестициялық жобаны әзірлеу арқылы қаржыландыру көздерін әртараптандыру;
- халықаралық технологиялық ынтымақтастықты дамыту жатады.

Экономикалық тұрақтылық корпоративтік басқару жүйесін дамыту, тәуекелдерді басқарудың заманауи тетіктерін енгізу және бизнес-үдерістердің тиімділігін арттыру арқылы да қамтамасыз етіледі.

Әлеуметтік жауапкершілік

ҒТТИ-ның әлеуметтік саясаты қауіпсіз еңбек жағдайларын жасауға, адами капиталды дамытуға, қызметкерлердің кәсіби өсуін қолдауға және заманауи корпоративтік мәдениетті қалыптастыруға бағытталған.

2025 жылы:

- қызметкерлердің біліктілігін арттыруға;
- қызметкерлердің ғылыми әлеуетін дамытуға;
- корпоративтік басқару, комплаенс, тәуекелдерді басқару және ақпараттық қауіпсіздік салаларында оқытуға;
- адалдық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мінез-құлық мәдениетін дамытуға;
- қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуге;
- еңбекті қорғау, азаматтық қорғау және төтенше жағдайлар кезіндегі іс-қимыл мәселелері бойынша нұсқамалар өткізуге;
- персоналды ынталандыру жүйесін жетілдіруге;
- кадрларды іріктеу және дамыту кезінде тең мүмкіндіктер қағидаттарын сақтауға ерекше назар аударылды.

ҒТТИ кадрлық әлеуетті дамытуды өзінің бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етудің және жоғары технологиялық жобаларды табысты іске асырудың негізгі факторларының бірі ретінде қарастырады.

Экологиялық жауапкершілік

ҒТТИ қызметі цифрлық технологияларды енгізу және ресурстарды ұтымды пайдалану арқылы қоршаған ортаға әсерді барынша азайтуға бағытталған.

Экологиялық жауапкершіліктің негізгі бағыттарына:

- электрондық құжат айналымын дамыту;
- қағаз тасымалдағыштарды пайдалануды қысқарту;
- жұмыс үдерістерінің энергия тиімділігін арттыру;
- электр энергиясын, суды және өзге де ресурстарды ұтымды пайдалану;
- басқарудың заманауи цифрлық технологияларын енгізу;
- қалдықтардың түзілуін барынша азайту;
- Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасы талаптарын сақтау жатады.

Көлік саласындағы цифрлық жобаларды іске асыру қосымша экологиялық әсер береді. «Транзит» ақпараттық жүйесін енгізу логистикалық үдерістердің тиімділігін арттыруға, көлік бағыттарын оңтайландыруға, тасымалдау уақытын қысқартуға және осыған байланысты қоршаған ортаға түсетін жүктемені азайтуға ықпал етеді.

Адам құқықтары және корпоративтік мәдениет

ҒТТИ өз қызметін адам құқықтары мен қадір-қасиетін құрметтеу, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын сақтау және кемсітушілікке жол бермеу қағидаттары негізінде жүзеге асырады.

ҒТТИ-да корпоративтік әдеп, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл, мүдделер қақтығысын реттеу, инсайдерлік ақпаратты қорғау және қызметкерлердің адал мінез-құлқын қамтамасыз ету мәселелерін реттейтін ішкі құжаттар кешені қолданылады.

Корпоративтік мәдениет мынадай қағидаттарға негізделеді:

- заңдылық және кәсіби әдеп нормаларын сақтау;
- қызметтің ашықтығы мен айқындығы;
- адамды құрметтеу және тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету;
- кемсітушілікке жол бермеу;
- сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік;
- мүдделер қақтығысының алдын алу;
- коммерциялық құпия мен құпия ақпаратты қорғау;
- қабылданатын шешімдер үшін қызметкерлердің дербес жауапкершілігі.

Есепті кезеңде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама, корпоративтік әдеп, мүдделер қақтығысын басқару, комплаенс, киберқауіпсіздік және алаяқтыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша тұрақты оқыту іс-шаралары өткізілді.

Корпоративтік мәдениетті дамыту ҒТТИ үшін орнықты дамудың маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Ол мемлекеттің, серіктестердің, инвесторлардың және қоғамның сенімін нығайтуға, сондай-ақ ҒТТИ-ның ғылыми зерттеулерді,

цифрлық платформаларды, жоғары технологиялық өндірісті және инновациялық сервистерді біріктіретін ұлттық деңгейдегі заманауи инженерлік-технологиялық орталық ретінде қалыптасуына ықпал етеді.

6.13. 2025 жылғы корпоративтік басқаруды дамыту қорытындылары

Негізгі жетістіктер

2025 жыл ҒТТИ-ның корпоративтік басқару жүйесін сапалы дамытудың маңызды кезеңі болды. Есепті кезеңде заңдылық, ашықтық, есептілік, жауапкершілік және тиімділік қағидаттарына негізделген корпоративтік басқару моделінің негізгі элементтерін қалыптастыру аяқталды. Корпоративтік басқару Қазақстан Республикасының заңнамасына, ҒТТИ Жарғысына, Корпоративтік басқару кодексіне және ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес жүзеге асырылды. 2025 жылдың неғұрлым маңызды нәтижелеріне:

- Бақылау кеңесінің тұрақты жұмысы қамтамасыз етілді;
- Бақылау кеңесінің 8 отырысы өткізіліп, стратегиялық және корпоративтік сипаттағы 35 мәселе қаралды;
- негізгі ішкі нормативтік құжаттар бекітілді;
- тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі (ТБІБЖ) енгізілді;
- корпоративтік хатшының, комплаенс-офицердің және жеке-дара аудитордың (ревизордың) қызметі ұйымдастырылды;
- Корпоративтік басқару кодексі талаптарының сақталуы қамтамасыз етілді;
- мемлекеттік мүлік туралы заңнаманың өзгеруіне байланысты Жарғыға енгізілетін өзгерістер әзірленді;
- KASE эмитенті ретінде ақпараттың уақтылы ашылуы қамтамасыз етілді;
- жылдық қаржылық есептілік алдын ала мақұлданып, таза кірісті бөлу жөнінде ұсыныстар енгізілді.

Корпоративтік үдістерді жетілдіру

Есепті жыл ішінде корпоративтік басқарудың ішкі рәсімдерін жетілдіру жұмыстары жалғастырылды. Негізгі бағыттарға:

- ішкі нормативтік құжаттарды өзектендіру;
- корпоративтік жоспарлау жүйесін дамыту;
- басқарушылық шешімдер қабылдау тетіктерін жетілдіру;
- Жалғыз қатысушы, Бақылау кеңесі және атқарушы орган арасындағы өзара іс-қимылдың тиімділігін арттыру;
- комплаенс функциясын дамыту;
- тәуекелдерді басқарудың заманауи тәсілдерін енгізу;
- корпоративтік есептіліктің сапасын арттыру жатады.

2025 жылы күшіне енген Қазақстан Республикасы заңнамасындағы өзгерістерге сәйкес ішкі нормативтік құжаттарды өзектендіруге ерекше назар аударылды.

Ұсынымдар мен озық тәжірибелерді енгізу

- Есепті кезеңде ҒТТИ мемлекеттік және квазимемлекеттік секторда қолданылатын корпоративтік басқарудың озық тәжірибелерін енгізу жұмыстарын жалғастырды.
- Осы бағытта:
- Бақылау кеңесінің қызметін жетілдіру;
- Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесінің рөлін күшейту;
- ішкі бақылау жүйесін дамыту;
- қызметтің ашықтығы мен айқындығын арттыру;
- сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс жүйесін жетілдіру;
- басқарушылық шешімдер қабылдау кезінде тәуекелге бағдарланған тәсілді дамыту;
- ішкі аудит жүйесін одан әрі дамытуға дайындық жүргізу жөніндегі іс-шаралар іске асырылды.

Басқару тиімділігін арттыру

Корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру басқарушылық шешімдердің сапасын арттыруға, Даму жоспарының іске асырылуын бақылауды күшейтуге, мемлекеттік активтерді неғұрлым тиімді басқаруға және ҒТТИ-ның ауқымды инвестициялық жобаларын іске асыру үшін қажетті негіз қалыптастыруға мүмкіндік берді.

2025 жылдың қорытындысы бойынша корпоративтік басқару ҒТТИ-ның орнықты дамуын қамтамасыз етудің, инвестициялық тартымдылығын арттырудың, «ААШШ» МААЖ және «Транзит» АЖ мемлекеттік ақпараттық жүйелерінің тұрақты жұмыс істеуінің, сондай-ақ ҒТТИ-ның одан әрі институционалдық дамуына дайындықтың негізгі факторларының біріне айналды.

6.14. Одан әрі дамудың басым бағыттары

Корпоративтік басқаруды жетілдіру

2026–2027 жылдары ҒТТИ үшін ұлттық және халықаралық озық тәжірибелерге сәйкес келетін заманауи корпоративтік басқару жүйесін одан әрі дамыту басым бағыттардың бірі болады.

Бақылау кеңесінің рөлін одан әрі күшейту, стратегиялық жоспарлаудың тиімділігін арттыру, ішкі бақылауды жетілдіру және корпоративтік мәдениетті дамыту көзделеді.

Ішкі аудит қызметін құру

- Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес толыққанды Ішкі аудит қызметін құру негізгі бағыттардың бірі болады.
- Осы бағытта:
- жеке-дара аудитор моделінен кәсіби Ішкі аудит қызметіне кезең-кезеңімен көшу;

- тәуекелге бағдарланған ішкі аудитті енгізу;
- ішкі үдерістердің тиімділігіне тәуелсіз бағалау жүргізу;
- стратегиялық жобалардың іске асырылуын бақылауды күшейту көзделеді.

Корпоративтік үдерістерді цифрландыру

- Корпоративтік басқару үдерістерін цифрландыруға ерекше назар аударылатын болады.
- Негізгі бағыттар:
- басқару органдарының электрондық құжат айналымына болжамдық талдау құралдарын енгізу;
- Бақылау кеңесі отырыстарының материалдарын өңдеу мен талдауда жасанды интеллект (ЖИ) технологияларын қолдану;
- корпоративтік есептілікті дайындау үдерістерін автоматтандыру;
- қабылданған шешімдердің орындалуына электрондық мониторинг жүйесін енгізу;
- басшылыққа арналған цифрлық басқару және талдау панельдерін дамыту.

Тәуекелдерді басқару жүйесін дамыту

Алдағы кезеңде тәуекелдерді басқару жүйесін:

- Тәуекелдер картасын тұрақты түрде өзектендіру;
- тәуекелдерді сандық бағалау әдістерін енгізу;
- тәуекелдерді ерте анықтау және алдын ала ескерту жүйесін дамыту;
- кибертәуекелдерді басқаруды күшейту;
- тәуекелдерді басқаруды стратегиялық және инвестициялық жоспарлау үдерістеріне кіріктіру арқылы одан әрі жетілдіру жоспарланып отыр.

ESG басқару тәсілдерін дамыту

ҒТТИ орнықты дамуды ұзақ мерзімді бәсекеге қабілеттіліктің негізгі факторларының бірі ретінде қарастырады.

Орта мерзімді кезеңде:

- экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік басқару қағидаттарын корпоративтік басқару жүйесіне одан әрі енгізу;
- экологиялық және әлеуметтік жауапкершілік көрсеткіштерін талдау жүйесін дамыту;
- қаржылық емес есептіліктің қамту аясын кеңейту;
- корпоративтік орнықтылықтың халықаралық стандарттарын енгізу;
- адами капитал мен корпоративтік мәдениетті дамыту көзделеді.

ҒТТИ-ны акционерлік қоғамға қайта құруға дайындық

ҒТТИ-ны жауапкершілігі шектеулі серіктестіктен акционерлік қоғамға (АҚ) қайта құруға дайындық стратегиялық даму бағыттарының бірі болып табылады.

Дайындық шеңберінде:

- корпоративтік құрылымды жетілдіру;
- ішкі құжаттарды акционерлік қоғамдардың қызметін реттейтін корпоративтік заңнама талаптарына сәйкестендіру;
- корпоративтік бақылау жүйесін дамыту;
- Директорлар кеңесінің қызмет етуіне қажетті ұйымдық және нормативтік негізді қалыптастыру;
- инвесторлардың құқықтарын қорғаудың қосымша тетіктерін енгізу көзделеді.

Инвестициялық тартымдылықты арттыру

Орта мерзімді кезеңде ҒТТИ институционалдық инвесторлардың, халықаралық қаржы ұйымдарының және жаһандық қор нарығының талаптарына сәйкес келетін корпоративтік басқару моделін қалыптастыруды жоспарлап отыр.

Негізгі міндеттерге:

- корпоративтік ашықтық пен айқындық деңгейін арттыру;
- ақпаратты ашу жүйесін жетілдіру;
- корпоративтік бақылау жүйесін одан әрі дамыту;
- ЭЫДҰ-ның корпоративтік басқару саласындағы озық тәжірибелерін енгізу;
- инвестициялық тартымдылықты нығайту;
- ұзақ мерзімді қаржыландыруды тартуға, инвестициялық жобаларды іске асыруға және мемлекет қатысатын жоғары технологиялық компания мәртебесінде тиімді қызмет етуге қажетті жағдайлар жасау жатады.

7. Байланыс ақпараты

Есепке қатысты барлық мәселелер, пікірлер мен ұсыныстар бойынша, сондай-ақ мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл, бұқаралық ақпарат құралдарының сұрау салулары және ішкі коммуникациялар мәселелері бойынша ҒТТИ аппарат басшысы Токмурзин Эрнест Маратұлына хабарласуға болады. Интернет-ресурсы : www.istt.kz

8. Глоссарий

Қазғарыш - «Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің Аэроғарыш комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесінің қысқартылған атауы. (*«Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің Аэроғарыш комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесі туралы ереже Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Жасанды интеллект және цифрлық даму министрінің 2025 жылғы 21 қазандағы №526/НҚ бұйрығымен бекітілген.*)

«ААШШ» МААЖ - авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақырудың

мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйесі — навигациялық спутниктік жүйелердің сигналдары мен деректерін пайдалана отырып жұмыс істейтін және Қазақстан Республикасының автомобиль жолдарындағы жол-көлік оқиғалары мен өзге де төтенше жағдайлар туралы қалыптастырылған ақпаратты жедел қызметтерге беруді қамтамасыз ететін мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйе. *(Авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақыру жүйесін ұйымдастыру және пайдалану қағидалары Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің міндетін атқарушының 2015 жылғы 17 сәуірдегі №466 бұйрығымен бекітілген.)*

«Транзит» АЖ - тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесі — навигациялық спутниктік жүйелер мен навигациялық пломба технологиялары негізінде жұмыс істейтін аппараттық-бағдарламалық кешенді қамтитын ақпараттық жүйе. *(Қазақстан Республикасының 1994 жылғы 21 қыркүйектегі №156 «Қазақстан Республикасындағы көлік туралы» Заңы.)*

Навигациялық пломба - пломбалау элементінен және электрондық блоктан тұратын, навигациялық спутниктік жүйелер технологиялары негізінде жұмыс істейтін, қадағалау объектісіне қатысты ақпараттың берілуін қамтамасыз ететін және Еуразиялық экономикалық одақ құқығында белгіленген талаптарға сәйкес келетін техникалық құрылғы. *(Қазақстан Республикасының 1994 жылғы 21 қыркүйектегі №156 «Қазақстан Республикасындағы көлік туралы» Заңы.)*

Тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы навигациялық пломбаларды қолдана отырып, тасымалдарды қадағалауды қамтамасыз ететін заңды тұлға. *(Қазақстан Республикасының 1994 жылғы 21 қыркүйектегі №156 «Қазақстан Республикасындағы көлік туралы» Заңы.)*

Қадағалау объектісі - Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде жасалған және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалатын тауарлар (өнімдер) мен көлік құралдары. *(Қазақстан Республикасының 1994 жылғы 21 қыркүйектегі №156 «Қазақстан Республикасындағы көлік туралы» Заңы.)*

Арнайы құқық - нарық субъектісінің бәсекелес нарықта қандай да бір тауарды өндіруге, өткізуге және (немесе) сатып алуға заңмен бекітілген айрықша немесе басым құқығы. Бұл ретте тауар деп азаматтық айналым объектісі болып табылатын тауар, жұмыс немесе көрсетілетін қызмет түсініледі. *(Акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) жүз пайызы мемлекетке тікелей немесе жанама түрде тиесілі мемлекеттік кәсіпорынды, акционерлік қоғамды, жауапкершілігі шектеулі серіктестікті арнайы құқық субъектісі ретінде айқындау қағидалары Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 30 маусымдағы №453 қаулысымен бекітілген.)*

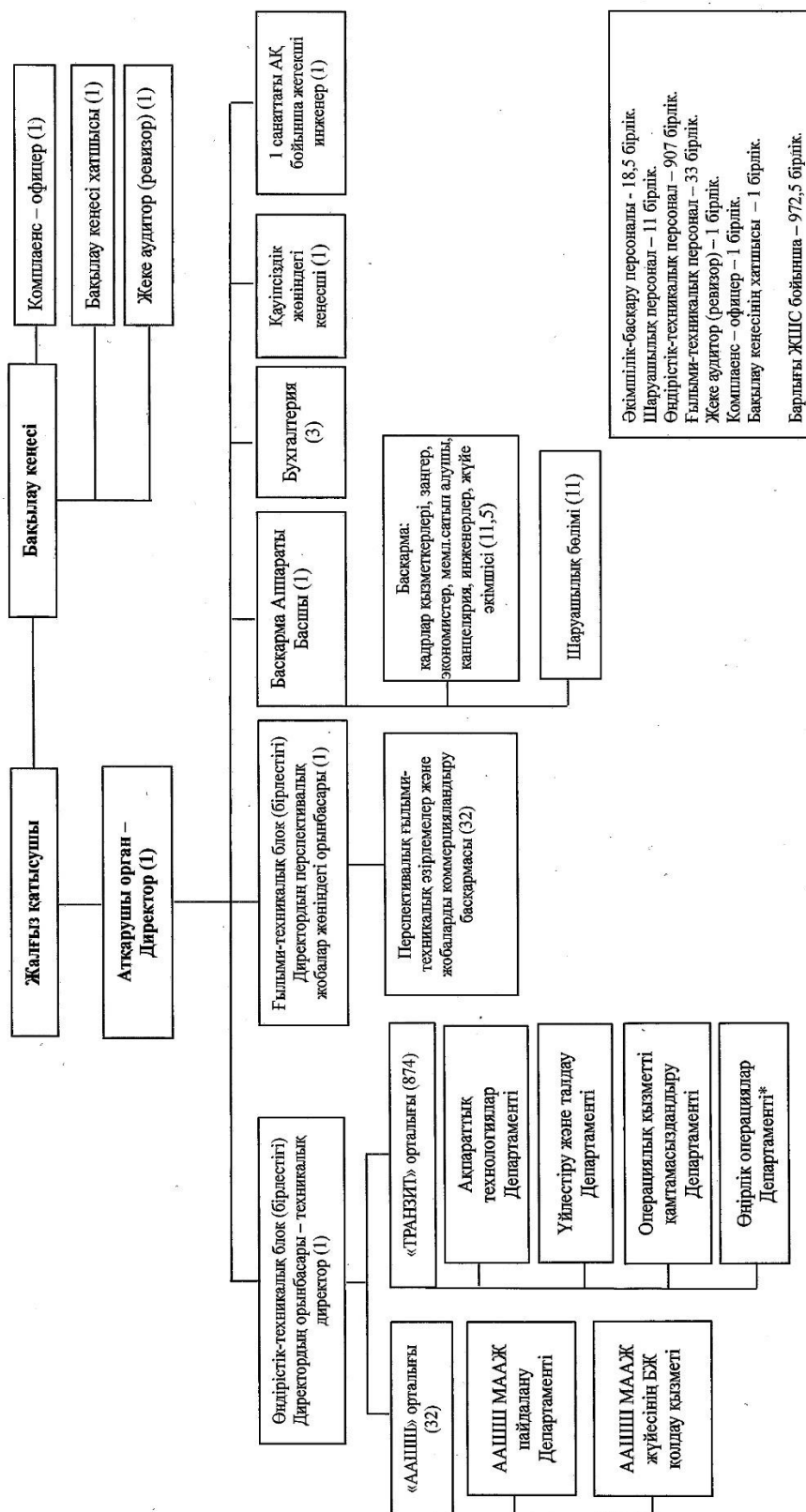
Қосымшалар

1-Қосымша – ҒТТИ-ның ұйымдық құрылымы

1-ҚОСЫМША

"Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС
Бакылау кеңесінің шешімімен
2026 жылғы «11» тамыздағы
№7 хаттамасымен
«Бекітілген»

«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС ұйымдық құрылымы

*Өңірлік операциялар Департаментінің ұйымдық құрылымы "Транзит" АЖ кезең-кезеңімен іске қосылғаннан кейін күшіне енеді

2 - Қосымша – 2025-жылғы қаржылық есептілік бойынша тәуелсіз аудитордың қорытындысы және қаржылық есептілік

"PKF Audit & Assurance" ЖШС

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Тимирязев көшесі, 42, 15-корпус,
No1-кеңсе

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС Қатысушысына және Басшылығына

Пікір

Біз «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің (бұдан әрі – «Компания») 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есебінен, жиынтық кіріс, меншікті капиталдағы өзгерістер және 2025 жылғы ақшалай қаражат қозғалысы туралы есептерінен, сондай-ақ есепке алу саясатының маңызды ережелері туралы ақпаратты қоса алғанда, қаржылық есептілікке жасалған ескертпелерден тұратын қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі – «ҚЕХС») сәйкес барлық маңызды аспектіде Компанияның 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның 2025 жылғы қаржылық нәтижелері мен ақшалай қаражат қозғалысын шынайы көрсетеді.

Пікір білдіруге негіз

Біз Халықаралық аудит стандарттарына (бұдан әрі – «ХАС») сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз есебіміздің «Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі» атты бөлімінде сипатталған. Біз Компанияға қатысты Халықаралық бухгалтерлік этика стандарттары жөніндегі кеңес (ХБЭСК) қабылдаған Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық этика кодексіне (халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса алғанда) (ХБЭСК кодексі) және Қазақстан Республикасындағы қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес тәуелсізбіз, сондай-ақ осы талаптар мен ХБЭСК кодексіне сәйкес өзге де этикалық міндеттерді орындадық. Біздің алған аудиторлық дәлелдемелеріміз өз пікірімізді білдіруге негіз болу үшін жеткілікті өрі тиісті деп санаймыз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – біздің кәсіби пайымдауымыз бойынша, ағымдағы кезеңдегі қаржылық есептілік аудиті үшін ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер біздің жалпы қаржылық есептілікке жүргізген аудитіміз аясында және сол есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қаралды, сондықтан біз бұл мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз. Төменде көрсетілген мәселеге қатысты, оның аудит барысында қалай қаралғаны жөніндегі сипаттамамыз осы тұрғыда келтіріледі.

Біз есебіміздің «Аудитордың қаржылық есептілік аудиті үшін жауапкершілігі» атты бөлімінде сипатталған міндеттерді, оның ішінде осы мәселеге қатысты міндеттерді де орындадық. Тиісінше, біздің аудитіміз қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін бағалауымызға жауап ретінде өзірленген рәсімдерді орындауды қамтыды.

Аудиторлық рәсімдеріміздің, соның ішінде төменде көрсетілген мәселені қарау барысында орындалған рәсімдердің нәтижелері – қоса берілген қаржылық есептілікке қатысты аудиторлық пікірімізді білдіруге негіз болады.

"PKF Audit & Assurance" ЖШС

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Тимирязев көшесі, 42, 15-корпус,
No1-кеңсе

Аудиттің түйінді мәселесі

Түйінді мәселе аудитіміз барысында қалай қаралды

Материалдық емес активтердің өділ құны

Материалдық емес активтердің өділ құны – аудитіміздің ең маңызды мәселелерінің бірі, себебі өділ құнды бағалау елеулі пайымдаулар мен жорамалдарға негізделеді. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның материалдық емес активтері Компания активтерінің едәуір бөлігін құрайды. Компанияның есеп саясатына сәйкес, материалдық емес активтер қайта бағаланған құнмен, яғни қайта бағалау күніндегі өділ құннан қайта бағалау күнінен кейін танылған жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған залалдарды шегергендегі құнмен көрсетіледі.

Компания әрбір есепті күн сайын материалдық емес активтердің өділ құны олардың баланстық құнынан қаншалықты елеулі ерекшеленетініне талдау жүргізеді.

Материалдық емес активтердің басым бөлігін мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз ету – тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесі («БҚ») құрайды.

БҚ-ны өзірлеу 2024 жылы аяқталды, осы активтердің өділ құнын бағалау үшін Компания басшылығы тәуелсіз бағалаушы тартты.

Тәуелсіз бағалаушы (мемлекеттік органдардың ақпараттандыру объектілерін құруға, дамытуға және сүйемелдеуге арналған шығындарды есептеу әдістемесі мен нормативтеріне сәйкес) нақты шығындар өдісі шеңберінде шығын төсілін қолданды.

Бұл тәсілдің қолданылу себебі – жоғарыда аталған ішкі құрылған материалдық емес активтердің сәйкестендірілетін кіріс көздері жоқ, өйткені бағдарламалық қамтамасыз ету енді ғана енгізіліп жатыр және бағалау сәтінде өлі пайда әкелген жоқ. Бұған қоса, аталған материалдық емес активтер нарығы шектеулі объектілерге жатады, сондықтан белсенді нарықтың болмауына байланысты олардың

2025 жыл ішінде ішкі тәртіппен құрылған материалдық емес активтерге қатысты біз түсімдердің бастапқы құжаттарға сәйкестігін іріктелмелі түрде тексердік. Материалдық емес активтердің өділ құнын тексеру шеңберінде біз Компанияның нақты шығындарды есептеу үшін қолданған нормативтері мен индекстерін талдадық. Біз нормативтер мен индекстердің қолданылу дұрыстығын іріктелмелі түрде тексердік.

Біз материалдық емес активтердің амортизация мерзімдеріне қатысты ағымдағы болжамдарды бағаладық.

Біз қаржылық есептілікте материалдық емес активтерге қатысты ақпараттың ашып көрсетілуін талдадық.

"PKF Audit & Assurance" ЖШС

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Тимирязев көшесі, 42, 15-корпус,
Not-кеңсе

ықтимал сату бағасы туралы ақпарат алу мүмкін емес.

Корпоративтік табыс салығы

Компания бюджет қаражатынан бағдарламалық-нысаналы, гранттық және базалық қаржыландыру алады, сондай-ақ арнайы экономикалық аймаққа қатысушы ретінде қызметін жүзеге асырады. Корпоративтік табыс салығын айқындау кезінде Компания АЭА-ға қатысушы ретінде қызметтің басым түрлерін жүзеге асыру нәтижесінде алынған тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді өткізуден түскен кірістер бойынша есептелген корпоративтік салық сомасын 100 пайызға азайтады.

Біз табыс салығы бойынша төмендетілген мөлшерлемені қолдану шарттарын зерделеп, Компанияның осындай мөлшерлемені қолдану шарттарын сақтауын тексердік. Сондай-ақ біз ағымдағы кезеңдегі бағдарламалық-нысаналы, гранттық және базалық қаржыландыру шарттарының орындалуын, осындай қаржыландыру мен ақпаратты ашып көрсетудің осы қаржылық есептілікте дұрыс көрініс табуын зерделедік.

Біз қаржыландырушы ұйымдардан Компанияның алынған тапсырыстар бойынша кірістерді тану үшін шарттық талаптарды орындағаны туралы растау, сондай-ақ Компанияның есепке алу деректерін контрагенттерден алынған деректермен салыстырып-тексеру үшін қажетті мәліметтерді алдық.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-ке сәйкес аталған қаржылық есептілікті дайындауға және дұрыс ұсынуға, сондай-ақ жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің салдарынан елеулі бұрмалаушылықтардың болмауын қамтамасыз ету үшін өзі қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесін құруға жауапты болады.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық мыналарды бағалауға жауапты:

Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін,

тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашуға және

қызметтің үздіксіздігі қағидатының негізінде есептілік жасауға,

басшылық Компанияны таратуды көздеген жағдайларды қоспағанда,

оның қызметін тоқтатуға ниеттенсе немесе басшылықта Компанияны таратудың не қызметін тоқтатудың іс жүзінде баламасы болмаса. Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

"PKF Audit & Assurance" ЖШС

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Тимирязев көшесі, 42, 15-корпус,
No1-кеңсе

Аудитордың қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз – қаржылық есептіліктің тұтастай алғанда жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің салдарынан елеулі бұрмаланбағанына қатысты жеткілікті сенімділікке қол жеткізу және өз пікіріміз қамтылған аудиторлық есепті шығару.

Парасатты сенімділік сенімділіктің жоғары деңгейін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалаушылықты, ол бар болған күнде де, әрдайым анықтайтынына кепілдік бермейді. Бұрмалаушылықтар жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің нәтижесінде туындауы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы қаржылық есептілік негізінде шешім қабылдайтын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне ықпал етеді деп пайымдауға негіз болса, елеулі деп саналады. Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Бұған қоса, біз төмендегілерді орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттердің немесе қателердің салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлеп, жүргіземіз; өз пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті әрі тиісті аудиторлық дәлелдемелер аламыз. Жосықсыз әрекеттерден туындаған елеулі бұрмалауды анықтай алмау тәуекелі қателерден туындаған елеулі бұрмалауды анықтай алмау тәуекелінен жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттерге сөз байласу, құжатты қолдан жасау, деректерді қасақана жасыру, ақпаратты бұрмалап ұсыну немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өту кіруі мүмкін;
- жағдайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз, бірақ мұнымыз Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылған есеп саясатының орындылығын және басшылық есептеген бағалау мәндерінің негізділігі мен тиісті ақпараттың ашылуын бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының құқыққа сыйымдылығы туралы, сондай-ақ алынған аудиторлық дәлелдемелердің негізінде, Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты айтарлықтай белгісіздіктің бар-жоғы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз айтарлықтай белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, онда аудиторлық есебімізде Компанияның қаржылық есептілігіндегі тиісті ақпараттың ашылуына назар аудартуымыз немесе, егер мұндай ақпараттың ашылуы орынсыз болса, пікірімізді өзгертуіміз қажет. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есеп берілген күнге дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделеді. Алайда болашақтағы оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкеп соғуы мүмкін;
- қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде ақпараттың ашылуын, сондай-ақ қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ететіндей түрде көрсетіп-көрсетпейтінін бағалаймыз.

"PKF Audit & Assurance" ЖШС

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Тимирязев көшесі, 42, 15-корпус,
№1-кеңсе

Біз басқаруға жауапты тұлғаларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі мәселелер, соның ішінде ішкі бақылау жүйесіндегі айтарлықтай кемшіліктер туралы хабардар етеміз.

Пан А.В.
Аудитор /Басқарушы серіктес
«PKF Audit&Assurance» ЖШС

Аудитордың біліктілік куәлігі
№ МФ-0000880, «Қазақстан Республикасының
аудиторлығына кандидаттарды аттестаттау жөніндегі
Аудиторлар палатасының біліктілік комиссиясы» ЖМ
берген
2019 жылғы 18 қыркүйек

Қазақстан Республикасы, Алматы қ.,
Достық алаңы, 210, офис №31

2026 жылғы 28 сәуір

Қызметпен айналысуға арналған
мемлекеттік лицензия
Қазақстан Республикасындағы
аудиторлық қызметке Қазақстан
Республикасы Қаржы министрлігі 2019
жылғы 12 қарашада берген № 19022292
лицензиясы

«Ғарыштық техника және
технологиялар институты» ЖШС

ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ЕСЕП

Қаржылық есептілік

Мың теңгемен	Еск.	Аяқталған жыл үшін	
		2025 жыл	2024 жыл
Қызметтерді өткізуден түскен кіріс	12	2,186,515	1,214,193
Өткізудің өзіндік құны	13	(1,377,943)	(1,036,901)
Жалпы пайда		808,572	177,292
Жалпы және өкімшілік шығыстар	14	(237,705)	(186,377)
Өзге операциялық кірістер	15	61,058	28,132
Өзге операциялық шығыстар		(1,489)	(500)
Бағам айырмасынан түскен кірістер/ (шығыстар)		(1,434)	2,074
Операциялық пайда		629,002	20,621
Қаржылық кірістер		55,626	26,478
Қаржыландыру бойынша шығындар		-	-
Салық салынғанға дейінгі пайда		684,628	47,099
Табыс салығы бойынша шығыстар	16	(8,078)	(3,972)
Есепті жылдағы таза пайда		676,550	43,127
Өзге жиынтық табыс			
Материалдық емес активтерді қайта бағалау, нетто		-	727,126
Салықтарды шегергендегі есепті жылғы жиынтық табыс		676,550	770,253

Директор
Тойчибеков О.К.

Бас бухгалтер
Алибекова Ж.К.

7-ден 29-ға дейінгі беттердегі есеп саясаты мен ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

«Ғарыштық техника және
технологиялар институты» ЖШС

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

Қаржылық есептілік

Мың теңгемен	Еск.	31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін	
		2025 жыл	2024 жыл
Операциялық қызмет			
Дайын өнімді өткізу		2,354,660	1,423,616
Тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төлемдер		(513,657)	(225,577)
Еңбекақы төлеу бойынша төлемдер		(805,068)	(760,562)
Бюджетке төленетін төлемдер		(332,061)	(426,821)
Өзге түсімдер		175,220	311
Өзге төлемдер		(170,204)	(1,537)
Операциялық қызметтен түскен таза ақша қаражатының қозғалысы		708,890	9,430
Инвестициялық қызмет			
Негізгі құралдарды сатып алу		(258,005)	(32,969)
Ұзақ мерзімді активтерді сатып алу		(5,503)	(259)
Инвестициялық қызметтен түскен таза ақша қаражатының қозғалысы		(263,508)	(33,228)
Қаржылық қызмет			
Төленген дивидендтер		(43,127)	(49,671)
Алынған сыйақылар		45,619	22,506
Қаржылық қызметтен түсетін таза ақша ағындары		2,492	(27,165)
Бағамдық айырмалардың әсері		(2,783)	555
Жыл басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары		100,528	150,936
Жыл соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары		545,619	100,528

Директор
Тойчибаев О.К.Бас бухгалтер
Алимова Ж.К.

7-29-бөлімдер есеп саясаты мен ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖШС
«Ғарыштық техника және технологиялар институты»

МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп				Қаржылық өсептілік
Мың теңгемен	Жарғылық капитал	Қайта бағалау резерві материалдық емес активтер бойынша	Бөлінбеген пайда/ (жабылмаған залал)	Жиыны
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	341,472	-	103,438	444,910
Таза пайда	-	783,010	43,127	826,137
Жыл ішіндегі жиынтық табыс	-	783,010	43,127	826,137
Қатысушыға төленген төлемдер	-	-	(49,671)	(49,671)
Материалдық емес активтерді қайта бағалау резервінің амортизациясы	-	(55,884)	-	(55,884)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	341,472	727,126	96,895	1,165,493
Жыл ішіндегі пайда	-	-	676,550	676,550
Жыл ішіндегі жиынтық табыс	-	-	676,550	676,550
Қатысушыға төленген төлемдер	-	-	(43,129)	(43,129)
Материалдық емес активтерді қайта бағалау резервінің амортизациясы	-	(49,536)	-	(49,536)
2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	341,472	677,590	730,316	1,749,378

Директор

Тойшибеков О. К.

Бас бухгалтер

Алимбаева Ж.К.

Космический
Текст

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИИ

7 20 6000

17-29 bemmespdeai

7-29 беттердегі есеп сандары мен ескертпелер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

3 - қосымша – 2025 жылға арналған жұмыс жоспары**«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС-нің 2025 жылға арналған жұмыс жоспары**

№	Іс-шаралар	Кезең
1. Әкімшілік-басқару аппараты		
1	Құпия ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету жөніндегі ішкі нормативтік құжатты әзірлеу және бекіту	қаңтар
2	Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру жөніндегі ішкі нормативтік құжатты қайта қарау және бекіту	қаңтар - ақпан
3	Бос лауазымдарға кандидаттарды қабылдау тәртібі жөніндегі ішкі нормативтік құжатты қайта қарау және бекіту	ақпан - наурыз
4	Қаржы ресурстарының қозғалысын басқару: KASE биржасында облигацияларды орналастыру	сәуір - шілде
5	Институт Жарғысын қайта бекіту	наурыз - сәуір
6	Жылдық қаржылық есептілікті бекіту үшін уәкілетті органға жедел ұсыну	сәуір - мамыр
7	Өткізу пункттеріндегі жұмысты өрістету және навигациялық пломбаларды қадағалау жұмыстарын ұйымдастыру жөніндегі міндеттерді орындау мақсатында Даму жоспарына түзетулер енгізу	сәуір – мамыр, қазан - қараша
8	Институттың жекелеген үй-жайларына ағымдағы жөндеу жүргізу	тамыз - қыркүйек
9	Негізгі өндіріс шығындарын оңтайландыруға және қысқартуға бағытталған шаралар қабылдау	Жыл бойы
10	Сот сатыларында Институт мүдделерінің қорғалуын қамтамасыз ету	Жыл бойы
11	Мемлекеттік сатып алу жоспарын орындау (өтінімдер бойынша)	Жыл бойы
12	Даму жоспары көрсеткіштерінің лимиттерін сақтау (нақты көрсеткіштердің жоспардан ауытқуы)	Жыл бойы
13	Ағымдағы жылға арналған Даму жоспарында көзделген Институт залалын азайту мақсатында шығыстарды талдау және шығындарды барынша азайту жөнінде ұсыныстар әзірлеу	Жыл бойы
14	Институт аумағы мен мүлкін күзетуді жүзеге асыратын мердігер ұйым тарапынан шарт талаптарының бұзылуына жол бермеуді бақылау	Жыл бойы
15	Институт құрылымын қайта бекіту (қажет болған жағдайда)	қазан - қараша
2. Ғылыми-техникалық бағыт		
1	«Кейіннен өндірісін ұйымдастыру мақсатында электрондық сәйкестендіргіштің тәжірибелік үлгісін әзірлеу» жобасын ҚР ҒЖБМ-нің 2024–2026 жылдарға арналған БНҚ шеңберінде іске асыру	Жыл бойы
1.1	Электрондық сәйкестендіргіштің процессорлық және электр-механикалық модульдерінің эскиздік жобаларын әзірлеу	қаңтар - маусым
1.2	Электрондық сәйкестендіргіштің процессорлық және электр-механикалық модульдерінің техникалық жобаларын әзірлеу	шілде - қазан
1.3	Электрондық сәйкестендіргішті сынау бағдарламасы мен әдістемесін әзірлеу	қыркүйек - қазан
1.4	Электрондық сәйкестендіргіштің процессорлық және электр-механикалық модульдерінің эксперименттік үлгілерін дайындау	қыркүйек – желтоқсан

1.5	Ғылыми мақалалар жариялау	Жыл бойы
2	«Тау бағыттарындағы туристердің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге арналған шұғыл ден қою жүйесін әзірлеу» жобасын ҚР ҒЖБМ-нің 2025–2027 жылдарға арналған гранттық қаржыландыруы шеңберінде іске асыру (өтінім қаралу сатысында)	Жыл бойы (қаржыландырылған жағдайда)
2.1	Тұтынушының навигациялық аппаратурасын (ТНА) әзірлеуге арналған техникалық тапсырманы қалыптастыру	шілде – тамыз
2.2	Базалық станция (БС) тораптарын әзірлеуге арналған жеке техникалық тапсырманы қалыптастыру	шілде - тамыз
2.3	Бағдарламалық қамтамасыз етудің серверлік және интерфейстік бөліктерін әзірлеуге арналған техникалық тапсырманы қалыптастыру	шілде - қыркүйек
2.4	БС әзірлеуге арналған техникалық тапсырманы қалыптастыру, ТНА техникалық жобасын әзірлеу, ТНА тәжірибелік үлгісін құрастыру	қазан - желтоқсан
3	ЕАДБ қаржыландыруы шеңберінде «Транзит» ақпараттық жүйесін өрістетуге аясында навигациялық пломбаларды әзірлеу» гранттық жобасын іске асыру (өтінім қаралу сатысында)	сәуір
3.1	Автомобиль тасымалдарын қадағалауға арналған навигациялық пломбаның тәжірибелік үлгісін әзірлеу	сәуір – тамыз
3.2	Теміржол тасымалдарын қадағалауға арналған навигациялық пломбаның тәжірибелік үлгісін әзірлеу	шілде - желтоқсан
4	ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің 2023–2026 жылдарға арналған Мемлекетаралық радионавигациялық бағдарламасының іс-шаралар тізбесінің 1, 2, 3, 4-тармақтарын іске асыру (ҚР ЦДИАӨМ АҒК-нің 2024 жылғы 26 тамыздағы №513/НҚ бұйрығы): 1. «ТМД-ға қатысушы мемлекеттердегі навигациялық өнімдер мен қызметтер нарығының жай-күйі мен даму үрдістерін талдау»; 2. «Радионавигациялық жүйелерден алынатын ақпаратты пайдалану арқылы жүзеге асырылатын ТМД-ға қатысушы мемлекеттердегі координаттық-уақыттық және навигациялық қамтамасыз етудің жай-күйі мен даму үрдістерін талдау»; 3. «ТМД-ға қатысушы мемлекеттердегі радионавигацияны дамытудың негізгі бағыттарының (жоспарының) іске асырылуын талдау және оларды өзектендіру»; 4. «ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің радионавигациялық қызмет саласындағы нормативтік базасының жай-күйін талдау және оны жетілдіру жөнінде ұсыныстар әзірлеу».	наурыз - қазан
5	ҚР ЭТРМ және ҚР ТСМ қаржыландыруы шеңберінде жоспарланып отырған «SOS-Турист» АЖ жобасын пысықтау	Жыл бойы
6	ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің 2023–2026 жылдарға арналған Мемлекетаралық радионавигациялық бағдарламасының іс-шаралар тізбесінің 6-тармағын іске асыру шеңберінде «Жаһандық навигациялық спутниктік жүйелердің радионавигациялық өрісінің сапасы және ТМД-ға қатысушы мемлекеттердің аумақтарындағы аса маңызды және стратегиялық объектілер орналасқан аудандардағы навигациялық-ақпараттық әсерлер туралы тұтынушыларды	Жыл бойы

	мониторингтеу және хабардар ету ақпараттық жүйесін әзірлеу» жоспарлы жобасын пысықтау (ЕАДБ гранттық қаржыландыруы)	
7	Қазақстан Республикасының ғарыш саласын дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын іске асыру шеңберінде ЖНСЖ-ға балама жергілікті координаттық-уақыттық және навигациялық қамтамасыз ету жүйесін әзірлеу мәселесін пысықтау мақсатында «Әскери техника мен аппаратураның навигациялық координаттарын айқындау міндеттерін шешуге арналған ұзын базалы жерүсті айырымдық-қашықтық өлшеу радионавигациялық жүйесін әзірлеу» ФТТ ұсынысын 2026–2028 жылдарға арналған БНҚ конкурсына ұсыну	қаңтар
8	Байланыс спутниктері топтамасын әзірлеу жөніндегі ФТТ ұсынысын 2026–2028 жылдарға арналған БНҚ конкурсына ұсыну	қаңтар
9	ҚР ТЖМ қажеттіліктері үшін қосымша пайдалы жүктемесі бар «Транзит» модулі мен пломбаны әзірлеу жөніндегі жоспарлы жобаны пысықтау	Жыл бойы
10	Ұйымдармен, оның ішінде халықаралық ұйымдармен ғылыми ынтымақтастық мәселелерін пысықтау	Жыл бойы
11	Ұйымдарға ғарыштық техника мен технологияларды әзірлеу және сынау ғылыми-эксперименттік зертханасына қолжетімділік беру бойынша ынтымақтастық жұмыстарын жүргізу	Жыл бойы
12	Тиісті бейіндегі студенттерді ғарыштық техника мен технологияларды әзірлеу және сынау ғылыми-эксперименттік зертханасы базасында практикалық оқыту бойынша ұйымдармен ынтымақтастық жұмыстарын жүргізу	Жыл бойы
13	2026–2028 жылдарға арналған БНҚ конкурстарына қатысу мәселелерін пысықтау (ҚР ҒЖБМ Ғылым комитеті)	Жыл бойы
14	2026–2028 жылдарға арналған гранттық қаржыландыру конкурстарына қатысу мәселелерін пысықтау (ҚР ҒЖБМ Ғылым комитеті)	Жыл бойы
15	2026–2028 жылдарға арналған ғылыми және ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру конкурстарына қатысу мәселелерін пысықтау (ҚР ҒЖБМ Ғылым қоры)	Жыл бойы
16	Басқа министрліктердің қаржыландыру конкурстарына қатысу мәселелерін пысықтау (ҚР ТЖМ, ҚР АШМ)	Жыл бойы
17	Жоспарланып отырған ғылыми жобалар мен бағдарламалар бойынша жоба алдындағы зерттеулер жүргізу	Жыл бойы
3. «ААШШ» орталығы		
1	«ААШШ» МААЖ-ды пайдалану, оның жұмысын ұйымдастыру және қамтамасыз ету	Жыл бойы
2	«ААШШ» МААЖ аппараттық-бағдарламалық кешеніне жүйелік-техникалық қызмет көрсету	Жыл бойы
3	«ААШШ» МААЖ-да ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету (ақпараттық қауіпсіздіктің жедел орталығының жұмысы)	Жыл бойы
4	«ААШШ» МААЖ-да шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғыларын тіркеу және есепке алу	Жыл бойы
5	Абоненттерді сәйкестендіру карталарын шығару	Жыл бойы

6	Жүйенің мақсаттық көрсеткіші талабын орындауды қамтамасыз ету: сүзгілеуші байланыс орталығы операторының жауап беруін күтудің орташа уақыты – 90 секундтан аспауға тиіс	Жыл бойы
7	«ААШШ» МААЖ операторының қызметтеріне тарифті бекіту	ақпан - наурыз
8	Дилерлермен, зауыттармен және шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғыларын өндірушілермен «ААШШ» МААЖ-дың отандық SIM-профильдерін орнату бойынша жұмыстар жүргізу	Жыл бойы
9	Жедел-іздігісіз іс-шараларын қамтамасыз ету жүйесіне қосылу мәселесін пысықтау	қыркүйек - қазан
4. «Транзит» орталығы		
1.	«Транзит» АЖ бойынша жұмыстар	
1.1.	«Транзит» АЖ құруға арналған техникалық тапсырманы келісу және бекіту	қаңтар - ақпан
1.2.	«Транзит» АЖ-ның алдын ала сынақтарын және тәжірибелік пайдаланылуын жүргізу	ақпан - маусым
1.3.	«Транзит» АЖ-ны ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігі бойынша 2-сыныпқа аттестаттау	қаңтар - наурыз
1.4.	«Транзит» АЖ-ны Қырғыз Республикасы мен Армения Республикасының ұлттық операторларының ақпараттық жүйелерімен ықпалдастыру	сәуір - мамыр
1.5.	«Транзит» АЖ-ны ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитетінің ақпараттық жүйелерімен («Кеден» АЖ және ЭШФ АЖ) ықпалдастыру	қаңтар - мамыр
1.6.	«Транзит» АЖ көшірмесін Қырғыз Республикасына көшіру	мамыр
2.	Тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесі ұлттық операторының тарифі (әзірлеу, келісу, бекіту)	қаңтар-сәуір
3.	Зияткерлік меншікті қорғау	
3.1.	«Транзит» АЖ-ға патент алу	қаңтар - наурыз
3.2.	«Транзит» АЖ-ға авторлық құқықты тіркеу	ақпан
4.	Ұлттық оператордың құзыреті шеңберінде мәселелер туындауына қарай ЕЭК жұмыс топтарының отырыстарына қатысу (оның ішінде уақытша ықпалдастық техникалық шешімдер мен жалпы үдеріс мәселелері бойынша)	жыл бойы
5.	Мемлекеттік сатып алу	
5.1.	Навигациялық пломбаларды жалға алу қызметтерін және навигациялық пломбаларды тауар ретінде сатып алу	ақпан - сәуір
5.2.	Үй-жайларды жалға алу және коммуналдық қызметтерді сатып алу	наурыз - мамыр
5.3.	Байланыс және Co-location қызметтерін сатып алу	қаңтар
6.	Посттардың қызметін ұйымдастыру жөніндегі жұмыстар	
6.1.	Өткізу пункттерінде жұмыс істеу үшін кадрларды даярлау	мамыр - маусым
6.2.	Өткізу пункттерінде Ұлттық оператордың жұмыс орындарын ұйымдастыру	маусым
6.3.	Навигациялық пломбалар агрегаторын қолдану тетігін пысықтау	Жыл бойы
6.4.	Теміржол көлігінде навигациялық пломбаларды қолданудың бизнес-үдерістерін әзірлеу	сәуір - маусым

6.5.	Навигациялық пломбаларды өзге бағыттарда қолдану мәселесін пысықтау	Жыл бойы
------	---	----------

4 - Қосымша – 2025 жылғы ҚНҚ-ның орындалуы туралы есеп

«Бекітілді»

«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС Байқау кеңесінің шешімімен
2026 жылғы «__» мамырдағы №__ хаттама**«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС-нің
2025 жылғы ҚНҚ орындалуы туралы есеп**

2025 жылға арналған қызметтің негізгі көрсеткіштері (ҚНҚ) Қазғарыштың 2025 жылғы 27 ақпандағы №81/НҚ бұйрығымен бекітілген, оған 2025 жылғы 14 тамыздағы №423/НҚ бұйрығымен өзгерістер енгізілген					
№	Қызметтің негізгі көрсеткіштері	Өлш. бірл.	Жоспар	Нақты	Ескертпе
1	Таза пайда жоспарының орындалуы	мың теңге	(-) 127 980,0	676 550,0	Автокөлік құралдарын «ААШШ» МААЖ-да тіркеу бойынша жоғары көрсеткіштердің есебінен артығымен орындалды
2	Қосымша инвестициялар тарту (кредит емес)	мың теңге	кемінде 149 411,0	161 977,0	Артығымен орындалды, Еуразиялық даму банкінен грант тартылды
3	Кірістер жоспарының орындалуы (шаруашылық шарттар)	мың теңге	кемінде 2 561 868,0 (ҚҚС-сыз)	1 938 556,0 (ҚҚС-сыз)	«Транзит» жобасы бойынша тасымалдарды қадағалауды бастау мерзімінің 2026 жылғы 11 ақпанға ауыстырылуына байланысты шекті мәннен төмен. (ЕЭК Алқасының 2025 жылғы 23 қыркүйектегі №84 шешімі).
4	«ААШШ» МААЖ-дың толық жұмыс қабілеттілігі	%	кемінде 100%	100%	Орындалды, «ААШШ» жүйесі іркіліссіз, толық жұмыс қабілеттілігінде жұмыс істейді.
5	«Транзит» АЖ-ны өнеркәсіптік пайдалануға енгізу	ай	ең кеші – тамыз	29 тамыз	Қазғарыштың №449/НҚ бұйрығымен жүйе пайдалануға енгізілді
6	«Транзит» АЖ Ұлттық операторының тарифін бекіту	ай	ең кеші – тамыз	18 желтоқсан	Мерзімнің кешігуі – ҚР БҚДА регламентіне сәйкес. Қазғарыштың №663/НҚ бұйрығымен теміржол тасымалдарын қадағалау тарифтері бекітілді

7	Іске асырылып жатқан ғылыми жобалар міндеттерінің мерзімінде аяқталуы (1 жоба): Жұмыстардың күнтізбелік жоспарына сәйкес	ай	ең кеші – желтоқсан	қараша	Мерзімінде орындалды
8	Бағдарламалық-нысаналы қаржыландыруға ұсынылған ғылыми-техникалық тапсырмалар саны (ҚР ҒЖБМ ҒК, ҚР ЦДИАӨМ және т.б.)	жоба	кемінде 2 жоба	3	Орындалды, ФТТ жобалары басымдықтар бойынша жолданды: 1 жоба – Ұлттық қауіпсіздік және қорғаныс, биологиялық қауіпсіздік; жоба – озық өндіріс, цифрлық және ғарыштық технологиялар
9	Жұмыскерлердің жалпы санындағы әкімшілік персоналдың үлесі:	%	13-тен аспайды	11	Орындалды, штат саны: ӘБП – 18,5, нақты – 17,5 бірлік Штат бойынша барлығы 617,5 бірлік көзделген, нақты саны 154 бірлікті құрады.
10	Инженерлік-техникалық жұмыскерлердің (ИТЖ) тұрақтамаушылық деңгейі	%	13-тен аспайды	9	Орындалды, көрсеткіш белгіленген норма шегінде, лайықты еңбекақы төлеу есебінен кадрлардың кетуі азайды. Орташа тізімдік саны – 125 бірлік. Қабылданды – 87 бірлік. Жұмыстан шығарылды – 29 бірлік. оның ішінде инженерлік-техникалық жұмыскерлер – 11 бірлік
11	ҚР ӨРПК-ге сәйкес өтініштермен жұмыс істеу регламентін сақтау: шекті мән бұзылған жағдайда еңбек заңнамасына сәйкес орындаушыны тәртіптік жауапкершілікке тарту	күн	3-тен аспайды	3-тен аспайды	Өтініштерге барлық жауаптар белгіленген мерзімнен бұрын – белгіленген мерзім аяқталғанға дейін 5–7 күн бұрын жолданды. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес орындаушылар тәртіптік жауапкершілікке тартылған жоқ

5 - Қосымша – 2025 жылғы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің мәселелері жөніндегі есепті бекіту туралы Бақылау кеңесі отырысының хаттамасынан үзінді

**«Ғарыштық техника және технологиялар институты»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің
Бақылау кеңесінің сырттай отырысының
2026 жылғы 26 ақпандағы
№1 хаттамасынан
№ 2 ҮЗІНДІ**

Атауы: «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі (бұдан әрі – Серіктестік).

Серіктестіктің орналасқан жері: 050061, Алматы қ., Кисловодская көшесі, 34.

Дауыс беру қорытындысын жинақтау орны (дауыс беру хаттамасын дайындау): Алматы қ., Кисловодская көшесі, 34, «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.

Дауыс беру қорытындысын жинақтау күні: 2026 жылғы 26 ақпан.

Дауыс беруді қорытындылау уақыты: 16 сағат 00 минут.

Серіктестіктің Бақылау кеңесінің (бұдан әрі – Кеңес) сырттай отырысын өткізуге «Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 57-бабына және Серіктестік Жарғысының 34-тармағына сәйкес, Серіктестіктің 2026 жылғы 28 қаңтардағы №06-01-04/40 хаты бастамашылық етті.

Дауыс беруге арналған бюллетеньдермен сырттай отырысын өткізу туралы хабарламалар (Серіктестіктің 2026 жылғы 03 ақпандағы №06-01-04/50, №06-01-04/51, №06-01-04/52 хаттары) Кеңестің барлық мүшелеріне жіберілді.

Кеңестің 3 мүшесінің 3 (үшеуі) өз қолдарымен толтырылған дауыс беру бюллетеньдерін ұсынды: Шуленбаев Қуандық Исламович (төраға), Бердеш Әділ Дәулетұлы (жазбаша пікір берді) және Ибраимов Ғалымжан Уалханұлы.

Кеңестің шешім қабылдауы үшін кворум бар.

Күн тәртібі:

1. Серіктестіктің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі мәселелері жөніндегі 2025 жылғы есебін бекіту.

Күн тәртібіндегі бірінші мәселе «Серіктестіктің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі мәселелері жөніндегі 2025 жылғы есебін бекіту».

Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша дауыс беруге қойылған ұсыныстар:

1) «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі мәселелері жөніндегі 2025 жылғы есебі бекітілсін;

2) «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің атқарушы органы Бақылау кеңесінің осы шешімін іске асыру жөнінде шаралар қабылдасын.

Дауыс беру (Бердеш Ә.Д. жазбаша пікірін ескере отырып):

1. Шуленбаев Қ.И. - ИЯ.
2. Бердеш Ә.Д. – ИЯ.
3. Ибраимов Ғ.У. - ИЯ.

Барлығы:

ИЯ – 3, ҚАРСЫ – 0, ҚАЛЫС ҚАЛҒАН – 0.

Күн тәртібіндегі бірінші мәселе бойынша, Кеңес бір ауыздан мынадай шешім қабылдады:

1. Осы шешімнің 1-қосымшасына сәйкес, «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі мәселелері жөніндегі 2025 жылғы есебі бекітілсін;

2. «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің атқарушы органы Бақылау кеңесінің осы шешімін іске асыру жөнінде шаралар қабылдасын.

Кеңестің хатшысы

Әлиева Б.Қ.

6 - Қосымша – 2025 жылдың қорытындысы бойынша Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерінің сақталуы/сақталмауы туралы есеп

2-қосымша

«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС
Бақылау кеңесінің шешімімен
2026 жылғы «30» маусымдағы
№5 хаттамасымен
«Бекітілген»

**«Ғарыштық техника және технологиялар институты» ЖШС
корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау/сақтамау туралы
2025 жылдың қорытындысы бойынша есебі**

№ Кодекс ережесінің	Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары	Сақталад ы/ сақталмай ды/ жартылай сақталад ы	Кодекстің ережелерін сақтау/сақтамау туралы ақпарат
2-тарау. Корпоративтік басқару қағидаттары			
8	«Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестік (бұдан әрі – Институт, Серіктестік) корпоративтік басқаруды Институт қызметінің тиімділігін арттыру, оның беделін нығайту және оған капитал тарту шығындарын азайту құралы ретінде қарастырады. Корпоративтік басқару жүйесі Институттың лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасында өкілеттіктер мен жауапкершіліктерді бөлуді қарастырады.	сақталады	Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешімімен (2024 жылғы 10 желтоқсандағы №8 хаттама) бекітілген Серіктестіктің корпоративтік басқару кодексіне (бұдан әрі - Кодекс) сәйкес, корпоративтік басқару - Институттың қызметін басқаруды және бақылауды қамтамасыз ететін және Институттың Жалғыз қатысушысы мен тиімді рентабельді қызметінің мүдделері үшін Институт органдары арасындағы қатынастарды қамтитын процестердің жиынтығы. Корпоративтік басқару, сонымен қатар, Институттың құрылымын анықтайды, оның көмегімен мақсаттары, осы мақсаттарға жету жолдары, сонымен қатар, қызмет нәтижелерін бақылау және бағалау белгіленеді. "Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы" ҚР Заңының 41-бабының 2-тармағына сәйкес, жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің атқарушы органының мүшелері немесе жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің атқарушы органының функцияларын жеке-дара атқаратын тұлға, сонымен қатар, Бақылау кеңесінің мүшелері - жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің лауазымды тұлғалары болып табылады. Серіктестік Жарғысының 43-44-тармақтарына сәйкес, атқарушы орган Жалғыз қатысушыға есеп беретін және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастыратын Директор болып табылады. Жалғыз қатысушы Серіктестіктің Директорын тағайындаған кезде онымен еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес реттеледі. Серіктестіктің Директоры Серіктестіктің мүдделерін білдіреді және Серіктестіктің қызметін қамтамасыз ету үшін Серіктестіктің атынан Серіктестіктің басқа органдарының құзыретіне жатпайтын, заңнамада, Жарғыда, Серіктестіктің ішкі құжаттарында айқындалған барлық іс-әрекеттерді жүзеге асырады. Серіктестіктің ұйымдық құрылымы шеңберінде, Серіктестіктің Жарғысына және қызметкерлердің лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес, Серіктестіктің лауазымды адамдары мен қызметкерлері арасындағы өкілеттіктер мен жауапкершілікті ажырату көзделген. Институт Қазақстан Республикасының Ұлттық ғарыш агенттігінің 2009 жылғы 17 тамыздағы №65/ОД бұйрығын іске асыру мақсатында "Ұлттық ғарыштық зерттеулер және технологиялар орталығы" АҚ 2009 жылғы 27 тамыздағы №87-П бұйрығымен құрылды. Мемлекеттік тіркеу күні - 2009 жылғы 23 желтоқсан.

			Институттың 2013 жылғы. 23 қарашадағы №13018254 келесі қызмет түрлерімен жұмыс істеуіне мемлекеттік лицензиясы бар: Ғарыш кеңістігін пайдалану, оның ішінде зымыран-ғарыш техникасын құру, өндіру, пайдалану, жөндеу және жаңғырту, оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін жерүсті инфрақұрылымын пайдалану (полигон, командалық-өлшеу кешені, стендтік база және басқалар). Институт бес жыл мерзімге ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет субъектісі ретінде аккредиттелген (Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігінің 2024 жылғы 13 тамыздағы №000606 аккредитеу туралы куәлігі, куәліктің қолданылу мерзімі 2026 жылғы 14 желтоқсанға дейін), 2021 жылғы 14 желтоқсандағы алдыңғы куәліктің орнына. Институт - "Инновациялық технологиялар паркі" арнайы экономикалық аймағының (бұдан әрі – "ИТП" АЭА) қатысушысы. Институт арнайы құқық субъектісі және екі мемлекеттік акпараттық жүйенің операторы – навигациялық пломбаларды пайдалана отырып, тасымалдарды қадағалаудың акпараттық жүйесінің ұлттық операторы ("Транзит" АЖ) және авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақырудың мемлекеттік автоматтандырылған акпараттық жүйесінің операторы ("ААШШ" МААЖ) болып табылады. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 31 қазандағы №857 қаулысына сәйкес, Институт "Ұлттық ғарыштық зерттеулер мен технологиялар орталығы" АҚ құрамынан шығарылды және Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Аэроғарыш комитетінің (ҚР ЦДИАӨМ АҒК) ведомстволық бағынысты ұйымдарына енгізілді. Қазақстан Республикасының Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің Аэроғарыш комитеті (ҚР ЖИЦДМ АҒК (Министрліктің алдыңғы атауы - ҚР ЦДИАӨМ), Қазғарыш, Серіктестіктің Жалғыз қатысушысы) 2024 жылғы 26 тамыздағы №513/НҚ және 2025 жылғы 28 ақпандағы №86/НҚ бұйрықтарымен Серіктестікті Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы-мемлекеттердің 2023-2026 жылдарға арналған Мемлекетаралық радионавигациялық бағдарламасының іс – шараларының Қазғарыштан жауапты орындаушысы ретінде анықтады. Функцияларын орындау үшін, Институт ұйымдық тұрғыдан мыналардан тұрады: - Әкімшілік-басқару аппараты; - Шаруашылық бөлім; - Өндірістік-техникалық блок (бірлестігі) («Авариялар мен апаттар кезіндегі шұғыл шақырулар» («ААШШ») орталығы; "Транзит" орталығы); - Ғылыми-техникалық блок (бірлестігі). Сонымен қатар, Институт құрамына 3 штаттық бірлік енгізілді: Бақылау кеңесінің хатшысы (Бақылау кеңесінің шешімімен); комплаенс-офицер (Бақылау кеңесінің шешімімен); жеке аудитор (ревизор) (Жалғыз қатысушының шешімімен). Бұдан басқа, 2025 жылғы қазаннан бастап Серіктестіктің ұйымдық құрылымында Қазақстан Республикасының Үкіметінің 2016 жылғы 20 желтоқсандағы №832 қаулысымен қабылданған Акпараттық-коммуникациялық технологиялар және акпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы бірыңғай талаптардың 30-тармағына сәйкес, Институт директорына тікелей бағынысты Акпараттық қауіпсіздік бойынша 1-санаттағы жетекші инженер лауазымы енгізілді. Серіктестіктің Бақылау кеңесі (бұдан әрі – БК, Кеңес) "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің құрамын құру және бекіту туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығымен құрылды.
--	--	--	---

			Серіктестіктің ұйымдық құрылымын бекіту бойынша, Серіктестіктің Бақылау кеңесі құрылғанға дейін Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының мынадай шешімдері қабылданды: 1) «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің ұйымдық құрылымын бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2023 жылғы 06 желтоқсандағы №607/НҚ бұйрығы, штат саны 116,5 бірлікке; 2) «Ғарыштық техника және технологиялар институты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің ұйымдық құрылымын бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2023 жылғы 06 желтоқсандағы №607/НҚ бұйрығына өзгеріс енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 05 ақпандағы №59/НҚ бұйрығы. Штат саны 601,5 бірлікке ұйымдық құрылымды бекіту бойынша өзгеріс енгізілді. Қазақстан Республикасы Кәсіпкерлік кодексінің 193-бабы 6-тармағының 4)-тармақшасына сәйкес, Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің (бұдан әрі - ҚР БҚДА) келісімі бойынша, Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 06 қыркүйектегі № 547/НҚ бұйрығымен электрондық сәйкестендіргіштерді (навигациялық пломбаларды) пайдалана отырып, халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалау жөніндегі халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалаудың ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы жүргізетін қызметтердің бағасы бекітілді. "Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне байланыс, цифрландыру, инвестициялық ахуалды жақсарту және артық заңнамалық регламенттеуді болдырмау мәселелері бойынша "Автомобиль көлігі туралы" және "Қазақстан Республикасындағы көлік туралы" Қазақстан Республикасының заңдарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасының 2024 жылғы 21 мамырдағы №86-VIII ҚРЗ Заңының қабылдануына (бұдан әрі – Заң), Серіктестікке теміржол тасымалын қадағалау бойынша қосымша міндеттеме енгізілді. Осы бағыт бойынша қызметкерлер саны алдын ала (жұмыс тәртібімен) ҚР БҚДА-мен келісілген. 2024 жылғы қарашада Серіктестіктің Бақылау кеңесі құрылымды оңтайландыру жөнінде мынадай шешім қабылдады: 3) Серіктестіктің ұйымдық құрылымына штат саны 498,5 бірлікке өзгеріс енгізілді (Серіктестіктің Бақылау кеңесі отырысының 2024 жылғы 11 қарашадағы №7 хаттамасы). 2025 жылғы 29 тамызда, "Транзит" тасымалдарын қадағалаудың ақпараттық жүйесін өнеркәсіптік пайдалануға беру туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 29 тамыздағы №449/НҚ бұйрығына сәйкес, "Транзит" тасымалдарын қадағалау жүйесі (бұдан әрі – Жүйе) өнеркәсіптік пайдалануға енгізілді. Жүйені өнеркәсіптік пайдалану Жүйенің қызмет аясын кезең-кезеңімен кеңейтуді көздейді, атап айтқанда, 2025 жылғы 3 тоқсанда ішкі тасымалдарды қадағалау үшін пилоттық жоба іске қосылды, оған мынадай бақылау объектілері кіреді: Қазақстан Республикасының аумағы арқылы үшінші елдерден үшінші елдерге транзиттік тасымалдаулар (Қытай - Қазақстан Республикасы - Өзбекстан, Қытай - Қазақстан Республикасы - Түрікменстан) және бүкіл Қазақстан Республикасының аумағында аяқталатын үшінші елдерден импорт (Қытайдан, Түрікменстаннан). Сонымен қатар, 2026 жылы 2022 жылғы 19 сәуірдегі Еуразиялық экономикалық одақта тасымалдарды қадағалау үшін навигациялық пломбаларды қолдану туралы келісімде көзделген көлемде навигациялық пломбалар арқылы Еуразиялық экономикалық одаққа мүше екі және одан да көп мемлекеттердің аумағы бойынша тасымалдарды қадағалауды бастау болжанады. Штат кестесін есептеу кезінде, "Транзит" АЖ ұлттық операторы Ұлттық оператордың қызметтер кешенін көрсетумен және "Транзит" АЖ қызмет көрсетумен тікелей айналысатын қызметкерлерді, атап айтқанда Қазақстан Республикасы аумағының
--	--	--	--

		шекарасына/шекарасынан кіруге және шығуға арналған 26 кеден бекетінде навигациялық пломбаларды ілу/алу, қосу/сөндіру және оларға қызмет көрсету, "онлайн" режимінде тасымалдарды бақылау, ЕАЭО-ға мүше-мемлекеттердің аумағы бойынша тасымалдарды қадағалау, "Транзит" АЖ үздіксіз 24/7 жұмысын қамтамасыз ету, уәкілетті мемлекеттік органдарды штаттан тыс жағдайлар туралы хабардар ету және ақпарат беру, қадағалау объектісін интеграциялық өзара іс-қимыл арқылы ЕАЭО-ға мүше мемлекеттердің ұлттық операторларымен қажетті навигациялық пломбалар санымен және деректермен алмасумен қамтамасыз ету қызметтерімен айналысатын қызметкерлерді есепке алды. Осыған байланысты, 2025 жылғы қазанда Серіктестіктің ұсынысына сәйкес, қойылған міндеттерді тиімді орындау үшін Серіктестіктің ұйымдық құрылымы шеңберінде "Транзит" орталығы қызметкерлерінің штатын ұлғайту жөніндегі Серіктестіктің Бақылау кеңесі мынадай шешім қабылдады: 4) Серіктестіктің ұйымдық құрылымына штат саны 617,5 бірлікке өзгеріс енгізілді, оның ішінде "Транзит" орталығының қызметкерлері 519 бірлік (2025 жылғы 13 қазандағы Серіктестіктің Бақылау кеңесі отырысының №6 хаттамасы). Серіктестік қызметінің негізгі түрлері бойынша "Жол қозғалысы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – Заң) 11-бабының 5-4)-тармақшасына және Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 28 сәуірдегі №516 бұйрығына сәйкес, Институт авариялар мен апаттар кезіндегі шұғыл шақырудың мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйесінің (бұдан әрі - "ААШШ" МААЖ) операторы болып айқындалды. "ААШШ" МААЖ жедел қызметтерге жол-көлік оқиғалар немесе өзге де төтенше жағдай туралы хабарлау уақытын қысқарту, автокөліктің координаттарын дәл анықтау есебінен шұғыл көмекке келу уақытын қысқарту жолымен "алтын сағат" ішінде шұғыл жедел көмек көрсетуге бағытталған. 2026 жылғы 23 ақпандағы жағдай бойынша, 2019 жылдан бастап барлық пайдалану кезеңінде "ААШШ" МААЖ жүйесіне 2 791 165 шақырулар келіп түсті және өңделді, оның ішінде 7 882 шақыру шұғыл болды. 2026 жылғы 23 ақпандағы жағдай бойынша, жүйеде тіркелген автомобильдердің жалпы саны 752 767 бірлікті құрады. Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 10 қыркүйектегі №731 қаулысымен Институт навигациялық пломбаларды пайдаланумен тасымалдарды қадағалау жөніндегі "Транзит" мемлекеттік ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы болып тағайындалды. "Транзит" АЖ ел аумағы арқылы транзиттік тасымалдардың ашықтығы мен тиімділігін қамтумен, заманауи цифрлық технологияларды көлік-логистикалық секторға біріктіруге, енгізуге арналған. 2024 жылы "Транзит" АЖ жүйесінің өнеркәсіптік пайдалануға өтуі үшін базалық алғышарттар жасалды, 2025 жылы Жүйе белсенді дамуда және тәжірибелік пайдалану кезеңі: негізгі техникалық компоненттер орналастырылды, навигациялық пломбалары бар пилоттық тасымалдар жүргізілуде, мемлекеттік органдармен (кеден қызметтері, шекаралық бақылау, салық органдары) өзара іс-қимыл регламенттері пысықталуда. 2025 жылғы 29 тамызда, "Транзит" тасымалдарын қадағалаудың ақпараттық жүйесін өнеркәсіптік пайдалануға беру туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 29 тамыздағы №449/НҚ бұйрығына сәйкес, "Транзит" тасымалдарын қадағалау жүйесі (бұдан әрі – Жүйе) өнеркәсіптік пайдалануға енгізілді. Халықаралық теміржол тасымалдарын қадағалаудың Институттың қызметтерінің бағасы "Тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы іске асыратын электрондық сәйкестендіргіштерді (навигациялық пломбаларды) пайдалана
--	--	--

		отырып, халықаралық теміржол тасымалдарын қадағалау жөніндегі қызметтердің бағаларын бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 18 желтоқсандағы №663/НҚ бұйрығымен бекітілген. 2026 жылғы 11 ақпаннан бастап Еуразиялық экономикалық одақ елдерінде навигациялық пломбаларды пайдалана отырып, тасымалдарды міндетті қадағалау басталады. Іске қосу күні Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасының 2025 жылғы 23 қыркүйектегі №84 шешімімен белгіленді, бұл тасымалдарды қадағалау үшін навигациялық пломбаларды қолдану туралы (2022 жылғы 19 сәуірдегі) келісімге сәйкес тасымалдарды қадағалауды енгізді. Осылайша, 2026 жылғы 11 ақпаннан бастап тасымалдарды қадағалау ЕАЭО-ға мүше екі және одан да көп мемлекеттердің аумақтары бойынша жүзеге асырылатын жүктерді тасымалдау үшін міндетті болады, бұл ретте қадағалау жүктер қозғалысының үздіксіз онлайн-мониторингі мен маршрут бойынша негізгі оқиғаларды белгілеуге арналған "Транзит" ақпараттық жүйесінің көмегімен қамтамасыз етіледі. Механизмді енгізу кезең-кезеңмен жүзеге асырылады және тауарлар мен тауарлар санаттарын қамтиды: 1-кезеңде қадағалау автомобиль және/немесе теміржол көлігімен алкоголь өнімдерін, темекі өнімдерін, арнайы экономикалық шараларға жататын тауарларды, сонымен қатар, автомобиль тасымалдары кезінде халық тұтынатын тауарлардың жекелеген санаттарын тасымалдауға қолданылады; 2-кезеңде (шешім күшіне енгеннен кейін 180 күнтізбелік күннен кейін) - автомобиль көлігімен транзиттік тасымалдау шеңберінде өзге де тауарларға, сонымен қатар, тауарлардың жекелеген санаттары бойынша теміржол тасымалдарының кеңейтілген тізбесіне қолданылады; 3-кезеңде (күнтізбелік 480 күннен кейін) алдыңғы кезеңдерге кірмеген теміржол көлігімен өзге де транзиттік тасымалдарға қолданылады. Сонымен қатар, 2024 жылы "Арнайы құқық субъектісі "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі жүзеге асыратын қызметтермен технологиялық тұрғыдан байланысты қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы" 2024 жылғы 10 қаңтардағы №11/НҚ ҚР ЦДИАӨМ бұйрығымен, негізгі қызметімен технологиялық тұрғыдан байланысты қызмет түрі бекітілді - "1) Навигациялық құрылғылар мен ғарыштық техника, сымсыз байланыс, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласындағы, оның ішінде қорғаныс және ұлттық қауіпсіздік мүдделері үшін ғылыми зерттеулер және эксперименттік әзірлемелер". Авто- және теміржол тасымалдары жөніндегі ұлттық оператор функциясын орындау мақсатында, Институт навигациялық пломбаларды өндіру жөніндегі негізгі қызметке технологиялық байланысты қызмет түріне рұқсат беру үшін ҚР БҚДА агенттігіне құжаттар беруге бастамашы болды. 2025 жылғы шілдеде "Арнайы құқық субъектісі "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі жүзеге асыратын қызметтермен технологиялық тұрғыдан байланысты қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы" 2024 жылғы 10 қаңтардағы №11/НҚ ҚР ЦДИАӨМ бұйрығына толықтыру енгізу туралы" ҚР ЦДИАӨМ 2025 жылғы 08 шілдедегі №350/НҚ бұйрығы бекітілді: Тізбе мынадай мазмұндағы 2)-тармақшамен толықтырылсын: "2) Навигациялық пломбалар өндірісі». Көлік туралы Заңға енгізілген өзгерістерге сәйкес, Серіктестіктің бастамасы бойынша және Кеңес алдын-ала қараған және мақұлдаған өзгерістер бойынша ҚР БҚДА агенттігінен алынған қорытындыға (2025 жылғы 18 тамыздағы №01-12/3673-ХР хат) сәйкес, "Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 12 желтоқсандағы №654/НҚ бұйрығымен және "Серіктестік Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз
--	--	---

		қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығымен Серіктестік Жарғысына 12-тармаққа өзгерістер енгізілді, <i>атап айтқанда, 2026 жылғы мамырдағы жағдай бойынша, Серіктестіктің қызметінің негізгі түрлері 13 қызмет түрі болып табылады:</i> 1) Шұғыл шақыру жүйесін пайдалану; 2) Шұғыл шақыру жүйесін құру және дамыту жөніндегі жобаны басқару; 3) Шұғыл шақыру жүйесінің аппараттық-бағдарламалық кешеніне жүйелік-техникалық қызмет көрсету; 4) Шұғыл шақыру жүйесінде ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету; 5) Шұғыл шақыру жүйесінде шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғысын тіркеу және есепке алу; 6) Абоненттерді сәйкестендіру карталарын шығару; 7) Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласындағы бірыңғай талаптарды сақтау және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету; <i>Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 12 желтоқсандағы №654/НҚ бұйрығына сәйкес:</i> 8) Навигациялық пломбаларды пайдаланып тасымалдарды қадағалау Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде жасалған, Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады; 9) Тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы мен тасымалдаушының, сондай-ақ өзге де мүдделі тұлғалардың навигациялық пломбаларды пайдаланып тасымалдарды қадағалау кезіндегі өзара қарым-қатынасы Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес шарттық негізде жүзеге асырылады; <i>Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес:</i> 10) Жауапты құрылыс жайларды позициялау және мониторингтеу жүйелеріне арналған жабдықтар шығару (навигациялық пломбалар өндірісі), 2030 жылғы 26 желтоқсанға дейін; 11) Ғарыш қызметі саласындағы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелер; 12) Жаратылыстану және техникалық ғылымдар саласындағы өзге де зерттеулер мен әзірлемелер; 13) Қорғаныс және ұлттық қауіпсіздік саласындағы зерттеулер мен эксперименттік әзірлемелер. Сонымен қатар, жоғарыда көрсетілген ҚР БҚДА агенттігінен алынған қорытындының (2025 жылғы 18 тамыздағы №01-12/3673-ХР хат) 3-тармағы негізінде "… 3. белгіленген тәртіптен Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы №1095 қаулысына арнайы құқық субъектісі – Серіктестік жүзеге асыратын тауарларды өндірісімен, жұмыстарды орындаумен және қызметтер көрсетумен технологиялық байланысты қызмет түрлерінің тізбесінде көрсетілген қызмет түрлерін ғана енгізу" : - ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитеті қызметкерлерінің қолдауымен Серіктестік өз қызметінің төрт түрін (жоғарыда көрсетілген 10), 11), 12), 13)-қызмет түрлері) Қаулыға косу бойынша үлкен жұмыс жүргізді және желтоқсанда ""Акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі мемлекеттік кәсіпорындар, заңды тұлғалар және олармен үлестес тұлғалар жүзеге асыратын қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 28 желтоқсандағы №1095 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2025 жылғы 26 желтоқсандағы қаулысы енгізілді. 2024 жылдың тамыз айынан бастап, 2024-2026 жылдарға арналған бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру шеңберінде "Озық өндіріс, цифрлық және ғарыштық технологиялар" басымдығы
--	--	--

		бойынша, Институт "Өндірісті одан әрі ұйымдастыру мақсатында электрондық сәйкестендіргіштің тәжірибелік үлгісін әзірлеу" ЖТН BR 24992884 тақырыбы бойынша бағдарламасын іске асыруда. 2025 жылғы желтоқсанда Серіктестікке "Транзит ақпараттық жүйесін өрістету шеңберінде Еуразиялық экономикалық одақ аумағы бойынша авто- және теміржол жүк тасымалдарын қадағалау үшін навигациялық пломбалардың тәжірибелік үлгілерін әзірлеу" тақырыбы бойынша Еуразиялық даму банкінің (ЕАДБ) гранты берілді, әзірлеу кезеңдері - 2025 жылғы желтоқсаннан 2027 жылға дейін. Грант 2026 жылы бағдарламалық қамтамасыз етуді әзірлеудің 1 кезеңін бастауға мүмкіндік береді, конструкторлық құжаттама дайындалуда, бұл ЕАДБ-ның Институтқа институционалдық сенімін растайды. Қазақстан Республикасының 2023 жылғы 15 наурыздағы №211 Заңымен ратификацияланған Еуразиялық экономикалық одақта тасымалдарды қадағалау үшін навигациялық пломбаларды қолдану туралы келісімді іске асыру шеңберінде, халықаралық автомобиль тасымалдарын қадағалаудың ақпараттық жүйесінің ұлттық операторының функциясын іске асыру үшін қаржы қаражатын тарту мақсатында, Серіктестік қамтамасыз етудің купондық облигациялар шығаруды жүзеге асырды (Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 29 наурыздағы №182/НҚ "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің облигациясын шығару туралы және оларды шығару шарттарын айқындау туралы" бұйрығымен, өзгерту және толықтырулармен 2024 жылғы 19 маусымдағы №350/НҚ бұйрығы). Серіктестікке 2025 жылдың 1 жартыжылдығында облигацияларды орналастыру бойынша шаралар қабылдау туралы Серіктестіктің Бақылау Кеңесінің шешіміне (2024 жылғы 10 желтоқсандағы №8 БК хаттамасына) сәйкес, Серіктестікпен облигацияларды орналастыру бойынша жұмыстар жүргізілді. Облигацияларды орналастыру мөлшерлемесінің жоғарылауына байланысты, Серіктестікке 2025 жылғы екінші жартыжылдықта облигацияларды орналастыру бойынша және қарыз қаражатын (облигациялар, несие) алу бойынша баламалы ұсыныстарды қарастыру бойынша әртүрлі жұмыстар жүргізу ұсынылды (2025 жылғы 15 тамыздағы №5 БК хаттамасы). Осыған байланысты, Серіктестік пайыздық мөлшерлемелерге және т.б. байланысты несиелеудің әртүрлі нұсқаларын қарастырды, облигацияларды орналастыру бойынша жұмыстар тоқтатылды және ЕАДБ банкінен несие алу арқылы инвестициялық жобаны ресімдеу мәселесі қаралуда. 2026 жылғы 17 наурыздағы №2 БК хаттамасына сәйкес, Бақылау кеңесі ЕАДБ-ға кредит тарту арқылы Серіктестіктің инвестициялық жобасын қаржыландыруды алдын-ала мақұлдау мәселесін қарастырды, бұдан кейін Серіктестік Жалғыз қатысушысынан (Аэроғарыш комитеті) қолдау хат алып және инвестициялық жоба бойынша өтінімді Еуразиялық даму банкіне қарастыру үшін жіберді (2026 жылғы наурызда). Ұлттық ауқымдағы жобалардың арқасында, Институт бірқатар инновациялық техникалық шешімдерді әзірледі, ақпараттық ашықтықты сақтайды, қаржыландыру көздерін әртараптандыру бойынша жұмыс жүргізуде, 2024 жылдың қазан айында KASE баламалы алаңының листингін өтті. Осылайша, Институт ғылыми және кадрлық әлеуетті сақтаумен бірге, мемлекеттік саясаттың, ғылыми әзірлемелердің және қолданбалы сипаттағы цифрлық шешімдердің түйіскен жерінде бірегей орын алып, айтарлықтай өзгерді. Серіктестік қызметінің бағыттары бойынша конференциялар, отырыстар ұйымдастыру және өткізу: Институт 2025 жылғы 31 қаңтар мен 1 ақпан аралығында Алматы қаласындағы "Атакент" көрме орталығында болған Digital Almaty 2025 Халықаралық цифрлық форумна қатысты. Форумның
--	--	--

		негізгі тақырыбы: "Өнеркәсіптік жасанды интеллект: жаңа дәуірге арналған технологиялар". Институт 2022 жылғы 19 сәуірдегі Еуразиялық экономикалық одақта тасымалдарды қадағалау үшін навигациялық пломбаларды қолдану туралы келісімді іске асыру шеңберінде құрылған "Транзит" АЖ – тасымалдарды қадағалау жүйесін ұсынды. Институт мамандары жүйенің нақты уақыттағы жұмысын көрсетіп, Институтта әзірленген навигациялық пломбаның прототипін ұсынды. 2025 жылғы 18 шілдеде Баку қаласында (Әзірбайжан) ИСЕКСО өңірлік кеңсесі ұйымдастырған "Білім, ғылым және мәдениет саласындағы өңірлік ынтымақтастықты нығайту" атты алғашқы өңірлік семинар өтті. Іс-шара Әзербайжан, Өзбекстан, Тәжікстан, Қырғызстан және Қазақстан өкілдерін біріктірді. Қазақстандық делегация құрамына ҚР ЖИЦДМ АҒК төрағасының орынбасары А.Қазкенов, <i>Серіктестік директорының перспективалық жобалары жөніндегі орынбасары Л.Сұлтанбекова "Шұғыл әрекет ету жүйелерін әзірлеу және енгізу тәжірибесі және IoT технологияларын қолдану" тақырыбында баяндамамен қатысты.</i> 2025 жылғы қыркүйекте Space Days Kazakhstan-2025 халықаралық форумының іскерлік бағдарламасы аясында, Серіктестік: 1) 2025 жылғы 08 қыркүйекте мемлекеттік органдар, халықаралық және ұлттық қаржы институттары өкілдерінің, инвесторлардың, ғылыми орталықтар мен бизнестің қатысуымен "Ғарыш саласына инвестициялар тарту" тақырыбында дөңгелек үстел өткізілді. Қатысушылар ғарыш және жоғары технологиялар саласындағы жобаларды қаржыландырудың негізгі тетіктерін, сонымен қатар, халықаралық ынтымақтастықты кеңейту перспективаларын талқылады; 2) 2025 жылғы 09 қыркүйекте спутниктік IoT және навигациялық технологияларды дамытуға арналған панельдік сессия ұйымдастырылды. Талқылауға Қазақстан, Ресей, Англия, Дания, Қытай және Түркия сарапшылары қатысты. Қатысушылар көлік, логистика, ауыл шаруашылығы, экология және қауіпсіздік жүйелерінің негізгі салаларын цифрландыруды қамтамасыз етудегі спутниктік заттар интернетінің стратегиялық рөлін талқылады. 2025 жылғы 12 желтоқсанда Институт басшылығының China Space and time Information Co., Ltd (бұдан әрі - CSTI) компаниясының делегациясымен кездесуі өтті. Бұл кездесу 2025 жылғы 12-15 қарашада Бейжіңде өткен ғарыш саласындағы ынтымақтастық жөніндегі Қазақстан-Қытай жұмыс тобының отырыстары шеңберінде басталған бірлескен жұмыстың жалғасы болды. Кездесу қорытындысы бойынша теңдік, өзара пайда қағидаттарына және тараптар арасындағы әріптестік байланыстарды одан әрі нығайтуға негізделген BeiDou навигациялық жүйесін қолдану саласындағы қызметті бірлесіп жүзеге асыру туралы Меморандумға қол қойылды. Институт пен CSTI компаниясы Қазақстан Республикасында навигациялық технологиялар мен инновациялық шешімдерді дамытуға бағытталған перспективалы жобалардың өзара іс-қимылын және қаралуын жалғастыруға дайын екендіктерін білдірді. Ғылыми-техникалық насихат, серіктестік қызметінің бағыттары бойынша конференцияларға, отырыстарға қатысу: Серіктестіктің директоры Ө.Қ.Тойшыбеков Қазғарыш атынан "Радионавигация" Мемлекетаралық кеңесінің отырыстарына қатысу үшін уәкілетті өкіл болып тағайындалды. Серіктестіктің директоры Ө.Қ.Тойшыбеков және директордың перспективалық жобалар жөніндегі орынбасары Л.Е.Сұлтанбекова қатысты: 1) "Радионавигация" Мемлекетаралық кеңесінің 63-ші отырысының жұмысында, 2025 жылғы 09-10 шілдеде Бішкек қаласында (Қырғыз Республикасы);
--	--	--

			2) "Радионавигация" Мемлекетаралық кеңесінің 64-ші отырысының жұмысында, 2025 жылғы 20 қарашада Душанбе қаласында (Тәжікстан Республикасы). AP26103091 "Тау маршруттарында туристердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін шұғыл әрекет ету жүйесін әзірлеу" гранттық қаржыландыру жобасын іске асыру шеңберінде Серіктестік директоры Ө.Қ.Тойшыбеков 2025 жылы Қытай Халық Республикасына екі рет жұмыс сапарына қатысты. 2025 жылғы 11-15 қазан аралығында Zhejiang Geespace Technology Co., Ltd және Beijing Minospace Technology Co., Ltd. компанияларымен жұмыс кездесулері өткізілді, оның барысында жоғары дәлдіктегі позициялау, спутниктік байланыс, туристік маршруттардың мониторингі және жету қиын аудандардан SOS сигналдарын беру саласындағы заманауи шешімдер зерттелді. 2025 жылғы 12-15 қараша аралығында Серіктестік директоры Ө.Қ.Тойшыбеков Бейжің қаласында өткен ғарыш саласындағы ынтымақтастық жөніндегі Қазақстан-Қытай жұмыс тобының сараптамалық және пленарлық отырыстарына ЖИЦДМ Аэроғарыш комитетінің төрағасы Б.Ж. Оралмағамбетов бастаған қазақстандық делегация құрамында қатысты. GeeSpace, China Great Wall Industry corporation, Shenzhen Joint Technology Co., Ltd. және China Space-Time Information Co., Ltd. компанияларымен келіссөздер жүргізілді, оның шеңберінде BeiDou спутниктік байланыс технологияларын, BDS қысқа хабарлама модульдерін және шұғыл хабарламалар мен бақылауға арналған навигациялық жабдықтарды қолдану мәселелері қаралды.
9	Институттың корпоративтік басқаруы әділдікке, адалдыққа, жауапкершілікке, ашықтыққа, кәсібилікке және құзыреттілікке негізделген. Корпоративтік басқару құрылымы Институт қызметіне мүдделі барлық тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеуге негізделеді және Институттың табысты қызметіне, оның ішінде оның құндылығының өсуіне, қаржылық тұрақтылық пен табыстылықты қолдауға ықпал етеді.	сакталады	Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешімімен (2024 жылғы 10 желтоқсандағы №8 хаттама) бекітілген Серіктестіктің корпоративтік басқару кодексіне (бұдан әрі -Кодекс) сәйкес, корпоративтік басқару құрылымы Серіктестік қызметіне мүдделі барлық тұлғалардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеуге негізделеді және Серіктестіктің табысты қызметіне, оның ішінде оның құндылығының өсуіне, қаржылық тұрақтылық пен табыстылықты қолдауға ықпал етеді.
3-тарау. Өкілеттіктердің аражігін ажырату қағидаты			
12	Жалғыз қатысушының, Бақылау кеңесінің және Институт Директорының құқықтары, міндеттері мен құзыреті Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына, Жарғыға сәйкес айқындалады және оларда бекітіледі.	сакталады	Институттың Жалғыз қатысушысының, Бақылау кеңесінің, Ревизиялық комиссиясының және Директорының құқықтары, міндеттері мен құзыреті Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына, Серіктестіктің Жарғысына сәйкес айқындалады және осы құжаттарда бекітіледі. "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-1, 182-2, 182-3, 182-4-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Жарғысының 17-тармағына өзгерістер енгізілді, бұл өзгерістерге сәйкес Серіктестік органдары болып келесі табылады: 1) жоғары орган – Жалғыз қатысушы; 2) басқару органы - Серіктестіктің Бақылау кеңесі (бұдан әрі - Бақылау кеңесі); 3) атқарушы орган - Серіктестіктің директоры (бұдан әрі - Директор). Серіктестіктің корпоративтік басқару құрылымы шеңберінде Серіктестік органдары арасында міндеттердің бөлінуі айқындалады.

			Жалғыз қатысушы Серіктестіктің қызметін жеке өзі басқарады, Серіктестіктің Жарғысымен оның құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешеді. Жалғыз қатысушы қабылдайтын шешімдер жазбаша ресімделеді. 2023 жылғы 18 қаңтардағы №51 қабылдау-тапсыру актісіне сәйкес, Серіктестіктің Жалғыз қатысушысы "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 177-бабының 2-тармағына сәйкес, ҚР Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру Комитетімен алдын-ала жазбаша келісім бойынша шешілетін мәселелерді қоспағанда, қатысушының құзыретіне жататын барлық мәселелер бойынша дербес шешім қабылдайды. Бақылау кеңесі Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның келісімі бойынша Жалғыз қатысушының шешімімен Серіктестіктің қызметіне жалпы басшылықты қалыптастырады және жүзеге асырады. Бақылау кеңесі, Қазақстан Республикасының заңдарында және (немесе) осы Жарғыда Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Серіктестіктің қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады. Бақылау кеңесі Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына есеп береді және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің құрамына Жалғыз қатысушының өкілдері, мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның өкілдері және тәуелсіз мүшелер кіреді. Серіктестіктің атқарушы органы Жалғыз қатысушыға есеп беретін және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастыратын Директор болып табылады. Жалғыз қатысушы Серіктестік директорын тағайындаған кезде, онымен еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес реттеледі. Серіктестік директоры Серіктестіктің мүдделерін білдіреді және Серіктестіктің заңнамасында, Жарғысында, ішкі құжаттарында айқындалған Серіктестіктің басқа органдарының құзыретіне жатпайтын Серіктестіктің қызметін қамтамасыз ету үшін Серіктестіктің атынан барлық әрекеттерді жүзеге асырады. "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-3, 182-4-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, атап айтқанда, Серіктестіктің қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігіне бақылауды жүзеге асыру үшін Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының шешімі бойынша ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) құрылуы мүмкін. Егер Серіктестіктің Жарғысында оның мүшелерінің көп саны көзделмесе, ішкі аудит қызметі бес адамнан аспайтын құрамда құрылады. Серіктестіктің ішкі аудит қызметі немесе жеке аудиторы (ревизоры) Серіктестіктің Жарғысында айқындалған, бірақ бес жылдан аспайтын мерзімге Бақылау кеңесімен сайланады. Ішкі аудит қызметінің қызметкерлері Бақылау кеңесі мен атқарушы органның құрамына сайлана алмайды. Ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) Бақылау кеңесіне тікелей бағынады және өзінің жұмысы туралы есеп береді. Серіктестік Жарғысының 26-тармағының 12)-тармақшасына сәйкес, ішкі аудит қызметінің немесе жеке аудитордың (ревизордың) жұмыс тәртібін айқындау Бақылау кеңесінің құзыретіне жатады. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешіміне сәйкес (2025 жылғы 17 қарашадағы №7 хаттама), Серіктестіктің Бақылау кеңесінде ішкі аудит қызметі құрылғанға дейін осы қызметтің функцияларын жеке аудитор (ревизор) орындайды.	
13	Мемлекеттік Институттың	орган Жалғыз	сақталад ы	Мемлекеттік орган - ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитеті, Институттың Жалғыз қатысушысы ретінде Институтты басқаруға

	қатысушысы ретіндегі өз өкілеттіктерін және Институттың да, Жалғыз қатысушының да мүдделеріне ықпал етпейтін мүдделер қақтығысының алдын алу мақсатында мемлекеттік функцияларды орындауға байланысты өкілеттіктердің аражігін ажыратады. Мемлекеттік орган тиісті саланың дамуын ынталандыруды ескере отырып, Институттың ұзақ мерзімді бағасын (құндылығын) арттыру мақсатында Институт қатысушының функцияларын жүзеге асырады.		Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде, Институттың Жарғысында және Институттың Бақылау кеңесінде көзделген Жалғыз қатысушының өкілеттіктерін іске асыру арқылы ғана қатысады.
14	Институт өз қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Жарғыда айқындалатын өзінің негізгі (бейінді) қызметі шеңберінде жүзеге асырады. Қызметтің жаңа түрлерін жүзеге асыру Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексімен реттеледі.	сақталады	Институт өз қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Жарғыда айқындалатын өзінің негізгі (бейіндік) қызметі шеңберінде жүзеге асырады. Институт арнайы құқық субъектісі және екі мемлекеттік ақпараттық жүйенің операторы – тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы және авариялар мен апаттар кезінде шұғыл шақырудың мемлекеттік автоматтандырылған ақпараттық жүйесінің операторы болып табылады. Сонымен қатар, 2024 жылы "Арнайы құқық субъектісі "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі жүзеге асыратын қызметтермен технологиялық тұрғыдан байланысты қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы" 2024 жылғы 10 қаңтардағы №11/НҚ ҚР ЦДИАӨМ бұйрығымен, негізгі қызметімен технологиялық тұрғыдан байланысты қызмет түрі бекітілді - "1) Навигациялық құрылғылар мен ғарыштық техника, сымсыз байланыс, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласындағы, оның ішінде қорғаныс және ұлттық қауіпсіздік мүдделері үшін ғылыми зерттеулер және эксперименттік әзірлемелер". Авто- және теміржол тасымалдары жөніндегі ұлттық оператор функциясын орындау мақсатында, Институт навигациялық пломбаларды өндіру жөніндегі негізгі қызметке технологиялық байланысты қызмет түріне рұқсат беру үшін ҚР БҚДА агенттігіне құжаттар беруге бастамашы болды. 2025 жылғы шілдеде "Арнайы құқық субъектісі "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі жүзеге асыратын қызметтермен технологиялық тұрғыдан байланысты қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы" 2024 жылғы 10 қаңтардағы №11/НҚ ҚР ЦДИАӨМ бұйрығына толықтыру енгізу туралы" ҚР ЦДИАӨМ 2025 жылғы 08 шілдедегі №350/НҚ бұйрығы бекітілді: Тізбе мынадай мазмұндағы 2)-тармақшамен толықтырылсын: "2) Навигациялық пломбалар өндірісі.». Көлік туралы Заңға енгізілген өзгерістерге сәйкес, Серіктестіктің бастамасы бойынша және Кеңес алдын-ала қараған және мақұлдаған өзгерістер бойынша ҚР БҚДА агенттігінен алынған қорытындыға (2025 жылғы 18 тамыздағы №01-12/3673-ХР хат) сәйкес, "Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 12 желтоқсандағы №654/НҚ бұйрығымен және "Серіктестік Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығымен Серіктестік Жарғысына 12-тармаққа өзгерістер енгізілді, <i>атап айтқанда, 2026 жылғы мамырдағы жағдай бойынша, Серіктестіктің қызметінің негізгі түрлері 13 қызмет түрі болып табылады:</i> 1) Шұғыл шақыру жүйесін пайдалану;

			2) Шұғыл шақыру жүйесін құру және дамыту жөніндегі жобаны басқару; 3) Шұғыл шақыру жүйесінің аппараттық-бағдарламалық кешеніне жүйелік-техникалық қызмет көрсету; 4) Шұғыл шақыру жүйесінде ақпаратты қорғауды қамтамасыз ету; 5) Шұғыл шақыру жүйесінде шұғыл жедел қызметтерді шақыру құрылғысын тіркеу және есепке алу; 6) Абоненттерді сәйкестендіру карталарын шығару; 7) Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар саласындағы бірыңғай талаптарды сақтау және ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету; 8) Навигациялық пломбаларды пайдаланып тасымалдарды қадағалау Еуразиялық экономикалық одақ шеңберінде жасалған, Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады; 9) Тасымалдарды қадағалаудың ақпараттық жүйесінің ұлттық операторы мен тасымалдаушының, сондай-ақ өзге де мүдделі тұлғалардың навигациялық пломбаларды пайдаланып тасымалдарды қадағалау кезіндегі өзара қарым-қатынасы Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес шарттық негізде жүзеге асырылады; 10) Жауапты құрылыс жайларды позициялау және мониторингтеу жүйелеріне арналған жабдықтар шығару (навигациялық пломбалар өндірісі), 2030 жылғы 26 желтоқсанға дейін; 11) Ғарыш қызметі саласындағы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелер; 12) Жаратылыстану және техникалық ғылымдар саласындағы өзге де зерттеулер мен әзірлемелер; 13) Қорғаныс және ұлттық қауіпсіздік саласындағы зерттеулер мен эксперименттік әзірлемелер.
15	Мемлекеттік орган Институттың Жалғыз қатысушысы ретінде Институтты басқаруға Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде, Институт Жарғысында көзделген Жалғыз қатысушының өкілеттігін іске асыру және Институттың Бақылау кеңесінде өкілі арқылы қатысады.	сақталады	Мемлекеттік орган - ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитеті, Институттың Жалғыз қатысушысы ретінде Институтты басқаруға Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде, Институттың Жарғысында және Институттың Бақылау кеңесінде көзделген Жалғыз қатысушының өкілеттіктерін іске асыру арқылы ғана қатысады.
16	Институт пен мүдделі тұлғалардың, сондай-ақ нарыққа қатысушылардың арасындағы мәмілелер мен қатынастар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасы шеңберінде коммерциялық негізде және Институттың негізгі міндеттерінің бірі Қазақстан Республикасының қандай да бір салаларын дамыту жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру немесе іске асыруға жәрдемдесу болып табылатын жағдайларды қоспағанда, нарықта әділ бәсекелестікті	сақталады	Серіктестік қызметінің бейіні бойынша тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу бойынша конкурстарды (тендерлерді) ұйымдастыру мемлекеттік сатып алу сайты арқылы тұрақты негізде жүргізіледі.

	қолдау мақсатында жүзеге асырылады.		
17	Институт Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, жалпы заңдарды, салық нормалары мен қағидаларын қолданудан босатылмайды.	сақталады	Институт Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, жалпы заңдарды, салық нормалары мен қағидаларын қолданудан босатылмайды. Институт басым қызметтен түсетін кірістер бойынша корпоративтік табыс салығынан босатылды, өйткені ол "ИТП" АЭА аймағының қатысушысы болып табылады.
18	Институт Тапсырыс беруші ретінде мемлекеттік сатып алуға қатысқан кезде қолданылатын рәсімдер конкурсты қолдауға кемсітушілікке жол бермеуге, ашықтықты қамтамасыз етуге негізделеді және "Мемлекеттік сатып алу туралы" және "Квзимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерін сатып алу туралы" Қазақстан Республикасы заңдарының талаптары ескеріле отырып жүргізіледі.	сақталады	Серіктестік қызметінің бейіні бойынша тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу бойынша конкурстарды (тендерлерді) ұйымдастыру мемлекеттік сатып алу сайты арқылы тұрақты негізде жүргізіледі.
19	Мемлекеттік орган мен Институт арасындағы өзара қарым-қатынас (өзара іс-қимыл) тиісті корпоративтік басқару қағидаттарына сәйкес Бақылау кеңесі және/немесе Институт Директоры арқылы жүзеге асырылады. Институттың Бақылау кеңесінің рөлі мен функциялары белгіленеді және Институттың Бақылау кеңесі туралы ережеде бекітіледі.	сақталады	Мемлекеттік орган мен Институт арасындағы өзара қарым-қатынас (өзара іс-қимыл) тиісті корпоративтік басқару қағидаттарына сәйкес Бақылау кеңесі және Институт директоры арқылы жүзеге асырылады. Институттың Бақылау кеңесінің рөлі мен функциялары белгіленген, Институттың Жарғысында және Бақылау кеңесі туралы ережеде бекітілген. Серіктестіктің Бақылау кеңесі туралы ережесі Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 05 наурыздағы №116/НҚ бұйрығымен бекітілген.
20	Институт, сонымен қатар, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне және Институт Жарғысына сәйкес, Институт қызметі туралы барлық қажетті ақпаратты Жалғыз қатысушыға және Бақылау кеңесіне жариялайды және барлық мүдделі тұлғаларға қызметінің айқындылығын қамтамасыз етеді.	сақталады	Институт, сонымен қатар, Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне және Институт Жарғысына сәйкес, Институт қызметі туралы барлық қажетті ақпаратты Жалғыз қатысушыға және Бақылау кеңесіне жариялайды және барлық мүдделі тұлғаларға қызметінің айқындылығын қамтамасыз етеді.
21	Корпоративтік басқару жүйесі келесі тараптардың арасындағы қатынастарды қарастырады: 1) Жалғыз қатысушы; 2) Бақылау кеңесі; 3) Директор; 4) мүдделі тараптар; 5) Институт Жарғысына сәйкес айқындалатын өзге де органдар. Институтта органдар туралы бекітілген ережелер, сонымен қатар, ішкі нормативтік	сақталады	Жалғыз қатысушының, Бақылау кеңесінің және Институт директорының құқықтары, міндеттері мен құзыреті Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына, Серіктестіктің Жарғысына сәйкес айқындалады және осы құжаттарда бекітіледі. Серіктестіктің Бақылау кеңесі туралы ережесі Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 05 наурыздағы №116/НҚ бұйрығымен бекітілген. Серіктестіктің атқарушы органы туралы ережесі Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 21 шілдедегі №377/НҚ бұйрығымен бекітілген.

	күжаттардың талаптарына сәйкес тиісті лауазымдарға арналған лауазымдық нұсқаулықтар болуы қажет. Осы күжаттардың ережелерін сақтау корпоративтік басқару процестерінің жүйелілігі мен дәйектілігін қамтамасыз етеді.		
22	Орнықты дамуды қамтамасыз ету мақсатында, Институтта бірыңғай есепке алу саясаты, әдістемелік ұсынымдар мен корпоративтік стандарттар қалыптастырылады және бекітіледі, оларды әзірлеу және бекіту тәртібі Институттың Жарғысымен және ішкі нормативтік күжаттарымен белгіленеді.	сақталады	Орнықты дамуды қамтамасыз ету мақсатында, Институтта бірыңғай есепке алу саясаты, әдістемелік ұсынымдар мен корпоративтік стандарттар қалыптастырылады және бекітіледі, оларды әзірлеу және бекіту тәртібі Институттың Жарғысымен және ішкі нормативтік күжаттарымен белгіленеді. 2024 жылғы 23 сәуірдегі Серіктестіктің ішкі нормативтік күжаттар тізбесіне сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешімімен 10 ішкі нормативтік күжат бекітілді: 1) Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-офицері туралы ереже (2024 жылғы 15 наурыздағы №1 Бақылау кеңесінің хаттамасы); 2) Серіктестіктің Бақылау кеңесінің хатшысы туралы ереже (2024 жылғы 15 наурыздағы №1 БК хаттамасы); 3) Серіктестіктің жұмыскерлерінің еңбекақы төлеу, сыйлықақы беру, материалдық көмек көрсету, лауазымдық айлықақыларына үстемеақылар мен қосымша ақылар белгілеу қағидалары (2024 жылғы 15 мамырдағы №3 БК хаттамасы); 4) Серіктестік қызметкерлерінің қызметтік іссапарлары туралы ереже (2024 жылғы 15 мамырдағы №3 БК хаттамасы); 5) Серіктестіктің корпоративтік басқару кодексі (жаңа редакцияда, 2024 жылғы 10 желтоқсандағы №8 БК хаттамасы, алдыңғы 2024 жылғы 23 сәуірдегі Кодекстің орнына); 6) "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты (2024 жылғы 23 сәуірдегі №2 БК хаттамасы); 7) Серіктестіктің Іскерлік этика кодексі (2024 жылғы 15 мамырдағы №3 БК хаттамасы); 8) Серіктестіктің ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты (2024 жылғы 23 сәуірдегі №2 БК хаттамасы); 9) Серіктестікте болжамды әдепке жат/заңсыз әрекеттер туралы хабарлама саясаты (2024 жылғы 15 мамырдағы №3 БК хаттамасы.); 10) Серіктестік қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидалары (2024 жылғы 23 сәуірдегі №2 БК хаттамасы). Серіктестік директорының бұйрығымен бекітілген: 1) Қазақстан Республикасы заңнамалық актілерінің талаптарын сақтай отырып, қаржылық, салықтық есепке алуды жүргізу тәртібін белгілейтін Серіктестіктің қаржылық, салықтық есепке алу саясаты бекітілді (05.01.2025ж. №01-П бұйрық); 2) 2023 жылғы 26 желтоқсаннан бастап Серіктестіктің еңбек тәртібі қағидалары (26.12.2023ж. №121-П бұйрығы, алдыңғы 18.04.2023ж. №27-П бұйрығының орнына) бекітілді және қолданысқа енгізілді, Серіктестіктің еңбек тәртібі қағидаларына өзгерістер енгізілді (23.05.2025ж. №84-П және 23.09.2025ж. №160-П бұйрықтар); 3) 2025 жылғы 17 маусымнан бастап Серіктестік қызметкерлері үшін бос лауазымдарға орналасуға кандидаттарды іріктеу, жұмысқа қабылдау, ауыстыру және еңбек қатынастарын тоқтату нұсқаулығы бекітілді және қолданысқа енгізілді (17.06.2025ж. №98-П бұйрығы), алдыңғы 26.12.2023 ж. №120-П бұйрығының орнына; 4) 2024 жылғы 10 қаңтардан бастап Серіктестіктің демалыстары туралы ереже (10.01.2024ж. №15-П бұйрығы) бекітілді және

			қолданысқа енгізілді, алдыңғы 18.04.2023ж. №28-П бұйрығының орнына; 5) Серіктестіктің еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі Нұсқаулығы бекітілді (26.12.2023 ж. №122-П бұйрығы); 6) Серіктестікте тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру жөніндегі нұсқаулық бекітілді (21.01.2025ж. №29-П бұйрық); 7) 2025 жылғы 15 қаңтардан бастап Коммерциялық құпияның сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі нұсқаулық (14.01.2025ж. №22-П бұйрығы) бекітілді және қолданысқа енгізілді, алдыңғы 10.06.2010ж. №30-П бұйрығының орнына. 8) 2024 жылғы 14 маусымнан бастап Серіктестік мүдделерінің қактығысын анықтау және реттеу жөніндегі саясат бекітілді және қолданысқа енгізілді (14.06.2024ж. №89-П бұйрығы); 9) Серіктестіктің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты 2024 жылғы 14 маусымнан бастап бекітілді және қолданысқа енгізілді (14.06.2024ж. №87-П бұйрығы); 10) Серіктестікте қызметтік тергеп-тексеру жүргізу жөніндегі нұсқаулық бекітілді (06.03.2025ж. №50-П бұйрығы).
23	Институттың негізгі стратегиялық міндеттерінің бірі - Даму жоспарында көрініс табатын Институттың ұзақ мерзімді құнының өсуі және орнықты дамуын қамтамасыз ету. Барлық қабылданған шешімдер мен әрекеттер Даму жоспарына сәйкес болуы керек. Институт пен оның атқарушы органы қызметінің тиімділігін бағалаудың негізгі элементі ТТК жүйесі болып табылады. Жалғыз қатысушы Бақылау кеңесіндегі өкілдері арқылы (немесе жазбаша хабарлама арқылы) стратегиялық бағыттарды және жыл сайынғы ТТК көрсеткіштері бойынша өз үміттерін хабарлайды. "Мемлекеттік мүлік туралы" Қазақстан Республикасының заңына сәйкес, ТТК көрсеткіштеріне қол жеткізу мақсатында, Институт Даму жоспарын әзірлейді. Институттың Даму жоспарын Бақылау кеңесі бекітеді.	сақталады	Институттың негізгі стратегиялық міндеттерінің бірі Даму жоспарында көрініс табатын Институттың ұзақ мерзімді құнының өсуін және орнықты дамуын қамтамасыз ету болып табылады. Барлық қабылданған шешімдер мен әрекеттер Даму жоспарына сәйкес болуы керек. Серіктестіктің 2023-2027 жылдарға арналған Даму жоспары бойынша, Бақылау кеңесімен қаралды және бекітілді: 1. Серіктестіктің 2024 жылғы Даму жоспарының орындалуы бойынша есеп бекітілді (2025 жылғы 03 шілдедегі №4 БК хаттамасы). 2. Серіктестіктің 2025 жылғы екінші жартыжылдықтағы Даму жоспарын нақтылау (2025 жылғы 13 қазандағы №6 БК хаттамасы). 3. Серіктестіктің 2024 жылғы Даму жоспарын іске асыруды бағалау туралы есеп бекітілді (2025 жылғы 17 қарашадағы №7 БК хаттамасы). 4. Серіктестіктің 2026 жылға арналған нақтыланған Даму жоспары бекітілді (2025 жылғы 17 қарашадағы №7 БК хаттамасы). 5. Серіктестіктің 2026 жылға арналған бірінші жартыжылдықта нақтыланған Даму жоспары бекітілді (2026 жылғы 14 мамырдағы №4 БК хаттамасы), қазіргі уақытта қолданыста.
4-тарау. Жалғыз қатысушының құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидаты			
24	Институттағы корпоративтік басқару Жалғыз қатысушының құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау және құрметтеу қағидатына негізделген және Институттың тиімді қызметіне, соның ішінде Институттың ұзақ мерзімді құнының өсуіне, оның қаржылық тұрақтылығы мен табыстылығын сақтауға ықпал етеді.	сақталады	Институттағы корпоративтік басқару Жалғыз қатысушының құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау және құрметтеу қағидатына негізделген және Институттың тиімді қызметіне, соның ішінде Институттың ұзақ мерзімді құнының өсуіне, оның қаржылық тұрақтылығы мен табыстылығын сақтауға ықпал етеді.
25	Институт, белгіленген тәртіппен, Қазақстан	сақталады	Институт, белгіленген тәртіппен, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Институт Жарғысына сәйкес,

	Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Институт Жарғысына сәйкес, Жалғыз қатысушының құқықтарының іске асырылуын қамтамасыз етеді.		Жалғыз қатысушының құқықтарының іске асырылуын қамтамасыз етеді.
26	Институттың Жалғыз қатысушы мен органдары арасында ақпарат алмасу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Жарғымен, Бақылау кеңесі туралы ережемен және Институттың ішкі құжаттарымен реттеледі.	сақталады	Институттың Жалғыз қатысушы мен органдары арасында ақпарат алмасу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Жарғымен, Бақылау кеңесі туралы ережемен және Институттың ішкі құжаттарымен реттеледі. Бақылау кеңесінің хатшысы Кеңестің отырыстарын сәтті дайындау және өткізу үшін ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитетінің қызметкерлерімен өзара іс-қимыл жасайды. ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитетінің қызметкерлері (А.С. Рахманов, Т.А. Тойшибекова, Ғ.Ғ. Қанапиянов, А.К. Саликов және т.б.) Серіктестіктің қызметін орындау және жобаларын іске асыру үшін, Кеңес отырыстарын табысты өткізуге, Жалғыз қатысушының (ҚР ЖИЦДМ АҒК) шешімдерін қабылдауға көмектеседі және ықпал етеді.
27	Жалғыз қатысушы белгілі бір кезеңдегі қызметтің қорытындысын шығару және Институт Жарғысына сәйкес өз құзыретіндегі мәселелер бойынша шешімдер қабылдау үшін, Бақылау кеңесі мүшелері мен Директордың қатысуымен отырыстар өткізе алады.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
5-тарау. Дивидендтік саясат			
28	Жалғыз қатысушыға дивидендтерді төлеу шарттары мен тәртібіне қатысты ақпаратқа, сондай-ақ дивидендтерді төлеу кезінде Институттың қаржылық жағдайы туралы дұрыс ақпаратқа қол жеткізу қамтамасыз етіледі.	сақталады	Жалғыз қатысушыға дивидендтерді төлеу шарттары мен тәртібіне қатысты ақпаратқа, сонымен қатар, дивидендтерді төлеу кезінде Институттың қаржылық жағдайы туралы сенімді ақпаратқа қол жеткізу қамтамасыз етіледі. 2026 жылы Бақылау кеңесі (2026 жылғы 14 мамырдағы №4 отырысының хаттамасы) Серіктестіктің 2025 жылғы жылдық қаржылық есептілігін алдын-ала бекітті және Жалғыз қатысушыға Серіктестіктің 2025 жылдың қорытындысы бойынша алған таза кірісін бөлу тәртібі туралы ұсыныстар енгізді. "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің 2025 жылғы жылдық қаржылық есептілігін бекіту туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының 2026 жылғы 11 маусымдағы №312/НҚ бұйрығы, "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің 2025 жылғы жылдық қаржылық есептілігін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігі Аэроғарыш комитеті Төрағасының 2026 жылғы 11 маусымдағы №312/НҚ бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының м.а. 2026 жылғы 19 маусымдағы №337/НҚ бұйрығы бекітілгеннен кейін: - Жалғыз қатысушының жарғылық капиталға қатысу үлесіне есептелген дивидендтерді төлеуге, Серіктестік 473 584 427 (төрт жүз жетпіс үш миллион бес жүз сексен төрт мың төрт жүз жиырма жеті) теңге 40 тиын сомасын төледі, бұл Серіктестіктің 2025 жылғы таза табысының 70 % (жетпіс пайызын) құрайды.
29	Дивидендтік саясат Бақылау кеңесі және/немесе Директор Жалғыз қатысушыға өткен қаржы жылындағы Институттың таза кірісін бөлу туралы ұсыныстарды дайындау	сақталады	Дивидендтік саясат Бақылау кеңесі және/немесе Директор Институттың өткен қаржы жылындағы таза кірісін бөлу туралы Жалғыз қатысушыға ұсыныстар дайындау кезінде басшылыққа алатын қағидаттарды анықтайды.

	кезінде басшылыққа алатын қағидаттарды айқындайды. Дивидендтік саясат келесі қағидаттарға негізделген: 1) Жалғыз қатысушының мүдделері мен құқықтарын сақтау және қорғау, оның ішінде заңнамада көзделген дивидендтер Институтының кепілдендірілген төлемін қамтамасыз ету; 2) ұйымның ұзақ мерзімді құнын ұлғайту; 3) ұйымның қаржылық орнықтылығын, оның ішінде макроэкономикалық факторлардың әсерін ескере отырып қамтамасыз ету; 4) Институттың қаражаты есебінен іске асырылатын қызмет түрлері мен инвестициялық жобаларды қаржыландыруды қоса алғанда, ұйымның ұйымды одан әрі дамытуға бағытталған қызметті қаржыландырудағы қажеттіліктері арасындағы оңтайлы теңгерімді қамтамасыз ету, активтердің оңтайлы құрылымы сақталған жағдайда, Жалғыз қатысушының дивидендтер нысанында қаражатты қайтарудағы қажеттіліктері; 5) дивидендтердің мөлшерін айқындау тетігінің ашықтығын қамтамасыз ету; 6) Жалғыз қатысушының қысқа мерзімді (кіріс алу) және ұзақ мерзімді (ұйымның дамуы) мүдделерінің теңгерімділігі; 7) ұйымның таза табысы өскен жағдайда дивидендтік төлемдердің ұлғаюын қамтамасыз ету; 8) ұйымның дивидендтерінің мөлшерін оның жетілу дәрежесіне және оның қаржылық тұрақтылығы мен өтімділігінің негізінде айқындалатын қаржы-экономикалық жай-күйіне қарай айқындауға сараланған тәсілді пайдалану; 9) Институт жасасқан шарттарда белгіленген міндеттемелерді сақтау.		Институттың дивидендтік саясаты Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 15 наурыздағы №171-VIII Бюджет Кодексінің 56-бабына сәйкес айқындалған: - Жалғыз акционері (қатысушысы) мемлекет болып табылатын квазимемлекеттік сектор субъектісі акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асыратын тиісті саланың уәкілетті органдары және жергілікті атқарушы органдар, акционерлердің (қатысушылардың) жылдық жалпы жиналыстарын өткізу кезінде, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен квазимемлекеттік сектор субъектісінің жылдық қаржылық есептілікте, ал еншілес ұйым (еншілес ұйымдар) болған жағдайда - шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілікте көрсетілген таза табысы сомасының кемінде жетпіс пайызын дивидендтерді (табысты) төлеуге жіберуге және оларды уақтылы аударуға шаралар қабылдайды. 29-тармақтың 9)-тармақшасы бойынша, БҰҰ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы конвенциясында және өзге де халықаралық нормаларда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шарттар мен келісімдерде, терроризмді қаржыландыруға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыру (жылыстату) туралы ұлттық заңдарда көрсетілген негізге алынатын қағидаттарға сәйкес, әртүрлі тәуекелдердің (сыбайлас жемқорлық, құқықтық және т. б.) туындау ықтималдығын ескере отырып, <i>Тараптар жасалатын шарттар мен келісімдердің</i> тәуекелдердің алдын алу жөнінде кешенді шаралар қабылдайтын болады, бұл туралы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертулерді енгізу үшін жазбаша хабарламалар беріледі. Бұл шаралар тараптардың жауапкершілігін күшейтуге және заңдар нормаларын, шарттар талаптарының тәртібі мен мерзімдерін бұзудың алдын алуға, қиын салдарына, заңсыз шешімдерді іздеуге және т.б. әкелуі мүмкін қандай да бір тәуекелдердің туындауын болдырмау үшін ықпал етеді.
30	Дивидендтік саясатта таза табысты бөлу және оның дивидендтер төлеуге	сақталады	Дивидендтік саясатта таза табысты бөлу және оның дивидендтер төлеуге жіберілетін бөлігін айқындау тәртібі, дивидендтер мөлшерін есептеу тәртібі, оларды сақтау кезінде

	жіберілетін бөлігін айқындау тәртібі, дивидендтер мөлшерін есептеу тәртібі, оларды сақтау кезінде жарияланатын шарттар, дивидендтерді төлеу тәртібі мен мерзімі де регламенттеледі.		жарияланатын шарттар, дивидендтерді төлеу тәртібі мен мерзімі де регламенттеледі.
31	Дивидендтік саясат дивидендтерді төлеуге бағытталған Институттың таза табысының үлесін анықтау тәртібін белгілейді.	сақталады	Дивидендтік саясат дивидендтерді төлеуге бағытталған Институттың таза табысының үлесін анықтау тәртібін белгілейді.
32	Дивидендтік саясатта Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы Заңнамасының және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес дайындалған ұйымның аудиттелген жылдық қаржылық есептілігінде көрсетілген таза кіріс сомасын негізге ала отырып, дивидендтер мөлшерін есептеу тәртібі көрсетіледі.	сақталады	Дивидендтік саясатта Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы Заңнамасының және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес дайындалған ұйымның аудиттелген жылдық қаржылық есептілігінде көрсетілген таза кіріс сомасын негізге ала отырып, дивидендтер мөлшерін есептеу тәртібі көрсетіледі.
33	Токсанның немесе жарты жылдың қорытындылары бойынша дивидендтер төленген немесе өткен жылдардың бөлінбеген пайдасын бөлген жағдайда, сондай-ақ жекелеген жағдайларда дивидендтердің мөлшерін тиісті кезеңдер үшін таза табысты бөлу тәртібін бекіту туралы мәселені қарау кезінде ерекше тәртіппен Жалғыз қатысушы айқындайды.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
34	Дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау үшін Бақылау кеңес Институттың өткен қаржы жылындағы таза табысын бөлу және бір жылдағы дивиденд мөлшері туралы ұсынысты Жалғыз қатысушының қарауына ұсынады.	сақталады	2026 жылы Бақылау кеңесі (2026 жылғы 14 мамырдағы №4 отырысының хаттамасы) Серіктестіктің 2025 жылғы жылдық қаржылық есептілігін алдын-ала бекітті және Жалғыз қатысушыға Серіктестіктің 2025 жылдың қорытындысы бойынша алған таза кірісін бөлу тәртібі туралы ұсыныстар енгізді. "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің 2025 жылғы жылдық қаржылық есептілігін бекіту туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының 2026 жылғы 11 маусымдағы №312/НҚ бұйрығы, "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің 2025 жылғы жылдық қаржылық есептілігін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігі Аэроғарыш комитеті Төрағасының 2026 жылғы 11 маусымдағы №312/НҚ бұйрығына өзгерістер енгізу туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының м.а. 2026 жылғы 19 маусымдағы №337/НҚ бұйрығы бекітілгеннен кейін: - Жалғыз қатысушының жарғылық капиталға қатысу үлесіне есептелген дивидендтерді төлеуге, Серіктестік 473 584 427 (төрт жүз жетпіс үш миллион бес жүз сексен төрт мың төрт жүз жиырма жеті) теңге 40 тиын сомасын төледі, бұл Серіктестіктің 2025 жылғы таза табысының 70 % (жетпіс пайызын) құрайды.
35	Дивидендтер төлеу экономикалық негіздеме болған кезде және егер мұндай төлем ұзақ мерзімді перспективада	сақталады	Дивидендтер төлеу экономикалық негіздеме болған кезде және егер мұндай төлем ұзақ мерзімді перспективада Институт қызметінің тұрақтылығының нашарлауына не Институттың төлем қабілетсіздігіне әкеп соқпаған жағдайда жүзеге асырылады.

	Институт қызметінің тұрақтылығының нашарлауына не Институттың төлем қабілетсіздігіне әкеп соқпаған жағдайда жүзеге асырылады.		Институттың дивидендік саясаты Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 15 наурыздағы №171-VIII Бюджет Кодексінің 56-бабына сәйкес айқындалған: - Жалғыз акционері (қатысушысы) мемлекет болып табылатын квазимемлекеттік сектор субъектісі акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асыратын тиісті саланың уәкілетті органдары және жергілікті атқарушы органдар, акционерлердің (қатысушылардың) жылдық жалпы жиналыстарын өткізу кезінде, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен квазимемлекеттік сектор субъектісінің жылдық қаржылық есептілікте, ал еншілес ұйым (еншілес ұйымдар) болған жағдайда - шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілікте көрсетілген таза табысы сомасының кемінде жетпіс пайызын дивидендтерді (табысты) төлеуге жіберуге және оларды уақтылы аударуға шаралар қабылдайды.
36	Институт Жалғыз қатысушы мен инвесторларға ынтымақтастықтың, келісімдер мен серіктестіктің кез келген нысандары мен шарттары туралы ақпаратты ашады.	сақталады	Институт Жалғыз қатысушыға ынтымақтастықтың, келісімдер мен серіктестіктің кез келген нысандары мен шарттары туралы ақпаратты ашық жариялайды. Институт инвесторларға, егер бар болса, тек стандартты есептерді ашық жариялайды.
6-тарау. Институтты тиімді басқару қағидаты			
37	Институт органдары: 1) Институттың жоғары органы - Жалғыз қатысушы; 2) басқарушы органы - Институттың Бақылау кеңесі; 3) Институттың атқарушы органы - Институт Директоры.	сақталады	"Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы" ҚР Заңының 41-бабына сәйкес, жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің органдары: 1) Серіктестіктің жоғары органы - оған қатысушылардың жалпы жиналысы (жалпы жиналыс); 2) Серіктестіктің атқарушы органы (алқалы және (немесе) жеке-дара). Серіктестіктің Жарғысына сәйкес, Серіктестіктің органдары: 1) жоғары орган – Жалғыз қатысушы; 2) басқару органы - Серіктестіктің Бақылау кеңесі (бұдан әрі - Бақылау кеңесі); 3) атқарушы орган – Серіктестіктің директоры (бұдан әрі - Директор). Серіктестіктің корпоративтік басқару құрылымы шеңберінде Серіктестік органдары арасында міндеттердің бөлінуі айқындалады. Жалғыз қатысушы Серіктестіктің қызметін жеке өзі басқарады, Серіктестіктің Жарғысымен оның құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешеді. Жалғыз қатысушы қабылдайтын шешімдер жазбаша ресімделеді. 2023 жылғы 18 қаңтардағы №51 қабылдау-тапсыру актісіне сәйкес, Серіктестіктің Жалғыз қатысушысы "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 177-бабының 2-тармағына сәйкес ҚР ҚМ ММЖК Комитетімен алдын-ала жазбаша келісім бойынша шешілетін мәселелерді қоспағанда, қатысушының құзыретіне жататын барлық мәселелер бойынша дербес шешім қабылдайды. Бақылау кеңесі Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның келісімі бойынша Жалғыз қатысушының шешімімен Серіктестіктің қызметіне жалпы басшылықты қалыптастырады және жүзеге асырады. Бақылау кеңесі Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына есеп береді және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады. Бақылау кеңесі, Қазақстан Республикасының заңдарында және (немесе) осы Жарғыда Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Серіктестіктің қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады.

			Серіктестіктің Бақылау кеңесінің құрамына Жалғыз қатысушының өкілдері, мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның өкілдері және тәуелсіз мүшелер кіреді. Серіктестіктің атқарушы органы Жалғыз қатысушыға есеп беретін және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастыратын Директор болып табылады. Жалғыз қатысушы Серіктестік директорын тағайындаған кезде онымен еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес реттеледі. Серіктестік директоры Серіктестіктің мүдделерін білдіреді және Серіктестіктің заңнамасында, Жарғысында, ішкі құжаттарында айқындалған Серіктестіктің басқа органдарының құзыретіне жатпайтын Серіктестіктің қызметін қамтамасыз ету үшін Серіктестіктің атынан барлық әрекеттерді жүзеге асырады. "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-3, 182-4-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, атап айтқанда, Серіктестіктің қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігіне бақылауды жүзеге асыру үшін Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының шешімі бойынша ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) құрылуы мүмкін. Ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) Бақылау кеңесіне тікелей бағынады және өз жұмысы туралы есеп береді. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешіміне сәйкес (2025 жылғы 17 қарашадағы №7 хаттама), Серіктестіктің Бақылау кеңесінде ішкі аудит қызметі құрылғанға дейін осы қызметтің функцияларын жеке аудитор (ревизор) орындайды.
38	Институт органдарының құзыреті, оларды сайлау (тағайындау) тәртібі, сонымен қатар, олардың шешімдер қабылдау тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасына, Институттың Жарғысына және ішкі құжаттарына сәйкес айқындалады.	сақталады	Институт органдарының құзыреті, оларды сайлау (тағайындау) тәртібі, сонымен қатар, олардың шешімдер қабылдау тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасына, Институттың Жарғысына және ішкі құжаттарына сәйкес айқындалады.
7-тарау. Тиімді Бақылау кеңесі			
39	Бақылау кеңесі ұйымға стратегиялық басшылық жасауды және атқарушы органның қызметіне бақылауды қамтамасыз ететін Жалғыз қатысушыға есеп беретін басқарушы органы болып табылады.	сақталады	Бақылау кеңесі Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның келісімі бойынша Жалғыз қатысушының шешімімен Серіктестіктің қызметіне жалпы басшылықты қалыптастырады және жүзеге асырады. Бақылау кеңесі Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына есеп береді және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады. Бақылау кеңесі, Қазақстан Республикасының заңдарында және (немесе) Серіктестіктің Жарғысында Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді шешуді қоспағанда, Серіктестіктің қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады. "Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 57-бабы 3-5-тармақтарының талаптарына сәйкес: «3. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің мүшелерін жалпы жиналыс белгіленген мерзімге, бірақ бес жылдан аспайтын мерзімге сайлайды. 4. Бақылау кеңесінің мүшесі ретінде тек жеке тұлға ғана әрекет ете алады. Ол бір мезгілде серіктестіктің атқарушы органының мүшесі бола алмайды. 5. Серіктестіктің Бақылау кеңесі қызметінің және оның шешімдер қабылдау тәртібі Серіктестіктің Жарғысымен, сондай-ақ жалпы жиналыс қабылдаған қағидалармен және өзге де құжаттармен

		айқындалады. Бақылау кеңесінде дауыс беру кезінде Кеңестің әр мүшесі бір рет дауыс бере алады.» 2025 жылы "Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне азаматтық қорғау, электр энергетикасы және мемлекеттік мүлікті басқару мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 24 маусымдағы № 196-VIII ҚРЗ Заңының қабылдануына байланысты, атап айтқанда, "Мемлекеттік мүлік туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізілді, "Бақылау кеңесін құру және тарату қағидаларын, бақылау кеңесінің құрамына сайланатын адамдарға қойылатын талаптарды, сондай-ақ Бақылау кеңесінің мүшелерін конкурстық іріктеу және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату тәртібін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Премьер-Министр орынбасарының - Ұлттық экономика министрінің 2025 жылғы 20 тамыздағы №80 бұйрығы бекітілді. "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-1, 182-2-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестік Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестік Жарғысының "Бақылау кеңесі" 7-тарауының кейбір тармақтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, Бақылау кеңесі бір-бірімен және жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің басшысымен жақын туыстық және жекжаттық қатынастарда болмайтын, Жалғыз қатысушы сайлайтын кемінде 5 (бес) адамнан тұратын құрамда тақ санда құрылады. Серіктестіктің Бақылау кеңесі құрамындағы әйелдердің ұсынылатын үлесі кемінде 30 пайызды құрайды. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің өкілеттік мерзімі 5 (бес) жылдан аспайды. Серіктестік қызметкерлері Бақылау кеңесінің мүшелері бола алмайды. Серіктестіктегі Бақылау кеңесі құрамының кемінде жартысы Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшелері болуға тиіс. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің құрамына Жалғыз қатысушының өкілдері, мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның өкілдері және тәуелсіз мүшелер кіреді. Бақылау кеңесінің төрағасы Бақылау кеңесінің мүшелерінен Бақылау кеңесі мүшелерінің жалпы санының жай көпшілік даусымен сайланады. Бақылау кеңесінің мүшелері Серіктестік пен оның Жалғыз қатысушысының мүддесі үшін әрекет етуге міндетті. Серіктестіктің Жарғысына және "Ғарыштық техника және технологиялар институты " жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің құрамын құру және бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің бекітілген құрамының мүшелер саны 3 адам: Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 1 өкілі, Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның 1 өкілі (ҚР ҚМ Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті) және Бақылау кеңесінің 1 тәуелсіз мүшесі. Бақылау кеңесінің барлық мүшелері мінсіз іскерлік беделге және өз қызметінде айтарлықтай тәжірибеге ие. Бақылау кеңесінің мүшелерін, оның ішінде тәуелсіз мүшелерін іріктеу критерийлері "Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы" Қазақстан Республикасының Заңында, Жарғыда, Кодексте және Серіктестіктің Бақылау кеңесі туралы ережеде айқындалған. Бақылау кеңесінің қызметі туралы есеп Серіктестіктің жылдық есебінде жыл сайын ашық жарияланатын болады. 2025 жылы Серіктестіктің Бақылау кеңесінің 8 отырысы (2 бетпе-бет және 6 сырттай отырысы) өткізілді, онда 35 мәселе қаралып, шешімдер қабылданды. Бақылау кеңесі Серіктестіктің Жалғыз
--	--	---

			қатысушысының құзыретіне жатқызылған бірқатар мәселелерді қарады, алдын-ала шешімдер қабылданды және түпкілікті шешім қабылдау үшін Жалғыз қатысушыға одан әрі қарауға жолданды. 2025 жылы Жалғыз қатысушы Серіктестіктің атқарушы органы туралы ережені (ішкі нормативтік құжат, ІНҚ) бекітті, оны Серіктестіктің Бақылау кеңесі 2024 жылғы 23 сәуірдегі Серіктестіктің ІНҚ тізбесіне енгізді және 2025 жылғы 18 тамыздағы толықтырулармен Серіктестіктің ІНҚ тізбесін қайта бекітті.
40	Бақылау кеңесі Жалғыз қатысушының алдында өз қызметінің толық ашықтығын, сонымен қатар, осы Кодекстің барлық ережелерін енгізуді қамтамасыз етеді.	сақталады	Бақылау кеңесі Жалғыз қатысушының алдында өз қызметінің толық ашықтығын, сонымен қатар, осы Кодекстің барлық ережелерін енгізуді қамтамасыз етеді.
41	Бақылау кеңесі өз функцияларын Мемлекеттік мүлік туралы заңға, жауапкершілігі шектеулі серіктестік туралы, Институт Жарғысына, осы Кодекске, Бақылау кеңесінің ережесіне және Институттың өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.	сақталады	Серіктестіктің Бақылау кеңесі туралы Ережеге сәйкес, өз қызметінде Бақылау кеңесі Қазақстан Республикасының заңнамасын, Серіктестіктің Жарғысын, Жалғыз қатысушының шешімдерін, осы Ережені және Серіктестіктің өзге де ішкі құжаттарын басшылыққа алады.
42	Бақылау кеңесі келесі мәселелерге ерекше назар аударады: 1) Даму жоспарын айқындау және өзектендіру; 2) Даму жоспарында белгіленетін ТТК көрсеткіштерін қою және бақылау; 3) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімді жұмыс істеуін ұйымдастыру және қадағалау және негізгі тәуекелдерді сәйкестендіру; 4) Бақылау кеңесінің құзыреті шеңберінде ірі инвестициялық жобаларды және басқа да негізгі стратегиялық жобаларды тиімді іске асыруды бекіту және мониторингілеу; 5) Институттың жұмысын және тиісті тәуекелдерді анық көрсететін ақпаратты, оның ішінде қаржылық есептілікті ашып айту; 6) корпоративтік басқару және этика; 7) Институтта осы Кодекстің және Институттың Іскерлік этика саласындағы корпоративтік стандарттарының (Іскерлік этика кодексінің) ережелерін сақтау.	сақталады	"Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-1, 182-2-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестік жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестік Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, атап айтқанда, Жарғының 26-тармағына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді: 26. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің келесі өкілеттіктері бар: 1. Серіктестіктің Даму жоспарын бекітеді, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізеді; 2. Даму жоспарының орындалуы туралы есепті бекітеді, Серіктестіктің жылдық қаржылық есептілігін алдын-ала бекітеді; 3. Серіктестіктің таза табысын бөлу туралы алдын-ала шешім қабылдайды; 4. Серіктестіктің және оның құрылымдық бөлімшелерінің құжаттамасымен кедергісіз танысады; 5. Серіктестіктің атқарушы органына сыйақы мөлшерін, сыйақы беру және материалдық көмек көрсету жүйесін айқындайды; 6. Бақылау кеңесі хатшысын сайлайды, оның өкілеттік мерзімін және жалақы мөлшерін айқындайды, оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатады; 7. Жалғыз қатысушыға Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы ұсыныстар енгізеді; 8. Серіктестік қызметінің басым бағыттарын айқындайды; 9. Серіктестіктің басқа заңды тұлғаларға қатысуы туралы Жалғыз қатысушыға ұсыныстар енгізеді; 10. Жалғыз қатысушыға Серіктестіктің филиалдарын, өкілдіктерін құру және жабу жөнінде ұсыныстар енгізеді; 11. Бақылау кеңесі бекітетін тізбеге сәйкес Серіктестіктің ішкі қызметін реттейтін құжаттарды бекітеді; 12. Серіктестіктің ішкі аудит қызметінің сандық құрамын, өкілеттік мерзімін (құрылған жағдайда) айқындайды, оның басшысы мен мүшелерін тағайындайды, сонымен қатар, олардың өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатуға құқығы бар, ішкі аудит қызметінің жұмыс тәртібін, ішкі аудит қызметі қызметкерлерінің еңбегіне ақы төлеу мен сыйақы беру мөлшері мен шарттарын айқындайды; 13. Серіктестіктің ұйымдық құрылымын бекітеді;

			14. қызметтік, коммерциялық немесе заңмен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын Серіктестік туралы ақпаратты айқындайды; 15. "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңда және (немесе) Серіктестіктің Жарғысында көзделген, Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының айрықша құзыретіне жатпайтын өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады. Осы тармақта белгіленген Бақылау кеңесінің өкілеттіктерін Серіктестіктің атқарушы органына беруге жол берілмейді. Серіктестіктің Бақылау кеңесі мүшесінің талабы бойынша Серіктестіктің құрылымдық бөлімшелері Бақылау кеңесінің құзыретіне жататын мәселелер бойынша ақпарат беруге міндетті. 2025 жылы Серіктестіктің Бақылау кеңесі 8 отырысын өткізді, Кеңестің қарауына 35 мәселе шығарылды. Өткізілген отырыстардың қорытындысы бойынша мынадай мәселелер бойынша тиісті шешімдер қаралды және қабылданды: <i>1- сырттай отырысы</i> 1. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына Серіктестіктің 2024 жылғы 4 тоқсандағы қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген тексерулердің нәтижелері туралы ақпарат беру. <i>2- бетпе-бет отырысы</i> 1. Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізуді алдын ала келісу. 2. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына Серіктестіктің 2024 жылғы қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген тексерулердің нәтижелері туралы ақпарат беру. 3. Серіктестіктің 2024 жылғы жылдық қаржылық есептілігін алдын ала бекіту және Жалғыз қатысушыға Серіктестіктің 2024 жылдың қорытындысы бойынша алған таза кірісін бөлу тәртібі туралы ұсыныстар енгізу. 4. Серіктестік директорының бекітілген 2025 жылға арналған қызмет тиімділігінің түйінді көрсеткіштерін (KPI) және олардың нысаналы мәндерін назарға алу. 5. Серіктестіктің Бақылау кеңесі хатшысының лауазымдық жалақысының мөлшерін ұлғайту мәселесін қарау. 6. "Nalyk Finance" Қазақстан Халық банкінің еншілес ұйымы" акционерлік қоғамымен Серіктестіктің облигацияларын орналастыру бойынша ірі мәміле жасасу шарттарын (сыйақы мөлшерлемесі жылдық 24%-25%) алдын-ала мақұлдау. <i>3-сырттай отырысы</i> 1. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына Серіктестіктің 2025 жылғы 1 тоқсандағы қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген тексерулердің нәтижелері туралы ақпарат беру. 2. Тәуекелдер тізілімін, тәуекелдер картасын және тәуекелдерге әрекет ету жөніндегі Серіктестіктің іс-шаралар жоспарларын бекіту. 3. 2024 жылдың қорытындысы бойынша Серіктестіктің корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау/сақтамау туралы есепті бекіту. 4. Серіктестіктің 2024 жылғы қызметінің түйінді көрсеткіштерін (КТК) орындау бойынша ақпарат беру. <i>4-сырттай отырысы</i> 1. Серіктестіктің 2024 жылғы Даму жоспарының орындалуы жөніндегі есепті бекіту. 2. Серіктестіктің тәуекел-тәбетінің жалпы деңгейін бекіту. 3. Серіктестіктің 2024 жылғы қызметі бойынша жылдық есепті бекіту. 4. Серіктестіктің атқарушы органы туралы ережені алдын-ала бекіту. <i>5-сырттай отырысы</i>
--	--	--	--

			1. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына Серіктестіктің 2025 жылғы 2 тоқсандағы және 1 жартыжылдықтағы қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген тексерулердің нәтижелері туралы ақпарат беру. 2. Серіктестіктің 2025 жылғы 1 жартыжылдықта облигацияларын орналастыру бойынша өткізілген іс-шаралар бойынша есепті бекіту. 3. 2024 жылғы 23 сәуірдегі Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарының тізбесіне толықтырулар енгізу және Серіктестіктің ішкі нормативтік құжаттарының тізбесін жаңа редакцияда бекіту. <i>6-сырттай отырысы</i> 1. Серіктестіктің 2025 жылға арналған нақтыланған Даму жоспарын бекіту. 2. Серіктестіктің бекітілген ұйымдық құрылымына өзгерістер енгізу. 3. Серіктестік Директорының лауазымдық жалақысының мөлшерін ұлғайту мәселесін қарау. <i>7-бетпе-бет отырысы</i> 1. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына Серіктестіктің 2025 жылғы 3 тоқсандағы және 9 айындағы қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген тексерулердің нәтижелері туралы ақпарат беру. 2. Серіктестіктің активтеріне жыл сайынғы түгендеу жүргізуді бақылау туралы 2025 жылғы есепті мақұлдау. 3. Серіктестіктің 2024 жылғы Даму жоспарын іске асыруды бағалау туралы есепті бекіту. 4. Серіктестіктің 2026 жылға арналған нақтыланған Даму жоспарын бекіту. 5. «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР Заңының 2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістерін ескерумен 182.1, 182.2, 182.3, 182.4-баптарына сәйкес, Бақылау кеңесінің құзыретіне (өкілеттігіне) өзгерістер мен толықтырулар енгізу және Бақылау кеңесінің құрамын ұлғайтуға қатысты Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізуді алдын-ала келісу. 6. «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР Заңының 2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістерін ескерумен 182.2 және 182.3-баптарына сәйкес, ревизордың құзыреттерін және/немесе ішкі аудит (ревизор) қызметін құруға және комплаенс-офицердің құзыреттерін қайта бағыныстыруға қатысты Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізуді алдын-ала келісу. 7. «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР Заңының 2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістерін ескерумен 13-бабының 4-8), 4-9), 4-10), 4-11)-тармақшаларына және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары-Ұлттық экономика министрінің 2025 жылғы 29 тамыздағы №87 бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің құрамына тәуелсіз мүшелерді іріктеу қағидалары мен өлшемшарттарын жаңа редакцияда алдын-ала келісу. 8. «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР Заңының 2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістерін ескерумен 13-бабының 4-8), 4-9), 4-10), 4-11)-тармақшаларына және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары-Ұлттық экономика министрінің 2025 жылғы 29 тамыздағы №87 бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің мүшелеріне сыйақы деңгейін айқындау және шығыстарды өтеу қағидаларын алдын-ала келісу. 9. «Мемлекеттік мүлік туралы» ҚР Заңының 2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістерін ескерумен 13-бабының 4-8), 4-9), 4-10), 4-11)-тармақшаларына және ҚР Премьер-Министрінің орынбасары-Ұлттық экономика министрінің 2025 жылғы 29 тамыздағы №87 бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің мүшелеріне мемлекет ұсынатын кандидаттарға қойылатын ең төмен талаптардың жобасын алдын-ала келісу. <i>8-сырттай отырысы</i> 1. 2024 жылғы 01 қазаннан 2025 жылғы 01 қазанға дейінгі кезеңдегі Серіктестіктің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық
--	--	--	--

			тәуекелдеріне жүргізілген ішкі талдау нәтижелері туралы есепті бекіту. 2. Серіктестіктің комплаенс-офицерінің 2025 жылғы қызметін бағалаудың есептері мен нәтижелерін қарау. 3. Серіктестіктің комплаенс-офицерінің 2026 жылға арналған жұмыс жоспарын бекіту. 4. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің 2026 жылға арналған жұмыс жоспарын бекіту. 5. Серіктестіктің ревизорының 2026 жылға арналған жұмыс жоспарын алдын-ала келісу. <i>42-тармақтың 3)-тармақшасы бойынша,</i> Институттың өзінің стратегиялық және операциялық мақсаттарына қол жеткізуін қамтамасыз ету мақсатында Институтта Бақылау кеңесі мен Институт басшылығы құратын ұйымдастырушылық саясаттар мен шаралардың, рәсімдердің, мінез-құлық нормаларының, іс-әрекеттердің, басқару әдістері мен тетіктерінің жиынтығы болып табылатын тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі қалыптастырылады және қамтамасыз етуге бағытталған: - Қазақстан Республикасы заңнамасының және Институттың ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын сақтау; - Институт құнының өсуі, рентабельділік және олармен бірге жүретін тәуекелдер арасындағы оңтайлы теңгерім; - қаржы-шаруашылық қызметтің тиімділігі және Институттың қаржылық тұрақтылығын сақтау; - активтердің сақталуы және Институт ресурстарын тиімді пайдалану; - қаржылық және басқарушылық есептіліктің толықтығы, сенімділігі және сенімділігі; - сыбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтардың алдын алу үшін тиісті ішкі бақылау; - негізгі және қосалқы бизнес-процестердің жұмыс істеуін тиімді қолдауды және қызмет нәтижелерін талдауды қамтамасыз ету. <i>42-тармақтың 6)-7)-тармақшалары бойынша,</i> Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешімімен (2024 жылғы 15 мамырдағы №3 БК хаттамасы) Институттың Іскерлік этика кодексі бекітілді, ол Институттың ішкі нормативтік құжаты мәртебесіне ие және Институт қызметкерлері басшылыққа алатын жалпы қағидаттар мен моральдық-этикалық нормалардың жиынтығы болып табылады.
43	Бақылау кеңесінде Институт мүддесі үшін және барлығына әділ көзқарасты ескере отырып, тәуелсіз, объективті және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін дағдылардың, тәжірибе мен білімнің тепе-теңдігі сақталады.	сақталады	Бақылау кеңесінде Институт мүддесі үшін және барлығына әділ көзқарасты ескере отырып, тәуелсіз, объективті және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін дағдылардың, тәжірибе мен білімнің тепе-теңдігі сақталады. Бақылау кеңесінің мүшелері Серіктестік пен оның Жалғыз қатысушысының мүддесі үшін әрекет етуге міндетті.
44	Бақылау кеңесі Жалғыз қатысушымен сайланатын кемінде 3 (үш) мүшенің құрамында бес жылдан аспайтын мерзімде құрылады. Серіктестіктің қызметкерлері Бақылау кеңесінің мүшелері бола алмайды.	сақталады	Серіктестіктің Жарғысына және "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің құрамын құру және бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің бекітілген құрамының мүшелер саны 3 адам: Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 1 өкілі, Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның 1 өкілі (ҚР ҚМ Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті) және Бақылау кеңесінің 1 тәуелсіз мүшесі. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 05 наурыздағы №116/НҚ бұйрығымен бекітілген Серіктестіктің Бақылау кеңесі туралы Ережеге сәйкес, ҒТТИ Бақылау кеңесінің мүшелерінің өкілеттік мерзімі 5 жылдан аспайды.

45	Бақылау кеңесінде Институт мүддесі үшін және барлығына әділ көзқарасты ескере отырып, тәуелсіз, объективті және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін дағдылардың, тәжірибе мен білімнің тепе-теңдігі сақталады.	сақталады	Серіктестіктің Жарғысына және "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің құрамын құру және бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің бекітілген құрамының мүшелер саны 3 адам: Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 1 өкілі, Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның 1 өкілі (ҚР ҚМ Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті) және Бақылау кеңесінің 1 тәуелсіз мүшесі. "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің құрамын құру және бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығына сәйкес, Бақылау кеңесінің құрамына Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі Ғ.У. Ибраимов сайланды. 2024 жылғы қыркүйекте Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 09 қыркүйектегі №550/НҚ бұйрығымен ҚР ЖИЦДМ АҒК төрағасының орынбасары Е.Қ. Ыбыраевтың өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды және Бақылау кеңесінің құрамына ҚР ЖИЦДМ АҒК төрағасының Серіктестікті жетекшілік ететін орынбасары Қ.И. Шуленбаев сайланды. 2025 жылғы мамырда Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 15 мамырдағы №223/НҚ бұйрығымен Бақылау кеңесінің мүшесі О.Ж. Тлеубергеновтың өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды (2025 жылғы 03 ақпаннан бастап жұмыс орны бойынша жұмыстан босатылуына байланысты) және Бақылау кеңесінің құрамына ҚР Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Мемлекет қатысатын мемлекеттік емес заңды тұлғалармен жұмыс басқармасының бас сарапшысы Бердеш Ә.Д. сайланды.
46	Бақылау кеңесінің төрағасы (бұдан әрі - Төраға) Бақылау кеңесінің мүшелерінен Бақылау кеңесі мүшелерінің жалпы санының жай көпшілік даусымен сайланады.	сақталады	"Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің құрамын құру және бекіту туралы" ҚР ЦДИАӨМ АҒК Төрағасының 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығына сәйкес, Бақылау кеңесінің төрағасы болып Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының өкілі бекітілді. Қыркүйек айында Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 09 қыркүйектегі №550/НҚ бұйрығымен ҚР ЖИЦДМ АҒК төрағасының орынбасары Е.Қ. Ыбыраевтың өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды және Бақылау кеңесінің құрамына ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының Серіктестікті жетекшілік ететін орынбасары Қ.И. Шуленбаев сайланды.
47	Бақылау кеңесінің мүшесі тәуелсіз деп танылады, егер ол: 1) осы Серіктестіктің үлестес тұлғасы болып табылмайды және ол Бақылау кеңесіне сайланғанға дейінгі үш жыл ішінде Серіктестіктің үлестес тұлғасы ретінде болмаған; 2) мемлекеттік қызметші болып табылмайды; 3) Серіктестік органдарының отырыстарында Жалғыз қатысушының өкілі болып табылмайды және ол Бақылау кеңесіне сайланғанға дейінгі үш жыл ішінде ол Жалғыз қатысушының өкілі ретінде болмаған; 4) аудиторлық ұйымның құрамында жұмыс істейтін	сақталады	Ибраимов Ғалымжан Уалханович, Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі (2024 жылғы 22 ақпаннан бастап қазіргі уақытқа дейін) - Бақылау кеңесі туралы ережеде жазылған тәуелсіз кеңес мүшесінің талаптарына толық сәйкес келеді. <i>Қысқаша анықтама, жұмыс тәжірибесі: Ғ.У. Ибраимов, 1965 ж. т., білімі жоғары: В.И. Ленин атындағы Қазақ политехникалық институты, металлургия факультеті, "инженер-металлург" мамандығы бойынша (1988 жыл). Еңбек жолын 1989 жылы академик А.П. Крылов атындағы Бүкілресейлік мұнай-газ ғылыми-зерттеу институтының ("БҒЗИ мұнай") Қазақстандық бөлімшесінің инженері болып бастаған. 2008 жылғы қарашадан 2020 жылғы мамырға дейін, 12 жылдан астам - Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті төрағасының орынбасары. 2017 жылғы наурыз-2020 жылғы мамыр - "ҚазАвтоЖол" ҰК" АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі.</i> 2024 жылы Бақылау кеңесінің төрағасы Е.Қ. Ыбыраев Серіктестік атынан Серіктестіктің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі

аудитор ретінде Серіктестіктің аудитіне қатыспайды және ол Бақылау кеңесіне сайланғанға дейінгі үш жыл ішінде мұндай аудитке қатыспаған. Қазақстан Республикасының заңнамасында, Серіктестіктің Жарғысында, ішкі құжаттарында, Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшелеріне, олардың өз міндеттерін атқаруы кезеңінде белгіленген тәртіппен Жалғыз қатысушының шешімі бойынша Бақылау кеңесі мүшелерінің функцияларын орындауға байланысты сыйақы төленуі және (немесе) шығыстары өтелуі мүмкін. Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесінің сыйақы мөлшерін белгілеу кезінде, Бақылау кеңесінің құрамына осы адамның қатысуынан Серіктестік үшін күтілетін оң нәтиже, Серіктестік қызметінің ауқымы, Даму жоспарында айқындалатын ұзақ мерзімді мақсаттар мен міндеттер, Серіктестік қызметінің оң қаржылық нәтижесі, Бақылау кеңесі қарайтын мәселелердің күрделілігі назарға алынады. Сыйақы мен шығыстардың өтемақысын төлеу шарттары мен мөлшері Бақылау кеңесінің төрағасы қол қоятын Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесімен тиісті келісімде көрсетіледі.	Ғ.У. Ибраимовпен шартқа қол қойды, онда сыйақы ескерілген (2024 жылғы 06 наурыздағы №01/2024 шарт). Серіктестіктің Бақылау кеңесі туралы Ережесіне және Кодекске сәйкес, Қазақстан Республикасының заңнамасында, Серіктестіктің Жарғысында, ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшелеріне, олардың өз міндеттерін атқаруы кезеңінде Жалғыз қатысушының шешімі бойынша Бақылау кеңесі мүшелерінің функцияларын орындауға байланысты сыйақы төленуі және (немесе) шығыстары өтелуі мүмкін. Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесінің сыйақы мөлшерін белгілеу кезінде, Бақылау кеңесінің құрамына осы адамның қатысуынан Серіктестік үшін күтілетін оң нәтиже, Серіктестік қызметінің ауқымы, Даму жоспарында айқындалатын ұзақ мерзімді мақсаттар мен міндеттер, Серіктестік қызметінің оң қаржылық нәтижесі, Бақылау кеңесі қарайтын мәселелердің күрделілігі назарға алынады. Сыйақы мен шығыстардың өтемақысын төлеу шарттары мен мөлшері Бақылау кеңесінің төрағасы қол қоятын Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесімен тиісті келісімде көрсетіледі. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 06 наурыздағы №97/НҚ "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне сыйақы төлеу туралы" бұйрығына сәйкес, Серіктестік Серіктестіктің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне Ибраимов Ғалымжан Уалхановичке 2024 жылғы 22 ақпаннан 31 желтоқсанға дейін "ФТТИ" ЖШС Бақылау кеңесінің құрамында болған нақты уақыт үшін 945 152 теңге (тоғыз жүз қырық бес мың жүз елу екі теңге) немесе 256 (екі жүз елу алты) айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде сыйақы төледі. 2026 жылғы маусымда "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне жылдық сыйақы деңгейін айқындау туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 03 маусымдағы №287/НҚ бұйрығына сәйкес, «Ұлттық әл-ауқат қорын және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорын қоспағанда, мемлекет жүз пайыз қатысатын заңды тұлғалардың кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің № 87 бұйрығымен бекітілген Ұлттық әл-ауқат қорын және бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорын қоспағанда, мемлекет жүз пайыз қатысатын акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің) директорлар кеңесінің (бақылау кеңестерінің) мүшелеріне сыйақы төлеу және шығыстарын өтеу деңгейін айқындаудың үлгілік қағидаларына сәйкес, Жалғыз қатысушының шешімімен: - 2025 жылғы 29 тамыздан бастап Серіктестіктің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі Ғ.У. Ибраимовқа Серіктестіктің Бақылау кеңесінің құрамында болған нақты уақыт үшін 1 300 (бір мың үш жүз) айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде жылдық сыйақы сомасы белгіленсін. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 05 маусымдағы №294/НҚ "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне 2025 жылға сыйақы төлеу туралы" бұйрығына сәйкес, Серіктестік Серіктестіктің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі Ибраимов Ғалымжан Уалхановичке Серіктестіктің Бақылау кеңесінің құрамында болған нақты уақыты үшін: 1) 2025 жылғы 01 қаңтар мен 31 тамыз аралығындағы кезеңде 300 (үш жүз) айлық есептік көрсеткіш есебінен 786 400 (жеті жүз сексен алты мың төрт жүз) теңге мөлшерінде; 2) 2025 жылғы 01 қыркүйектен 31 желтоқсанға дейінгі кезеңде 1300 (бір мың үш жүз) айлық есептік көрсеткіш есебінен 1 703 867 (бір миллион жеті жүз үш мың сегіз жүз алпыс жеті) теңге мөлшерінде сыйақы төледі.
--	---

48	Бақылау кеңесі мүшесінің өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған және Бақылау кеңесінің жаңа мүшесі сайланған жағдайда, соңғысының жалпы Бақылау кеңесінің өкілеттік мерзімінің өтуімен бір мезгілде аяқталады.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
49	Бақылау кеңесі мүшелерінің өкілеттік мерзімі Жалғыз қатысушы Бақылау кеңесінің жаңа құрамын сайлау жөнінде шешім қабылдаған кезде аяқталады.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
50	Бақылау кеңесінің құрамына кандидаттарды іріктеу кезінде келесі жағдайлар назарға алынады: 1) басшылық лауазымдардағы жұмыс тәжірибесі; 2) Бақылау кеңесінің мүшесі ретіндегі жұмыс тәжірибесі; 3) жұмыс өтілі; 4) халықаралық сертификаттардың болуын қоса алғанда, білімі, мамандығы; 5) бағыттар мен салалар бойынша құзыреттердің болуы (салалар активтер портфеліне байланысты өзгеруі мүмкін); 6) іскерлік бедел; 7) тікелей немесе ықтимал мүдделер қақтығысының болуы.	сақталады	"Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-1, 182-2-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестік Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестік Жарғысына, атап айтқанда, "Бақылау кеңесі" 7-тарауына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Бақылау кеңесі бір-бірімен және жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің басшысымен жақын туыстық және жекжаттық қатынастарда болмайтын, Жалғыз қатысушы сайлайтын кемінде 5 (бес) адамнан тұратын құрамда тақ санда құрылады. Серіктестіктің Бақылау кеңесі құрамындағы әйелдердің ұсынылатын үлесі кемінде 30 пайызды құрайды. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің өкілеттік мерзімі 5 (бес) жылдан аспайды. Серіктестік қызметкерлері Бақылау кеңесінің мүшелері бола алмайды. Серіктестіктегі Бақылау кеңесі құрамының кемінде жартысы Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшелері болуға тиіс. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысы Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның (ҚР ҚМ ММЖК) ұсыныстарын ескере отырып, Бақылау кеңесінің құрамына кандидаттарды іріктеуді жүргізеді. "Азаматтық қорғау, электр энергетикасы және мемлекеттік мүлікті басқару мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасының 2025 жылғы 24 маусымдағы № 196-VIII ҚРЗ Заңының қабылданумен, атап айтқанда, "Мемлекеттік мүлік туралы" Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі – Заң) өзгерістер енгізілді, Қазақстан Республикасының Премьер-Министрінің орынбасары - Ұлттық экономика министрінің "Бақылау кеңесін құру және тарату қағидаларын, Бақылау кеңесінің құрамына сайланатын адамдарға қойылатын талаптарды, сонымен қатар, Бақылау кеңесінің мүшелерін конкурстық іріктеу және олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату тәртібін бекіту туралы" 2025 жылғы 20 тамыздағы №80 бұйрығы және "Ұлттық әл-ауқат қоры мен Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорын қоспағанда, мемлекет жүз пайыз қатысатын заңды тұлғалардың кейбір мәселелері туралы" 2025 жылғы 29 тамыздағы №87 бұйрығы (бұдан әрі - №87 бұйрық) бекітілген. № 87 бұйрықта келесі қағидалар бекітілген: 1) Ұлттық әл-ауқат қоры мен Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорын (БЖЗК) қоспағанда, жарғылық капиталына мемлекет жүз пайыз қатысатын акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің) Директорлар кеңесінің (Бақылау кеңесінің) құрамына тәуелсіз директорларды (тәуелсіз мүшелерді) іріктеу қағидалары мен өлшемшарттары;

			2) Ұлттық әл-ауқат қоры мен БЖЗҚ-ны қоспағанда, мемлекет жүз пайыз қатысатын акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің) тәуелсіз директорларының (тәуелсіз мүшелерінің) тізілімін қалыптастыру және жүргізу қағидалары; 3) Ұлттық әл-ауқат қоры мен БЖЗҚ-ны қоспағанда, мемлекет жүз пайыз қатысатын акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің) Директорлар кеңесінің (Бақылау кеңестерінің) мүшелеріне сыйақы деңгейін айқындаудың және шығыстарды өтеудің үлгілік қағидалары; 4) Ұлттық әл-ауқат қоры мен БЖЗҚ-ны қоспағанда, мемлекет ұсынатын жарғылық капиталға мемлекет жүз пайыз қатысатын акционерлік қоғамдардың (жауапкершілігі шектеулі серіктестіктердің) Директорлар кеңесінің (Бақылау кеңестерінің) мүшелігіне кандидаттарға қойылатын ең төмен талаптар.
51	Бақылау кеңесінің төрағасы: 1) Бақылау кеңесінің жұмысына басшылық жасайды, Бақылау кеңесінің отырыстарын өткізуді ұйымдастырады, оларға төрағалық етеді, оның отырыстарын жүргізеді, отырыстардың хаттамаларына қол қояды; 2) Жалғыз қатысушымен тиімді байланысты қамтамасыз етеді, сонымен қатар, Жалғыз қатысушының көзқарасын тұтастай Бақылау кеңесіне жеткізуді қамтамасыз етеді; 3) Бақылау кеңесі мүшелерінің шешімдер қабылдау үшін толық және өзекті ақпаратты уақтылы алуын қамтамасыз етеді; 4) Бақылау кеңесінің тапсырмасы бойынша Серіктестік атынан Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшелерімен шарттарға қол қояды; 5) Бақылау кеңесінің отырыстарын жоспарлайды және Бақылау кеңесі отырысының күн тәртібін қалыптастырады; 6) Бақылау кеңесінің стратегиялық мәселелерді қарауға және Бақылау кеңесінің қарауына жататын ағымдағы (операциялық) сипаттағы мәселелерді барынша азайтуға назар аударуын қамтамасыз етеді; 7) талқылауға жеткілікті уақыт бөлу, келісілген шешімдерге қол жеткізу арқылы Бақылау кеңесінің отырыстарын өткізудің барынша нәтижелілігін қамтамасыз етеді; 8) Бақылау кеңесі мен Жалғыз қатысушының қабылдаған шешімдерінің	сақталады	Кодекстің 51-тармағының 1)-8)- және 11)-тармақшаларына сәйкес, Бақылау кеңесінің төрағасы Қ.И. Шуленбаев (ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының Институтты жетекшілік ететін орынбасары): - Бақылау кеңесінің жұмысына басшылық жасайды, Бақылау кеңесінің отырыстарын өткізуді ұйымдастырады, оларға төрағалық етеді, оның отырыстарын жүргізеді, отырыстардың хаттамаларына қол қояды; - Жалғыз қатысушымен тиімді байланысты қамтамасыз етеді, сондай-ақ Жалғыз қатысушының көзқарасын тұтастай Бақылау кеңесіне жеткізеді; - Бақылау кеңесі мүшелерінің шешім қабылдау үшін толық және өзекті ақпаратты уақтылы алуын қамтамасыз етеді; - Бақылау кеңесінің отырыстарын жоспарлайды және Бақылау кеңесі отырысының күн тәртібін қалыптастырады; - Бақылау кеңесінің назарын стратегиялық мәселелерді қарауға және Бақылау кеңесінің қарауына жататын ағымдағы (операциялық) сипаттағы мәселелерді барынша азайтуға бағыттауды қамтамасыз етеді; - талқылауға жеткілікті уақыт бөлу, келісілген шешімдерге қол жеткізу арқылы Бақылау кеңесінің отырыстарын өткізудің барынша нәтижелілігін қамтамасыз етеді; - Бақылау кеңесінің және Жалғыз қатысушының қабылдаған шешімдерінің тиісінше орындалуына бақылау мен қадағалауды қамтамасыз етеді. Сонымен қатар, Бақылау кеңесінің төрағасы Қ.И. Шуленбаевтың және ҚР ЖИЦДМ АҒК төрағасының орынбасары Е.Қ. Ыбыраевтың көмегімен Серіктестіктің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі Ғ.У. Ибраимовқа Кеңесте 2024 жылғы және 2025 жылғы табысты жұмысы үшін сыйақы төлеу жөніндегі Жалғыз қатысушының бұйрықтары бекітілгенін атап өткен жөн. 2024-2025 жылдары Кодекстің 51-тармағының 9)-10)-тармақтары бойынша қақтығыс жағдайлары туындаған жоқ, аталған мәселелер қаралмады.

	тиісінше орындалуына бақылау мен қадағалауды қамтамасыз етеді; 9) қактығыстар туындаған кезде оларды шешу және ұйымның қызметіне теріс әсерді барынша азайту жөнінде шаралар қабылдайды және мұндай жағдайларды өз күшімен шешу мүмкін болмаған жағдайда Жалғыз қатысушыны уақтылы хабардар етеді; 10) Бақылау кеңесінің мүшесі өз міндеттерін тиісінше орындамаған жағдайда, Бақылау кеңесінің тиісті мүшесінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтінішхатпен Жалғыз қатысушыға жүгінуге құқылы; 11) заңнамада және Жарғыда көзделген өзге де мәселелер бойынша шешімдер қабылдайды.		
52	Бақылау кеңесінің төрағасы болмаған жағдайда, оның функцияларын Бақылау кеңесінің шешімі бойынша Бақылау кеңесі мүшелерінің бірі жүзеге асырады.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
53	Мемлекеттік қызметшілер болып табылатын Бақылау кеңесінің мүшелеріне, сондай-ақ мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдарға сыйақы төленбейді.	сақталады	"Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне сыйақы төлеу туралы "ҚР ЦДИАӨМ АҒК Төрағасының 2025 жылғы 06 наурыздағы №97/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестік Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне 2024 жылғы 22 ақпаннан бастап 31 желтоқсан дейін "ҒТТИ" ЖШС Бақылау кеңесінің құрамында болған нақты уақыты үшін сыйақы төледі. Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 05 маусымдағы №294/НҚ "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесіне 2025 жылғы сыйақы төлеу туралы" бұйрығына сәйкес, Серіктестік Серіктестіктің Бақылау кеңесінің тәуелсіз мүшесі Ибраимов Ғалымжан Уалхановичке Серіктестіктің Бақылау кеңесінің құрамында болған нақты уақыты үшін: 1) 2025 жылғы 01 қаңтар мен 31 тамыз аралығындағы кезеңде 300 (үш жүз) айлық есептік көрсеткіш есебінен 786 400 (жеті жүз сексен алты мың төрт жүз) теңге мөлшерінде; 2) 2025 жылғы 01 қыркүйектен 31 желтоқсанға дейінгі кезеңде 1300 (бір мың үш жүз) айлық есептік көрсеткіш есебінен 1 703 867 (бір миллион жеті жүз үш мың сегіз жүз алпыс жеті) теңге мөлшерінде сыйақы төледі. Кеңестің қалған мүшелеріне сыйақы қарастырылмаған.
8-тарау. Бақылау кеңесінің хатшысы			
54	Бақылау кеңесінің қызметін тиімді ұйымдастыру және Бақылау кеңесінің, атқарушы органның мүшелері Жалғыз қатысушымен өзара іс-қимыл жасау мақсатында, Бақылау кеңесі Бақылау кеңесінің хатшысын тағайындайды.	сақталады	Кеңестің бірінші отырысында Бақылау кеңесінің шешімімен, Серіктестіктің атқарушы органының ұсынуы бойынша Бақылау кеңесінің хатшысы болып Б.Қ. Әлиева (2024 жылғы 15 наурыздағы №1 БК хаттамасы), 2024 жылғы 15 наурыздан бастап "Корпоративтік басқару бойынша оқытудан өту және сертификат алу" деген ескертпемен тағайындалды, өкілеттік мерзімі - 3 жыл, лауазымдық жалақысы - қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен салықтар мен алымдарды ұстаумен 450 000 (төрт жүз елу мың) теңге. Бақылау кеңесінің хатшысы болып тағайындалғанға дейін Б.Қ. Әлиева Серіктестіктің қызметкері ретінде жұмыс істеді.

			Қысқаша анықтама, жұмыс тәжірибесі: Б.Қ. Әлиева, 1976 жылғы, білімі жоғары, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің механика магистрі (1999ж.), физика-математика ғылымдарының кандидаты (2004ж.), жұмыс тәжірибесі: ғылыми қызметкер, аға ғылыми қызметкер, ҚР БҒМ Математика институтының жетекші ғылыми қызметкері (1999-2006), "Қазғарыш" ҰК" АҚ спутниктік жүйелер департаментінің жетекші маманы (2006-2008), "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЕЖШС (ҒТТИ) ғарыш қызметін жүйелі зерттеу зертханасының ғылыми қызметкер, аға ғылыми қызметкер, жетекші ғылыми қызметкер (2008-2012), "ҒТТИ" ЕЖШС ғылыми хатшысы (2012-Наурыз 2023), "Ұлттық ғарыштық зерттеулер және технологиялар орталығы" АҚ бас ғылыми хатшысы (шілде 2023-қазан 2023ж.), ҚР ЦДИАӨМ АҒК "ҒТТИ" ЖШС перспективалық ғылыми-техникалық әзірлемелер және жобаларды коммерцияландыру басқармасының 2-санаттағы инженері (қазан 2023-2024). 2025 жылдың ақпан айында Кеңес хатшысы "Корпоративтік басқару: құқықтық және ұйымдастырушылық мәселелер" тақырыбында семинар курсының тыңдаушысы (сертификат алынған). 2025 жылғы сәуірде Кеңес хатшысы жұмысының сапалық көрсеткіштерін ескере отырып, Серіктестіктің ұсынысы бойынша, Бақылау кеңесі Серіктестіктің бюджеттен тыс қаражаты есебінен, Кеңес хатшысының лауазымдық жалақысын айына 550 000 (бес жүз елу мың) теңге мөлшерінде белгілеу мәселесін қарастырды.
55	Бақылау кеңесі Бақылау кеңесінің хатшысын тағайындау және оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдайды, өкілеттік мерзімін, қызметінің функциялары мен тәртібін, лауазымдық жалақысының мөлшерін және сыйақы шарттарын айқындайды.	сақталады	Кеңестің бірінші отырысында Бақылау кеңесінің шешімімен, Серіктестіктің атқарушы органының ұсынуы бойынша Бақылау кеңесінің хатшысы болып Б.Қ. Әлиева (2024 жылғы 15 наурыздағы №1 БК хаттамасы), 2024 жылғы 15 наурыздан бастап "Корпоративтік басқару бойынша оқытудан өту және сертификат алу" деген ескертпемен тағайындалды, өкілеттік мерзімі - 3 жыл, лауазымдық жалақысы - қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен салықтар мен алымдарды ұстаумен 450 000 (төрт жүз елу мың) теңге. 2025 жылғы 01 мамырдан бастап Кеңес хатшысына қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен салықтар мен бюджетке төленетін басқа да төлемдерді ұстай отырып, 550 000 (бес жүз елу мың) теңге лауазымдық жалақы белгіленді (2025 жылғы 23 сәуірдегі №2 БК хаттамасы).
56	Бақылау кеңесінің хатшысы Қазақстан Республикасының заңнамасына, Серіктестіктің Жарғысына, Бақылау кеңесінің хатшысы туралы Ережеге және Серіктестіктің басқа да ішкі құжаттарына, сондай-ақ Серіктестіктің Жалғыз қатысушысы мен Бақылау кеңесінің шешімдеріне сәйкес Серіктестік органдарының арасындағы өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.	сақталады	Бақылау кеңесінің хатшысы туралы ереже Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешімімен бекітілген (2024 жылғы 15 наурыздағы №1 БК хаттамасы). Шілде айында ереже Кеңес хатшысының жалақысын және сыйлықақылардың (сыйақылардың) түрлерін айқындауға қатысты 14.1-14.7-тармақтармен толықтырылды. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің хатшысы туралы ережеге енгізілген өзгерістер мен толықтырулар Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешімімен қаралды және қабылданды (2024 жылғы 18 шілдедегі №5 БК хаттамасы). Кодекске және Бақылау кеңесінің хатшысы туралы Ережеге сәйкес, Бақылау кеңесінің хатшысы Қазақстан Республикасының заңнамасына, Серіктестіктің Жарғысына, Кеңес хатшысы туралы ережеге және Серіктестіктің басқа да ішкі құжаттарына, сондай-ақ Серіктестіктің Жалғыз қатысушысы мен Бақылау кеңесінің шешімдеріне сәйкес Серіктестік органдарының арасындағы өзара іс-қимылды қамтамасыз етеді.
57	Мүдделер қайшылығының туындауын болдырмау үшін, Бақылау кеңесінің хатшысы өз қызметін Серіктестіктің Бақылау кеңесінің келісімімен ғана Серіктестіктегі басқа функцияларды орындаумен ұштастыруға құқылы.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.

58	Бақылау кеңесінің хатшысы өз қызметінде Серіктестіктің Бақылау кеңесінің тұлғасына, Бақылау кеңесінің төрағасына есеп береді және тікелей бағынады, ал әкімшілік мәселелер бойынша Серіктестіктің атқарушы органына есеп береді және тікелей бағынады.	сақталады	Кодекске және Бақылау кеңесінің хатшысы туралы Ережеге сәйкес, Бақылау кеңесінің хатшысы өз қызметінде Институттың Бақылау кеңесінің тұлғасына, Бақылау кеңесінің төрағасына тікелей есеп береді және бағынады, ал әкімшілік мәселелер бойынша Институттың атқарушы органына есеп береді және бағынады. Серіктестіктің директоры Тойшыбеков Ө.Қ. және аппарат басшысы Токмурзин Э.М. Бақылау кеңесінің хатшысына Кеңес хатшысының функцияларын орындауда қолдау көрсетеді және көмектеседі. Серіктестік Бақылау кеңесінің хатшысын қажетті ұйымдастырушылық-техникалық еңбек жағдайларымен, жеке кабинетпен, кеңсе техникасымен, кеңсе жабдықтарымен, интернетпен қамтамасыз етеді.
59	Бақылау кеңесінің хатшысы мәселелерді Бақылау кеңесінің қарауына шығаруды, сондай-ақ Серіктестіктің Бақылау кеңесінің отырыстарын дайындауды және өткізуді қамтамасыз етеді, Бақылау кеңесінің отырысына материалдарды қалыптастыруды қамтамасыз етеді, оларға қолжеткізуді қамтамасыз етуге бақылау жүргізеді.	сақталады	Бақылау кеңесінің хатшысы туралы Ережесіне және осы Кодекске сәйкес, Бақылау кеңесінің хатшысы мәселелерді Бақылау кеңесінің қарауына шығаруды, сондай-ақ Серіктестіктің Бақылау кеңесінің отырыстарын дайындауды және өткізуді қамтамасыз етеді, Бақылау кеңесінің отырысына материалдарды қалыптастыруды қамтамасыз етеді, оларға қолжеткізуді қамтамасыз етуге бақылау жүргізеді. Бақылау кеңесінің хатшысы Кеңестің отырыстарын сәтті дайындау және өткізу үшін, ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитетінің қызметкерлерімен өзара іс-қимыл жасайды. ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитетінің қызметкерлері (А.С. Рахманов, Т.А. Тойшибекова, Ғ.Ғ. Қанапиянов, А.К. Саликов және т.б.) Серіктестіктің қызметін орындау және жобаларын іске асыру үшін, Кеңес отырыстарын табысты өткізуге, Жалғыз қатысушының (ҚР ЖИЦДМ АҒК) шешімдерін қабылдауға көмектеседі және ықпал етеді.
60	Бақылау кеңесінің хатшысы өз қызметін жүзеге асыру үшін Серіктестіктің барлық құрылымдық бөлімшелерімен және оның лауазымды тұлғаларымен өзара іс-қимыл жасайды. Бақылау кеңесінің хатшысы сондай-ақ осы Кодекстің қағидаттары мен ережелерінің сақталуы туралы есепті дайындауды жүзеге асырады. Жаңа міндеттерді жүктеу осы Кодексте және Институттың ішкі құжаттарында сипатталған, орындалатын функциялардың сапасына теріс әсер келтірмеуі қажет. Жаңа функциялар басқа құрылымдық бөлімшелер мен лауазымды тұлғалардың функцияларын қайталамауы тиіс. Бақылау кеңесі хатшысының құзыреті мен қызметі Институттың ішкі құжаттарымен айқындалады.	сақталады	Бақылау кеңесінің хатшысы өз қызметін жүзеге асыру үшін Серіктестіктің барлық құрылымдық бөлімшелерімен және оның лауазымды тұлғаларымен өзара іс-қимыл жасайды. Бақылау кеңесінің хатшысы сондай-ақ осы Кодекстің қағидаттары мен ережелерінің сақталуы туралы есепті дайындауды жүзеге асырады. Бақылау кеңесі хатшысының құзыреті мен қызметі Институттың Жарғысымен, Бақылау кеңесінің хатшысы жөніндегі ережемен, ішкі құжаттарымен айқындалады. 2024-2026 жылдары Кеңес хатшысы өз қызметін басқа функцияларды орындаумен ұштастырған жоқ, бұл сұрақ қаралмады.
9-тарау. Ревизиялық комиссия (Ревизор)			
61	Ревизиялық комиссиясы (ревизор) Жалғыз қатысушының шешімі негізінде	сақталады	Ревизиялық комиссиясы (ревизор) Жалғыз қатысушының шешімі негізінде Серіктестіктің атқарушы органның қаржы-шаруашылық қызметіне бақылауды жүзеге асырады. Ревизиялық

	Серіктестіктің қаржы-шаруашылық және өзге де қызметін бақылауды жүзеге асырады.		комиссиясы (ревизор) Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына есеп береді және Жалғыз қатысушының шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады. Серіктестіктің Ревизиялық комиссиясы (ревизоры) туралы ереже Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 07 наурыздағы №133/НҚ бұйрығымен бекітілген, Ережеге енгізілген өзгерістер мен толықтырулар Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 25 шілдедегі №439/НҚ бұйрығымен енгізілді. Қазақстан Республикасының шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы Заңына, Серіктестіктің Жарғысына, Кодекске және Серіктестіктің ревизоры туралы Ережеге сәйкес, Ревизиялық комиссиясы (ревизор) Жалғыз қатысушының шешімі негізінде Серіктестіктің қаржы-шаруашылық және өзге де қызметіне бақылауды жүзеге асырады. Ревизордың есептері Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының келесі бұйрықтарымен бекітілді (жартыжылдықта 1 рет): 1) "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің 2024 жылғы қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген тексерулер нәтижелері туралы есепті бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 23 мамырдағы №247/НҚ бұйрығы; 2) "2025 жылғы 1 жартыжылдықтағы "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің қаржы-шаруашылық қызметіне жүргізілген тексерулер нәтижелері туралы есепті бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 22 қыркүйектегі №483/НҚ бұйрығы.
62	Ревизиялық комиссиясы (ревизоры) Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына есеп береді және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады.	сақталады	«Шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Серіктестіктің Жарғысына және Серіктестіктің ревизоры туралы Ережеге сәйкес, Ревизиялық комиссиясы (ревизор) Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына есеп береді және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастырады. "Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-3, 182-4-баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, атап айтқанда, Серіктестіктің қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігіне бақылауды жүзеге асыру үшін Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының шешімі бойынша ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) құрылуы мүмкін. Ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) Бақылау кеңесіне тікелей бағынады және өз жұмысы туралы есеп береді. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешіміне сәйкес (2025 жылғы 17 қарашадағы №7 хаттама), Серіктестіктің Бақылау кеңесінде ішкі аудит қызметі құрылғанға дейін осы қызметтің функцияларын жеке аудитор (ревизор) орындайды.
63	Серіктестіктің Ревизиялық комиссиясы немесе ревизоры Серіктестік Жарғысында көрсетілген, бес жылдан аспайтын мерзімге Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының шешімімен сайланады және тағайындалады.	сақталады	Жалғыз қатысушының 2024 жылғы 13 наурыздағы шешімімен, Серіктестіктің ревизоры ретінде 2024 жылғы 15 наурыздан бастап, салықтар мен алымдарды қолданыстағы заңнамамен белгіленген тәртіппен ұстаумен, 450 000 (төрт жүз елу мың) теңге мөлшеріндегі лауазымдық жалақысымен, И.Е. Астраханцева тағайындалды (13.03.2024ж. №142/НҚ тағайындау туралы бұйрық).
64	Ревизиялық комиссиясы, егер Серіктестік Жарғысында оның мүшелерінің неғұрлым көп саны көзделмесе, бес адамнан	сақталады	Жалғыз қатысушының 2024 жылғы 13 наурыздағы шешімімен Серіктестіктің ревизоры болып И.Е. Астраханцева 2024 жылғы 15 наурыздан бастап (13.03.2024 ж. №142/НҚ тағайындау туралы бұйрық), жеке ревизор болып тағайындалды.

	аспайтын құрамда құрылады. Ревизиялық комиссиясының функцияларын орындау ревизор ретінде Серіктестік Жалғыз қатысушының өкіліне жүктелуі мүмкін.		"Мемлекеттік мүлік туралы" ҚР Заңының 182-3, 182-4 баптарына (2025 жылғы 25 тамыздағы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып), "Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2026 жылғы 07 сәуірдегі №183/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Жарғысына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, атап айтқанда, Серіктестіктің қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігіне бақылауды жүзеге асыру үшін Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының шешімі бойынша ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) құрылуы мүмкін. Ішкі аудит қызметі немесе жеке аудитор (ревизор) Бақылау кеңесіне тікелей бағынады және өз жұмысы туралы есеп береді. Серіктестіктің Бақылау кеңесінің шешіміне сәйкес (2025 жылғы 17 қарашадағы №7 хаттама), Серіктестіктің Бақылау кеңесінде ішкі аудит қызметі құрылғанға дейін осы қызметтің функцияларын жеке аудитор (ревизор) орындайды.
65	Ревизиялық комиссиясының мүшелері (ревизор) бір мезгілде Серіктестіктің атқарушы органының мүшесі бола алмайды.	сақталады	Серіктестіктің ревизоры Институттың атқарушы органының мүшесі болып табылмайды.
66	Ревизиялық комиссиясына (ревизорға) қойылатын біліктілік талаптары: 1) кадрлар даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім және қосымша арнайы даярлық, аудиторлық жұмыс өтілі кемінде 5 жыл; 2) кәсіби бухгалтер сертификаттарының, САР сертификатының, аудитор сертификатының, АССА Dipifr сертификатының болуы; 3) тиісті бағыт бойынша жалпы жұмыс өтілі (бухгалтер және/немесе аудитор) 10 жылдан асу; 4) ҚР Бюджет кодексін, ҚР Салық кодексін білу.	сақталады	Серіктестіктің ревизоры И.Е. Астраханцева Ревизиялық комиссиясына (ревизорға) қойылатын біліктілік талаптарына толық сәйкес келеді. <i>Қысқаша анықтама, жұмыс тәжірибесі: Астраханцева И.Е., 1978 ж. т., білімі жоғары, "Бухгалтерлік есеп және аудит" мамандығы бойынша Халықаралық-славян университеті (1995-1999), жұмыс тәжірибесі: бухгалтер, "Альвин Групп" ИСА бас бухгалтері (2000-2005), "Көтерме Клуб" ЖШС қаржы талдаушысы (2005-2006), "Альянс Экспресс" ЖШС қаржы мәселелері жөніндегі басқарушы директоры (2006-2008), "Ұлттық процессингтік орталық" АҚ Бас бухгалтері (2009-2010), "Fiabilitat" ЖШС директоры (2010-2013), "Бағдарлау Ко" ЖШС қаржы мәселелері жөніндегі басқарушы директоры (2013-2024).</i> <i>Сертификаттары бар: кәсіби бухгалтер сертификаты, САР сертификаты, аудитор сертификаты, АССА Dipifr rus сертификаты, MBA дәрежесі.</i>
67	Ревизиялық комиссиясына (ревизорға) тағайындалған, сондай-ақ Серіктестіктің қызметкерлері болып табылатын тұлғалар Серіктестіктің Жалғыз қатысушымен жұмыстан босату туралы мәселені келіскеннен кейін ғана Серіктестік басшылығының бастамасы бойынша жұмыстан босатылуы мүмкін.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
68	Ревизиялық комиссиясының (ревизордың) өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтатуға Серіктестік директорының Серіктестіктің Жалғыз қатысушысына жолдауы негіз болып табылады. Серіктестіктің Ревизиялық комиссиясының	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.

	(ревизорының) өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату Жалғыз қатысушының айрықша құзыретіне жатады.		
69	Жүктелген міндеттерді тиісінше орындау Ревизиялық комиссиясы (ревизор) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және институт Жарғысына сәйкес әзірленген Институттың ревизиялық комиссиясы (ревизоры) туралы Ережеге тіркелген.	сақталады	Серіктестіктің Ревизиялық комиссиясы (ревизоры) туралы ереже ҚР ЦДИАӨМ АҒК Төрағасының 2024 жылғы 07 наурыздағы №133/НҚ бұйрығымен бекітілген. Ревизиялық комиссиясының (Ревизордың) жүктелген міндеттерін тиісінше орындау Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Институт Жарғысына сәйкес әзірленген Институттың Ревизиялық комиссиясы (ревизоры) туралы ережеде жазылған.
70	Ереже Ревизиялық комиссиясының (ревизоры) құру тәртібі мен құрамын, оның құзыретін, құқықтарын, өкілеттіктері мен міндеттерін, сондай-ақ Ревизиялық комиссиясының жауапкершілігін және оның жұмысын ұйымдастыруды айқындайды.	сақталады	Серіктестіктің Ревизиялық комиссиясы (ревизоры) туралы бекітілген Ереже Ревизиялық комиссиясының (Ревизордың) құрылу тәртібі мен құрамын, оның құзыретін, құқықтарын, өкілеттіктері мен міндеттерін, сонымен қатар, Ревизиялық комиссиясының жауапкершілігін және оның жұмысын ұйымдастыруды айқындайды.
71	Ревизиялық комиссиясының (Ревизордың) жұмысы және оның қызметін қаржыландыру және қамтамасыз ету үшін сыйақы мәселелері Жалғыз қатысушының шешімімен көзделеді. Ревизиялық комиссиясының мүшелерінің (ревизорының) лауазымдық жалақысының мөлшері Серіктестіктің атқарушы органының ұсынымы бойынша Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының шешімімен айқындалады. Ревизиялық комиссиясының мүшелерінің (ревизорының) жалақысын есептеу Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.	сақталады	Жалғыз қатысушының 2024 жылғы 13 наурыздағы шешімімен, Серіктестіктің ревизоры болып 2024 жылғы 15 наурыздан бастап И.Е. Астраханцева тағайындалды (13.03.2024 ж. №142/НҚ тағайындау туралы бұйрық), лауазымдық жалақысы 450 000 (төрт жүз елу мың) теңге мөлшерінде, салықтар мен алымдарды тәртіппен ұстай отырып, қолданыстағы заңнамамен белгіленген. Ревизиялық комиссиясының (Ревизордың) жұмысы және оның қызметін қаржыландырғаны және қамтамасыз етілгені үшін сыйақы беру мәселелері Жалғыз қатысушының шешімімен көзделеді. 2024 жылы "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестіктің Ревизиялық комиссиясының (ревизорының) ережесін бекіту туралы" Жалғыз қатысушының 2024 жылғы 7 наурыздағы №133/НҚ бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" ҚР ЖИЦДМ АҒК Төрағасының 2024 жылғы 25 шілдедегі №439/НҚ бұйрығы бекітілді, Ереже Ревизиялық комиссиясының (Ревизордың) жалақысын және сыйақы түрлерін айқындауға қатысты 21.1-21.7-тармақтармен толықтырылды. Серіктестіктің ревизоры туралы ережеге енгізілген өзгерістер мен толықтыруларды Серіктестіктің Бақылау кеңесі алдынала қарады және мақұлдады (2024 жылғы 18 шілдедегі №5 БК хаттамасы).
10-тарау. Атқарушы орган			
72	Институттың ағымдағы қызметіне басшылықты атқарушы орган жүзеге асырады. Институттың атқарушы органы жоғары кәсіби және жеке қасиеттерге, адал іскерлік беделге ие және этикалық стандарттарды ұстанады. Атқарушы органның ұйымдастырушылық қабілеті бар, сонымен қатар, Жалғыз	сақталады	Серіктестіктің Жарғысына сәйкес, Жалғыз қатысушыға есеп беретін және оның шешімдерінің орындалуын ұйымдастыратын Директор Серіктестіктің атқарушы органы болып табылады. Жалғыз қатысушы Серіктестік директорын тағайындаған кезде онымен еңбек қатынастары Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес реттеледі. Серіктестік директоры Серіктестіктің мүдделерін білдіреді және Серіктестіктің заңнамасында, Жарғысында, ішкі құжаттарында айқындалған Серіктестіктің басқа органдарының құзыретіне жатпайтын Серіктестіктің қызметін қамтамасыз ету үшін Серіктестіктің атынан барлық әрекеттерді жүзеге асырады. 2024 жылғы 29 қазаннан бастап тараптардың келісімі бойынша Серіктестік директоры Р.С. Буралхияеваның өкілеттігін мерзімінен

	қатысушымен белсенді өзара іс-қимылда жұмыс істейді және олармен диалогты, Бақылау кеңесін, қызметкерлерді және басқа да мүдделі тараптарды конструктивті түрде құрады.		бұрын тоқтату және Ө.Қ. Тойшыбековты 2024 жылғы 29 қазаннан бастап Серіктестіктің директоры болып тағайындау мәселесіне қатысты "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің кейбір мәселелері туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2024 жылғы 28 қазандағы № 26-Ж/Қ бұйрығымен, Серіктестіктің директоры болып Ө.Қ. Тойшыбеков тағайындалды. 2025 жылы "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің кейбір мәселелері туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 14 мамырдағы №215/НҚ бұйрығымен Серіктестіктің директоры Ө.Қ. Тойшыбеков 2025 жылғы 15 мамырдан бастап 2 (екі) жыл мерзімге қайта тағайындалды. <i>Қысқаша анықтама, жұмыс тәжірибесі: Тойшыбеков Ө.Қ., 1985 жылы туылған, білімі жоғары, 2007 жылы Қазақ ұлттық аграрлық университетін "Ақпараттық жүйелер" мамандығы бойынша бітірген, "инженер-жүйелік техник" біліктілігі берілген, ақпараттық, оның ішінде геоақпараттық жүйелер мен сервистерді әзірлеу саласындағы маман болып табылады.</i> <i>Тойшыбеков О. К. геоақпараттық жүйелер мен картографиялық Web-сервистердің архитектурасын әзірлеу, геоақпараттық деректер базасын әзірлеу, инженерлік инфрақұрылымдарға ГАЖ технологияларын енгізу бойынша жұмыс тәжірибесі бар. Сонымен қатар, бюджеттік жоспарлау процестерін ұйымдастыру, сатып алу рәсімдерін және жобаларды іске асырудың басқа да ұйымдастырушылық процестерін қамтамасыз ету тәжірибесі бар.</i> <i>Еңбек жолын "КазИнжЭлектроникс" АҚ-да бастап, 2007 жылдың шілдесінен 2010 жылдың желтоқсанына дейін бас бағдарламашы, содан кейін жерді қашықтықтан зондау және геоақпараттық жүйелер департаментінің ЖҚЗ бөлімінің бастығы болып жұмыс істеді. 2011 жылдың ақпанынан 2011 жылдың желтоқсанына дейін "IT Analitik Group" ЖШС бағдарламашы болып жұмыс істеді. Бұдан әрі Тойшыбеков Ө.Қ. " Қазақстан Ғарыш Сапары" ҰК" АҚ-да 01.02.2012 жылдан 05.07.2024 жылға дейін жұмыс істеді, бас маман лауазымынан Басқарма төрағасының орынбасарына дейінгі қызметтік жолдан өтті. Осы уақыт ішінде "КҒС" ҰК" АҚ Жерді қашықтықтан зондау және геоақпараттық технологиялар саласындағы көптеген жүйелік жобалар мен ғылыми жұмыстарды іске асыруға белсенді қатысты.</i>
73	Атқарушы орган Бақылау кеңесінің басшылығымен Институттың Даму жоспарын әзірлейді. Атқарушы орган қамтамасыз етеді: 1) Қазақстан Республикасы заңнамасының, Институттың Жарғысы мен ішкі құжаттарының нормаларына, Жалғыз қатысушының, Бақылау кеңесінің шешімдеріне сәйкес қызметті жүзеге асыру; 2) тәуекелдерді дұрыс басқару және ішкі бақылау; 3) Жалғыз қатысушының, Бақылау кеңесінің шешімдерін іске асыру үшін ресурстар бөлу; 4) Институт қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі; 5) Институт қызметкерлерінің қызығушылығы мен адалдығы	сақталады	Атқарушы орган қамтамасыз етеді: 1) Қазақстан Республикасы заңнамасының, Институттың Жарғысы мен ішкі құжаттарының нормаларына, Жалғыз қатысушының, Бақылау кеңесінің шешімдеріне сәйкес қызметті жүзеге асыру; 2) тәуекелдерді дұрыс басқару және ішкі бақылау; 3) Жалғыз қатысушының, Бақылау кеңесінің шешімдерін іске асыру үшін ресурстар бөлу; 4) Институт қызметкерлерінің еңбек қауіпсіздігі; 5) Институт қызметкерлерінің қызығушылығы мен адалдығы атмосферасын құру, корпоративтік мәдениетті дамыту. 2026 жылғы 21 қаңтарда, төтенше жағдайлардың алдын алу және дайындық деңгейін арттыру мақсатында, Институт қызметкерлері үшін Төтенше жағдайлар министрлігінің жер сілкінісі мен өрт кезіндегі қауіпсіздік мәселелері бойынша нұсқамалық өткізілді. Мұндай іс-шараларды өткізу қауіпсіздік мәселелеріне жауапкершілікпен қарауды қалыптастыруға және төтенше жағдайлар туындаған жағдайда тәуекелдерді азайтуға ықпал етеді. 73-тармақтың 2)-тармақшасы бойынша, Институттың өзінің стратегиялық және операциялық мақсаттарына қолжеткізуін қамтамасыз ету мақсатында, Институтта Бақылау кеңесі мен Институт

	атмосферасын құру, корпоративтік мәдениетті дамыту.		басшылығы құратын ұйымдастырушылық саясаттар мен шаралардың, рәсімдердің, мінез-құлық нормаларының, іс-әрекеттердің, басқару әдістері мен тетіктерінің жиынтығы болып табылатын тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі қалыптастырылады және қамтамасыз етуге бағытталған: - Қазақстан Республикасы заңнамасының және Институттың ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын сақтау; - Институт құнының өсуі, рентабельділік және олармен бірге жүретін тәуекелдер арасындағы оңтайлы теңгерім; - қаржы-шаруашылық қызметтің тиімділігі және Институттың қаржылық тұрақтылығын сақтау; - активтердің сақталуы және Институт ресурстарын тиімді пайдалану; - қаржылық және басқарушылық есептіліктің толықтығы, сенімділігі және дәйектілігі; - сыбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтардың алдын алу үшін тиісті ішкі бақылау; - негізгі және қосалқы бизнес-процестердің жұмыс істеуін тиімді қолдауды және қызмет нәтижелерін талдауды қамтамасыз ету.
74	Атқарушы орган Институттың оңтайлы ұйымдық құрылымын құруды қамтамасыз етеді. Ұйымдастырушылық құрылым мыналарға бағытталған: - Шешім қабылдау тиімділігі; - Институттың өнімділігін арттыру; - шешімдер қабылдаудың жеделдігі; - ұйымдастырушылық икемділік. Институттың бос лауазымдарына кандидаттарды іріктеу ашық және айқын конкурстық рәсімдер негізінде жүзеге асырылады. Институт қызметкерлерін мансаптық ілгерілету, материалдық ынталандыру білім деңгейін, құзыреттерін, жұмыс тәжірибесін және қойылған міндеттерге қол жеткізуді ескере отырып, меритократия қағидаттарына сәйкес жүзеге асырылады. Институтта кадр резерві қызметкерлерінің тобы (пул) қалыптасады, одан кейін орта және жоғары менеджменттің басшы лауазымдарына тағайындаулар жүргізілуі мүмкін. Қызметкерлер жыл сайынғы негізде бағалаудан өтеді. Кадрларды іріктеу рәсімдері мынадай талаптар бойынша іске асырылады: - бәсекелестікті арттыруға және кәсіпқойлық	сақталады	Меритократия, объективтілік және әділдік қағидаттарын сақтай отырып, кадрлық жасақтау және ротациялау, заңнама нормаларының талаптарына сәйкес персоналды іріктеу рәсіміне қойылатын талаптарды күшейту бойынша жұмыс жүргізілуде. Жұмысқа орналастыру кезінде шарттарды, лауазымдық нұсқаулықтарды ресімдеу сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертулермен нұсқама жүргізе отырып, әрбір қызметкердің лауазымдық міндеттерін, жауапкершілігі мен құқықтарын нақты ажырата отырып, тиісінше жүргізіледі.

	пен құзыреттілік талаптарына жауап беретін лайықты үміткерлерді іріктеуге ықпал ететін мүмкіндіктер теңдігі қағидатын қамтамасыз ете отырып, адамдардың кең ауқымы үшін лауазымдарға орналасу үшін ашықтық пен шектеулердің болмауы; - кадрларды бейтарап таңдау және протекционизмнің, патронаттық қабылдау жүйесінің толық болмауы (адалдық, этникалық, туыстық қатынастар және жеке Достық қағидаты бойынша); - құқықтық регламенттеу, оның ішінде шешім шығару кезінде субъективтілік үшін жағдайларды қоспағанда, кандидаттарды бағалау қағидаттары мен өлшемшарттарын бекіту мәселелерінде.		
11-тарау. Институт директорын бағалау және марапаттау			
75	Институт директорын Институттың Бақылау кеңесі бағалайды. Бағалаудың негізгі өлшемшарты алға қойылған ынталандырушы тиімділіктің түйінді көрсеткіштеріне (ТТК) қол жеткізу болып табылады. Институт директорын ынталандырушы ТТК көрсеткіштерін Бақылау кеңесі бекітеді.	сақталады	2025 жылғы қазанда, Серіктестіктің 2025 жылғы 9 айдағы қызметінің қорытындысы бойынша, Серіктестіктің Бақылау кеңесі шешім қабылдады (2025 жылғы 13 қазандағы №6 хаттамасы): 1) Серіктестік Директорына - 2025 жылғы 01 қарашадан бастап, қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен салықтар мен бюджетке төленетін басқа да төлемдерді ұстай отырып, 1 500 000 (бір миллион бес жүз мың) теңге мөлшерінде лауазымдық айлықақы белгіленсін. Серіктестік Директорының еңбекақы төлеу шарттары штат кестесіне сәйкес лауазымдық жалақыдан (ставкадан), Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес белгіленген үстемеақылардан, қосымша ақылардан, сыйлықақылардан және Серіктестіктің басқа да бекітілген ішкі құжаттарынан тұрады. Серіктестік Директорының 2025 жылға арналған қызметінің негізгі көрсеткіштерінің тізбесі бекітілді: 1) "2025 жылға арналған "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі қызметінің негізгі көрсеткіштерін және олардың нысаналы мәндерін бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 27 ақпандағы №81/НҚ бұйрығымен; 2) "2025 жылға арналған "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі қызметінің негізгі көрсеткіштерін және олардың нысаналы мәндерін бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 27 ақпандағы №81/НҚ бұйрығына өзгеріс енгізу туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 2025 жылғы 14 тамыздағы №423/НҚ бұйрығымен бекітілді. 2026 жылғы мамырда Серіктестіктің Бақылау кеңесі Серіктестіктің 2025 жылғы ҚНҚ орындау жөніндегі есебін қарады және бекітті (2026 жылғы 14 мамырдағы №4 хаттамасы).
76	Бағалау нәтижелері сыйақы мөлшеріне, көтермелеуге, қайта сайлауға (тағайындауға) немесе	сақталады	2026 жылғы мамырда Серіктестіктің Бақылау кеңесі "2025 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша Серіктестік Директорының сыйақы мөлшерін айқындау" мәселесін қарастырды және Бақылау

	мерзімінен бұрын тоқтатуға әсер етеді.		кеңесінің шешімін орындау үшін, Серіктестік 2025 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша Серіктестік Директорына 6 (алты) лауазымдық айлық мөлшерінде сыйақы төледі (2026 жылғы 14 мамырдағы №4 хаттамасы).
12-тарау. Орнықты даму қағидаты			
77	Институт экономика, экология және қоғамға өзінің әсер етуінің маңыздылығын түсінеді, ұзақ мерзімді құнының өсуіне ұмтылады, мүдделі тараптардың мүдделерінің теңгерімін сақтай отырып, ұзақ мерзімді кезеңде өзінің орнықты дамуын қамтамасыз етеді. Мүдделі тараптармен жауапты, ойластырылған және ұтымды өзара іс-қимыл жасау тәсілі Институттың орнықты дамуына ықпал ететін болады.	сақталады	Институт өзінің экономикаға, экологияға және қоғамға ықпалының маңыздылығын түсінеді, ұзақ мерзімді құнның өсуіне ұмтыла отырып, мүдделі тараптардың мүдделерінің тепе-теңдігін сақтай отырып, ұзақ мерзімді кезеңде өзінің тұрақты дамуын қамтамасыз етеді.
78	Орнықты даму саласындағы қызмет үздік халықаралық стандарттарға сәйкес келуі тиіс. Институт өз қызметін жүзеге асыру барысында мүдделі тараптардың ықпалын тигізеді немесе сезінеді. Мүдделі тараптар Институт қызметіне оң және теріс әсер етуі мүмкін, атап айтқанда, Институт құнының өсуі, орнықты даму, бедел мен имидж, тәуекелдерді жасау немесе азайтуы. Институт мүдделі тараптармен тиісті өзара іс-қимылға маңызды мән беруі керек.	сақталады	БҰҰ-ның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы конвенциясында және өзге де халықаралық нормаларда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шарттар мен келісімдерде, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруда (жылыстатуда), терроризмді қаржыландыру туралы ұлттық заңдарда көрсетілген негізге алынатын қағидаттарға сәйкес, Институт әртүрлі тәуекелдердің (сыбайлас жемқорлық, құқықтық және т.б.) туындау ықтималдығын ескере отырып, оларды ескеру бойынша жан-жақты шаралар қабылдайды.
79	Институт мүдделі тараптармен диалог пен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты орнату бойынша шаралар қабылдайды. Мүдделі тараптарды анықтау және олармен өзара әрекеттесу кезінде, Институт мүдделі тараптарды анықтау және өзара әрекеттесу үшін халықаралық және ұлттық стандарттарды пайдаланады.	сақталады	Институт өзара мүдделерді есепке алуға, Институттың мүдделері мен мүдделі тараптар арасындағы құқықтар мен тепе-теңдікті сақтауға негізделген мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады.
80	Мүдделі тараптардың тізбесі мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:	сақталады	Кодекске сәйкес, мүдделі тараптардың тізбесі мыналарды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді: - Инвесторлар, қатысушыларды қоса алғанда, екінші деңгейдегі банктер; - Қызметкерлер, лауазымды тұлғалар; - Кәсіптік одақтар; - Тапсырыс берушілер (тұтынушылар); - Жергілікті қоғамдастықтар, қызметті жүзеге асыру орындарындағы халық, қоғамдық ұйымдар; - Үкімет, мемлекеттік органдар, Парламент.

			<i>Серіктестік болашақта мүдделі тараптардың тізбесін жаңартуды жоспарлауда.</i>
81	Институт тәуекелдерді ескере отырып және тәуелділікті (тікелей немесе жанама), міндеттемелерді, жағдайды (жоғары тәуекел аймақтарына ерекше назар аудара отырып), әсерді, әртүрлі (әртүрлі бейіндегі) перспективаларды ескере отырып, мүдделі тараптардың картасын жасайды.	сақталады	Кез келген тәуекелдер (стратегиялық, операциялық, құқықтық, экономикалық, басқару, қаржылық және т.б.) өзара байланысты болуы және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудыруы мүмкін. Белгілі бір тәуекелдердің туындау ықтималдығын ескере отырып, Институттың ресми сайтында қолжетімді сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің картограммасы жасалды. Оған мыналар кіреді: тәуекелдер тізімі және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшырауы мүмкін адамдардың тізімі.
82	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл әдістері халықаралық және ұлттық стандарттарда белгіленеді.	сақталады	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл әдістері халықаралық және ұлттық стандарттарда белгіленеді.
83	Институт ұзақ мерзімді кезеңдегі орнықты даму үшін өзінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттарының келісімділігін қамтамасыз етеді, оған Жалғыз қатысушы үшін ұзақ мерзімді құнының өсуі кіреді. Институттағы орнықты даму үш құрамдас бөліктен тұрады: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік. Экономикалық құрамдас бөлігі Институттың қызметін ұзақ мерзімді құнының өсуіне, Жалғыз қатысушы мен инвесторлардың мүдделерін қамтамасыз етуге, процестердің тиімділігін арттыруға, жетілдірілген технологияларды құру мен дамытудағы инвестициялардың өсуіне, еңбек өнімділігін арттыруға бағыттайды. Экологиялық құрамдас бөлігі биологиялық және физикалық табиғи жүйелерге әсерді барынша азайтуды, шектеулі ресурстарды оңтайлы пайдалануды, экологиялық, энергия және материал үнемдейтін технологияларды қолдануды, экологиялық қолайлы өнім құруды, қалдықтарды барынша азайтуды, қайта өңдеуді және жоюды қамтамасыз етеді. Әлеуметтік құрамдас бөлігі әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарына бағытталған, оған басқалармен қатар, еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету және жұмыскерлердің	сақталады	Институт ұзақ мерзімді кезеңдегі тұрақты даму үшін өзінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттарының дәйектілігін қамтамасыз етеді, оған Жалғыз қатысушыға құнның ұзақ мерзімді өсуі де кіреді. Институт ресурстарға (энергияны, шикізатты, суды қоса алғанда) ұқыпты қарау, шығарындыларды, қалдықтарды дәйекті азайту және өнімділігі жоғары, энергия және ресурс үнемдейтін технологияларды енгізу арқылы өз қызметінің қоршаған ортаға және Институтқа теріс әсерін барынша азайтуға тырысады. Институт өз қызметкерлерінің қауіпсіздігі мен денсаулығын қорғауын қамтамасыз етеді және жұмыс орнындағы қауіпсіздікке байланысты қауіптер мен тәуекелдерді үнемі бағалайды. Институт қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсетеді, қызметкерлерді ынталандыру мен дамытудың тиімді жүйесін жасайды, корпоративтік мәдениетті дамытады, бірлескен мерекелік іс-шаралар өткізеді. <i>Көмек, демеушілік және қайырымдылық көрсету бойынша, 2025 жылы Серіктестік бұл мәселені қарастырған жоқ, өйткені бұл мәселе арнайы құқық субъектісі ретінде Серіктестік қызметінің түрлерімен анықталмаған.</i> Орнықты дамудың экономикалық құрамдас бөлігі қызмет тиімділігін арттыру, еңбек өнімділігінің өсуі, технологияларға инвестициялар және инфрақұрылымды дамыту арқылы іске асырылады. Институт Жалғыз қатысушының мүдделері мен стратегиялық мақсаттарын сақтай отырып, құнның тұрақты өсуін қамтамасыз етеді. <i>"Транзит" АЖ жүйесін енгізу бойынша дайындық аясында, 2025 жылы көптеген пилоттық жобалар жүргізілді. Мысалы, 2025 жылғы 27 наурыз - 3 сәуір аралығында Қазақстан Республикасында Алматы және Жетісу облыстарында теміржол және автомобиль тасымалдарында навигациялық пломбаларды енгізу бойынша пилоттық жоба ресми түрде сәтті жүргізілді. Бұл бастама ҚР Қаржы Вице-Министрінің тапсырмасы бойынша "Қазақстан темір жолы" ҰК" АҚ ("ҚТЖ" АҚ), ҚР Қаржы министрлігі, ҚР Көлік министрлігі, ҚР ЖИЦДМ (ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитеті), "ҚТЖ-Жүк тасымалы" ЖШС және Институтпен бірлесіп іске асырылды.</i> Жоба жүк тасымалдарының ашықтығы мен қауіпсіздігін арттыруға, сонымен қатар, кедендік және көліктік инфрақұрылымды жаңғыртудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде логистикалық процестерді цифрландыруға бағытталған.

денсаулығын сақтау, жұмыскерлердің құқықтарын әділ марапаттау және құрметтеу, персоналдың жеке дамуы, персоналға арналған әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру, жаңа жұмыс орындарымен қамту, демеушілік және қайырымдылық, экологиялық және білім беру акцияларын өткізуді қамтиды. Институтқа осы үш аспект бойынша өз қызметі мен тәуекелдеріне талдау жүргізу ұсынылады, сонымен қатар, өз қызметі нәтижелерінің мүдделі тараптарға теріс әсерін келтірмеуге немесе азайтуға тырысады.	27 наурызда, "Алтынкөл" станциясында Институт қызметкерлері "Жетіген" станциясына жіберілген контейнерлері бар 31 фитингтік платформадан тұратын пойызға навигациялық пломбаларды бірінші рет ілінді. Сол күні "Жетіген" станциясында "Алтынкөл" бағытындағы құрамға пломбалар ілінді. 27 наурызда кешкісін "Алтынкөл" станциясына пломбалар сәтті келіп, алынды және 28 наурызға қараған түні "Жетіген" станциясына пломбалар сәтті келіп, алынды. Жалпы алғанда, екі күн ішінде бұзушылықсыз және техникалық ақаусыз 102 навигациялық пломба орнатылып, қайта алынған. 2 сәуірде "Нұр жолы" өткізу пунктінде автокөлік бойынша пилоттық жоба да іске қосылды - Алматы қаласына жіберілген жүк көлігіне пломбалар орнатылды. 3 сәуірде сағат 09:00-де қалаға кіреберісте бұл пломбаларды тіркелуі және алып тастау жүргізілді. Барлық операциялар маршрутты көрсете отырып және нақты уақыттағы бақылаумен "Транзит" ақпараттық жүйесінде тіркеумен сүйемелденді. Пломбаларды ілу және алу бойынша жұмыстарға уақытша шығындар штаттық режимде өтті. Ескертулер, техникалық ақаулар немесе кестенің бұзылуы тіркелген жоқ, бұл жаңа технологияның жоғары дайындық деңгейі мен тиімділігін көрсетеді. Жоба қатысушылар мен мемлекеттік органдардың өкілдері тарапынан он нәтиже бағасын алды. Пилоттық жобаға ҚР Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитетінің; ҚР ЖИЦДМ АҒК; "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС; "Қазақстан темір жолы" АҚ; "ҚТЖ – Жүк тасымалы" ЖШС; "Алтынкөл - жол", "Нұр жолы", "Алматы КРО" Кеден бекеттері; "Almaty Keden Auto " УСК "; "KTZE-Khorgos Gateway"; "Еуротранзит" ЖШС, "Кедентранссервис" АҚ, "ӨТЖК" ЖШС мекемелерінің өкілдері қатысты. 2025 жылдың 23 маусымы мен 4 шілдесі аралығында автомобиль және теміржол көлігі түрлерімен кедендік транзиттің кедендік рәсіміне сәйкес тасымалданатын тауарларды бақылау үшін, навигациялық пломбаларды қолдана отырып, автомобиль және теміржол тасымалдарын бақылау бойынша пилоттық жоба жүзеге асырылды: автомобиль көлігімен: - "Нұр Жолы" кеден бекетінен (Жетісу облысы) "Б. Қонысбаев" кеден бекетіне (Түркістан облысы); теміржол көлігімен: - "Алтынкөл жол" кеден бекетінен (Жетісу облысы) "Сарыағаш" кеден бекетіне (Түркістан облысы); - "Алтынкөл жол" кеден бекетінен (Жетісу облысы) "Сороковая" теміржол стансасы (Астана қ.) бағытында. ҚР Қаржы Вице-Министрінің тапсырмасын орындау шеңберінде, 2025 жылғы тамыз - қыркүйек айларында ұлттық оператор, уәкілетті орган және бизнес өкілдері арасындағы өзара іс-қимыл тетіктерін пысықтау үшін, автомобиль және теміржол көлігінде навигациялық пломбаларды қолдана отырып, тасымалдарды қадағалау бойынша пилоттық жоба өткізілді, сонымен қатар, "Транзит" және "Кеден" ақпараттық жүйелерінің, нақты пайдалану жағдайында, интеграциялық өзара іс-қимылына тестілеу өткізілді. Сонымен қатар, пилоттық жобаны іске асыру барлық қатысушылар арасындағы өзара іс-қимыл тетіктерін пысықтауға ғана емес, сонымен қатар процестерді ұйымдастырудағы қиындықтарды анықтауға мүмкіндік берді. Оларды талдау нәтижелері бойынша түзету және оңтайландыру жөнінде уақтылы шаралар қабылданды, оның ішінде ҚР Көлік министрлігіне, "ҚТЖ – Жүк тасымалы" ЖШС, ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитетіне теміржол тасымалдарында навигациялық пломбаларды қолдану кезінде ұлттық оператордың, уәкілетті органның және ұлттық тасымалдаушының өзара іс-қимыл қағидаларының жобасы әзірленді және келісуге жіберілді.
---	--

			Қырғыз Республикасының Министрлер Кабинеті жанындағы Мемлекеттік салық қызметі мен ҚР ҚМ МКК арасындағы өзара сауда шеңберінде автомобиль көлігімен тасымалдауды қадағалау бойынша навигациялық пломбаларды қолдану жөніндегі пилоттық жобаны жүргізу туралы Меморандумды (бұдан әрі – Меморандум) іске асыру шеңберінде, Келісімді іске асыру мақсатында 2025 жылы пилоттық жоба өткізілді, оның шеңберінде 2025 жылғы 29 қыркүйекте "Қарасу" АӨП және "Сырым" АӨП пунктерінде салық органдары қызметкерлерінің оффлайн-режимінде оқыту өткізілді. Оқытуды жүргізу барысында, уәкілетті органның қызметкерлеріне Меморандум шеңберінде іске асырылатын тасымалдарды қадағалау жөніндегі жұмыстарды тиімді және үздіксіз орындау мақсатында, оқыту материалдары, Транзит АЖ жүйесіне, Транзит мобильді қосымшасына қолжетімділік, сонымен қатар, Оператордың тәулік бойы диспетчерлік орталығының байланыс деректері берілді. Пилоттық жоба 2025 жылғы қазаннан бастап 2025 жылғы 31 желтоқсанға дейін "Қарасу" АӨП – "Сырым" АӨП және кері бағытта, Қырғыз Республикасының "Ақ-тілек автожол" АӨП – Алматы қаласы шегінде Қырғыз Республикасынан импорттау кезінде тауарларды жеткізу мекенжайлары, "Қарасу" АӨП – Бішкек қаласы шегінде Қазақстан Республикасынан импорттау кезінде тауарларды жеткізу мекенжайлары бойынша жүргізілді. Сонымен қатар, 2025 жылы, 17.11.2025 ж. бастап 2025 ж. желтоқсанына дейін өзара сауда шеңберінде "Қарасу" АӨП - "Сырым" АӨП арасында автомобиль тасымалдарын қадағалау үшін навигациялық пломбаларды қолдану бойынша пилоттық жоба жүргізілді.
84	Орнықты даму саласындағы қағидаттар ашықтық, есептілік, айқындылық, әдепті мінез-құлық, мүдделі тараптардың мүдделерін құрметтеу, заңдылық, адам құқықтарын сақтау, сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік, мүдделер қақтығысына жол бермеу, жеке мысал болып табылады. Қағидаттар бойынша мыналарды түсіну керек: 1) ашықтық – Институт кездесулерге, талқылаулар мен диалогқа ашық; Институт өзара мүдделерді есепке алуға, Институт пен мүдделі тараптар арасындағы құқықтар мен теңгерімін сақтауға негізделген мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады; 2) есептілік – Институт экономикаға, қоршаған ортаға және Институттың өзіне әсер еткені үшін өзінің есеп беретінін мойындайды; Институт ұзақ мерзімді кезеңде Институттың ұзақ мерзімді құны мен орнықты дамуының өсуі үшін Жалғыз қатысушы мен инвесторлар алдында өзінің жауапкершілігін мойындайды; Институт ресурстарға	сақталады	84-тармақтың 1)-2)-тармақшасы бойынша, Институт кездесулерге, талқылаулар мен диалогқа ашық. Институт өзара мүдделерді есепке алуға, Институттың мүдделері мен мүдделі тараптар арасындағы құқықтар мен тепе-теңдікті сақтауға негізделген мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады. Институт экономикаға, қоршаған ортаға және Институттың өзіне әсер еткені үшін өзінің жауапкершілігін мойындайды. Институт Институттың ұзақ мерзімді құнының өсуі мен ұзақ мерзімді кезеңдегі тұрақты дамуы үшін Жалғыз қатысушы мен инвесторлар алдындағы жауапкершілігін мойындайды. Институт ресурстарға (энергияны, шикізатты, суды қоса алғанда) ұқыпты қарау, шығарындыларды, қалдықтарды дөйекті азайту және өнімділігі жоғары, энергия және ресурс үнемдейтін технологияларды енгізу арқылы өз қызметінің қоршаған ортаға және Институтқа теріс әсерін барынша азайтуға тырысады. Институт мемлекеттік бюджетке салықтар мен заңнамада көзделген өзге де алымдарды төлейді. Институт өзінің Даму жоспары мен мүмкіндіктері аясында жұмыс орындарын сақтайды және құрады. Институт лауазымды тұлғалар деңгейінен бастап жұмысшыларға дейін әр деңгейде ойластырылған және ақылға қонымды шешімдер қабылдайды және іс-әрекеттер жасайды. Институт ресурстарды ұқыпты және жауапкершілікпен пайдалануға, еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған инновациялық технологияларды енгізуге ұмтылады. Институт тауарлары мен қызметтері заңнамада белгіленген тұтынушылардың денсаулығы мен қауіпсіздігі стандарттарына сәйкес келуі және тиісті сапада болуына ұмтылады. Институт серіктестерін бағалайды. 2012 жылдан 2021 жылға дейін Институттың ғарыштық зерттеулер мен технологиялар саласындағы ғылыми, ғылыми-зерттеу, тәжірибелік-конструкторлық және өндірістік-шаруашылық қызметке

(энергияны, шикізатты, суды қоса алғанда) ұқыпты қарау, шығарындыларды, қалдықтарды дәйекті азайту және өнімділігі жоғары, энергия және ресурс үнемдейтін технологияларды енгізу арқылы өз қызметінің қоршаған ортаға және Институтқа теріс әсерін барынша азайтуға тырысады; Институт экологиялық менеджмент жүйесін енгізеді; Институт мемлекеттік бюджетке салықтар мен заңнамада көзделген өзге де алымдарды төлейді; Институт өзінің даму жоспары мен мүмкіндіктері шеңберінде жұмыс орындарын сақтайды және жаңа жұмыс орындармен қамтиды; Институт, өзінің даму жоспары шеңберінде және өзінің қаржылық мүмкіндіктер шегінде қызметін жүзеге асыратын жергілікті жердің дамуына жәрдемдесуге ұмтылады; Институт лауазымды тұлғалар деңгейінен бастап қызметкерлерді аяқтай отырып, әр деңгейде ойластырылған және ақылға қонымды шешімдер қабылдайды және іс-әрекеттер жасайды; Институт ресурстарды ұқыпты және жауапкершілікпен пайдалануға, еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған инновациялық технологияларды енгізуге ұмтылады; Институт өнімдер, тауарлар мен қызметтер заңнамада белгіленген тұтынушылардың денсаулығы мен қауіпсіздігі стандарттарына сәйкес және тиісті сапада болуына ұмтылады; Институт өз клиенттерін бағалайды; 3) айқындылық - Институттың шешімдері мен іс-әрекеттері мүдделі тараптар үшін айқын және ашық болуға тиіс. Институт құпия ақпаратты қорғау жөніндегі нормаларды ескере отырып, заңнамада және ішкі нормативтік құжаттарда көзделген ақпаратты уақтылы жариялайды; 4) этикалық мінез-құлық - Институттың шешімдері мен іс-әрекеттерінің негізінде құрмет, адалдық, ашықтық, командалық рух пен	және оларды экономика салаларында қолдануға қатысты сапа менеджменті жүйесінің талаптарына сәйкестігіне сертификаттары бар. 84-тармақтың 3)-тармақшасына сәйкес, Институт құпия ақпаратты қорғау стандарттарын ескере отырып, заңнамада және ішкі нормативтік құжаттарда көзделген ақпаратты уақтылы жариялайды; 84-тармақтың 4)-тармақшасына сәйкес, Іскерлік этика кодексі Институттың ішкі нормативтік құжаты мәртебесіне ие және Институт қызметкерлері басшылыққа алатын жалпы қағидаттар мен моральдық-этикалық нормалардың жиынтығы болып табылады. Кодекстің 8-тармағына сәйкес, Институт қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін атқару кезінде мынадай қағидаттарды сақтауға тиіс: - адалдық және объективтілік; - бейтараптық; - қарапайымдылық пен әдептілік; - адамгершілік және гуманизм; - мінсіз мінез-құлық; - кәсіби құзыреттілік; - адалдық; - ақпараттың құпиялылығы. 84-тармақтың 5)-тармақшасына сәйкес, Институт заңнамадан, жасалған шарттардан немесе жанама түрде іскерлік қатынастар шеңберінде туындайтын мүдделі тараптардың құқықтары мен мүдделерін құрметтейді. 84-тармақтың 6)-тармақшасына сәйкес, Институттың шешімдері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы Қазақстан Республикасының заңнамасына және Институт органдарының шешімдеріне сәйкес келеді. 84-тармақтың 7)-тармақшасына сәйкес, Институт Қазақстан Республикасының Конституциясында, Қазақстан Республикасының заңдарында және халықаралық құжаттарда көзделген адам құқықтарын құрметтейді және сақтауға жәрдемдеседі, Институт балалар еңбегін пайдалануға үзілді-кесілді қабылдамайды және тыйым салады. Институт қызметкерлері негізгі құндылық және негізгі ресурс болып табылады, олардың қызметінің нәтижелері мен инвесторлар үшін жасалған құндылық олардың кәсібилігі мен қауіпсіздік деңгейіне тікелей байланысты. Сондықтан Институт еңбек нарығынан кәсіби кандидаттарды айқын және ашық негізде тартады және өз қызметкерлерін меритократия қағидаты негізінде дамытады. Институт өз қызметкерлерінің қауіпсіздігі мен денсаулығын қорғауын қамтамасыз етеді және жұмыс орнындағы қауіпсіздікке байланысты қауіптер мен тәуекелдерді үнемі бағалайды. Институт қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсетеді, қызметкерлерді ынталандыру мен дамытудың тиімді жүйесін жасайды, корпоративтік мәдениетті дамытады, бірлескен мерекелік іс-шаралар өткізеді. 84-тармақтың 8)-тармақшасы бойынша, Институтта құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, моральдық-этикалық қағидаттарды нығайту, теңдік пен меритократия қағидаттарын белгілеу, жауапкершіліктің бұлтартпастығы бойынша үздік тәжірибелерді енгізу жөнінде шаралар қабылдануда. "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына және Институттың ішкі нормаларына сәйкес, Институт қызметкерлерінің заңнама нормаларының талаптарын сақтауын қамтамасыз ету, сыбайлас жемқорлық және өзге де тәуекелдердің туындау себептері мен жағдайларын жою, мүдделер қақтығысын реттеу және олардың салдарын жою, сондай-ақ құқықтық олқылықтың туындау мүмкіндігін болдырмау мақсатында Институттың Бақылау кеңесі бекіткен мынадай нормативтік құжаттар әзірленді:
--	--

сенім, адал ниеттілік мен әділеттілік сияқты құндылықтар сақталады; 5) құрмет - Институт мүдделі тараптардың құқықтары мен мүдделерін құрметтейді, бұл заңнамадан, жасалған шарттардан немесе іскерлік өзара қарым-қатынастар шеңберінде жанама (тікелей емес) түрде туындайды; 6) заңдылық - Институттың шешімдері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы Қазақстан Республикасының заңнамасына және Институт органдарының шешімдеріне сәйкес келеді; 7) адам құқықтарын сақтау – Институт Қазақстан Республикасының Конституциясында, Қазақстан Республикасының заңдарында және халықаралық құжаттарда көзделген адам құқықтарын сақтайды және олардың сақталуына ықпал етеді, Институт балалар еңбегін пайдалануға үзілді – кесілді қабылдамайды және тыйым салады; Институт қызметкерлері - басты құндылық және негізгі ресурс, қызметтің нәтижелері мен инвесторлар үшін құрылатын құн олардың кәсібилігі мен қауіпсіздігінің деңгейіне тікелей байланысты болады. Сондықтан, Институт еңбек нарығынан кәсіби кандидаттарды ашық және айқын негізде тартады және меритократия қағидаты негізінде өз қызметкерлерін дамытады; өз қызметкерлерінің қауіпсіздігі мен еңбегін қорғауды қамтамасыз етеді; Институт жұмыс орындарының қауіпсіздігіне байланысты қауіптер мен тәуекелдерді үнемі бағалайды; Институт сауықтыру бағдарламаларын жүргізеді және қызметкерлерге әлеуметтік қолдау көрсетеді; ынталандыру мен дамытудың тиімді жүйесін жасайды, корпоративтік мәдениетті дамытады; 8) Сыбайлас жемқорлыққа төзеушілік – Институт барлық мүдделі тараптармен өзара іс-қимылда	• Комплаенс-офицер туралы ереже (жаңартылған); • Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт; • Іскерлік этика кодексі; • Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидалары; • Институттағы болжамды этикалық емес/заңсыз әрекеттер туралы хабарлау саясаты; • Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саясаты; <i>Сонымен қатар, Институт директорының бұйрығымен бекітілген ішкі құжаттар әзірленді:</i> • Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың ішкі саясаты; • Институт қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық; • Мүдделер қақтығысын анықтау мен шешудің ішкі саясаты. Бұл нормалар Институттың ресми сайтында жарияланған және барлық мүдделі тұлғалар мен жұртшылыққа қолжетімді. Комплаенс-офицердің жоспарына сәйкес, аталған нормалардың ережелерін талқылау және түсіндіру мақсатында, Институт қызметкерлерімен мерзімді кездесулер өткізіледі. <i>84-тармақтың 9)-тармақшасы бойынша, "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС директорының 2024 жылғы "14" маусымдағы № 89-П бұйрығымен "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС-де мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі саясат бекітілді, ол мүдделер қақтығысының жағдайларын, олардың алдын алу және реттеу жөніндегі шараларды, сондай-ақ мүдделер қақтығысын басқару процесіне қатысушылардың барлығының жауапкершілігін айқындайды. Мүдделер қақтығысына байланысты кез-келген бұзушылықтар Институттың іскерлік беделіне нұқсан келтіруі және оған қоғамның сеніміне нұқсан келтіруі мүмкін. Институт лауазымды адамының немесе қызметкерінің жеке мүдделері қабылданған шешімдерге және олардың Институттың бейтараптық, адалдық және мүдделерін қорғау қағидаттары негізінде өздерінің лауазымдық, функционалдық міндеттерін орындауына ықпал етпеуге тиіс. Институт орнықты даму және әл-ауқат қағидаттарымен айқындылықты, есептілікті, ашықтықты, әдепті мінез-құлықты, мүдделі тараптардың мүдделерін құрметтеуді, адам құқықтарының заңдылығы мен сақталуын, сыбайлас жемқорлыққа төзеушілікті, мүдделер қақтығысына жол бермеуді айқындайды. Тиісінше, бизнес-серіктестермен, контрагенттермен және үшінші тұлғалармен қарым-қатынаста Институт тараптар бір-біріне қатысты айқын, адал ниетпен, әділ және адал әрекет етуге, сондай-ақ мүдделер қақтығысының алдын алу, анықтау және болдырмау бойынша жан-жақты шаралар қабылдауға міндетті болатын өзара тиімді қатынастарды белгілеуге және сақтауға сенеді.</i> <i>Серіктестік болашақта өз қызметі бойынша СМЖ талаптарына сәйкестігін одан әрі растауды немесе сертификаттар алуды жоспарлауы қажет болуы мүмкін.</i>
---	---

	оның кез келген көріністерінде Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік жариялайды. Сыбайлас жемқорлық істеріне тартылған лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер заңдарда көзделген тәртіппен жұмыстан шығарылуға және жауапқа тартылуға жатады; Институттағы ішкі бақылау жүйелері оның ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға жол бермеуге, олардың алдын алуға және анықтауға бағытталған шараларды қамтиды; Институт сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте олардың хабардар болуын арттыру үшін мүдделі тараптармен диалогты дамытуға ниетті; 9) мүдделер қақтығысына жол бермеу - мүдделер қақтығысына байланысты елеулі бұзушылықтар Институттың беделіне нұқсан келтіруі және Жалғыз қатысушы мен өзге де мүдделі тараптардың оларға деген сеніміне нұқсан келтіруі мүмкін; лауазымды адамның немесе қызметкердің жеке мүддесі олардың өздерінің лауазымдық, функционалдық міндеттерін бейтарап орындауына әсер етпеуге тиіс; 10) жеке мысал – Институт қызметкерлерінің әрқайсысы күн сайын өз іс-әрекеттерінде, мінез-құлқында және шешім қабылдау кезінде орнықты даму қағидаттарын енгізуге ықпал етеді; басқарушылық ұстанымдарды атқаратын лауазымды адамдар мен қызметкерлер өздерінің жеке үлгісімен орнықты даму қағидаттарын енгізуге ынталандыруы тиіс.		
85	Институтта тұрақты даму саласындағы басқару жүйесі жұмыс істейді, ол келесі элементтерді қамтиды: 1) Қазақстан Республикасында Біріккен Ұлттар ұйымының Бақылау кеңесі, атқарушы орган және жұмыскерлер деңгейінде орнықты даму қағидаттарын ұстану және орнықты даму мақсаттарын ұстану;	сақталады	Институт орнықты даму қағидаттарын сақтайды, бұл келесіде көрінеді: Экономикалық тұрақтылық: қызметті тұрақты қаржыландыруды қамтамасыз ету, процестердің тиімділігі мен цифрландырылуын арттыру жөніндегі бағдарламаларды іске асыру, ұзақ мерзімді құндылықты арттыру үшін қызметтің жаңа бағыттарын игеру. Экологиялық жауапкершілік: электрондық құжат айналымына көшу, энергия және ресурс үнемдеу, қалдықтарды азайту жөніндегі іс-шаралар.

2) Институттың лауазымды адамдарының орнықты даму сауалдарын ілгерілетуге тартылуы; 3) үш құрамдас бөлік бойынша ішкі және сыртқы ахуалды талдау (экономика, экология, әлеуметтік мәселелер); 4) жеткізу тізбегін басқарудың тұрақтылығын қамтамасыз ету; 5) әлеуметтік, экономикалық және экологиялық салалардағы орнықты даму саласындағы тәуекелдерді айқындау; 6) мүдделі тараптардың картасын құру/байланысты тұлғалардың тізілімін жүргізу; 7) мемлекетпен және Институтпен өзара іс-қимыл бағыттары мен форматтарын айқындау; 8) орнықты даму саласындағы мақсаттар мен КПЭ айқындау, іс-шаралар жоспарын әзірлеу және жауапты тұлғаларды айқындау; 9) атқарушы орган мүшелерін және Институттың басқа да қызметкерлерін институт қызметіне орнықты даму қағидаттарын енгізуге ынталандыру, оның ішінде сыйақының орнықты даму саласындағы нәтижелермен байланысы; 10) тұрақты дамуды тәуекелдерді басқаруды, жоспарлауды, адам ресурстарын басқаруды қоса алғанда, негізгі процестерге, инвестицияларға, есептілікке, операциялық қызметке, сондай-ақ даму жоспарына және шешім қабылдау процестеріне интеграциялау; 11) орнықты даму саласындағы лауазымды адамдар мен қызметкерлердің біліктілігін арттыру; 12) орнықты даму саласындағы іс-шаралардың тұрақты мониторингі мен бағалануы, мақсаттар мен КПЭ-ге қол жеткізуді бағалау, түзету шараларын қабылдау, тұрақты жақсарту мәдениетін енгізу.	• Әлеуметтік тұрақтылық: корпоративтік мәдениетті дамыту, қызметкерлерді оқыту мен біліктілігін арттыруға инвестициялар, тең мүмкіндіктер мен қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, білім беру және ағарту бастамаларына қатысу. 85-тармақтың 11)-тармақшасы бойынша, біліктілікті арттыру мақсатында компаенс-офицер сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган ұйымдастырған ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының, Қазақстан Республикасының компаенс және іскерлік этика қауымдастығының, ҚР ЖИЦДМ Аэроғарыш комитетінің, Әдеп жөніндегі уәкілдердің және т. б. сарапшыларының қатысуымен түрлі курстар мен семинарларға қатысты. олардың барысында "Жемқорлық" сияқты тақырыптар бойынша проблемалық мәселелер талқыланды – «Жемқорлық – індет, онымен күресу міндет», "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент және компаенс", "Парасаттылық бойынша шолу" жобасы шеңберінде "Мемлекеттік және квазимемлекеттік секторлардағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы компаенс", "Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау мәселелері бойынша компаенс-офицерлер үшін тәжірибеге бағдарланған жалпыға бірдей оқыту", "Компра. Сандық дәуір және AI қауіпсіздігі", "Компра контрагенттерді тексеру", онда "Компра" деректер қорымен жұмыс істеу қағидаларымен және контрагенттерге тексеру жүргізу, кешенді үлестестікті анықтау, сатып алу рәсімдеріне мониторинг жүргізу, деректерді жинау және талдау, тәуекелдерді анықтау және т.б. тәртібімен егжей-тегжейлі танысқан, сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормалары мен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың алдын алу тетіктері, киберқауіптер мен цифрлық қауіпсіздікке байланысты проблемалық мәселелер, сондай-ақ ықтимал қауіптерді уақтылы анықтау және жою жолдары, сыйлықтар беру және алу мәселелері, адамдарды жұмысқа қабылдау, бұрын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған, сыбайлас жемқорлыққа қарсы реформалар пакеті және заңнаманың жекелеген нормалары, квазимемлекеттік сектор басшылығының нормалар талаптарын сақтамағаны үшін жауапкершілігі және т.б.
---	---

	Бақылау кеңесі мен Институт директоры орнықты даму саласындағы тиісті жүйені қалыптастыруды және оны енгізуді қамтамасыз етеді. Барлық деңгейдегі барлық қызметкерлер мен лауазымды тұлғалар жеке мінез-құлық және тиісті саясат пен стандарттарды сақтау арқылы тұрақты дамуға үлес қосады.		
86	Институт орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарларын әзірлейді: 1) үш негізгі сала бойынша ағымдағы жағдайды талдау: экономикалық, экологиялық және әлеуметтік. Бұл талдауды жүргізу кезінде ақпараттың дұрыстығы, уақтылығы және сапасы маңызды болып табылады; 2) орнықты даму саласындағы тәуекелдерді айқындау. Тәуекелдер орнықты дамудың үш бағытына сәйкес бөлінеді, сондай-ақ сабақтас бағыттарға әсер етуі және басқа да тәуекелдерді тартуы мүмкін. Тәуекелдерді анықтау үшін Институтқа әсер етудің ішкі және сыртқы факторларына талдау жасалады; 3) мүдделі тараптарды айқындау және олардың қызметіне ықпалы; 4) мақсаттарды, сондай-ақ мүмкіндігінше нысаналы көрсеткіштерді, үш құрамдас бөлік бойынша ұйым қызметін жақсарту және жетілдіру жөніндегі іс-шараларды, жауапты тұлғаларды, ресурстарды және орындау мерзімдерін айқындау; 5) нысаналы көрсеткіштерге қол жеткізу мақсаттарын, іс-шараларын іске асыруды тұрақты мониторингілеу және бағалау; 6) мүдделі тараптармен жүйелі және сындарлы өзара іс-қимыл жасау, кері байланыс алу; 7) қалыптастырылған жоспарды іске асыру; 8) тұрақты мониторинг және тұрақты есептілік; 9) жоспардың нәтижелілігін талдау және бағалау, қорытындылау және	сақталады	86-тармақтың 2)-тармақшасы бойынша, Институттың қызметіне және оның стратегиялық міндеттерін іске асыруға теріс әсер етуі мүмкін сыртқы және ішкі тәуекелдердің (стратегиялық, операциялық, қаржылық, комплаенс тәуекелдер және т.б.) туындау ықтималдығын ескере отырып, қызметкерлердің қолданыстағы заңнама нормаларының талаптарын мүлтіксіз сақтауын қамтамасыз ету, ішкі бақылау мен басқарудың жолға қойылған және тиімді жұмыс істейтін жүйесін құру қажет себептерін және олардың туындау жағдайларын жою жөнінде жан-жақты шаралар қабылдасын. "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңына, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы ішкі нормалар мен сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларына сәйкес, жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау және жою кезінде "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС-нің сапасын, толықтығын және бірыңғай тәсілін қамтамасыз етуге бағытталған қосалқы құрал болып табылатын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізіледі. "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңының 8-бабының 5-тармағына, сонымен қатар, "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларына сәйкес, 2025 жылғы 13-24 қазан аралығында 2024 жылғы аталған мекеме қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау келесі бағыттар бойынша жүргізілді: 1) "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілерінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері мен мүдделер қақтығысын анықтау ; 2) "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің ұйымдастырушылық-басқарушылық және қаржылық-шаруашылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері мен мүдделер қақтығысын анықтау. 86-тармақтың 3)-тармақшасы бойынша, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаға, сондай-ақ Институттың ішкі нормаларына сәйкес, оның ішінде. Мүдделер қақтығысының жағдайын айқындайтын "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС-дегі мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі саясатты, олардың алдын алу және реттеу жөніндегі шараларды, сондай-ақ мүдделер қақтығысын басқару процесіне барлық қатысушылардың жауапкершілігін, уәкілетті тұлғаның немесе өзге де адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындауы арасында қайшылық туындайтын мүдделер қақтығысы жағдайларын не туындау жағдайын жасауға жол берілмейді және бұл Институттың немесе үшінші тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделеріне зиян келтіруі мүмкін.

	түзету және жақсарту шараларын қабылдау. Орнықты даму келесіге интеграцияланады (қосылады): 1) басқару жүйесі; 2) Даму жоспары; 3) тәуекелдерді басқару, жоспарлау (ұзақ мерзімді (даму жоспары), орта мерзімді (бес жылдық іс-шаралар жоспары) және қысқа мерзімді (жылдық бюджет) кезеңдерді қоса алғанда, негізгі процестер, есеп беру, тәуекелдерді басқару, адами ресурстарды басқару, Инвестициялар, операциялық қызмет, сондай-ақ органдардан (Жалғыз қатысушы), Бақылау кеңесінің, атқарушы органнан бастап және қатардағы қызметкерлердің қатысуымен барлық деңгейлердегі шешім қабылдау процестерін аяқтайды.		
87	Орнықты даму саласындағы басқару жүйесінде орнықты даму саласындағы қағидаттарды, стандарттар мен жоспарларды іске асыру үшін әрбір құрылымдық бөлімшенің және барлық қызметкерлердің рөлдері, құзыреттері, жауапкершілігі айқындалады және бекітіледі. Бақылау кеңесі орнықты дамуды енгізуге басшылық пен бақылауды жүзеге асырады.	сақталады	Институт орнықты даму қағидаттарын сақтайды, бұл келесіде көрінеді: • Экономикалық тұрақтылық: қызметті тұрақты қаржыландыруды қамтамасыз ету, процестердің тиімділігі мен цифрландырылуын арттыру жөніндегі бағдарламаларды іске асыру, ұзақ мерзімді құндылықты арттыру үшін қызметтің жаңа бағыттарын игеру. • Экологиялық жауапкершілік: электрондық құжат айналымына көшу, энергия және ресурс үнемдеу, қалдықтарды азайту жөніндегі іс-шаралар. • Әлеуметтік тұрақтылық: корпоративтік мәдениетті дамыту, қызметкерлерді оқыту мен біліктілігін арттыруға инвестициялар, тең мүмкіндіктер мен қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, білім беру және ағарту бастамаларына қатысу.
88	Орнықты даму қағидаттарын енгізудің пайдасы мыналарды қамтиды: 1) инвестициялар тарту – әлемдік тәжірибеде инвесторлардың инвестициялық тартымдылығын айқындау кезінде орнықты даму саласындағы тиімділік ескеріледі; 2) басқарушылық тиімділігін арттыру және тәуекелдерді барынша азайту – басқарушылық шешімдер қабылдау процесіне экологиялық және әлеуметтік аспектілерді интеграциялау жоспарлау шегін кеңейтуге	сақталады	Институт орнықты даму қағидаттарын сақтайды, бұл келесіде көрінеді: • Экономикалық тұрақтылық: қызметті тұрақты қаржыландыруды қамтамасыз ету, процестердің тиімділігі мен цифрландырылуын арттыру жөніндегі бағдарламаларды іске асыру, ұзақ мерзімді құндылықты арттыру үшін қызметтің жаңа бағыттарын игеру. • Экологиялық жауапкершілік: электрондық құжат айналымына көшу, энергия және ресурс үнемдеу, қалдықтарды азайту жөніндегі іс-шаралар. • Әлеуметтік тұрақтылық: корпоративтік мәдениетті дамыту, қызметкерлерді оқыту мен біліктілігін арттыруға инвестициялар, тең мүмкіндіктер мен қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, білім беру және ағарту бастамаларына қатысу.

	және тәуекелдер мен мүмкіндіктердің жан-жақты спектрін ескеруге мүмкіндік береді, бұл бизнестің орнықты дамуы үшін алғышарттар жасайды; 3) тиімділікті арттыру - заманауи технологияларды енгізу өзінің бәсекеге қабілеттілігі мен тиімділігін арттыра отырып, инновациялық өнімдер мен қызметтерді құруға мүмкіндік береді; 4) беделді нығайту - корпоративтік имиджді жақсарту орнықты даму саласындағы қызметтің тікелей нәтижесі болып табылады, бұл брендтің құндылығын арттырады және сенім кредитін қалыптастырады, сондай-ақ іскер әріптестермен өзара іс-қимыл сапасына оң әсер етеді; 5) ішкі және сыртқы мүдделі тараптар тарапынан адалдықты арттыру - тартымды еңбек жағдайларын, кәсіби және мансаптық өсу үшін мүмкіндіктер жасау перспективалы білікті мамандарды тартуға және ұстап тұруға мүмкіндік береді; мүдделі тараптармен тиімді диалог құру Институт қызметінің айналасында жағымды ортаны қалыптастыруға ықпал етеді, бұл клиенттер, Жалғыз қатысушы, инвесторлар, мемлекеттік органдар, жергілікті тұрғындар, қоғамдық ұйымдар тарапынан түсіну және қолдау есебінен Институт бизнесінің тиімділігін арттыруға ықпал етеді.		
13-тарау. Институттың қызметі туралы ақпаратты жариялаудың ашықтығы мен тәуелсіздігінің қағидаты			
89	Мүдделі тараптардың мүдделерін сақтау мақсатында Институт Қазақстан Республикасының заңнамасында және Институттың ішкі нормативтік құжаттарында көзделген ақпаратты, сондай-ақ қаржылық жай-күйін, қызмет нәтижелерін, меншік және басқару құрылымын қоса алғанда, қызмет туралы ақпаратты уақтылы және анық ашады.	сақталады	"Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС-нің инсайдерлік ақпаратқа иелік етуін және пайдаланылуын ішкі бақылау қағидаларына сәйкес, әртүрлі тәуекелдер мен инсайдерлік ақпаратты заңсыз пайдалануды болдырмау үшін Институттың инсайдерлік ақпаратына қол жеткізе алатын тұлғалардың тізімдерін осы тізімге енгізу туралы хабарламалар жолдай отырып және осы Қағидалардың талаптарын мүлтіксіз сақтау қажеттігі туралы көрсете отырып, оларды өзекті күйде ұстау бойынша жұмыс жүргізілді..

90	Институтта ақпаратты ашу мен қорғаудың қағидаттары мен тәсілдерін, мүдделі тұлғаларға ашылатын ақпараттың тізбесін, ақпаратты ашу мерзімдерін, тәртібін, тәсілін, нысанын, олардың функциялары мен міндеттерін көрсете отырып, жауапты лауазымды адамдар мен қызметкерлерді, сондай-ақ ақпаратты ашу процестерін реттейтін басқа да ережелерді айқындайтын ішкі құжаттар бекітіледі. Институт Қазақстан Республикасының заңнамасына және институт Жарғысына сәйкес ақпаратты қол жеткізу санаттарына анықтау тәртібін, ақпаратты сақтау және пайдалану шарттарын, оның ішінде коммерциялық және қызметтік құпияны құрайтын ақпаратқа еркін қол жеткізу құқығы бар адамдар тобын айқындайды және оның құпиялылығын қорғау шараларын қабылдайды.	сақталады	Институт "Жауапкершілігі шектеулі және қосымша жауапкершілігі бар серіктестіктер туралы", "Бағалы қағаздар нарығы туралы", "Бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы" Қазақстан Республикасының Заңдарын, Эмитенттің ашуға жататын ақпаратты ашу қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының қаулысымен, сондай-ақ эмитенттің қаржылық есептілік депозитарийінің Интернет-ресурсында ақпаратты ашу мерзімдерін", "Қазақстан қор биржасы" АҚ Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген Листингтік қағидаларды, Биржаның Директорлар кеңесінің шешімімен, Серіктестіктің Жарғысымен, корпоративтік басқару кодексімен бекітілген Бағалы қағаздарға рұқсат беру бастамашыларының ақпаратты ашу қағидаларын, Серіктестіктің инсайдерлік ақпаратының өкімі мен пайдаланылуын ішкі бақылау қағидаларын басшылыққа ала отырып, мәліметтер коммерциялық, қызметтік немесе заңмен қорғалатын өзге де құпия болып табылатын жағдайларды қоспағанда, мүдделі тараптарға өз қызметінің барлық аспектілері бойынша ақпаратты уақтылы және толық ашуды қамтамасыз етеді
91	Институттың Интернет-ресурсы құрылымдалған, навигацияға ыңғайлы және Институттың қызметін түсіну үшін мүдделі тараптарға қажетті ақпаратты қамтиды. Ақпарат интернет-ресурстың жекелеген тақырыптық бөлімдерінде орналастырылады. Институтта мүдделі тараптарға ақпараттың жариялануына бақылауды жүзеге асыру қажет.	сақталады	Институттың Интернет-ресурсы https://www.istt.kz құрылымдық, навигацияға ыңғайлы және мүдделі тұлғаларға Институттың қызметін түсіну үшін қажетті ақпаратты қамтиды. Ақпарат интернет-ресурстың жекелеген тақырыптық бөлімдерінде орналастырылады. Серіктестіктің инсайдерлік ақпаратының өкімі мен пайдаланылуын ішкі бақылау қағидаларына сәйкес, Институтта мүдделі тараптарға ақпараттың ашылуын бақылау жүзеге асырылатын болады. 2025 жылғы 15 қаңтардан бастап Коммерциялық құпияның сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі Нұсқаулық (14.01.2025 ж. №22-П бұйрығы) бекітілді және қолданысқа енгізілді, 10.06.2010 ж. №30-П бұйрығының орнына.
14-тарау. Тәуекелдерді басқару принципі			
92	Институттың өзінің операциялық мақсаттарына қол жеткізуіне ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз етуге бағытталған, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі жұмыс істейді және ол Бақылау кеңесі мен Институт Директоры келесіні қамтамасыз ету үшін құрылған ұйымдастырушылық саясаттардың, рәсімдердің, мінез-құлық пен іс-қимыл нормаларының, басқару әдістері мен тетіктерінің жиынтығы болып табылады: 1) Институт құнының өсуі, табыстылық және олардың ілеспе	сақталады	Институттың корпоративтік басқару жүйесінің маңызды элементі тәуекелдерді басқару жүйесі (бұдан әрі - ТБЖ) болып табылады. ТБЖ - бұл Институтты басқарудың барлық деңгейлерінде тәуекелдерді басқару процесін ұйымдастыруды және тиімді жұмыс істеуді қамтамасыз ететін принциптер, әдістер мен процедуралардың жиынтығы. ТБЖ Институттың стратегиялық және операциялық мақсаттарына қол жеткізуге теріс әсер етуі мүмкін ықтимал қауіпті оқиғаларды уақтылы анықтауға, сәйкестендіруге, мониторингтеуге, бағалауға және азайтуға бағытталған. ТБЖ-ның тиімді жұмыс істеуін қадағалау және ұйымдастыру бөлігінде Бақылау кеңесі шешуші рөл атқарады. Өзірленген ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саясаттары мен рәсімдерін тиісінше қолдануға Институттың атқарушы органы жауапты болады. Есепті кезең ішінде Институт қызметіне тән тәуекел факторларының жай-күйіне, оларды бақылау және басқару жөніндегі жоспар тармақтарының орындалуына мониторинг жүзеге асырылуда. Комплаенс-офицердің 2024 жылға арналған жұмыс жоспарына сәйкес, құқықтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, моральдық-этикалық қағидаттар мен адамгершілік

тәуекелдері арасындағы оңтайлы теңгерімі; 2) қаржы-шаруашылық қызметінің тиімділігі және Институттың қаржылық тұрақтылығына қол жеткізу; 3) Институт активтерінің сақталуы және ресурстарының тиімді пайдаланылуы; 4) қаржылық және басқарушылық есептіліктің толықтығы, сенімділігі және дұрыстығы; 5) Қазақстан Республикасы заңнамасының және Институттың ішкі құжаттарының талаптарын сақтау; 6) алаяқтықтың алдын алу және негізгі және қосалқы бизнес-процестердің жұмыс істеуін тиімді қолдауды қамтамасыз ету және қызмет нәтижелерін талдау үшін тиісті ішкі бақылау.	құндылықтарды нығайту, Институт қызметкерлерінің жоғары мінез-құлық стандарттарына сәйкестігі мақсатында, Институт қызметкерлерімен тоқсан сайынғы кездесулер мен семинарлар өткізілді, олардың барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларымен қатар, Бақылау кеңесі бекіткен Институттың ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жөніндегі әзірленген саясатының ережелері талқыланды, ол Институт органдарының, Ревизиялық комиссиясының, ішкі аудиттің, комплаенс-қызметтердің және т.б. қызметтерінің рөлі мен міндетін, жауапкершілігін айқындайды, сондай-ақ тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің ұйымдастырылуы мен жұмыс істеуі шеңберінде олардың өзара іс-қимыл тәртібін айқындайды. Институттың қызметіндегі тәуекелдерді басқару жүйесін және ықтимал жағымсыз оқиғалар мен олардың салдарын болдырмауға немесе азайтуға бағытталған шешімдер қабылдау және жоспарлау процестерін озық тәжірибелерді қолдану арқылы жетілдіру Институттың басым міндеті болып табылады. Тәуекелдер туралы ақпарат комплаенс қызметінің басқарушылық есептілігінің құрамдас бөлігі болып табылады. Экономикалық, стратегиялық, инвестициялық, ұйымдастырушылық-басқарушылық, қаржылық және т.б. сияқты негізгі тәуекелдер де сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің әлеуетті көздері болып табылады, олар кейіннен Институттың стратегиялық мақсаттары мен бизнес-жоспарларына ғана емес, оның әл-ауқатына және жалпы беделіне теріс әсер етуі мүмкін. Тәуекелдерді ішкі бақылау және басқару Ережелері, тәуекелдер картасы және басқа құжаттар Институттың ресми сайтында жарияланған. ТБЖ және ішкі бақылаудың тиімділігі іс-қимылдарды дұрыс ұйымдастыруға, бөлуге және үйлестіруге ықпал ететін үш қорғаныс желісі шеңберінде Бақылау кеңесі мен басшылықпен (Институт) бақылау және басқару арқылы қамтамасыз етіледі: • Қорғаудың бірінші бағыты - жедел басқару, яғни Институттың барлық деңгейлерінің басшылары және тәуекелдері мен бақылауы бар және процестер мен функцияларды күнделікті басқаратын жекелеген қызметкерлер өз қызметін жүзеге асыру шеңберінде ықтимал салдарларды ескере отырып, тән тәуекелдерді анықтау мен бағалауды, тәуекелдерге мониторинг пен әрекет етуді, сондай-ақ тиімді ішкі бақылауды қамтамасыз етеді. • Қорғаудың екінші желісі - тәуекелдерді басқарудың әртүрлі функцияларын орындайтын қызметкердің дербес құрылымдық бөлімшелері, комплаенс-офицер және т.б., Институтта тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процесін жалпы үйлестіру арқылы басшылыққа қолдау көрсететін, соның ішінде кеңес беру, тәуекелдерді бақылау және қадағалау, сондай-ақ тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін жетілдіру, тәуекелдерді басқару тиімділігін қадағалау және бірінші қорғаныс желісі атап өткен Институттағы бақылау қызметі. • Қорғаудың үшінші желісі - тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің тиімділігін бағалауды, сондай-ақ ішкі бақылау және аудит саласындағы қызметтің жалпы қабылданған стандарттарын және корпоративтік стандарттарды қолдана отырып, корпоративтік басқаруды бағалауды жүргізетін Институттың ревизоры. Ішкі бақылау және аудит тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару процестерін бағалау мен тиімділігін арттыруға жүйелі және дәйекті тәсілді қолданады, мерзімді негізде Институттың Бақылау кеңесі мен басшылығына бөлімшелер мен Институттың өз тәуекелдерін қаншалықты тиімді бағалайтыны және басқаратыны туралы тәуелсіз пікір береді, өйткені олардың сәтті жүзеге асырылуы жалпы алғанда Институт алдына қойылған міндеттерге қол жеткізуге ықпал етуі мүмкін. Үшінші қорғаныс желісінің міндеттеріне, соның ішінде тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және ұйымдастырушылық басқару процестерінің дұрыс жұмыс істейтіндігін анықтау, яғни тәуекелдерді
--	---

			уақтылы анықтау және басқару міндеттеріне қол жеткізу мақсатында жатады. 2024 жылы 2025 жылға тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау бойынша жұмыс жүргізілді. 2025 жылдың мамыр айында Серіктестіктің 2025 жылға арналған тәуекелдер тізілімі, тәуекелдер картасы және тәуекелдерге әрекет ету жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді (2025 жылғы 30 мамырдағы Бақылау кеңесінің №3 хаттамасы). 2025 жылдың шілде айында Серіктестіктің 2025 жылға арналған тәуекел-тәбет деңгейі бекітілді (2025 жылғы 03 шілдедегі Бақылау кеңесінің №4 хаттамасы). 2026 жылдың ақпан айында Серіктестіктің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі мәселелері жөніндегі 2025 жылғы есебі бекітілді (2026 жылғы 26 ақпандағы Бақылау кеңесінің №1 хаттамасы). Кірістерді жалпыға бірдей декларациялаудың екінші кезеңін енгізу шеңберінде, Институт қызметкерлерінің активтер мен кірістер туралы декларацияны ұсыну мәселелері бойынша ақпараттық-түсіндіру жұмыстары жүргізілді. 92-тармақтың 6-тармақшасы бойынша, кез келген құқық бұзушылықтары, тіпті елеусіз (тұрмыста, қоғамдық орындарда және т.б.) әртүрлі тәуекелдерді, соның ішінде сыбайлас жемқорлықты тудыруы мүмкін. Осыған байланысты, құқықтық мәдениетті арттыру және құқықтық сананы нығайту мақсатында басшылықпен және құқықтық қамтамасыз ету маманымен бірлесіп қолданыстағы заңнаманың нормалары түсіндірілді, жекелеген қызметкерлердің жеке тәжірибесінен түрлі өмірлік жағдайлар мен оқиғалар талқыланды, қызметкерлерді жағымсыз жағдайлардан сақтандыру бойынша құнды кеңестер мен ұсыныстар берілді. Сондай-ақ, жақында Интернет-алаяқтық (телефон алаяқтары) және киберқауіптердің жиілеп кеткен жағдайлары және ықтимал қауіптердің алдын алу жолдары талқыланды.
93	Институттың Бақылау кеңесі операциялық және процестік деңгейлердегі тәуекелдерді басқаруды (ішкі бақылау, Кәсіптік қауіптерді (тәуекелдерді) басқару, экологиялық аспектілерді басқару, тамақ өнімдерінің қауіпсіздігі тәуекелдерін басқару, Институт қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету), жобалардың тәуекелдерін басқаруды (инвестициялық қызмет) қамтитын Институттың тәуекелдерді басқару саясатын бекітеді. Тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың тиімді жүйесінің қағидаттары мен тәсілдері Институттың ішкі нормативтік құжаттарында көзделеді, олар тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелеріне қатысушылардың мақсаттары мен міндеттерін, қағидаттары мен функцияларын, тәуекел-тәбетті айқындау тәртібін, тәуекелдерді анықтау және бағалау тәсілдерін, тәуекелдерге	сақталады	"Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС Бақылау кеңесінің 2024 жылғы "23" сәуірдегі шешімімен (№2 хаттама), стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізудің маңызды шарты болып табылатын және активтерді пайдаланудың барынша тиімділігіне қол жеткізуге, қолайсыз жағдайлар туындаған кезде шығындардың алдын алуға немесе азайтуға, тәуекелдердің оның қызметінің тиімділігіне теріс әсерін жоюға немесе азайтуға, мүмкіндіктерді іздеуге бағытталған "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саясаты бекітілді, бұл қажетті мәдениет пен инфрақұрылымды орнату және дамыту арқылы инновацияларды ынталандыру, Институттың барлық қызмет бағыттарына, функцияларына немесе процестеріне тән тәуекелдерді сәйкестендірудің, талдаудың және бағалаудың, мониторингтеудің, бақылаудың және басқарудың логикалық жүйелі әдістерін қолдануды қамтиды. Саясат келесі міндеттерді жүзеге асыруға бағытталған: • Институттың тәуекелдерді басқару жүйесін және ықтимал жағымсыз оқиғалар мен олардың салдарын болдырмауға немесе азайтуға бағытталған шешім қабылдау және жоспарлау процестерін жетілдіру; • қойылған стратегиялық мақсаттарға қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін тәуекелдерді уақтылы анықтауға, бағалауға, талдауға, мониторингке, бақылауға негізделген тәуекелдерді басқарудың үздіксіз келісілген процесін қамтамасыз ету; • Институт қызметкерлерінің қолданыстағы заңнама нормаларының және Институттың ішкі нормативтік құжаттарының талаптарын сақтауын қамтамасыз ету;

	әрекет ету әдістерін, ұйымдық құрылымның, бақылау іс-шараларының жиынтығын көздейді және Институттың өз мақсаттарын қамтамасыз етуі және қызметті жүзеге асыру кезінде процестік тәуекелдерді барынша азайту үшін рәсімдер.		- ресурстарды бөлу тиімділігін арттыру; - пайдаланудың ашықтығын және ішкі және сыртқы есептіліктің дұрыстығын қамтамасыз ету; - мүдделі тараптарға Институттың тәуекелдерді тиімді басқаратыны туралы ақылға қонымды кепілдіктер беру.
94	Институттың әрбір лауазымды тұлғасы шешім қабылдау кезінде тәуекелдерді тиісті түрде қарауды қамтамасыз етеді. Институт Директоры тиісті біліктілігі мен тәжірибесі бар қызметкерлердің тәуекелдерді басқару рәсімдерін енгізуді қамтамасыз етеді. Директор: 1) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ішкі құжаттарды әзірлеуді қамтамасыз етеді; 2) тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың өзіне бекітілген қағидаттары мен рәсімдерін практикалық іске асыру және үздіксіз жүзеге асыру жолымен тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің құрылуын және тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етеді; 3) ішкі құжаттардың талаптарына сәйкес тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің мониторингін жүзеге асырады; 4) бизнестің сыртқы және ішкі ортасындағы өзгерістерді ескере отырып, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестері мен рәсімдерін жетілдіруді қамтамасыз етеді. Ішкі бақылау қағидаттарын іске асыру және тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін қамтамасыз ету мақсатында, Институт директоры тәуекелдерді басқарудың және ішкі бақылаудың нақты рәсімдері үшін өкілеттіктерді, міндеттерді және жауапкершілікті төмендегі деңгейдегі басшылардың және/немесе құрылымдық бөлімшелердің басшыларының/бизнес-процестер иелерінің арасында бөледі.	сақталады	Саясат Институттың барлық қызметіне қолданылады. Саясат Институттың барлық қызметкерлерімен танысу және қолдану үшін міндетті болып табылады. Функционалдық міндеттерді жүзеге асыру және қойылған міндеттерді іске асыру кезінде, Институттың әрбір қызметкері осы саясатты басшылыққа алады. Тәуекел иесі - өзінің өкілеттіктері мен лауазымдық міндеттеріне байланысты белгілі бір тәуекелдерге ие және оларды басқаруға жауапты Институт қызметкері; Ішкі бақылау - Бақылау кеңесі, Институт басшылығы мен қызметкерлері жүзеге асыратын, қызметтің тиімділігі мен нәтижелілігі, сыртқы және ішкі есептіліктің дұрыстығы, сондай-ақ қолданыстағы заңнама нормаларына сәйкестігі бөлігінде ұйымның мақсаттарына қолжеткізуді қамтамасыз етуге бағытталған үздіксіз процесс. Тәуекелдерді басқару процесі - бұл Институттың тәуекел саясатын және қазіргі заманның озық тәжірибелерін жүйелі қолдану арқылы бақылау және басқару, кеңес беру, ақпарат алмасу, сыртқы және ішкі дереккөздерді талдау және бағалау, сәйкестендіру, тәуекелге әсер ету, тәуекелді бақылау және қайта қарау жөніндегі шаралар кешені.

	Құрылымдық бөлімшелердің басшылары өздерінің функционалдық міндеттеріне сәйкес, Институт қызметінің өздеріне сеніп тапсырылған функционалдық салаларында тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, құжаттауға, енгізуге, мониторингтеуге және дамытуға жауапты болады.		
95	Институттағы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің ұйымдық құрылымы (қызметтің ауқымы мен ерекшелігіне байланысты) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау мәселелеріне жауапты адамның болуын көздейді, оның міндеттеріне мыналар жатады: 1) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау процестерін жалпы үйлестіру; 2) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы әдістемелік құжаттарды әзірлеу және тәуекелдерді сәйкестендіру, құжаттау, бақылау рәсімдерін енгізу, мониторингтеу және жетілдіру, тәуекелдерге әрекет ету жөніндегі іс-шаралар жоспарларын және олардың орындалуы жөніндегі есептерді қалыптастыру процесінде бизнес-процестердің иелері мен қызметкерлерге әдіснамалық колдау көрсету; 3) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласында қызметкерлерді оқыту бойынша ұсыныстар беру; 4) тәуекелдер портфелін талдау және тиісті тәуекелдерді басқаруға қатысты ресурстарға әрекет ету және қайта бөлу жөнінде ұсыныстар әзірлеу; 5) тәуекелдер бойынша жиынтық есептілікті қалыптастыру; 6) құрылымдық бөлімшелердің тәуекелдерді басқару процесіне жедел бақылауды жүзеге асыру;	сақталады	"Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саясатының (Бақылау кеңесінің шешімімен - 2024 жылғы 23 сәуірдегі №2 хаттама) 11-тармағына сәйкес, Институт директорының бұйрығымен (2025 жылғы "20" наурыздағы №76) осы Саясатқа сәйкес жоспар тармақтарын орындау бойынша жұмыс тобы құрылды. 1) ТБЖ және ішкі бақылаудың тиімділігі іс-қимылдарды дұрыс ұйымдастыруға, бөлуге және үйлестіруге ықпал ететін үш қорғаныс желісі шеңберінде Бақылау кеңесі мен басшылықпен (Институт) бақылау және басқару арқылы қамтамасыз етіледі. 2) "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС Бақылау кеңесінің шешімімен (2024 жылғы "23" сәуірдегі №2 хаттама) "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару саясаты бекітілді. 95-тармақтың 3)-тармақшасы есепті кезеңде қаралмаған. 4). Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамаға және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу қағидаларына сәйкес, Институтта 2024 жылғы сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді, оның нәтижелері бойынша анықталған бұзушылықтарды жою бойынша анықтама және іс-шаралар жоспары жасалды. Институттың ресми сайтында қолжетімді тәуекелдер картасы және сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшырауы мүмкін лауазымды тұлғалардың тізімі дайындалды. Әлеуметтік желілерге, баспа басылымдары мен БАҚ-қа тұрақты негізде мониторинг, Қазақстан Республикасы заңнамасы нормаларының өзгерістеріне мониторинг және талдау жүргізіледі. Мемлекеттік сатып алу порталында әлеуетті мәмілелермен, әсіресе жосықсыз тізілімде тұрған жеткізушілермен байланысты тәуекелдер туралы автоматты ескерту қарастырылған. Дегенмен, шешім қабылдау кезінде адам факторын жоққа шығаруға болмайды. Осыған байланысты Институттың Мемлекеттік сатып алу жөніндегі маманына олардың алдын алу және болдырмау мақсатында түрлі тәуекелдердің туындау мүмкіндігі көрсетілді. Тәуекелдердің туындау мүмкіндігін болдырмау үшін, сатып алынатын тауарлардың, жұмыстар мен қызметтердің функционалдық, техникалық және сапалық пайдалану сипаттамаларын дәл және тиісті сипаттау бойынша ұсыныстар берілді. Сонымен қатар, Тараптардың орындайтын жұмыстарының, мерзімдерінің, шарттар талаптарының орындалуына сәйкестігін, тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің орындалу мерзімдері мен сапасын уақтылы төлеуді және қамтамасыз етуді бақылауды күшейту қажет. 2025 жылғы 01 қаңтарда күшіне енген және сатып алу процесінің рәсімдерін оңтайландыруға, сатып алынатын тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға, мемлекеттік сатып алуға қатысушылардың жауапкершілігін күшейтуге және бәсекелестікті дамытуға бағытталған "мемлекеттік сатып алу туралы" жаңа заң жобасы талқыланды.

			Меритократия, объективтілік және әділдік қағидаттарын сақтай отырып, кадрлық жасақтау және ротациялау, заңнама нормаларының талаптарына сәйкес персоналды іріктеу рәсіміне қойылатын талаптарды күшейту бойынша жұмыс жүргізілуде. Жұмысқа орналастыру кезінде шарттарды, лауазымдық нұсқаулықтарды ресімдеу сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертулермен нұсқама жүргізе отырып, әрбір қызметкердің лауазымдық міндеттерін, жауапкершілігі мен құқықтарын нақты ажырата отырып, тиісінше жүргізіледі. Өтініштерді, келіп түскен хабарламалар мен материалдарды есепке алу және талдау тәртібі көзделген. Есепті кезеңде мұндай өтініштер тіркелген жоқ. 5) 2024 жылы 2025 жылға тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау бойынша жұмыс жүргізілді. 2025 жылдың мамыр айында Серіктестіктің 2025 жылға арналған тәуекелдер тізілімі, тәуекелдер картасы және тәуекелдерге әрекет ету жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді (2025 жылғы 30 мамырдағы Бақылау кеңесінің №3 хаттамасы). 2025 жылдың шілде айында Серіктестіктің 2025 жылға арналған тәуекел-тәбет деңгейі бекітілді (2025 жылғы 03 шілдедегі Бақылау кеңесінің №4 хаттамасы). 2026 жылдың ақпан айында Серіктестіктің тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі мәселелері жөніндегі 2025 жылғы есебі бекітілді (2026 жылғы 26 ақпандағы Бақылау кеңесінің №1 хаттамасы). 6) Институттың Бақылау кеңесі қадағалаушы органның рөлін атқарады, тәуекелдерді басқарудың қажетті процестерінің бар-жоғын және бұл процестердің дұрыс және тиімді екендігін анықтайды. Жедел бақылау іс-қимылдарды дұрыс ұйымдастыруға, бөлуге және үйлестіруге ықпал ететін үш қорғаныс желісі шеңберінде Бақылау кеңесі де, Институт басшылығы тарапынан да бақылау және басқару арқылы қамтамасыз етіледі.
96	Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі барлық елеулі тәуекелдерді сәйкестендіру, бағалау және мониторингтеу рәсімін, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін төмендету бойынша уақтылы және дұрыс шаралар қабылдауды көздейді. Тәуекелдерді басқару процедуралары жаңа тәуекелдерге жылдам жауап беруді, оларды нақты анықтауды және тәуекел иелерін анықтауды қамтамасыз етеді. Бәсекелестік немесе экономикалық ортада кез келген күтпеген өзгерістер болған жағдайда, Институт тәуекелдер картасын жедел қайта бағалауға және оның тәуекел-тәбетке сәйкестігіне кепілдік береді.	сақталады	Институтта тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін енгізу стратегиялық және операциялық мақсаттарға қолжеткізудің маңызды шарты болып табылады және активтерді пайдаланудың барынша тиімділігіне қол жеткізуге, қолайсыз жағдайлар туындаған кезде шығындардың алдын алуға немесе азайтуға, тәуекелдер деңгейін жою және төмендету, тәуекелдердің оның қызметінің тиімділігіне теріс әсерін жою бойынша уақтылы және дұрыс шаралар қабылдауға, мүмкіндіктерді іздеуге және инновацияларды ынталандыруға бағытталған, қажетті мәдениет пен инфрақұрылымды белгілеу және дамыту арқылы, Институттың барлық қызмет бағыттарына, функцияларына немесе процестеріне тән тәуекелдерді сәйкестендірудің, талдаудың және бағалаудың, мониторингтеудің, бақылаудың және басқарудың логикалық жүйелі әдістерін қолдануды қамтиды. Барлық анықталған және бағаланған тәуекелдер Тәуекелдер тізілімінде де, Тәуекелдер картасында да көрсетіледі. Тәуекел картасы әрбір тәуекелдің салыстырмалы маңыздылығын бағалауға мүмкіндік береді (басқа тәуекелдермен салыстырғанда), сондай-ақ маңызды және оларды басқару бойынша іс-шараларды әзірлеуді қажет ететін тәуекелдерді бөліп көрсетуге мүмкіндік береді. Тұтастай алғанда, тәуекелдерді бағалау Институт қызметіне теріс әсер етуі мүмкін неғұрлым маңызды (түйінді) тәуекелдерді бөліп көрсету, Институттың стратегиялық мақсаттарына қол жеткізу және оларды барынша азайту жөніндегі тиісті шараларды әзірлеу мақсатында жүргізіледі. Тәуекелге әрекет ету тәуекелді іске асыру ықтималдығын азайту немесе пайда болған Тәуекел салдарының теріс әсерін азайту мақсатында, Институттың әртүрлі деңгейлерінде басқарушылық

			шешімдер қабылдауды білдіреді. Тәуекелді бағалай отырып, тәуекел иесі оған қалай жауап беру керектігін анықтайды. Институт әрекет ету тәсілдерінің әрқайсысы әкелетін шығындар мен пайданы өлшеп, содан кейін ғана ұйымның тәуекел тәбетінің деңгейін, қолданылатын стратегияға қатысты шешім қабылдауы керек. Тәуекелге әрекет ету тәуекелді іске асыру ықтималдығын азайтуға және/немесе тәуекел іске асырылған жағдайда жағымсыз салдарларды азайтуға бағытталуы тиіс. Институт басшылығына анықталған тәуекел туралы уақтылы хабарлау (баяндау) және заңнама нормаларына сәйкес тиісті түрде әрекет ету маңызды.
97	Институтта тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ашық қағидаттар мен тәсілдер, қызметкерлер мен лауазымды тұлғаларды тәуекелдерді басқару жүйесі туралы оқыту практикасы, сондай-ақ құжаттау және қажетті ақпаратты лауазымды тұлғалардың назарына уақтылы жеткізу процесі енгізілді.	сақталады	Институттың құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлерімен ақпараттық-түсіндіру әңгімелесулері өткізіледі, онда Институттың қолданыстағы заңнамасы мен ішкі нормаларының ережелері талқыланады, оның ішінде, осы Қағидалар, қандай да бір тәуекелдің туындау ықтималдығы дәрежесі, сондай-ақ оларға әрекет ету тәсілдері әрбір осындай жағдай бойынша тәуекелдер мен залалдардың туындау себептеріне талдау жүргізу, сондай-ақ болашақта осындай оқиғалардың алдын алу жөнінде шаралар қабылдау және ақпаратты енгізу мақсатында іске асырылған тәуекелдер мен орын алған залалдар туралы тұрақты мониторинг жүргізу және уақтылы хабардар ету қажеттігі көрсетіледі, сондай-ақ болашақта осындай оқиғалардың алдын алу бойынша шаралар қабылдау және ақпаратты Тәуекелдер тізіліміне енгізу.
15-тарау. Корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын әділ реттеу қағидаты			
98	Бақылау кеңесінің мүшелері мен Институт Директоры, сондай-ақ Институт қызметкерлері өздерінің кәсіби функцияларын қақтығыс болдырмай, Жалғыз қатысушы мен Институттың мүддесі үшін тиісті қамқорлық пен сақтықпен адал және ақылмен орындайды. Корпоративтік қақтығыстар болған (туындаған) жағдайда, Жалғыз қатысушы Институт пен мүдделі тараптардың мүдделерін тиімді қорғауды қамтамасыз ету мақсатында келіссөздер жолымен оларды шешу жолдарын іздейді. Бұл ретте Институттың лауазымды тұлғалары қақтығыстың болуы (туындауы) туралы Бақылау кеңесінің хатшысына уақтылы хабарлауы тиіс. Корпоративтік қақтығыстың алдын алу және реттеу жөніндегі жұмыстың тиімділігі мұндай қақтығысты барынша толық және тез анықтауды және Институттың барлық органдарының іс-қимылдарын нақты үйлестіруді көздейді. Бақылау кеңесі хатшысының көмегімен корпоративтік қақтығысты Институттың Бақылау кеңесінің төрағасы қарастырады.	сақталады	Институтта Институттың Бақылау кеңесі бекіткен нормалар қолданылады: • Іскерлік этика кодексі; • Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт; • Институттағы болжамды этикалық емес/заңсыз әрекеттер туралы хабарлау саясаты; Сонымен қатар, Институт директорының бұйрығымен бекітілген ішкі құжаттар әзірленді: • Мүдделер қақтығысын анықтау мен реттеудің ішкі саясаты; • Институт қызметкерлері үшін сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық; Бұл нормалар мүдделер қақтығысының алдын алу, анықтау және реттеу, олардың салдарын жою бойынша ұсыныстар жүйесі болып табылады, қызметкерлерде жауапкершілік сезімін қалыптастыруға және олардың заңсыз және этикалық емес әрекеттердің салдарын түсінуіне ықпал етеді. Аталған нормалар Институттың ресми сайтында жарияланған және барлық мүдделі тұлғалар мен жұртшылыққа қолжетімді.

99	Корпоративтік қақтығыстарды барынша азайту үшін, Жалғыз қатысушы мемлекеттік органдардың өкілдері болып табылатын Бақылау кеңесі мүшелерінің шамадан тыс санын сайлаудан аулақ болу керек. Бұл Бақылау кеңесі құрамындағы мемлекеттік органдар өкілдерінің санын шектеу кәсібилікті арттырып, мемлекеттік органдардың Институтты басқаруға шамадан тыс араласуын болдырмауға, сонымен қатар, Институттың Бақылау кеңесі қабылдаған шешімдер үшін мемлекеттің жауапкершілігін шектеуге мүмкіндік беретіндігіне байланысты.	сақталады	Серіктестіктің Жарғысына және "Ғарыштық техника және технологиялар институты" жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің Бақылау кеңесінің құрамын құру және бекіту туралы" Серіктестіктің Жалғыз қатысушының 2024 жылғы 22 ақпандағы №85/НҚ бұйрығына сәйкес, Серіктестіктің Бақылау кеңесінің бекітілген құрамының мүшелер саны 3 адам: Серіктестіктің Жалғыз қатысушысының 1 өкілі, Мемлекеттік мүлік жөніндегі уәкілетті органның 1 өкілі (ҚР ҚМ Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті) және Бақылау кеңесінің 1 тәуелсіз мүшесі.
100	Корпоративтік қақтығысты бағалаудың объективтілігін қамтамасыз ету және оны тиімді реттеу үшін жағдай жасау мақсатында, мүдделері қақтығысты қозғайтын немесе қозғауы мүмкін адамдар оны реттеуге қатыспайды. Корпоративтік қақтығысты келіссөздер жолымен шешу мүмкін болмаған кезде, олар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
101	Бақылау кеңесі Институттың Жарғысының 7-тарауының 26-тармағына және ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес өз құзыретіне жататын мәселелер бойынша корпоративтік қақтығысты реттеуді жүзеге асырады.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
102	Бұл жағдайда Бақылау кеңесінің хатшысына Бақылау кеңесінің корпоративтік қақтығыстың мәні туралы барынша ықтимал хабардар болуын қамтамасыз ету жөніндегі міндет және Жарғы мен Бақылау кеңесінің хатшысы туралы ереженің 3 тарауына сәйкес корпоративтік қақтығысты шешудегі делдалдың рөлі жүктеледі.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады. Бақылау кеңесінің хатшысы туралы Ережеге сәйкес, корпоративтік қақтығысты шешудегі делдалдың рөлі Кеңес хатшысының қызметіне кірмейді. Серіктестік директорының 14.06.2024 ж. №89/П бұйрығымен бекітілген Серіктестіктегі мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу саясаты шеңберінде 9-тарауда мүдделер қақтығысын қарау және реттеу тәртібі көрсетілген: «37. Мүдделер қақтығысын анықтау, алдын алу және реттеу жөніндегі жұмыстың тиімділігін арттыру үшін Институт оларды уақтылы және толық анықтау, сондай-ақ Институттың барлық органдарының оларды реттеу жөніндегі іс-қимылдарын нақты үйлестіру тетіктерін құруға ұмтылады. 38. Институттың лауазымды тұлғалары Институтта туындайтын мүдделер қақтығысын реттеу үшін: 1) туындайтын мүдделер қақтығысын анықтау, олардың себептерін анықтау;

			2) Институт органдарының құзыреті мен жауапкершілігін нақты ажыратуға; 3) Институттың лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің мүдделер қақтығысы бар мәселелерді қарауға қатысудан және олар бойынша шешімдер қабылдаудан бас тартуын қамтамасыз етуге міндетті. 39. Институттың лауазымды адамы мен қызметкерлері мүдделер қақтығысын болдырмау немесе реттеу жөнінде шешім қабылдау үшін, мүдделер қақтығысының болуы немесе туындауы туралы <i>комплаенс-офицерге</i> дереу хабарлауға міндетті. 40. Институт қызметкері өзінің тікелей басшысына осындай қақтығысты реттеу мақсатында, мүдделер қақтығысының болуы немесе туындауы туралы дереу хабарлауға міндетті. 41. Құрылымдық бөлімше деңгейінде мүдделер қақтығысын реттеу мүмкін болмаған жағдайда, құрылымдық бөлімшенің басшысы осы құрылымдық бөлімшеге жетекшілік ететін басшыға мүдделер қақтығысы, оның туындау себептері, қабылданған шаралар туралы ақпарат беруге міндетті. Осы құрылымдық бөлімшеге жетекшілік ететін басшы мүдделер қақтығысын реттеу үшін барлық шараларды қолданады. Мүдделер қақтығысын реттеу мүмкін болмаған кезде, мұндай қақтығысты реттеу туралы мәселе ол Бақылау кеңесіне қарауға шығарылады. 42. Егер мүдделер қақтығысын келіссөздер арқылы реттеу мүмкін болмаса, ол сот тәртібімен шешіледі.»
103	Директор Институт атынан Институттың Бақылау кеңесінің құзыретіне жатқызылмаған барлық мәселелер бойынша шешім қабылдау, корпоративтік қақтығысты реттеуді жүзеге асырады, сонымен қатар, Институттың Жарғысына және ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес корпоративтік қақтығысты реттеу бойынша жұмыс жүргізу тәртібін дербес айқындайды.	сақталады	Бұл сұрақ есепті кезеңде қаралмады.
104	Мүдделер қақтығысы Институт қызметкерінің жеке қызығушылығы оның лауазымдық міндеттерін бейтарап атқаруына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін жағдай ретінде анықталады. Мүдделер қақтығысына байланысты елеулі бұзушылықтар Институттың беделіне нұқсан келтіруі және Жалғыз қатысушы мен өзге де мүдделі тараптардың оған деген сеніміне нұқсан келтіруі мүмкін. Лауазымды адамның немесе қызметкердің жеке мүддесі олардың өздерінің лауазымдық, функционалдық міндеттерін бейтарап орындауына әсер етпеуі тиіс.	сақталады	Мүдделер қақтығысына байланысты кез-келген бұзушылықтар Институттың іскерлік беделіне нұқсан келтіруі және ол қоғамның сеніміне нұқсан келтіруі мүмкін. Институт лауазымды адамының немесе қызметкерінің жеке мүдделері қабылданған шешімдерге және олардың Институттың бейтараптық, адалдық және мүдделерін қорғау қағидаттары негізінде өздерінің лауазымдық, функционалдық міндеттерін орындауына ықпал етпеуге тиіс. Институт орнықты даму және әл-ауқат қағидаттарымен ашықтықты, есептілікті, айқындылықты, әдепті мінез-құлықты, мүдделі тараптардың мүдделерін құрметтеуді, адам құқықтарының заңдылығы мен сақталуын, сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті, мүдделер қақтығысына жол бермеуді айқындайды. Тиісінше, бизнес-серіктестермен, контрагенттермен және үшінші тұлғалармен қарым-қатынаста Институт тараптар бір-біріне қатысты айқын, адал, әділ және адал әрекет етуге, сондай-ақ мүдделер қақтығысының алдын алу, анықтау және болдырмау бойынша жан-жақты шаралар қабылдауға міндетті болатын өзара тиімді қатынастарды белгілеуге және сақтауға сенеді. Осыған байланысты "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС директорының 2024 жылғы "14" маусымдағы №89-П бұйрығымен "Ғарыштық техника және технологиялар институты" ЖШС-де мүдделер қақтығысын анықтау және реттеу жөніндегі саясат бекітілді, ол мүдделер қақтығысының жағдайларын, олардың алдын алу және реттеу жөніндегі шараларды, сондай-ақ мүдделер

			қақтығысын басқару процесіне барлық қатысушылар жауапкершілігін айқындайды. Комплаенс-офицердің жұмыс жоспарына сәйкес, басшылықпен бірлесіп Институт қызметкерлерімен (оның ішінде жаңадан жұмысқа келгендермен) тоқсан сайынғы түсіндіру әңгімелесулері өткізіледі, олардың барысында сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы және моральдық-этикалық қағидаттарды түсіндірумен қатар мүдделер қақтығысы мен корпоративтік қақтығыстарға байланысты мәселелер де қозғалады. Мұндай мәселені уақтылы анықтау және оған жауап беру, сондай-ақ олардың салдарын жою мәселесіне ерекше назар аударылады. Институт қызметкерлері арасында проблемалық мәселелерді, оның ішінде сыбайлас жемқорлық және өзге де тәуекелдерді, құқық бұзушылықтарды, олардың туындау себептері мен жағдайларын анықтау, мүдделер қақтығысын жою мақсатында анонимді сауалнамалар жүргізілді. Бұл онлайн сауалнама Институт ішіндегі сыбайлас жемқорлық және өзге де тәуекелдермен жағдайды талдауға ғана емес, сонымен қатар сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мен заңдылықты қамтамасыз етуде алдын алу тетігін орнатуға ықпал етеді. 2025 жылдың тамыз айынан бастап «Adata» ақпараттық сервис қолданылады, ол әртүрлі тәуекелдерді, оның ішінде үлестестігі мен мүдделер қақтығысын анықтау үшін қажетті құрал болып табылады. Сондай-ақ, өтініш берушінің дауысын өзгерте отырып, заңсыз/этикалық емес әрекеттер туралы анонимді хабарлама жүйесін сынақтан өткізуді жоспарлап отырмыз. Белгілі бір құқықтық шектеулерге қарамастан, бұл әдістер сыбайлас жемқорлық пен өзге де тәуекелдерді, мүдделер қақтығысы жағдайларын уақтылы анықтауға, ең бастысы азаматтардың сенімін арттыруға және алдын алу тетігін орнатуға ықпал етуі мүмкін.
105	Институттың барлық қызметкерлеріне, өзіне (немесе өзіне байланысты адамдарға), немесе басқаларға қатысты мүдделер қақтығысы туындауы мүмкін жағдайды жол бермеу үшін өзін-өзі ұстау ұсынылады.	сақталады	Институттың Іскерлік этика кодексін сәйкес: 11-тармақтың 1-тармақшасы "Институт қызметкеріне келесіні болдырмау керек: 1) қызметкер мен Институттың беделіне немесе атақ-абыройына нұқсан келтіруі мүмкін қақтығысты жағдайлар; 14-тармақ. Өзінің функционалдық міндеттерін немесе жеке сипаттағы міндеттерін орындау кезінде, қақтығыс туындаған жағдайда Институт қызметкері тиісті шараларды қабылдау үшін тікелей басшымен қақтығыс мәселесін баяндап, талқылауы қажет. 16-тармақ. Функционалдық міндеттерін орындау кезінде, мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда Институт қызметкері оларды жою және реттеу жөнінде жан-жақты шаралар қабылдауы қажет.
106	Институтта мүдделер қақтығысын болдырмауға мүмкіндік беретін, Бақылау кеңестің өз міндеттерін объективті орындауына ықпал ететін Институттың Жарғысымен және ішкі нормативтік құжаттарында бекітілген іскерлік мінез-құлықтың, құндылықтар мен этиканың бірыңғай қағидаттары қолданылады. Мүдделер қақтығысын болдырмаудың негізгі қағидаттары, оларды анықтау, бағалау және шешу тәсілдері Институттың Бақылау кеңесі бекітетін іскерлік этика кодексінде бекітіледі.	сақталады	Институттың Іскерлік этика кодексінің 10-тармағының 14-тармақшасына сәйкес, "қызметкерге қажет: лауазымдық міндеттерін атқаруға байланысты мінез-құлық пен заңсыз әрекеттерден аулақ болу, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою және мүдделер қақтығысын реттеу бойынша жан-жақты шаралар қабылдау қажет".

«ҒТТИ» ЖШС-нің 2025 жылғы қызметі туралы жылдық есеп

--	--	--	--